

НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

Члан 1.

У Законику о кривичном поступку („Службени гласник РС” бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 – УС и 62/21 – УС), члан 2. мења се и гласи:

„Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом законику имају следеће значење:

- 1) „осумњичени” је лице према којем је због постојања основа сумње да је учинило кривично дело надлежни државни орган у преткривичном поступку предузео радњу прописану овим закоником;
- 2) „окривљени” је лице против кога је донето решење о спровођењу истраге или је подигнута оптужница, оптужни предлог или приватна тужба, предлог за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења, односно општи назив за осумњиченог, окривљеног, оптуженог и осуђеног;
- 3) „оптужени” је лице против кога је оптужница потврђена и лице за које је поводом оптужног предлога или приватне тужбе одређен главни претрес или рочиште за изрицање кривичне санкције у скраћеном кривичном поступку;
- 4) „осуђени” је лице за које је правноснажном судском одлуком утврђено да је учинило одређено кривично дело;
- 5) „тужилац” је јавни тужилац, приватни тужилац, оштећени као тужилац;
- 6) „јавни тужилац” је врховни јавни тужилац, главни јавни тужилац, јавни тужилац;
- 7) „странка” је окривљени, а у поступку пред судом и тужилац;
- 8) „оптужба” је оптужница, оптужни предлог, приватна тужба и предлог за изрицање мера безбедности, односно израз који служи као општи назив за акт тужиоца у коме су наведена обележја кривичног дела или противправног дела одређеног у закону као кривично дело;
- 9) „оштећени” је лице чије је лично или имовинско право кривичним делом повређено или угрожено, као и брачни друг лица чија смрт је последица кривичног дела, лице са којим је живео у ванбрачној или каквој другој трајној заједници живота, деца, родитељи, усвојеник, усвојилац, брат, сестра и законски заступник тог лица;
- 10) „заступник оштећеног” је законски заступник, пуномоћник оштећеног, оштећеног као тужиоца и приватног тужиоца;
- 11) „полиција” је организациона јединица министарства унутрашњих послова надлежна за полицијске послове, овлашћено службено лице те јединице и овлашћено службено лице одговарајућег иностраног органа који, у складу са међународним правом и овим закоником, предузима радње на територији републике србије, на њеном броду или ваздухоплову, као и други државни орган са полицијским овлашћењима и овлашћено службено лице тог органа, ако је то овим закоником или другим законом одређено;
- 12) „поступак” је преткривични и кривични поступак;
- 13) „орган поступка” је јавно тужилаштво, суд или други државни орган пред којим се води поступак;
- 14) „надлежна адвокатска комора” је адвокатска комора у чији именик је адвокат уписан;

15) „лишење слободе” је хапшење, задржавање, забрана напуштања стана, притвор и боравак у установи који се, у складу са овим закоником урачунава у притвор;

16) „исправа” је сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку; (члан 83.);

17) „оптичко снимање” је фотографско, филмско, телевизијско и свако друго снимање техничким уређајима који стварају видео запис или видео-тонски запис;

18) „тонско снимање” је снимање говора и других звучних ефеката техничким уређајима који стварају тонски запис;

19) „електронски запис” је звучни, видео или графички податак добијен у електронском (дигиталном) облику;

20) „електронска адреса” је низ знакова, слова, цифара и сигнала који је намењен за одређивање одредишта везе у складу са законом;

21) „електронски документ” је скуп података који је одређен као електронски документ у складу са законом који уређује електронски документ;

22) „електронски потпис” је скуп података који је одређен као електронски потпис, у складу са законом који уређује електронски потпис;

23) „организована криминална група” је група од три или више лица, која постоји одређено време и делује споразумно у циљу вршења једног или више кривичних дела за која је прописана казна затвора од четири године или тежа казна, ради непосредног или посредног стицања финансијске или друге користи;

24) „организовани криминал” представља вршење кривичних дела од стране организоване криминалне групе или њених припадника;

25) „трансакција” је поступање са имовином које је законом који уређује спречавање прања новца одређено као трансакција;

26) „евиденција података” је евиденција података о странкама, пословним односима и трансакцијама коју воде обвезници, у складу са законом који уређује спречавање прања новца;

27) „тајни податак” је податак означен одређеним степеном тајности у складу са законом који уређује тајност података.

Ако се у одредбама овог законика наводи више органа поступка овлашћених за предузимање исте процесне радње, овлашћење се односи само на онај орган поступка који је у одговарајућем делу поступка надлежан за њено предузимање.”.

Члан 2.

Назив члана 5. и члан 5. мењају се и гласе:

„Овлашћени тужилац

Члан 5.

За кривична дела за која се гони по службеној дужности овлашћени тужилац је јавни тужилац, а за кривична дела за која се гони по приватној тужби овлашћени тужилац је приватни тужилац.

Ако јавни тужилац изјави да одустаје од оптужбе (члан 52.), гоњење може преузети оштећени као тужилац, под условима прописаним овим закоником.”.

Члан 3.

У члану 7. тачка 1) реч: „наредбе” замењује се речју: „решења”.

У тачки 4) речи: „члан 504. став 1,” замењују се речима: „члан 504,”.

Члан 4.

У члану 10. став 2. речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”, а речи: „јавном тужиоцу” замењују се речима: „јавном тужилаштву”.

Ст. 3. и 4. бришу се.

Члан 5.

У члану 11. ст. 3. и 4. бришу се.

Члан 6.

После члана 11. додају се називи чл. 11а и 11б и чл. 11а и 11б који гласе:

„Преводјење и тумачење**Члан 11а**

Странке, оштећени, сведоци и друга лица која учествују у поступку имају право да у току поступка употребљавају језик и писмо које разумеју, укључујући и лица која су глува, нема или слепа.

Ако се поступак не води на језику који странке, оштећени, сведоци и друга лица који разумеју, орган поступка поучиће их о праву на преводјење, односно тумачење.

Ако после поуке о праву на преводјење и тумачење лица из става 1. овог члана изјаве да не знају језик на коме се поступак води, обезбедиће им се на терет буџетских средстава преводјење и тумачење онога што они или други износе, као и преводјење и тумачење писмена, записника и одлука у складу са овим закоником.

Поука о праву и изјава лица из става 3. овог члана уносе се у записник.

На предлог лица из става 1. овог члана орган поступка одређује преводиоца, односно тумача са списка сталних судских преводилаца и тумача.

Против решења којим се одбија предлог подносилац предлога може изјавити жалбу судији за претходни поступак, а после подизања оптужног акта већу из члана 21. став 4. овог законика.

Преводјење и тумачење може се спровести путем техничких средстава за пренос слике и звука, осим ако је физичко присуство преводиоца, односно тумача неопходно ради заштите правичности поступка.

Преводјење писмена, записника, одлука и другог материјала**Члан 11б**

Окривљеном коме је одређен преводилац у складу са чланом 11а овог законика орган поступка благовремено обезбеђује превод поуке о правима, позива, одлуке о лишавању слободе, решења о спровођењу истраге, оптужнице, оптужног предлога, приватне тужбе, предлог за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења,

пресуде или решења које одговара пресуди, осим оних делова који нису значајни за разумевање дела које му се ставља на терет.

Оштећеном коме је одређен преводилац у складу са чланом 11а орган поступка благовремено обезбеђује превод позива, обавештења, пресуде или решења које одговара пресуди, осим делова који нису значајни за активно учествовање у кривичном поступку. На захтев оштећеног, орган поступка ће обезбедити превод потврде о поднетој кривичној пријави у складу са чланом 280. став 5. овог законика.

На образложени предлог окривљеног, односно оштећеног орган поступка може донети одлуку да се преведу и други битни документи, односно њихови делови.

Против решења којим се одбија предлог из става 1. овог члана, окривљени, односно оштећени има право жалбе судији за претходни поступак, а после подизања оптужног акта већу из члана 21. став 4. овог законика.

Изузетно, окривљеном, односно оштећеном се може уместо писаног превода понудити усмени превод или усмени сажетак, под условом да се окривљени, односно оштећени са тим сагласи и да се тиме не доводи у питање правичност поступка.”.

Члан 7.

У члану 15. став 4. мења се и гласи:

„Изузетно, суд може да изведе доказе којима се утврђују чињенице у поступку, ако оцени да су изведени докази нејасни, противречни или у супротности са другим доказима и када је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио.”.

После става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Суд је дужан да одлучивање заснива на чињеницама које су од значаја за доношење одлуке.”.

Члан 8.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

Суд је дужан да непристрасно оцени изведене доказе и да на основу њих са једнаком пажњом утврди чињенице које терете или иду у корист окривљеном.

Изведене доказе који су од значаја за доношење судске одлуке суд оцењује по слободном судијском уверењу. Право суда и државних органа који учествују у кривичном поступку да оцењују постојање или непостојање чињеница, није везано нити ограничено посебним формалним доказним правилима.

Пресуду или решење које одговара пресуди, суд може засновати само на чињеницама у чију је извесност уверен.

Када и након што су прибављени и изведени сви докази, остане сумња у погледу чињеница од којих зависи вођење кривичног поступка, постојање обележја кривичног дела или примена неке друге одредбе кривичног закона, суд ће у пресуди, или решењу које одговара пресуди, решити у корист окривљеног.”.

Члан 9.

После члана 16. додају се назив члана 16а и члан 16а који гласе:

„Незаконити докази

Члан 16а

Судске одлуке се не могу заснивати на доказима који су непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања, незаконити, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа.

Незаконити докази су:

- 1) докази који су прибављени кршењем одредбе члана 9. овог законика;
- 2) они који су прибављени повредом одредаба кривичног поступка које су изричито предвиђене овим закоником.

Судске одлуке се не могу заснивати ни на доказима који су проистекли из доказа из ст. 1. и 2. овог члана.”.

Члан 10.

У члану 21. став 3. тачка 2) после речи: „затвора” додају се запета и реч: „као”.

После става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„У већу од петоро судија суд одлучује о жалбама против одлука које је донело веће од петоро судија.”.

Досадашњи став 5. који постаје став 6. мења се и гласи:

„У већу од петоро судија Врховни суд одлучује о жалби против другостепене пресуде, захтеву за заштиту законитости и захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде.”.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 7. број: „5” замењује се бројем: „6”.

Члан 11.

У члану 22. став 1. после речи: „година” додају се речи: „и у поступку за кривична дела која се гоне по приватној тужби”.

У ставу 2. реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

Члан 12.

У члану 37. став 1. реч: „дужности” замењује се речју: „функције”, а тачка 4) мења се гласи:

„4) ако је у истом предмету одлучивао о одбијању споразума о признању кривичног дела, односно споразума о сведочењу окривљеног, или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком, или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок, или као вештак, ако овим закоником није другачије прописано.”.

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, судија не може учествовати у доношењу мериторне одлуке о оптужби, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице.”

У досадашњем ставу 2. који постаје став 3. реч: „дужности” замењује се речју: „функције”.

Члан 13.

У члану 39. став 4. брише се.

У ставу 5. после речи: „наведу” додају се речи: „разлог за изузеће из члана 37. овог законика,”, а речи: „неки од разлога” замењују се речју: „разлог”.

Члан 14.

У члану 41. ст. 2. и 6. реч: „касационог” брише се.

У ставу 4. број: „5” замењује се бројем: „4”.

У ставу 5. реч: „апелациони” замењује се речима: „непосредно виши”.

Члан 15.

После члана 41. додају се назив члана 41а и члан 41а који гласе:

„Изузеће јавног тужиоца

Члан 41а

Главни јавни тужилац одлучује о изузећу јавног тужиоца. О изузећу главног јавног тужиоца одлучује непосредно виши главни јавни тужилац. О изузећу Врховног јавног тужиоца одлучује Високи савет тужилаштва по прибављеном мишљењу колегијума Врховног јавног тужилаштва.

Решење којим се захтев за изузеће из става 1. овог члана одбија може се побијати посебном жалбом о којој одлучује непосредно виши главни јавни тужилац, а ако је такво решење донесено после подигнуте оптужбе, може се побијати само жалбом на пресуду.

Против решења Високог савета тужилаштва којим је захтев за изузеће одбијен жалба није дозвољена.

Одредбе о изузећу судија и судија-поротника сходно се примењују и на јавне тужиоце.”

Члан 16.

Члан 42. мења се и гласи:

„Члан 42.

Одредбе о изузећу судија и судија поротника сходно се примењују и на записничаре, преводиоце, тумаче и стручна лица, као и на вештаке, ако овим закоником није другачије одређено (члан 116.).

О изузећу записничара, преводиоца, тумача, стручног лица и вештака одлучује јавно тужилаштво или суд.

Ако овлашћена службена лица полиције предузимају доказне радње на основу овог законика, о њиховом изузећу одлучује јавно тужилаштво. Ако приликом предузимања

ових радњи учествује записничар, о његовом изузећу одлучује овлашћено службено лице полиције које предузима радњу.”.

Члан 17.

У члану 43. став 2. тачка 1) реч: „предистражним” замењује се речју: „преткривичним”.

Тачка 8) брише се.

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Јавни тужилац предузима и друге радње у поступку ако је то одређено овим закоником или другим законом.”.

Члан 18.

У члану 44. став 1. реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”, а речи: „надлежног јавног тужиоца” замењују се речима: „надлежно јавно тужилаштво”.

У ставу 2. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”, речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”, а речи: „старешину који руководи органом” замењују се речима: „надлежног руководиоца”.

У ставу 3. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”, а речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”.

Члан 19.

У називу члана 45. и у члану 45. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”.

У члану 45. реч: „када” замењује се речју: „ако”.

Члан 20.

У називу члана 46. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”.

У члану 46. став 1. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”, а речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”.

У ставу 2. речи: „надлежан је јавни тужилац” замењују се речима: „надлежно је јавно тужилаштво”, а речи: „(члан 5. став 2. тачка 1.)” бришу се.

Члан 21.

Назив члана 47. и члан 47. мењају се и гласе:

„Сукоб надлежности између јавних тужилаштава

Члан 47.

Сукоб надлежности између јавних тужилаштава решава заједнички непосредно више јавно тужилаштво.

Сукоб надлежности између јавних тужилаштава посебне надлежности или јавног тужилаштва посебне надлежности и другог јавног тужилаштва, решава Врховно јавно тужилаштво.”.

Члан 22.

Назив члана 48. и члан 48. бришу се.

Члан 23.

Члан 50. мења се и гласи:

„Члан 50.

Оштећени има право:

- 1) на преводиоца, односно тумача у складу са одредбама овог законика;
- 2) на бесплатан и поверљив приступ службама за помоћ и подршку;
- 3) да поднесе предлог и доказе за остваривање имовинскоправног захтева и да предложи привремене мере за његово обезбеђење;
- 4) да укаже на чињенице и да предлаже доказе који су од важности за предмет доказивања;
- 5) да ангажује пуномоћника из реда адвоката;
- 6) да буде обавештен о врсти и начину остваривања медицинске, психолошке и друге стручне помоћи, подршке и заштите у складу са законом;
- 7) да на лични захтев има пратњу лица од поверења при предузимању радњи у којима учествује, осим уколико се тиме не би штетило интересима поступка;
- 8) да разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ;
- 9) да буде обавештен о одбацивању кривичне пријаве или о одустанку јавног тужиоца од кривичног гоњења;
- 10) да буде поучен о могућности да преузме кривично гоњење и заступа оптужбу;
- 11) да поднесе приговор против одлуке јавног тужиоца да не предузме или да одустане од кривичног гоњења, осим у случају из члана 283. став 3. и члана 284а овог законика;
- 12) да буде обавештен о фази поступка, предузетим радњама и мерама поводом кривичне пријаве коју је поднео, односно предлога за кривично гоњење, осим ако се тиме не би штетило интересима поступка;
- 13) да без одлагања, на лични захтев, буде обавештен о укидању притвора или бекству окривљеног из притвора, као и мерама које су предузете ради његове заштите, уколико је то потребно;
- 14) да присуствује главном претресу и учествује у извођењу доказа;
- 15) да буде испитан као сведок без непотребног одлагања, минималан број пута и само уколико је то неопходно за вођење поступка;
- 16) да буде обавештен о исходу поступка и да му се достави правноснажна пресуда, осим уколико се изричито у писаној форми изјасни да се одриче тог права. право на одрицање се не односи на информације које се морају пружити оштећеном ради активног учествовања у кривичном поступку;
- 17) да поднесе жалбу против одлуке о трошковима кривичног поступка и досуђеном имовинскоправном захтеву;
- 18) на бесплатну правну помоћ у складу са законом;
- 19) да предузима друге радње када је то одређено овим закоником или другим законом.

Оштећеном се може ускратити право да разматра списе и разгледа предмете док не буде испитан као сведок.

Орган поступка упознаће оштећеног са правима наведеним у ставу 1. овог члана и у писаној форми.”.

Члан 24.

Члан 51. мења се и гласи:

„Члан 51.

Ако јавно тужилаштво, за кривично дело за које се гони по службеној дужности, донесе решење о одбачају кривичне пријаве, обустави истраге или о одустанку од кривичног гоњења до потврђивања оптужнице, дужан је да решење достави оштећеном са поуком да може да поднесе приговор непосредно вишем јавном тужилаштву у року од осам дана од дана достављања решења.

Оштећени има право да поднесе приговор у року од осам дана од дана пријема обавештења и поуке из става 1. овог члана. Ако оштећени није обавештен, може да поднесе приговор у року од три месеца од дана када је јавно тужилаштво одбацило пријаву, обуставио истрагу или одустао од кривичног гоњења.

Непосредно више јавно тужилаштво у року од 30 дана од дана пријема приговора из става 2. овог члана одбацује, одбија или усваја приговор решењем против којег није дозвољена жалба ни приговор. Решењем којим усваја приговор непосредно више јавно тужилаштво налаже надлежном јавном тужилаштву да предузме, односно настави кривично гоњење.”.

Члан 25.

У члану 52. став 4. речи: „припремном рочишту или” бришу се.

Члан 26.

У члану 61. став 2. речи: „припремно рочиште или” бришу се.

Члан 27.

Члан 68. мења се и гласи:

„Члан 68.

Окривљени има право да:

1) у најкраћем року, а увек пре првог саслушања, подробно и на језику који разуме буде обавештен о делу које му се ставља на терет, о природи и разлозима оптужбе, о доказима који га терете, као и да све што изјави може да буде коришћено као доказ у поступку;

2) се служи језиком и писмом које разуме, односно да има право на превођење и тумачење у складу са одредбама овог законика;

3) ништа не изјави, ускрати одговор на поједино питање, слободно изнесе своју одбрану, призна или не призна кривицу;

4) се брани сам или уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама овог законика;

5) му на лични захтев суд постави браниоца по службеној дужности на терет буџетских средстава, ако према свом имовинском стању окривљени не може да сноси трошкове за рад браниоца, у складу са одредбама овог законика;

6) слободно, несметано и поверљиво комуницира с браниоцем;

7) његовом саслушању присуствује бранилац;

8) у најкраћем могућем року буде изведен пред суд и да му буде суђено непристрасно, правично и у разумном року;

9) непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака и изврши увид у све доказе који су од значаја за доношење одлуке о притвору;

10) му се обезбеди довољно времена и могућности за припремање одбране;

11) разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ;

12) прикупља доказе у своју одбрану;

13) се изјасни о свим чињеницама и доказима који га терете и да износи чињенице и доказе у своју корист, да испитује сведоке оптужбе и захтева да се, под истим условима као сведоци оптужбе, у његовом присуству испитају сведоци одбране;

14) користи правна средства и правне лекове;

15) предузима друге радње када је то одређено овим закоником.

Орган поступка је дужан да пре првог саслушања окривљеног поучи о правима из става 1. тачка 1) до 7) и тачка 9) овог члана.

Поука о правима из става 1. предаје се окривљеном и у писаном облику.”.

Члан 28.

Члан 69. мења се и гласи:

„Члан 69.

Ухапшени, поред права из члана 68. став 1. тач. 1) до 7) и тачка 9) и став 2. овог законика, има право да:

1) у тренутку хапшења на језику који разуме буде обавештен о разлогу хапшења, да није дужан ништа да изјави, да све што изјави може да буде употребљено као доказ и да има право да буде саслушан у присуству браниоца;

2) пре него што буде саслушан, обави са браниоцем поверљив разговор који се надзире само гледањем, а не и слушањем;

3) захтева да без одлагања о хапшењу буде обавештен неко од чланова његове породице или друго њему блиско лице, као и дипломатско-конзуларни представник државе чији је држављанин, односно представник овлашћене међународне организације јавноправног карактера, ако је избеглица или лице без држављанства;

4) захтева да га без одлагања прегледа лекар кога слободно изабере, а ако он није доступан, лекар кога одреди јавно тужилаштво, односно суд;

5) комуницира са неким од чланова своје породице или другим њему блиским лицем док траје лишење слободе, с тим да се ово право може ограничити само ако је то нужно ради заштите интереса поступка;

6) комуницира са дипломатско-конзуларним представником државе чији је држављанин, односно представником овлашћене међународне организације јавноправног карактера, ако је у питању избеглица или лице без држављанства који може да посети ухапшено лице и да му помогне у избору браниоца.

Поука о правима из става 1 овог члана се предаје ухапшеном и у писаном облику приликом хапшења. Ухапшени може да задржи поуку о правима за време трајања лишења слободе.

Ако ухапшени не разуме језик поступка, обавестиће се о правима на језику који разуме без непотребног одлагања.”.

Члан 29.

У члану 71. став 1. тачка 2) мења се и гласи:

„2) непосредно пре првог саслушања осумњиченог прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака и изврши увид у све доказе који су од значаја за доношење одлуке о притвору;”.

У тачки 3) реч: „наредбе” замењује се речју: „решења”, а број: „5.” замењује се бројем: „2.”.

Члан 30.

У члану 72. став 2. брише се.

Члан 31.

У члану 73. став 2. брише се.

У досадашњем ставу 3. који постаје став 2. тачка 3) реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

Тачка 4) брише се.

Члан 32.

У члану 74. тачка 9) број: „3.” замењује се бројем: „4.”.

Члан 33.

У члану 76. став 1. мења се и гласи:

„Ако у случајевима из члана 74. овог законика бранилац не буде изабран или у току кривичног поступка окривљени остане без браниоца, главни јавни тужилац односно председник суда пред којим се води поступак, за даљи ток поступка решењем му поставља браниоца по службеној дужности, на начин који прописује и према редоследу са списка адвоката који сачињава надлежна адвокатска комора.”.

Члан 34.

Члан 77. мења се и гласи:

„Члан 77.

Окривљеном који према свом имовинском стању не може да плати награду и трошкове браниоца, без угрожавања властитог издржавања и издржавања лица које је по закону дужан да издржава, на образложени захтев поставиће се бранилац, иако не постоје разлози за обавезну одбрану, ако се кривични поступак води за кривично дело за које се може изрећи казна затвора преко три године, а сложеност, тежина или посебне околности предмета то оправдавају или ако то налажу разлози правичности. У том случају, трошкови одбране падају на терет буџетских средстава суда.

Окривљени уз захтев из става 1. овог члана прилаже доказе о свом имовинском стању и о имовинском стању лица које је по закону дужан да издржава, односно која су по закону дужна да њега издржавају.

О захтеву из става 1. овог члана одлучује судија за претходни поступак, председник већа или судија појединац.

Пре доношења одлуке, суд може претходно проверити или прибавити додатне податке о имовинском стању окривљеног и лица из става 2. овог члана.

Ако уз захтев нису приложени докази из става 2. овог члана, захтев ће се решењем одбацити.

Против решења којим се захтев одбија окривљени има право жалбе већу из члана 21. став 4. овог законика.

Против решења којим се захтев одбацује или усваја, жалба није дозвољена.

Бранилац се поставља у складу са чланом 76. став 1. овог законика.

Постављени бранилац из става 1. овог члана има својство браниоца по службеној дужности.”.

Члан 35.

У члану 78. став 1. речи: „само ако то не омета стручно, савесно и благовремено пружање правне помоћи у одбрани” замењују се речима: „ако то није у супротности са интересима њихове одбране”.

У ставу 2. речи: „или члану 73. став 3. тачка 4) овог законика” бришу се.

Члан 36.

У члану 80. став 2. тачка 3) тачка се замењује тачком и запетом.

После тачке 3) додаје се тачка 4) која гласи:

„4) ако престану разлози за обавезну одбрану из члана 74. овог законика.”

Члан 37.

У члану 81. став 2. брише се.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 3. после речи: „тачка 1)” додају се речи: „и став 2. тач. 1) и 4)”.

Члан 38.

У члану 82. запета и речи: „као и на други законом предвиђен начин” бришу се.

Члан 39.

У члану 83. став 3. мења се и гласи:

„Не доказују се чињенице које су општепознате.”.

Члан 40.

У члану 84. став 1. речи: „16. став 1.” замењују се речима: „16а”.

Члан 41.

У члану 85. после става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Пре првог саслушања орган поступка питаће окривљеног да ли је примио писану поуку о правима из члана 68. став 3. овог законика и увериће се да ли је окривљени поуку разумео.

Ако окривљени није примио писану поуку о правима, поука ће му се уручити, а ако поуку није разумео, орган поступка поучиће окривљеног о правима на њему разумљив начин.”

У досадашњем ставу 4. који постаје став 6. број: „4)” замењује се бројем: „7)”.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 7. број: „3” замењује се бројем: „5”, а број: „4” замењује се бројем: „6”.

Члан 42.

У члану 87. став 3. мења се и гласи:

„Ако тумач или преводилац није раније положио заклетву, положиће заклетву да ће верно пренети питања која се окривљеном упућују и изјаве које он буде давао и биће упозорен да све чињенице које је сазнао приликом тумачења или превођења представљају тајну.”.

Члан 43.

У члану 88. речи: „и даље” бришу се, а речи: „је у супротности са другим доказима” замењују се речима: „није поткрепљено другим доказима.”

Члан 44.

У члану 89. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Ако окривљени има браниоца суочење се изводи у присуству браниоца.”.

Члан 45.

У члану 90. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Ако окривљени има браниоца препознавање лица или предмета се врши у присуству браниоца.”.

Члан 46.

У члану 100. ст. 2. и 3. реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

У ставу 3. после речи: „гужиоца” додају се запета и речи: „а ако окривљени има браниоца и у присуству браниоца”.

Члан 47.

У члану 101. став 1. речи: „орган поступка” замењују се речима: „јавно тужилаштво, односно суд”, а запета и речи: „а суд га може и казнити новчано” замењују се речима: „и може га новчано казнити”.

У ставу 2. речи: „суд га може казнити новчано” замењује се се речима: „јавно тужилаштво, односно суд га може новчано казнити”.

У ставу 3. реч: „веће” замењује се речима: „судија за претходни поступак, односно веће (члан 21. став 4.)”.

Члан 48.

У члану 102. став 2. речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”.

У ставу 4. речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”, а речи: „надлежног јавног тужиоца” замењују се речима: „надлежно јавно тужилаштво”.

У ставу 5. речи: „Јавни тужилац” замењују се речима: „Јавно тужилаштво”.

Члан 49.

Члан 103. мења се и гласи:

„Члан 103.

Сведоку који је с обзиром на узраст, животно искуство, начин живота, пол, личне особине, здравствено стање, врсту или природу кривичног дела и околности под којима је извршено кривично дело, последице извршеног кривичног дела, односно друге околности случаја посебно осетљив, јавно тужилаштво, односно суд може образложеним решењем, на захтев странака, самог сведока, или по службеној дужности одредити статус посебно осетљивог сведока.

Пре одређивања статуса посебног осетљивог сведока, орган поступка из става 1. овог члана може прибавити мишљење службе за помоћ и подршку или стручног лица.

Ако сматра да је то потребно ради заштите интереса посебно осетљивог сведока, орган поступка из става 1. овог члана ће донети решење о постављању пуномоћника сведоку, а главни јавни тужилац или председник суда ће поставити пуномоћника на начин који прописује и према редоследу са списка адвоката који сачињава надлежна адвокатска комора (члан 76.).

Против решења из става 1. овог члана дозвољена је жалба већу из члана 21. став 4. овог законика.”.

Члан 50.

У члану 104. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Приликом унакрсног испитивања посебно осетљивог сведока или сведока који је малолетно лице на главном претресу забрањено је постављање питања која представљају навођење на одговор или се заснивају на претпоставци да је сведок изјавио нешто што није изјавио.”.

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 51.

У члану 113. став 1. речи: „Орган поступка” замењују се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд”.

Члан 52.

У члану 114. став 5. речи: „или је то оправдано због посебне сложености случаја, природе вештачења или других важних околности” бришу се.

После става 5. додаје се став 6. који гласи:

„Форензичко-генетичку анализу обавља правно лице акредитовано за ту врсту анализе у складу са законом којим је уређено успостављање и садржина националног днк регистра.”.

Члан 53.

У члану 115. став 2. речи: „суд га може и казнити новчано” замењују се речима: „јавно тужилаштво, односно суд га може новчано казнити”.

У ставу 3. речи: „суд га може казнити новчано” замењују се речима: „јавно тужилаштво, односно суд га може новчано казнити”.

Члан 54.

У члану 117. став 1. речи: „Орган поступка” замењују се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд”, а речи: „уз обавезу састављања службене белешке” замењују се речима: „уз обавезу накнадног достављања писане наредбе”.

Став 5. мења се и гласи:

„Јавно тужилаштво, односно суд дужан је да без одлагања достави наредбу о вештачењу странкама и браниоцу, а ако је вештачење одредио усмено, дужан је да наредбу достави у року од три дана од дана усменог одређивања вештачења.”.

Члан 55.

У члану 118. став 1. после тачке б) додаје се тачка ба) која гласи:

„ба) налог вештаку да наведе методе које је користио и поступак коришћења метода;”.

Члан 56.

У члану 120. став 1. речи: „орган поступка” замењују се речима: „јавно тужилаштво, односно суд”.

У ставу 2. речи: „Орган поступка” замењују се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд”.

После става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Вештак је дужан да о дану и часу вештачења обавести окривљеног, браниоца и стручног саветника.”.

Члан 57.

У члану 122. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Решење из става 1. овог члана извршава полиција.”.

Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 6. и 7.

Члан 58.

У члану 123. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Судске одлуке се не могу заснивати на налазу и мишљењу вештака који је добијен супротно члану 117. став 1. овог законика.”.

Члан 59.

У члану 124. став 1. речи: „Орган поступка” замењују се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд”.

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Јавно тужилаштво, односно суд може по службеној дужности или на предлог странака наредити да се вештачење понови ако се налаз и мишљење вештака и стручно мишљење стручног саветника битно разликују.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 60.

У члану 125. став 3. речи: „ст. 1. и 2” замењују се речима: „ст. 1. до 7”.

Члан 61.

У члану 126. став 1. речи: „на главном претресу” бришу се.

Члан 62.

У члану 131. став 1. речи: „да је искључена или смањена” замењују се речју: „у”.

Став 2. мења се и гласи:

„Ако се појави сумња у способност опажања или памћења сведока или способност сведока да пренесе своја сазнања и опажања, јавно тужилаштво, односно суд може одредити психолошко вештачење сведока.”.

Члан 63.

У члану 132. став 3. мења се и гласи:

„Ако је вештачење одређено у смислу члана 131. став 2. овог законика, вештак ће установити у којој мери је сведок способан да опажа, памти и преноси своја сазнања и опажања.”.

Члан 64.

У члану 138. став 4. број: „3” замењује се бројем: „2”.

Члан 65.

Посла члана 139. додају се назив члана 139а и члан 139а који гласе:

„Доказивање фотографијом, тонским, односно тонским и оптичким снимком

Члан 139а

Фотографије или тонски, односно тонски и оптички снимци настали и прибављени у складу са овим закоником, могу да се користе као доказ и на њима се може заснивати одлука суда.

Када се тонски снимци користе као доказ у кривичном поступку, они морају бити преписани и унесени у списе кривичног предмета.

Фотографије или тонски, односно тонски и оптички снимци који не спадају у став 1. овог члана, могу се користити као доказ у кривичном поступку, када се окривљени налази на фотографији или снимку, односно ако је њихов глас забележен на снимку.

Ако се на фотографији, тонском, односно тонском и оптичком снимку налазе само одређени предмети или догађаји или лица која немају својство окривљеног, фотографија, тонски, односно тонски и оптички снимак се могу користити као доказ, под условом да нису настали извршењем кривичног дела.

Фотографије или тонски, односно тонски и оптички снимци могу да се користе као доказ у кривичном поступку, ако су настали као вид општих безбедносних мера које се предузимају на јавним површинама - улицама, трговима, паркиралиштима, двориштима

школа и установама и другим сличним јавним површинама, односно у јавним објектима и просторијама - зградама државних органа, установама, болницама, школама, аеродромима, аутобуским и железничким станицама, спортским стадионима и халама и другим таквим јавним просторијама и са њима повезаним отвореним површинама, као и у радњама, продавницама, банкама, мењачницама, објектима за пословне намене и другим сличним објектима у којима се снимање обавља из безбедносних разлога.

Фотографије или тонски, односно тонски и оптички снимци могу да се користе као доказ у кривичном поступку, ако су настали као вид безбедносних мера предузетих од стране држаоца стана и других просторија, односно од стране другог лица по налогу држаоца стана и других просторија, што се односи и на дворишне и друге сличне отворене просторе.

Када су фотографије или оптички, односно тонски и оптички снимци настали у складу са ставом 1. и ст. 3. до 6. овог члана, као доказ у кривичном поступку може да се користи и цртеж или скица направљени на основу фотографије или оптичког снимка, под условом да су направљени ради појашњења детаља фотографије или снимка и да су фотографија, односно снимак садржани у доказном материјалу.

Исправе из овог члана прибављају се по наредби јавног тужилаштва, односно суда, по службеној дужности или на предлог странака, а у хитним случајевима јавно тужилаштво, односно суд може усмено наредити њихово прибављање уз обавезу издавања писмене наредбе у року од три дана.

Судска одлука се не може заснивати на исправама из овог члана, ако су настале или су прибављене супротно одредбама овог законика или другог закона.”.

Члан 66.

У члану 141. став 4. речи: „јавног тужиоца” замењују се речима: „јавног тужилаштва”, а речи: „здравствени радник” замењују се речима: „стручно лице”.

У ставу 5. речи: „тачка 2)” замењује се речима: „тачка 3)”.

Члан 67.

Члан 142. мења се и гласи:

„Члан 142.

Ако је потребно, ради откривања учиниоца кривичног дела или утврђивања других чињеница у поступку, јавно тужилаштво, односно суд ће наредбом одредити узимање узорка за форензичко-генетичку анализу са места кривичног дела и другог места на коме се налазе трагови кривичног дела.

Узорковање наведено у ставу 1. овог члана врши стручно лице у складу са одредбама члана 140. и 141. овог законика.

Јавно тужилаштво, односно суд наредбом ће одредити узимање узорка за форензичко-генетичку анализу од окривљеног, оштећеног и других лица, ако постоје чињенице које их доводе у везу са кривичним делом, а под условима из члана 141. став 2. овог законика.

Судска одлука се не може заснивати на доказима прибављеним супротно одредбама ст. 1. до 3. овог члана.

У одлуци о изрицању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, првостепени суд одредиће по службеној дужности да се узорак за форензичко-генетичку анализу узме од:

1) окривљеног коме је за кривично дело учињено са умишљајем изречена казна затвора од три године или тежа казна;

2) окривљеног који је оглашен кривим за кривично дело против полне слободе;

3) лица коме је изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења због учињеног противправног дела које је законом прописано као кривично дело против полне слободе или другог дела за које је законом прописана казна од три године затвора или тежа казна.

Вођење евиденције о узетим узорцима, њихово чување и уништавање уређује се посебним законом.”.

Члан 68.

У члану 143. став 1. речи: „орган поступка” замењују се речима: „јавно тужилаштво, односно суд”.

Члан 69.

У члану 149. тачка 2) речи: „тач. 1) и 2)” бришу се.

Члан 70.

У члану 152. ст. 1. и 2. после речи: „просторија” додају се запета и речи: „возила и транспортних средстава за све врсте саобраћаја”.

Члан 71.

У члану 156. после става 8. додаје се став 9. који гласи:

„Судска одлука се не може заснивати на записнику о претресању стана и других просторија, возила и транспортних средстава за све врсте саобраћаја или лица, ако је претресање обављено без предаје наредбе, а нису испуњени услови прописани ставом 3. овог члана или је претресање спроведено без присуства сведока, супротно ставу 7. овог члана, односно без наредбе суда, осим у случајевима предвиђеним чланом 158. и 159. овог законика.”.

Члан 72.

У члану 162. став 1. тачка 2) мења се и гласи:

„2) убиство (члан 113. Кривичног законика), тешко убиство (члан 114. Кривичног законика), отмица (члан 134. Кривичног законика), приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185. ст. 2. и 3. Кривичног законика), разбојништво (члан 206. ст. 2. и 3. Кривичног законика), изнуда (члан 214. Кривичног законика), пореска утаја (члан 225. Кривичног законика), злоупотреба положаја одговорног лица (члан 227. Кривичног законика), злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 228. Кривичног законика), примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. Кривичног законика), давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. Кривичног законика), фалсификовање новца (члан 241. ст. 1. до 3. Кривичног законика), прање новца (члан 245. ст. 1. до 4. Кривичног законика), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан

246. ст. 1. до 4. Кривичног законика), угрожавање независности (члан 305. Кривичног законика), угрожавање територијалне целине (члан 307. Кривичног законика), напад на уставно уређење (члан 308. Кривичног законика), позивање на насилну промену уставног уређења (члан 309. Кривичног законика), диверзија (члан 313. Кривичног законика), саботажа (члан 314. Кривичног законика), шпијунажа (члан 315. Кривичног законика), одавање државне тајне (члан 316. Кривичног законика), изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости (члан 317. Кривичног законика), повреда територијалног суверенитета (члан 318. Кривичног законика), удруживање ради противуставне делатности (члан 319. Кривичног законика), припремање дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 320. Кривичног законика), тешка дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 321. Кривичног законика), недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја (члан 348. став 3. Кривичног законика), недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи (члан 350. ст. 2. и 3. Кривичног законика), злоупотреба службеног положаја (члан 359. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. Кривичног законика), примање мита (члан 367. Кривичног законика), давање мита (члан 368. Кривичног законика), трговина људима (члан 388. Кривичног законика), јавно подстицање на извршење терористичких дела (члан 391а Кривичног законика), врбовање и обучавање за вршење терористичких дела (члан 391б Кривичног законика), употреба смртоносне направе (члан 391в Кривичног законика), уништење и оштећење нуклеарног објекта (члан 391г Кривичног законика), угрожавање лица под међународном заштитом (члан 392. Кривичног законика), терористичко удруживање (члан 393а Кривичног законика) и кривично дело из члана 98. ст. 2. до 5. Закона о тајности података;”.

Члан 73.

У члану 163. став 1. мења се и гласи:

„Ако јавно тужилаштво не покрене кривични поступак или не поднесе оптужни предлог у року од шест месеци, односно годину дана за кривична дела из делокруга јавног тужилаштва посебне надлежности, од дана када му је достављен материјал прикупљен коришћењем посебних доказних радњи или ако изјави да га неће користити у поступку, односно да против осумњиченог неће захтевати вођење поступка, судија за претходни поступак ће донети решење о уништењу прикупљеног материјала.”.

У ставу 2. речи: „може обавестити” замењују се речју: „обавештава”.

У ставу 3. речи: „органа поступка” замењују се речима: „јавног тужилаштва, односно суда”, а запета и речи: „а са прикупљеним материјалом се поступа у складу са чланом 84. став 3. овог законика” бришу се.

Члан 74.

У члану 170. став 1. мења се и гласи:

„По завршетку тајног надзора комуникације орган из члана 168. став 1. овог законика доставља у року од три месеца од дана завршетка тајног надзора судији за претходни поступак снимке комуникације, писма и друге поштиљке и посебан извештај који садржи: време почетка и завршетка надзора, ознака службеног лица које је надзор спровело, опис техничких средстава која су примењена, податке о лицу обухваћеном надзором и оцену о сврсисходности и резултатима примене надзора.”.

У ставу 2. после речи: „поступак” додају се речи: „доставиће без одлагања јавном тужилаштву”.

У ставу 3. речи: „Јавни тужилац” замењују се речима: „Јавно тужилаштво”.

Члан 75.

У члану 172. став 2. после речи: „радње” додају се запета и речи: „као и дужност уклањања постављених уређаја одмах после престанка примене мере.”

Члан 76.

У члану 181. став 1. речи: „Републички јавни тужилац односно” замењују се речима: „Врховни јавни тужилац, односно главни”.

Члан 77.

У члану 189. став 3. после речи: „дужности” додају се речи: „или по предлогу странака и браниоца.”.

Члан 78.

У члану 191. став 1. речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”.

У ставу 2. после речи: „својству окривљеног” додају се запета и речи: „поука о правима из члана 192. став 1. овог законика”.

Члан 79.

У члану 192. став 1. мења се и гласи:

„Ако се окривљени први пут позива, поучава се у позиву о правима у складу са чланом 68. став 3, о дужности из члана 70. тачка 2) овог законика и о правилима о достављању окривљеном (члан 246. став 1. и 2.).”.

Члан 80.

У члану 193. став 4. после речи: „доноси” додају се речи: „јавно тужилаштво, односно”.

У ставу 5. реч: „веће” замењује се речима: „судија за претходни поступак, односно веће из става 21. став 4. овог законика”.

Члан 81.

У члану 197. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Мерама из става 1. и 2. овог члана не може се ограничити право окривљеног да се несметано виђа са члановима породице и блиским сродницима, осим ако то није супротно интересима вођења кривичног поступка.”.

Члан 82.

У члану 202. став 1. речи: „и 4)” бришу се.

Члан 83.

У члану 211. став 1. тачка 4) мења се и гласи:

„4) постоје посебно тешке околности под којима је учињено кривично дело или тежина последице кривичног дела то оправдава, ако се окривљеном ставља на терет кривично дело за које је прописана казна затвора преко пет година са елементима насиља или кривично дело за које се може изрећи казна затвора од десет година или тежа казна;”.

После тачке 4) додаје се тачка 5) која гласи:

„5) је пресудом првостепеног суда изречена казна затвора од пет година или тежа казна, а начин извршења, околности под којима је дело учињено или тежина последице кривичног дела то оправдава.”.

Члан 84.

У члану 214. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Пре доношења одлуке из става 1. овог члана, суд ће саслушати окривљеног о разлозима за одређивање или продужење притвора.”.

После досадашњег става 3. који постаје став 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Ако веће из става 4. овог члана преиначи првостепено решење и одреди притвор према окривљеном или одреди притвор по другом законском основу, окривљени и бранилац имају право жалбе већу непосредно вишег суда (члан 21. став 4.). Жалба, решење и остали списи достављају се одмах већу. Жалба не задржава извршење решења.”.

Досадашњи став 4. постаје став 6.

Члан 85.

У члану 215. став 1. речи: „окривљени се може задржати у притвору највише” замењују се речима: „притвор може трајати најдуже”.

Члан 86.

У члану 216. став 3. после прве реченице додаје се друга реченица која гласи: „Пре доношења решења суд је дужан да саслуша окривљеног.”.

Члан 87.

У члану 218. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Притвореници имају право на посете и телефонске разговоре у складу са овим закоником.”.

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 5. и 6.

Члан 88.

Назив члана 220. и члан 220. мења се и гласи:

„Преписка и телефонски разговори са притвореником

Члан 220.

Притвореник се може дописивати с лицима ван завода са знањем и под надзором судије за претходни поступак. Судија за претходни поступак може решењем забранити одашиљање и примање писама и других пошиљки, ако је вероватно да би то довело до ометања истраге.

Забрана из става 1. овог члана се не односи на писма која притвореник шаље међународним судовима, овлашћеним међународним организацијама јавноправног

карактера, заштитнику грађана и домаћим органима законодавне, судске и извршне власти или их од њих прима, као и на писма која шаље свом браниоцу или их од њега прима. Слање молбе, притужбе или жалбе не може се забранити.

Притвореник, на основу решења судије за претходни поступак, може разговарати телефоном са лицима која имају право на посету. Телефонски разговори се надзиру и снимају.

После подизања оптужног акта, до правноснажности пресуде, овлашћења из ст. 1. и 2. овог члана врши председник већа, односно судија појединац.

Против решења из ст. 1. и 3. овог члана притвореник може изјавити жалбу већу (члан 21. став 4.) која не задржава извршење решења.”.

Члан 89.

У члану 226. тачка 2) речи: „припремно рочиште,” бришу се.

У тачки 3) број: „3” замењује се бројем: „4”.

Члан 90.

У члану 231. став 1. речи: „Орган поступка” замењују се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд, као орган поступка”.

У ставу 2. реч: „Суд” замењује се речима: „Јавно тужилаштво, односно суд, као орган поступка”, а реч: „суда” брише се.

У ставу 3. прва реченица: брише се, а после речи: „одлучује” додају се речи: „судија за претходни поступак, односно”.

Став 4. мења се и гласи:

„Ако јавни тужилац у поднеску вређа другог учесника у поступку, суд о томе обавештава надлежног главног јавног тужиоца и Високи савет тужилаштва.”.

Члан 91.

У члану 232. став 5. реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

Члан 92.

У члану 237. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Против решења којим је одбијен предлог за издвајање незаконитих доказа, дозвољена је посебна жалба.”.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

У ставу 3. који постаје став 4. речи: „ст. 1. и 2” замењују се речима: „ст. 1. и 3”, речи: „289. став 4.” замењују се речима: „289. став 5.”, а речи: „331. став 5.” замењују се речима: „331. став 2.”

После става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Ако јавно тужилаштво уз оптужницу достави и обавештења из члана 282. став 1. тачка 2) и став 4. и члана 288. овог законика, председник већа је дужан да донесе одлуку о њиховом издвајању у посебан омот и достави судији за претходни поступак.”.

Члан 93.

У члану 239. став 4. после речи: „странке” додају се запета и реч: „браниоца”.

Члан 94.

У члану 240. став 2. мења се и гласи:

„На захтев странака и браниоца суд је обавезан да им одмах после завршеног заседања изда потписани примерак записника. Странке и бранилац могу накнадно да ставе примедбе у погледу садржине и да траже исправку записника.”.

Члан 95.

У члану 242. став 1. запета и речи: „а изузетно и посредством полиције” бришу се. После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, писмена се могу достављати посредством полиције, само уколико достављање на начин из става 1. није могуће или је знатно отежано.”.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 96.

У члану 243. став 2. друга реченица брише се.

Члан 97.

У члану 244. после става 6. додаје се став 7. који гласи:

„Потврда о извршеном достављању се после повратка у орган поступка без одлагања здружује списима предмета.”.

Члан 98.

У члану 250. став 2. после речи: „разматрање” додају се запета и речи: „снимање и копирање”, а речи: „јавни тужилац” замењују се речима: „јавно тужилаштво”.

Члан 99.

У члану 251. став 2. број: „4)” замењује се бројем: „7)”.

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„На захтев лица из става 1. и 2. овог члана орган поступка умножава, односно снима доказни материјал у електронској форми без накнаде, осим доказног материјала који није могуће умножити на наведени начин, ако је то потребно учинити у писаној форми.”.

Члан 100.

У члану 258. у ставу 4. реч: „вишак” замењује се речима: „преостали део ће”.

Члан 101.

У члану 261. став 4. после речи: „као и” додају се речи: „награда и”, после речи: „(члан 59. и члан 103. став 3.)” додају се речи „награда вештака, стручног саветника, преводиоца и тумача”, а реч „унапред” брише се.

Став 6. брише се.

Члан 102.

У члану 262. став 2. после прве реченице додаје се друга реченица која гласи: „Подаци о висини трошкова и захтев за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од једне године од дана достављања правноснажне одлуке из става 1. овог члана.”.

Став 3. мења се и гласи:

„У преткривичном поступку и у истрази одлуку о трошковима доноси јавни тужилац.”.

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Када је о висини трошкова кривичног поступка одлучено посебним решењем, о жалби против тог решења одлучује веће (члан 21. став 4.).”.

Члан 103.

У члану 265. став 1. после речи: „браниоца” додаје се запета, а реч: „и” брише се, после речи: „пуномоћника” додају се речи: „оштећеног и пуномоћника сведока”, а после речи: „суда” додају се запета и речи: „односно јавног тужилаштва”.

Став 6. брише се.

Члан 104.

У називу главе XV реч: „ПРЕДИСТРАЖНИ” замењује се речју: „ПРЕТКРИВИЧНИ”.

Члан 105.

У члану 280. после става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

„На захтев оштећеног који је поднео кривичну пријаву, надлежни јавни тужилац издаће потврду о подношењу кривичне пријаве која садржи податке о кривичном делу.

Уколико оштећени не разуме језик поступка, омогућиће му се подношење кривичне пријаве на језику који разуме. На захтев оштећеног, писана потврда о поднетој кривичној пријави ће се превести на језик који разуме.”.

Члан 106.

У члану 282. став 5. мења се и гласи:

„Полиција је дужна да поступи по захтеву јавног тужиоца и да га без одлагања обавести о мерама и радњама које је предузела.”.

Члан 107.

Члан 283. мења се и гласи:

„Члан 283.

Јавни тужилац, по прибављеном мишљењу оштећеног може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора до пет година, за кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година и новчана казна, као и за кривична дела за која је законом прописано обавезно изрицање мере безбедности уз наведене казне, ако нађе да не би било у јавном интересу вођење кривичног поступка, с обзиром на природу кривичног дела и околности под којима је учињено, степен кривице,

ранији живот осумњиченог, његова лична својства и однос према оштећеном, ако осумњичени прихвати једну или више од следећих обавеза:

- 1) да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету;
- 2) да на рачун прописан за уплату јавних прихода уплати одређени новчани износ, који се користи за хуманитарне сврхе, или друге јавне сврхе;
- 3) да обави одређени друштвено-користан или хуманитарни рад;
- 4) да испуни доспеле обавезе издржавања;
- 5) да се подвргне одвикавању од алкохола или опојних дрога;
- 6) да се подвргне психосоцијалном третману ради отклањања узрока насилничког понашања.

У наредби о одлагању кривичног гоњења јавни тужилац ће одредити начин и рок у којем осумњичени мора извршити преузете обавезе, који не може бити дужи од шест месеци. Надзор над извршењем обавеза обавља повереник из органа управе надлежног за послове извршења кривичних санкција, у складу са прописом који доноси министар надлежан за послове правосуђа.

Ако осумњичени у року изврши обавезу из става 1. овог члана, јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву и о томе обавестити подносиоца кривичне пријаве и оштећеног, а одредба члана 51. овог законика неће се примењивати.

Решење из става 3. овог члана садржи одлуку о трошковима које је осумњичени скривио.

Решење из става 3. овог члана јавни тужилац ће доставити осумњиченом и оштећеном са поуком да имовинскоправни захтев може остварити у парници.

Против решења из става 3. овог члана жалба није дозвољена.

Осумњичени у односу на којег је кривична пријава одбачена не може се поново гонити за кривично дело за које је донето решење о одбацивању кривичне пријаве из става 3. овог члана.”.

Члан 108.

После члана 283. додају се назив члана 283а и члан 283а који гласе:

„Расподела средстава

Члан 283а

Средства из члана 283. став 1. тачка 2) овог законика додељују се хуманитарним организацијама, фондовима, јавним установама или другим правним или физичким лицима, по спроведеном јавном конкурс, који расписује министарство надлежно са послове правосуђа.

Јавни конкурс из става 1. овог члана спроводи комисија коју образује министар надлежан за послове правосуђа.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана комисија може, на захтев физичког лица, без спровођења јавног конкурса, предложити да се средства из става 1. овог члана доделе ради лечења детета у иностранству, ако средства за лечење нису обезбеђена у Републичком фонду за здравствено осигурање.

Спровођење јавног конкурса, критеријуми за расподелу средстава, састав и начин рада комисије уређују се актом министра надлежног за послове правосуђа.

Одлуку о расподели средстава из става 1. овог члана доноси Влада.”.

Члан 109.

У члану 284. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) не постоје основи сумње да је пријављено лице учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности.”.

Ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Решење о одбацивању кривичне пријаве, јавни тужилац ће доставити оштећеном у року од осам дана и поучити га о његовим правима (члан 51. став 1.). оштећени ће се поучити да и ако не поднесе приговор свој имовинскоправни захтев може остварити у парници.

Обавештење о одбацивању кривичне пријаве јавни тужилац доставља окривљеном и браниоцу, односно полицији, ако је кривичну пријаву поднела полиција.”.

Члан 110.

После члана 284. додају се назив члана 284а и члан 284а који гласе:

„Одбацивање кривичне пријаве из разлога правичности

284а

У случају кривичних дела за која је прописана казна затвора до три године, главни јавни тужилац по прибављеном мишљењу оштећеног може одбацити кривичну пријаву, ако је осумњичени услед стварног кајања спречио наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, а главни јавни тужилац, према околностима случаја оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично. У овом случају, одредба члана 51. овог законика се неће примењивати.

Када главни јавни тужилац донесе одлуку у смислу става 1. овог члана, лице у односу на које је кривична пријава одбачена не може се поново гонити за кривично дело из става 1. овог члана.”.

Члан 111.

У глави XV назив одељка 2. реч: „предистражног” замењује се речју: „преткривичног”.

Члан 112.

У члану 285. став 1. мења се и гласи:

„Јавни тужилац руководи преткривичним поступком и има право и дужност сталног надзора над спровођењем радњи које је наложио полицији.”.

У ставу 3. запета и речи: „као и да га о предузетим радњама редовно обавештава” замењују се речима: „без одлагања и да га о предузетим радњама одмах обавести”.

Став 5. брише се.

Члан 113.

У члану 286. став 3. мења се и гласи:

„По наредби судије за претходни поступак изdatoј на захтев јавног тужиоца, полиција и Безбедносно-информативна агенција могу у циљу испуњења дужности из става

1. овог члана прибавити евиденцију телефонске комуникације, евиденцију коришћених радио-базних станица или лоцирање места са којег се обавља комуникација.”.

У ставу 4. после речи: „тужиоца” додају се запета и речи: „а о мерама из става 3. овог члана и судију за претходни поступак”.

Члан 114.

У члану 287. став 1. реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

Члан 115.

У члану 288. став 1. после речи: „позива” додају се запета и речи: „као и право на пуномоћника из реда адвоката.”

Члан 116.

Члан 289. мења се и гласи:

„Члан 289.

Кад полиција прикупља обавештења од лица за које постоје основи сумње да је учинилац кривичног дела или према том лицу предузима радње у преткривичном поступку предвиђене овим закоником, може га позивати само у својству осумњиченог. у позиву ће се осумњичени поучити о правима у складу са чланом 68. став 2. и 3. овог законика.

Ако полиција у току прикупљања обавештења оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, дужна је да га поучи о правима у складу са чланом 68. став 2. и 3. овог законика.

О поступању у смислу одредби ст. 1. и 2. овог члана, полиција ће без одлагања обавестити надлежног јавног тужиоца. Јавни тужилац може обавити саслушање осумњиченог, присуствовати саслушању или саслушање поверити полицији.

Осумњиченог који се одазвао позиву и осумњиченог који је принудно доведен полиција ће пре почетка саслушања поучити о правима у складу са чланом 68. став 2. и 3. овог законика и увериће се да ли је осумњичени поуку разумео. Ако осумњичени изјави да поуку није разумео, поучиће се о правима на њему разумљив начин.

Ако осумњичени пристане да да исказ, орган који обавља саслушање ће поступити у складу са одредбама овог законика о саслушању окривљеног, под условом да су пристанак осумњиченог да буде саслушан и његов исказ током саслушања дати у присуству браниоца. Записник о овом саслушању се не издваја из списка и може се користити као доказ у кривичном поступку.”.

Члан 117.

У члану 293. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Записник о саслушању ухапшеног у смислу става 2. овог члана се не издваја из списка и може да се користи као доказ у кривичном поступку.”.

Досадашњи ст. 3. до 6. постају ст. 4. до 7.

Члан 118.

У члану 294. став 1. после речи: „саслушања” додају се речи: „и по потреби ради предузимања других доказних радњи,”.

У ставу 2. друга реченица брише се.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Решење из става 2. овог члана садржи податке о делу за које се осумњичени терети, образложене околности из којих произлазе основи сумње, разлог задржавања, дан и час лишења слободе или одазивања позиву, као и време почетка задржавања.”.

Досадашњи став 3. који постаје став 4. после речи: „решења” додају се запета и речи: „преко органа поступка који је донео решење”.

Досадашњи став 4. постаје став 5.

После досадашњег става 5. који постаје став 6. додаје се став 7. који гласи:

„Јавни тужилац ће по престанку разлога за задржавање решењем укинати задржавање окривљеног.”.

Члан 119.

Члан 295. мења се и гласи:

„Члан 295.

Истрага се покреће против одређеног лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности.

У истрази се прикупљају докази и подаци потребни за доношење одлуке о подизању оптужнице, о обустави истраге, као и докази за које постоји опасност да се неће моћи поновити на главном претресу или би њихово извођење било отежано.”.

Члан 120.

У називу члана 296. реч: Наредба” замењује се речју: „Решење”.

У члану 296. став 1. реч: „наредбом” замењује се речју: „решењем”.

У ставу 2. реч: „Наредба” замењује се речју: „Решење”, а реч: „предистражном” замењује се речју: „преткривичном”.

У ставу 3. реч: „наредби” замењује се речју: „решењу”, речи: „ лични подаци осумњиченог ако је познат” замењују се речима: „подаци о личности осумњиченог,”, а речи: „произилазе основи сумње” замењују се речима: „произилази основана сумња”.

Члан 121.

Назив члана 297. и члан 297. мењају се и гласе:

„Достављање решења

Члан 297.

Решење о спровођењу истраге доставља се, без одлагања, окривљеном и његовом браниоцу, са поуком о праву на жалбу.

Против решења о спровођењу истраге окривљени и његов бранилац могу изјавити жалбу судији за претходни поступак у року од три дана од дана достављања решења.

Судија за претходни поступак доноси решење да нема места спровођењу истраге, ако утврди:

1) да дело за које се води истрага није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности или дело за које се води истрага није кривично дело које се гони по службеној дужности;

2) да је кривично гоњење застарело или је дело обухваћено амнестијом или помиловањем или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;

3) да не постоји основана сумња да је окривљени учинио кривично дело које му се ставља на терет.

Ако нађе да нема разлога из става 3. овог члана, судија за претходни поступак ће донети решење којим одбија жалбу као неосновану.

Против решења из става 3. тачка 3) јавни тужилац има право на жалбу у року од три дана од пријема решења већу из члана 21. став 4. овог законика, које одлуку доноси у року од три дана од дана достављања жалбе.

Одлуку о жалби из става 2. овог члана судија за претходни поступак доноси у року од три дана од дана достављања жалбе.

Истовремено са достављањем решења о спровођењу истраге окривљеном и његовом браниоцу, јавни тужилац ће обавестити оштећеног о спровођењу истраге и поучити га о правима из члана 50. став 1. овог законика.”.

Члан 122.

У члану 299. после става 4. додају се ст. 5. до 7. који гласе:

„Јавни тужилац, окривљени и бранилац могу предложити судији за претходни поступак да испита одређеног сведока, ако је вероватно да, због болести, старости или других важних разлога, неће моћи да буде испитан на главном претресу.

Ако се судија за претходни поступак не сложи са предлогом из става 5. овог члана, затражиће без одлагања да о томе одлуку донесе веће из члана 21. став 4. овог законика, које је дужно да одлучи у року од 48 часова.

Судија за претходни поступак ће о времену и месту испитивања сведока обавестити јавног тужиоца, окривљеног, браниоца и оштећеног уз упозорење да ће се радња предузети и у њиховом одсуству.”.

Члан 123.

Члан 300. мења се и гласи:

„Члан 300.

Јавни тужилац је дужан да браниоцу окривљеног и браниоцу саокривљеног који је саслушан, достави позив да присуствује саслушању окривљеног, односно да окривљеном и његовом браниоцу достави позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока или вештака.

Окривљени, његов бранилац и оштећени могу да присуствују увиђају и реконструкцији догађаја.

Бранилац окривљеног присуствује препознавању и суочењу у складу са одредбама овог законика.

Ако окривљени има браниоца, јавни тужилац ће, по правилу, позивати односно обавештавати само браниоца. ако је окривљени у притвору, а доказна радња се предузима ван седишта суда, јавни тужилац ће одлучити да ли је потребно присуство окривљеног.

Јавни тужилац је дужан да стручног саветника обавести да може да присуствује вештачењу (члан 126. став 1.).

Ако лице које је позвано, односно обавештено о доказној радњи није присутно, радња се може предузети и у његовом одсуству.

Лица која присуствују доказним радњама могу предложити јавном тужиоцу да ради разјашњења ствари постави одређена питања окривљеном, сведоку или вештаку, а по дозволи јавног тужиоца могу постављати питања и непосредно.

Лица из става 7. овог члана имају право да захтевају да се у записник унесу и њихове примедбе у погледу предузимања појединих радњи, а могу и предложити прикупљање појединих доказа.

Ради разјашњења појединих техничких или других стручних питања која се постављају у вези са прибављеним доказима или приликом саслушања окривљеног или предузимања других доказних радњи, јавни тужилац може затражити од стручног лица одговарајуће струке да му о тим питањима да потребна објашњења. ако су приликом давања објашњења присутни окривљени или бранилац, они могу тражити да то лице пружи ближа објашњења. у случају потребе, јавни тужилац може тражити објашњења и од одговарајуће стручне установе.”.

Члан 124.

Члан 302. мења се и гласи:

„Члан 302.

Ако окривљени и његов бранилац сматрају да је потребно предузети одређену доказну радњу, предложити јавном тужиоцу да је предузме.

Ако јавни тужилац одбије предлог за предузимање одређене доказне радње или о предлогу не одлучи у року од три дана од достављања предлога, окривљени и његов бранилац могу предложити судији за претходни поступак да предузме доказну радњу. О предлогу судија за претходни поступак доноси одлуку у року од три дана од достављања предлога.

Када судија за претходни поступак усвоји предлог из става 2. овог члана, предузеће предложену доказну радњу и о томе, уз достављање записника и других материјала о спроведеној доказној радњи, обавестити јавног тужиоца.

Против решења о усвајању или одбијању решења из става 1. овог члана, жалба није дозвољена.”.

Члан 125.

Члан 303. мења се и гласи:

„Члан 303.

Јавни тужилац је дужан да окривљеном који је саслушан и његовом браниоцу омогући да у року довољном за припремање одбране размотре списе и разгледају предмете који служе као доказ. Ако је више лица окривљено за кривично дело,

разматрање списка и разгледање предмета који служе као доказ може се одложити док јавни тужилац не саслуша последњег окривљеног који је доступан.

После истека рока за разматрање и разгледање предмета, јавни тужилац ће позвати окривљеног и његовог браниоца да у одређеном року ставе предлог за предузимање одређених доказних радњи.”.

Члан 126.

У члану 305. став 1. речи: „јавни тужилац ће” замењују се речима: „орган поступка ће га”, а речи: „суд га може” замењују се речима: „може га”.

У ставу 2. после речи: „члана” додају се запета и речи: „ако је решење донео јавни тужилац одлучује судија за претходни поступак, а ако је решење донео судија за претходни поступак”.

Члан 127.

У члану 306. став 1. мења се и гласи:

„Истрага се спроводи само у погледу окривљеног и кривичног дела на које се односи решење о спровођењу истраге.”.

У ставу 2. реч: „наредбом” замењује се речју: „решењем”.

Члан 128.

У члану 307. став 1. тачка 1) реч: „осумњиченог” замењује се речју: „окривљеног”.

У ставу 2. тачка 1) реч: „осумњиченог” замењује се речју: „окривљеног”.

У тачки 2) реч: „осумњичени” замењује се речју: „окривљени”.

У ставу 3. реч: „наредбу” замењује се речју: „решење”, реч: осумњиченог” замењује се речју: „окривљеног”, а реч „осумњиченом” замењује се речју: „окривљеном”.

Члан 129.

Члан 308. мења се и гласи:

„Члан 308

Јавни тужилац ће у току истраге одустати од гоњења окривљеног и решењем обуставити истрагу ако:

1) дело за које се води истрага није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности или дело за које се води истрага није кривично дело које се гони по службеној дужности;

2) је кривично гоњење застарело или је дело обухваћено амнестијом или помиловањем или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;

3) нема довољно доказа за оптужење.

Решење из става 1. овог члана, јавни тужилац доставља окривљеном, браниоцу и оштећеном (члан 51. став 1.).”.

Члан 130.

У називу члана 309. реч: „осумњиченом” замењује се речју: „окривљеном”.

У члану 309. став 1. реч: „осумњиченом” замењује се речју: „окривљеном”, а реч: „осумњичени” замењује се речју: „окривљени”.

У ставу 2. реч: „осумњиченог” замењује се речју: „окривљеног”.

Члан 131.

У члану 310. став 1. мења се и гласи:

„Када нађе да је стање ствари у истрази довољно разјашњено јавни тужилац ће донети решење о завршетку истраге о чему обавештава окривљеног, браниоца и оштећеног. против овог решења жалба није дозвољена.”.

У ставу 4. реч: „осумњиченог” замењује се речима: „окривљеног, браниоца”.

Члан 132.

У члану 311. став 1. реч: „наредбу” замењује се речју: „решење”.

У ставу 2. речи: „осумњичени и његов бранилац” замењују се речима: „окривљени и бранилац, најкасније у року од три дана од дана достављања решења о завршетку истраге”.

Члан 133.

Члан 312. мења се и гласи:

„Члан 312.

Окривљени и његов бранилац могу у току истраге поднети приговор надлежном главном јавном тужиоцу због одуговлачења поступка и других неправилности у току истраге.”.

Члан 134.

У члану 313. став 1. реч: „наредбе” замењује се речју: „решења”.

Члан 135.

У члану 314. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) споразум о врсти и мери казне или о другој кривичној санкцији, о начину извршења казне или о јединственој казни за кривична дела у стицају;”.

У ставу 2. тачка 3) мења се и гласи:

„3) споразум у погледу имовине проистекле из кривичног дела која може бити одузета по посебном закону.”.

Члан 136.

У члану 317. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) да постоје и други докази који поткрепљују признање окривљеног да је учинио кривично дело;”.

Члан 137.

У члану 319. став 2. мења се и гласи:

„Против решења којим се споразум о признању кривичног дела одбацује (члан 316.) или одбија (члан 318.), жалбу могу изјавити јавни тужилац, окривљени и бранилац у року од осам дана од дана достављања решења.”

Члан 138.

У члану 320. став 1. реч: „наредбе” замењује се речју: „решење”

Став 5. мења се и гласи:

„Јавни тужилац пре закључења споразума о сведочењу позива окривљеног да у року који не може бити дужи од 30 дана, самостално и својеручно, што детаљније и потпуније, истинито опише све што зна о кривичном делу поводом којег се води поступак и о другим делима из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика, о којима има сазнања, о чему се сачињава записник, или тонски, односно тонски и оптички снимак.”

Члан 139.

У члану 321. став 1. тачка 3) речи: „или распону казне или друге санкције” замењују се речима: „казне или о другој кривичној санкцији”

У ставу 2. речи: „споразум у погледу имовине проистекле из кривичног дела која ће бити одузета од окривљеног” замењују се речима: „податке из члана 314. став 2. тач. 2) до 4) овог законика”.

Члан 140.

У члану 323. тачка 3) тачка се замењује тачком и запетом.

После тачке 3) додаје се тачка 4) која гласи:

„4) да постоје и други докази који поткрепљују признање из члана 320. став 2. овог законика.”

Члан 141.

У члану 324. став 1. у тачки 1) речи: „став 1.” бришу се.

Члан 142.

У члану 325. став 2. после речи: „суднице” додају се запета и речи: „осим ако сам не затражи да остане у судници”.

Члан 143.

У члану 328. тачка 3) речи: „или распону умањења казне или друге санкције” замењују се речима: „казне или друге санкције”.

Члан 144.

Члан 331. мења се и гласи:

„Члан 331.

Јавни тужилац подиже оптужницу, после завршене истраге када постоји оправдана сумња да је одређено лице учинило кривично дело.

Ако прикупљени подаци о кривичном делу и учиниоцу пружају довољно основа за оптужење, оптужница се може подићи и без спровођења истраге.

Пре подизања оптужнице окривљени мора бити саслушан, осим ако му се суди у одсуству (члан 381.).

Оптужница се подиже у року од 15 дана, односно 30 дана у нарочито сложеним случајевима од дана истека рока за постављање захтева за допуну истраге у складу са чланом 311. став 2. овог законика.

Ако јавни тужилац не подигне оптужницу у року из става 4. овог члана и не изјави да одустаје од кривичног гоњења, окривљени, његов бранилац и оштећени могу у року од осам дана од дана истека рока за подизање оптужнице да поднесу приговор надлежном главном јавном тужиоцу.”.

Члан 145.

У члану 333. став 3. мења се и гласи:

„Ако јавни тужилац пропусти рок из става 2. овог члана или достави неисправљену оптужницу, веће ће решењем одбацити оптужницу.”.

Члан 146.

У члану 335. став 1. после речи: „слободи” додају се речи: „и браниоцу”.

Члан 147.

У члану 336. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Ако је оптужница подигнута за кривична дела из делокруга јавног тужилаштва посебне надлежности, рок из става 1. овог члана износи 15 дана од дана достављања оптужнице.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 148.

У члану 337. став 6. број: „3.” замењује се бројем: „4.”.

У ставу 7. речи: „ст. 2. и 3.” замењују се речима „ст. 3. и 4.”.

Члан 149.

У члану 344. став 2. речи. „одржавање припремног рочишта,” бришу се.

Члан 150.

После члана 344. назив класификационе јединице: „а. Припремно рочиште”, називи чл. 345. до 351. и чл. 345. до 351. бришу се.

Члан 151.

У члану 353. став 1. речи: „пре завршетка припремног рочишта” бришу се.

У ставу 2. речи: „Ако припремно рочиште није одржано (члан 346. став 3.), председник” замењују се речју: „Председник”.

Члан 152.

У члану 355. став 2. речи: „или је на припремном рочишту утврђено да се не позивају” бришу се.

Став 6. мења се и гласи:

„Оштећени као тужилац упозориће се у позиву да ће се, ако на главни претрес не дође, нити пошаље пуномоћника, сматрати да је одустао од оптужбе.”.

Члан 153.

Назив члана 356. и члан 356. мењају се и гласе:

„Предлагање и прибављање нових доказа

Члан 356.

Странке и оштећени могу и после заказивања главног претреса предложити да се на главни претрес позову нови сведоци или вештаци или прибаве други нови докази. У свом образложеном предлогу странке морају означити које би се чињенице имале доказати и којим од предложених доказа.

Приликом одлучивања о предлогу за извођење доказа сходно се примењују одредбе члана 395. овог законика.

Председник већа може и без предлога странака наредити прибављање нових доказа за главни претрес у складу са чланом 15. став 4. овог законика.

О одлуци којом се наређује прибављање нових доказа обавестиће се странке пре почетка главног претреса.”.

Члан 154.

У члану 358. став 1. у првој реченици број: „3.” замењује се бројем: „4.”, а друга реченица мења се и гласи: „Против решења о издвајању списка и решења којим се одбија предлог за издвајање из списка дозвољена је посебна жалба већу из члана 21. став 4. овог законика.”.

Став 3. брише се.

Члан 155.

У члану 367. став 2. тачка 4) мења се и гласи:

„4) стара се о свестраном претресању предмета, о томе да поступак тече без одуговлачења и отклањању свега што успорава кривични поступак а не доприноси разјашњењу ствари;”.

Тачка 8) мења се и гласи:

„8) и без предлога странака, браниоца или оштећеног наређује прибављање нових доказа за главни претрес или изводи потребне доказе у складу са чланом 15. став 4. овог законика, после извођења доказа по предлогу странака;”.

Члан 156.

У члану 368. став 1. тачка 5) брише се.

Члан 157.

У члану 370. став 1. после речи: „оштећени,” додају се речи: „оштећени као тужилац, приватни тужилац.”.

У ставу 2. речи: „Државно веће тужилаца” замењују речима: „Високи савет тужилаштва”.

Члан 158.

У члану 374. став 2. речи: „Државно веће тужилаца” замењују речима: „Високи савет тужилаштва”.

Члан 159.

У члану 379. став 1. речи: „Државно веће тужилаца” замењују речима: „Високи савет тужилаштва”.

Члан 160.

У члану 381. став 1. реч: „Оптуженом” замењује се речју: „Окривљеном”.

Члан 161.

У члану 389. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) позвати оптуженог да изнесе податке о личности да би се уверио у њихову истовестност;”.

У тачки 2) речи: „и да је дужан да предлоге за извођење појединих доказа (члан 395. став 1.) изнесе одмах или у најкраћем року по сазнању да је њихово извођење потребно” бришу се.

Члан 162.

У члану 393. став 1. запета и речи: „осим ако је на припремном рочишту дошло до изјашњења странака и предлагања доказа (чл. 349. и 350.)” бришу се.

Члан 163.

У члану 395. став 4. тачка 1) брише се.

Члан 164.

У члану 396. став 1. речи: „чије извођење је одредило веће по службеној дужности и по предлогу оштећеног” замењују се речима: „које суд изводи у складу са чланом 15. став 4. овог законика”.

Члан 165.

У члану 398. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Јавни тужилац, саоптужени и бранилац имају право да изјаве приговор недопуштености питања одмах после постављања питања оптуженом. о приговору одлучује председник већа одмах по његовом изјављивању, а ако је приговор уложен на питање председника већа, о њему одлучује веће.”.

Досадашњи став 6. постаје став 7.

Члан 166.

У члану 402. ст. 6. и 7. мењају се и гласе:

„Сведока, вештака или стручног саветника најпре испитује странка која је предложила њихово испитивање на главном претресу (основно испитивање), а затим супротна странка (унакрсно испитивање).

По одобрењу већа, странка која је предложила њихово испитивање, може поставити и додатна питања сведоку, вештаку или стручном лицу (додатно испитивање).”.

После става 7. додају се ст. 8. до 10. који гласе:

„Приликом унакрсног испитивања, председник већа може одобрити постављање питања која се односе на околности о којима сведок, вештак или стручни саветник није исказивао током основног испитивања, ако су питања усмерена на проверу веродостојности њихових исказа или су те околности уско повезане са њиховим основним исказом. Додатно испитивање може се односити само на питања која су постављена током унакрсног испитивања.

Након што је завршено основно, унакрсно и додатно испитивање, поставља председник већа. Чланови већа могу постављати питања по одобрењу председника већа. Оштећени и пуномоћник оштећеног имају право да по одобрењу председника већа поставе питања сведоку, вештаку или стручном саветнику.

Странке и бранилац имају право да изјаве приговор недопуштености питања одмах после постављања питања сведоку, вештаку или стручном саветнику. О приговору одлучује председник већа одмах по његовом изјављивању, а ако је приговор уложен на питање председника већа, о њему одлучује веће.”.

Члан 167.

У члану 405. став 2. мења се и гласи:

„Битни садржај оптичког или тонског снимка, или електронског записа који се користе као доказ, биће на главном претресу репродукован уз вођење рачуна о заштити права на приватност.”.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Ако су странке са тим сагласне, оптички или тонски снимак који се користи као доказ, неће бити репродукован на главном претресу, а председник већа може на предлог странака и браниоца, кратко описати садржај снимка.”.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 168.

У члану 406. став 1. реч: „саоптужених” замењује се речју: „саокривљених”.

У тачки 1) после речи: „испитана” додају се речи: „или саслушана”.

У тачки 5) после речи: „саоптуженог” додаје се реч: „саокривљеног”.

Члан 169.

У члану 407. став 2. после речи: „члана” додају се речи: „и решења којим је одбијен предлог за издвајање списа”.

Став 4. брише се.

Члан 170.

У члану 416. став 1. тачка 3) реч: „трајно” замењује се речима: „у дужем трајању”.

Члан 171.

У члану 425а став 5. после речи: „тачка 4)” додају се речи: „и тачка 5)”.

Члан 172.

У члану 429. став 1. тачка 2) речи: „три године” замењују се речима: „пет година”.

Члан 173.

У члану 438. став 1. тачка 1) брише се.

У тачки 7) после речи: „тужиоца” додају се речи: „или предлога оштећеног”.

После тачке 9) додаје се тачка 9а) која гласи:

„9а) се пресуда заснива на незаконитом доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати;”.

У ставу 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) суд приликом припремања главног претреса или у току главног претреса или приликом доношења пресуде није применио или је неправилно применио неку одредбу овог законика, а што је утицало или могло утицати на правилност и законитост пресуде;”.

У тачки 2) реч: „па” замењује речју: „ако”, а тачка и запета замењују се тачком.

Тачка 3) брише се.

Члан 174.

У члану 439. после тачке 1) додаје се тачка 1а) која гласи:

„1а) је наступила застарелост кривичног гоњења или је кривично гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена, или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;”.

Члан 175.

У члану 441. став 1. речи: „или о поштравању” бришу се.

Члан 176.

У члану 443. ст. 2. до 4. бришу се.

Члан 177.

У члану 444. став 1. речи: „која може” замењују се речима: „и браниоцу који могу”.

Члан 178.

У члану 445. ст. 2. и 3. број: „3.” замењује се бројем: „4.”.

Члан 179.

У члану 447. став 3. реч: „Веће” замењује се речју: „Судија известилац”.

У ставу 4. речи: „а има браниоца,” бришу се, речи: „само ако веће оцени да је то неопходно за разјашњење ствари” бришу се, а реч: „Када” замењује се речју: „Ако”.

У ставу 5. реч: „које” замењује се речима „и браниоца који”.

Члан 180.

У члану 448. став 1. мења се гласи:

„Седница већа почиње извештајем судије известиоца о стању ствари у списима предмета, садржају пресуде, наводима жалбе и одговора на жалбу.”.

У ставу 2. после речи: „странке” додају се речи: „и бранилац”.

Члан 181.

У члану 449. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Претрес пред другостепеним судом одржаће се и ако је потребно да се отклоне битне повреде одредаба кривичног поступака, а предмет се не може вратити првостепеном суду због забране из члана 455. став 2. овог законика.”.

Досадаши ст. 2. до 4. постају ст. 3. до 5.

Члан 182.

У члану 450. став 5. запета и речи: „ако се оптужени сагласи” бришу се.

Члан 183.

У члану 451. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Другостепени суд испитује пресуду у делу који се побија жалбом, у оквиру основа побијања који су истакнути у жалби, али мора увек по службеној дужности испитати:

1) да ли постоји повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. овог законика и да ли је главни претрес, противно одредбама овог законика, одржан у одсуству оптуженог, а у случају обавезне одбране и у одсуству браниоца оптуженог;

2) да ли је на штету оптуженог повређен кривични закон (члан 439.).

Другостепени суд поводом жалбе изјављене у корист оптуженог, испитаће по службеној дужности одлуку о кривичној санкцији ако је жалба изјављена због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде кривичног закона.”.

Члан 184.

У члану 457. речи: „ст. 2. и 3.” бришу се.

Члан 185.

У члану 459. став 1. речи: „тач. 1), 7), 9) и 10)” бришу се, а речи: „ст. 2. и 3. бришу се.

Члан 186.

У члану 460. став 1. речи: „ст. 2. и 3.” бришу се.

Члан 187.

Члан 463. мења се и гласи:

„Члан 463.

Против другостепене пресуде дозвољена је жалба суду који одлучује у трећем степену ако је другостепени суд:

1) изрекао казну затвора у трајању од 30 до 40 година, односно казну доживотног затвора или ако је потврдио пресуду првостепеног суда којом је изречена таква казна;

2) преиначио пресуду првостепеног суда којом је оптужени ослобођен од оптужбе или је оптужба према њему одбијена и изрекао пресуду којом се оптужени оглашава кривим.”.

Члан 188.

У члану 464. став 1. реч: „апелациони” замењује се речима: „непосредно виши”.

Члан 189.

У члану 465. став 2. реч: „већа” замењује се речју: „суда”.

У ставу 5. реч: „касационог” брише се.

Члан 190.

У члану 467. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:
„Другостепени суд ће сам одлучити ако је поводом исте одлуке првостепено решење већ два пута укидано и враћено на поновно одлучивање.”.

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 191.

У члану 468. број: „број 442” замењује се бројем: „443”.

Члан 192.

У члану 470. после речи: „пресудом” додају се речи: „или правноснажним решењем које одговара пресуди,”.

Члан 193

У члану 473. став 1. после речи: „пресудом” додају се запета и речи: „односно правноснажним решењем које одговара пресуди,”.

У тачки 4) речи: „ако је за исто дело више пута суђен” замењују се речима: „ако му је за исто дело већ суђено”.

Члан 194.

У члану 482. став 1. речи: „јавног тужиоца или суда или” замењују се речју: „суда”, а речи: „овлашћено лице може” замењују се речима: „може се”.

У ставу 2. реч: „касационим” брише се.

Члан 195.

Назив члана 483. и члан 483. мењају се и гласе:

„Подносилац захтева

Члан 483.

Захтев за заштиту законитости подноси Врховно јавно тужилаштво, како на штету, тако и у корист окривљеног. Захтев се може поднети и након што је окривљени обухваћен

актом амнестије или помиловања, или је наступила застарелост, или је окривљени умро, или је казна у потпуности издржана.

До доношења одлуке суда о захтеву за заштиту законитости Врховно јавно тужилаштво може одустати од захтева.”.

Члан 196.

Члан 485. мења се и гласи:

„Члан 485.

Захтев за заштиту законитости може се поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу:

- 1) повређен закон;
- 2) примењен закон за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, а правноснажна одлука суда је заснована на таквом закону;
- 3) повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног или другог учесника кривичног поступка, што је утврђено одлуком Уставног суда, Европског суда за људска права и ако је правноснажна одлука суда заснована на таквој повреди.

Повреда закона у смислу става 1. тачка 1) овог члана постоји ако је правноснажном одлуком суда или у поступку који је претходио њеном доношењу повређена одредба кривичног поступка или ако је на чињенично стање утврђено у правноснажној одлуци погрешно примењен закон.”.

Члан 197.

У члану 486. став 1. реч: „касациони” брише се.

Став 2. брише се.

Члан 198.

Члан 487. мења се и гласи:

„Члан 487.

Врховни суд ће у седници већа решењем одбацити захтев за заштиту законитости, ако је недозвољен (члан 483.) или ако нема прописан садржај (члан 484.).

Решење из става 1. овог члана не мора да садржи образложење.”.

Члан 199.

Члан 488. мења се и гласи:

„Члан 488.

Ако Врховни суд не одбаци захтев, судија известилац ће доставити примерак захтева окривљеном и браниоцу, а може по потреби да прибави обавештења о истакнутим разлозима из члана 485. став 1. овог законика.

Врховни суд ће о седници већа обавестити Врховно јавно тужилаштво.

Врховни суд може, с обзиром на садржај захтева, одредити да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.

Врховни суд ће своју одлуку са списима доставити Врховном јавном тужиоцу, односно одлуку са списима првостепеном или другостепеном суду најкасније у року од шест месеци од дана подношења захтева.”.

Члан 200.

У члану 489. ст. 1. до 3. реч: „касациони” брише се.

У ставу 3. речи: „јавног тужиоца” бришу се.

Члан 201.

После члана 493. додају се назив члана 493а и члан 493а који гласи:

„Пресуда којом се укида одлука

493а

Ако се приликом решавања о захтеву за заштиту законитости који је поднет у корист окривљеног појави знатна сумња у погледу истинитости одлучних чињеница утврђених у одлуци против које је захтев подигнут, па због тога није могуће одлучити о захтеву за заштиту законитости, суд ће пресудом којом решава о захтеву за заштиту законитости укинути ту одлуку и наредити да се одржи нови главни претрес пред истим или другим стварно надлежним првостепеним судом.”.

Члан 202.

После члана 494. додаје се пододељак в) који гласи:

„в) Захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде

а. Основне одредбе

Услови и разлози за подношење захтева

Члан 494а

Окривљени који је правноснажно осуђен на казну доживотног затвора, казну затвора, или казну малолетничког затвора као и његов бранилац, могу поднети захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде у следећим случајевима:

- 1) због повреде кривичног закона на штету осуђеног;
- 2) због повреде одредаба кривичног поступка прописаних у члану 438. став 1. овог законика;
- 3) ако је на главном претресу или у жалбеном поступку повређено право на одбрану окривљеног, а то је утицало на доношење законите и правилне пресуде;
- 4) када постоје разлози из члана 485. став 1. тач. 2) и 3) овог законика.

Рок за подношење захтева

Члан 494б

Захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде подноси се у року од месец дана од дана када је окривљеном достављена правноснажна пресуда.

Захтев за преиспитивање правноснажне пресуде заснован на разлогу из члана 485. став 1. тач. 2) и 3) овог законика, подноси се у року од три месеца од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” одлуке Уставног суда или одлуке Европског суда за људска права.

Окривљени који није користио жалбу против пресуде, не може поднети захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде.

б. Поступак по захтеву

Одлучивање о захтеву

Члан 494в

О захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде одлучује Врховни суд.

Захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде подноси се суду који је у првом степену донео пресуду.

Врховни суд ће одбацити захтев који није благовремен или који је поднесен од неовлашћеног лица, односно који се односи на кривичну санкцију у погледу које се захтев не може поднети, као и ако је захтев поднесен против пресуде против које окривљени није уложио жалбу.

У погледу захтева за испитивање законитости правноснажне пресуде сходно ће се примењивати одредбе чл. 484, 487. до 492, 493а и 494. овог законика.”.

Члан 203.

У члану 495. став 1. после речи: „година” додају се речи: „и за кривична дела која се гоне по приватној тужби”.

После става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, за кривична дела из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика, не може се водити скраћени поступак.”.

Члан 204.

У члану 496. став 1. речи: „нити странке могу истицати приговор месне ненадлежности” бришу се.

После става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Приговор месне ненадлежности странке могу поднети најкасније до почетка главног претреса.”.

Члан 205.

У члану 498. став 1. мења се и гласи:

„Притвор се може одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело ако постоји неки од разлога из члана 211. став 1. тач. 1) до 3) овог

законика или ако је окривљеном изречена казна затвора од пет година или тежа казна, а начин извршења, околности у којима је дело учињено или тежина последице кривичног дела то оправдава.”

У ставу 3. речи: „судије појединца” замењују се речима: „судије за претходни поступак”.

Члан 206.

У члану 504. ст. 2. и 3. бришу се.

Члан 207.

У члану 506. после става 6. додаје се став 7. који гласи:

„Ако на главни претрес не дође бранилац који је уредно позван и не обавести суд о разлогу спречености чим је за тај разлог сазнао или ако бранилац без одобрења напусти главни претрес, судија ће позвати оптуженог да одмах узме другог браниоца, а ако оптужени то не учини, веће може одлучити да се главни претрес одржи и без присуства браниоца.”

Члан 208.

У члану 513. став 1. речи: „став 1.” бришу се.

Члан 209.

У члану 524. став 1. после речи: „изврши” додају се речи: „дело које је противправно и законом одређено као”.

Члан 210.

У члану 525. став 3. брише се.
Досадашњи став 4. постаје став 3.

Члан 211.

У члану 535. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Судија за претходни поступак ће донети решење из става 1. овог члана на предлог јавног тужиоца у случају доношења решења о одбачају кривичне пријаве у складу са чл. 283, 284 и 284а.”

Члан 212.

У члану 563. став 1. мења се и гласи:

„Поступак за пуштање на условни отпуст покреће се по молби осуђеног или браниоца.”

Члан 213.

Члан 564. мења се и гласи:

„Члан 564

Одмах по пријему молбе за пуштање на условни отпуст веће ће испитати:

1) да ли је молба поднета од овлашћеног лица;

2) да ли су испуњени услови предвиђени законом за пуштање на условни отпуст.

Пошто утврди постојање услова из става 1. овог члана, веће ће затражити извештај од завода у којем осуђени издржава казну затвора.”.

Члан 214.

У члану 566. став 3. речи: „које би указивале да је постигнута сврха кажњавања” замењују се речима: „од значаја за одлучивање”.

Члан 215.

У чл. 29, 33, 36, 273, 354, чл. 490. до 494, реч: „касациони” у одређеном падежу, брише се.

Члан 216.

У чл. 54, 55, 111, 119, 129, 140, 148, 151, 195. став 1, 225, 236, 281 и 597. реч: „јавни тужилац” у одређеном падежу замењује се речју: „јавно тужилаштво” у одговарајућем падежу.

Члан 217.

Поступци који су започети до дана почетка примене овог закона по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС” бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 – УС и 62/21 – УС), довршиће се по одредбама тог законика.

У правноснажно окончаним поступцима из става 1. овог члана може се поднети захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде, у складу са одредбама овог закона.

Члан 218.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку. садржан је у члану 97. став 1. тачка 2) Устава Републике Србије који предвиђа да Република Србија, поред осталог уређује и обезбеђује поступак пред судовима и другим државним органима, као и остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У СФРЈ се деценијама примењивао Закон о кривичном поступку који је неколико пута мењан, али без модификација основних концептуалних механизма и који је важио за веома солидан закон. Овај законски текст, утемељен на Законнику о судском кривичном поступку Краљевине Југославије из 1929. био је темељ за доношење Законика о кривичном поступку 2001. године, који је више пута мењан и допуњаван са последњим и највећим новелама из 2009. године. Законик о кривичном поступку СРЈ од 28. децембра 2001. године, који је уз незнатне измене преузела Република Србија увео је битне промене у односу на раније важећи закон, с тим што су основна решења која се односе на конструкцију поступка, тип поступка, основне доказне радње, мере за обезбеђење присуства окривљеног (уз увођење нове мере забрана напуштања боравишта) у основи остала веома слична некадашњем Закону о кривичном поступку. Приликом усвајања Закона о кривичном поступку из 2001. године, као и касније његових измена и допуна није се тежило за решењима која ће по сваку цену бити оригинална у односу на већ постојећа законска решења која су се у пракси показала као добра или примењива без већих проблема, али су мењана она решења за која се сматрало да су превазиђена или су показала одређене проблеме односно недостатке у пракси, али и уведена нова решења на основу компаративних позитивних искустава, или с обзиром на очекиване повољне ефекте, а на основу изучавања кривичнопроцесне доктрине.

Након неколико измена и допуна Законика о кривичном поступку Републике Србије из 2001. године, усвајања потпуно новог Законика о кривичном поступку 2006. године, чија примена је одложена, осим једног малог броја одредби које су биле примењиване, те потом стављања ван снаге целог тог законика, у Републици Србији је 2011. године, усвојен потпуно нови Законик о кривичном поступку који је радикално одступио од кривичнопроцесне традиције Србије, али и од решења садржаних у кривичнопроцесном законодавству држава континенталне Европе.

Законик о кривичном поступку из 2011. године, почео је да се примењује у поступцима који се воде по захтевима јавног тужилаштва посебне надлежности што је иначе довело и до озбиљних проблема у односу на кохерентност нашег правног система, с обзиром на то да су се у исто време у истој држави примењивала два битно различита кривична поступка. Ово стање је трајало до октобра 2013. године, када је Законик о кривичном поступку ушао у примену као једини извор нашег кривичног процесног права тј. у односу на све категорије кривичних дела које су предмет кривичног поступка, а не

само у погледу кривичних дела организованог криминала, кривичних дела против човечности и других добара заштићених међународним правом и др.

Оно што је посебно специфично у односу на овај Законик је чињеница да је до прве његове новеле дошло чак пре почетка његове примене. Важећи Законик је новелиран осам пута, а последњи пут 2021. године. Законик о кривичном поступку из 2011. године, представља најкритикованији законски текст не само у Србији, већ и знатно шире. Предмет научних и стручних критика се односи како на правно-техничке, тако и на суштинске недостатке.

Важећи Законик о кривичном поступку Републике Србије из 2011. године, има следеће карактеристике:

1. Изразита девалвација начела истине;
2. Адверзијална конструкција главног претреса уз минимизирање улоге суда;

Законик о кривичном поступку Републике Србије из 2011. године, карактерише велики број правно-техничких недостатака, нелогичних и међусобно контрадикторних решења. Из основних карактеристика овог Законика, као и бројних недостатака и слабости појединих решења проистичу доминантни правци његових промена који су садржани у одредбама Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку. Основни циљеви који се изменама и допунама Законика о кривичном поступку желе остварити су следећи:

1. доследна заштита Уставом и међународноправним актима гарантованих људских права и слобода, што у првом реду захтева усклађивање Законика о кривичном поступку са Уставом РС, односно отклањање или мењане норми које се супротне Уставу, као и усклађивање са изменама Устава из 2021. године, након чега је уследило доношење нових правосудних прописа;

2. очување основне концепције важећег Законика о кривичном поступку, пре свега јавнотужилачке истраге, те омогућавање веће доказне активности странка на главном претресу, као централној фази кривичног поступка уз елиминисање екстремних варијанти нетипичних за досадашњу кривичнопроцесну традицију Србије, тако и у односу на решења присутна у већини континентално европских држава;

3. стварање неопходних услова да кривични поступци буду брзи и ефикаснији, а истовремено и знатно јефтинији што се посебно постиже унапређењем одређених форми тзв. сумарног окончања кривичног поступка (нпр. условљени опортунитет кривичног гоњења и др.), уз истовремено очување и унапређење свих основних елемената правичног кривичног поступка, а нарочито уз доследно поштовање права на одбрану окривљеног и права на страначку „једнакост оружја” у кривичном поступку;

4. усклађивање решења из нашег основног извора кривичног процесног права са другим законима које се односе на питања кривичног поступка;

5. терминолошко и материјално усклађивање са одредбама Кривичног законика Републике Србије уз обраћање посебне пажње на елиминисање великог броја непотребних и очигледно погрешних дефиниција у оквиру одредбе о значењу израза у Законнику о кривичном поступку, а нарочито када се ради о терминима који су супротни дефинисани у односу на друге изворе права у нашем правном систему;

6. адекватно регулисање међународних обавеза које се тичу кривичнопроцесне

регулативе;

7. успостављање равнотеже између захтева за ефикасношћу кривичног поступка, заштите основних процесних, али и опште људских права и основних слобода учесника кривичног поступка као и доследно поштовање начела правичног вођења кривичног поступка.

Обим измена и допуна Законика о кривичном поступку је условљен обимом његових недостатака и бројем недовољно адекватних решења, а на шта је континуирано у правној теорији и пракси критички указивано преко једне деценије, због чега овај Закон о изменама и допунама Законика о кривичном поступку представља веома обимну али уједно и крајње нужну нормативну интервенцију.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта Закона мења се члан 2. Законика о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) тако што се мења значење појединих израза употребљених у овом законик, док су брисане непотребне и неоправдане дефиниције. Наиме, одредбама члана 2. важећег ЗКП (значење израза) уведен је читав низ дефиниција које не само што нису постојале до сада у нашем основном извору кривичнопроцесног права, већ тако нешто није типично ни за један савремени закон о кривичном поступку у упоредним правним системима. Дефинисање различитих степена сумње не само што је непотребно, већ је и штетно. Тиме што се основ сумње заснива на чињеницама које посредно указују да је учињено кривично дело, односно да је одређено лице учинилац кривичног дела, те чињенице се практично третирају као индиције, а не докази, док се имплицитно само чињенице које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела (основана сумња) сврставају у доказе. Формална законска подела на доказе и индиције је одавно напуштено решење које је било карактеристично за класичне инквизиторске кривичне поступке који су „изумрли” у Европи током 18. и 19. века. Овакав резон је суштински потпуно погрешан јер се питање сврставања одређене чињенице у доказ, те давање одређеног степена доказног кредибилитета конкретној чињеници не може на овакав начин решити законом, већ је суд тај који, у складу са начелом слободне оцене доказа, као и на основу слободног уверења, цени да ли су одређене чињенице доказ у конкретном случају, као и какав степен доказне веродостојности поседују. Из наведеног разлога у члану 2. Нацрта закона брисане су дефиниције различитих степена сумње јер такво дефинисање није иманентно ниједном савременом кривичном поступку. Ово питање је, као и до сада, препуштено да буде решавано у правосудној пракси, а сам законски текст сасвим јасно објашњава да су основи сумње најнижи степен сумње, основана сумња нешто виши степен сумње, а оправдана сумња онај степен сумње који је потребан за подношење оптужнице. С обзиром на измену степена сумње који се тражи за спровођење истраге, а то је основана сумња у односу на до сада основ сумње. Осумњичени је лице према којем је, због постојања основа сумње да је учинило кривично дело, надлежни државни орган у преткривичном поступку предузео радњу прописану овим закоником, док је окривљени лице против кога је донето решење о спровођењу истраге или је подигнута оптужница, оптужни предлог или приватна тужба, односно општи назив за осумњиченог, окривљеног, оптуженог и осуђеног. Најзначајнију

измену представља дефинисање појма „оштећеног” и проширивање круга лица који имају ово својство (лица са којим је живео у ванбрачној или каквој другој трајној заједници живота, деца, родитељи, усвојеник, усвојилац, брат, сестра и законски заступник тог лица), а у складу са Директивом 2012/29/ЕУ о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела. Појам јавни тужилац је усклађен са изменама Устава РС и новим Законом о јавном тужилаштву. Поступак је дефинисан као преткривични и кривични поступак, наиме реч предистражни је замењен речју преткривични. Увођење термина преткривични уместо предистражни поступак у потпуности одговара природи овог неформалног поступка који претходи кривичном поступку, који је по својој правној природи управно-криминалистички и који претходи свакој форми кривичног поступка. Такође, поједини изрази се бришу с обзиром да су дефинисани посебним законима (попут ванбрачне заједнице, друге трајније заједнице и др.) или је њихово дефинисање непотребно (основно испитивање, унакрсно испитивање). Прецизиран је појам странке у смислу да је странка окривљени, а у поступку пред судом и тужилац.

Чланом 2. Нацрта закона мења се назив члана 5. који сада гласи Овлашћени тужилац, а у члану 5. је уређено дефинисање овлашћеног тужиоца у кривичном поступку, зависно од поделе на кривична дела за која се гони по службеној дужности (где је примарно овлашћен на кривично гоњење јавни тужилац, а под одређеним условима и супсидијарно, овлашћени тужилац може да постане оштећени) и кривична дела за која се гони по приватној тужби у погледу којих је овлашћени тужилац лице које је оштећено таквим кривичним делима. Законска решења која се односе на формално одређивање тренутка отпочињања кривичног гоњења, не само да се утврђују на погрешан начин, већ се тешко може логички објаснити, разликују моменат када започиње кривично гоњење, од тренутка када почиње кривични поступак, због чега се постојећа одредба о предузимању и почетку кривичног гоњења брише.

Чланом 3. Нацрта закона су извршене измене термиолошке и техничке природе члана 7. ЗКП, који се односи на покретање кривичног поступка у коме се наредба о спровођењу истраге замењује решењем о спровођењу истраге у складу са пратећим изменама члана 296. ЗКП. Упућујућа одредба 504. у члану 7. ЗКП се мења у складу са изменама члана 504. ЗКП.

Чланом 4. Нацрта закона бришу се став 3. и 4. у члану 10. ЗКП. Наиме, брисани став 3. и 4. се односе на ограничења одређених слобода и права окривљеног изван кривичног поступка (нпр. у смислу правних последица у односу на право на рад или добијање одређених дозвола или исправа повезаних са безбедношћу) у односу на које законодавац прави вештачку конструкцију померања процесног момента у већ покренутом кривичном поступку (у складу са чланом 7. ЗКП) од када наступају ова ограничења. Брисано законско решење је последица вештачки дефинисаног процесног момента када се доноси наредба о спровођењу истраге (члан 296. став 2. важећег ЗКП). Нова законска решења јасно разликују степене сумње између преткривичног поступка (основ сумње) и прве фазе општег кривичног поступка – истраге (основана сумња), са сложеним механизмом провере услова за отварање истраге у складу са Уставом РС (члан. 32. став 1). Одредбе члана 10. став 3. и 4. ЗКП, не одговарају осталим предложеним изменама због чега је предложено њихово брисање.

Чланом 5. Нацрта закона избрисани су ст. 3. и 4. у члану 11. ЗКП, а чланом 6. Нацрта закона додати су нови чланови и то 11а и 11б који се односе на превођење и тумачење и превођење писмена, записника, одлука и другог материјала. Детаљно регулисање права на превођење уследило је у циљу потпуног усклађивања постојећих норми Законика о кривичном поступку са Директивом 2010/64/ЕУ о праву на тумачење и превођење у кривичном поступку.

Чланом 7. Нацрта закона измењен је члан 15. став 4. ЗКП, који се односи на доказивање у кривичном поступку, па је тако прописано да суд изузетно може да изведе доказе којима се утврђују чињенице у поступку, ако оцени да су изведени докази нејасни, противречни или у супротности са другим доказима и када је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио. Осим тога, додаје се и став 5, према коме је суд дужан да одлучивање заснива на чињеницама које су од значаја за доношење одлуке. Предложене измене члана 15. ЗКП имају за циљ усаглашавање са одредбом члана 32. став 1. Устава РС. Наиме, према одредби члана 32. став 1. Устава РС (право на правично суђење), свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега. На основу наведеног, сваки окривљени против којег се води кривични поступак има уставно право да суд расправи о основаности сумње, односно о оптужби против њега, а не да се о томе пред судом расправља, као што је то у основи решено у важећем ЗКП. Неуставност која је наведена се односи на стриктно адверзијалну конструкцију главног претреса, уз максимално лимитирање доказне улоге суда, који нема прилику да расправи о оптужби, али упитна је и уставност концепције истраге у важећем ЗКП, због чега су предложене и измене ЗКП, које се односе на истрагу. Наиме, истрага је јавнотужилачка, те се покреће наредбом, али без могућности да суд у одређеном функционалном облику одлучи о основаности сумње која је била разлог за покретање кривичног поступка, а одредбом члана 32. став 1. Устава РС, се између осталог, сваком гарантује да суд расправи и о основаности сумње која је била разлог за покретање поступка. Према члану 6. став 1. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (у даљем тексту: ЕКЉП) свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. У ЕКЉП се инсистира на расправи пред судом, што се практично своди на промовисање начела доказне непосредности, које се може испољити у два основна облика, зависно од законских решења конкретне државе: 1) адверзијално – када доказе пред судом изводе странке, односно други субјекти који имају то право или 2) са доминантном улогом суда, који тада сам непосредно изводи доказе. У оба случаја постоји расправа пред судом, а наравно, могуће су и одређене комбинације, као што је то и иначе, случај у многим упоредноправним системима, као када на пример, доказе изводе странке, али се суду даје могућност, па и дужност онда када је то потребно ради утврђивања истине, да и сам изведе потребне доказе, потпуно независно од евентуалне страначке иницијативе. Дакле, релевантна одредба ЕКЉП, која се тиче основног елемента права на правично суђење, је битно другачија него претходно наведена и цитирана одредба Устава РС (члан 32. став 1).

За разлику од ЕКЈП која допушта и адверзијални тип доказног поступка на главном претресу, Устав РС стриктно уређује доминантно расправљање предмета поступка од стране суда, а не странака. То значи да у нашем кривичном поступку, а у складу са чланом 32. став 1. Устава РС, доказе треба примарно да изводи суд, а не странке пред судом.

Предложене измене члана 15. ЗКП су условљене потребом да се законик усклади са Уставом РС, што се начелно чини поновним увођењем (лимитираног) начела истине у кривични поступак, а што потом има своје реперкусије и на организацију главног претреса. Предложеним изменама је поново уведено начело истине у наш кривични поступак, али на један прилично лимитиран начин, тако да се тиме у основи не одступа од основног правила које је задржано, а сходно коме тужилац доказује своју оптужбу и према томе, сноси и ризик недоказивања.

Осим тога, предложеном изменом става 4. исправљене су и контрадикторности сада важећег става 4. у односу на став 3. члана 15. ЗКП. Као још један разлог предложене измене потребно је навести и усклађивање са одредбама ЗКП, које се односе на могућност изјављивања жалбе због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања. Потпуно је несхватљиво како пресуда може да се побија по чињеничном основу, а да суду претходно није дата могућност да утврди све релевантне чињенице неопходне за доношење законите и правилне пресуде.

Чланом 8. Нацрта закона предложене су измене члана 16. ЗКП, који се односи на оцену доказа и утврђивање чињеница тако што је прописано да је суд дужан да непристрасно оцени изведене доказе и да на основу њих са једнаком пажњом утврди чињенице које терете или иду у корист окривљеном, као и да изведене доказе који су од значаја за доношење судске одлуке суд оцењује по слободном судијском уверењу. Осим тога, прописано је право суда и државних органа који учествују у кривичном поступку да оцењују постојање или непостојање чињеница, а које није везано нити ограничено посебним формалним доказним правилима. Начело *in dubio pro reo* се примењује када суд и након што су прибављени и изведени сви докази, остане у сумњи у погледу чињеница од којих зависи вођење кривичног поступка, постојање обележја кривичног дела или примена неке друге одредбе кривичног закона.

Чланом 9. Нацрта закона предложено је увођење члана 16а који се односи на незаконите доказе у кривичном поступку. Предложеним чланом се дефинишу незаконити докази и прописује се да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања, незаконити, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа. Незаконити докази су докази који су прибављени кршењем одредбе члана 9. овог законика и они који су прибављени повредом одредаба кривичног поступка које су изричито предвиђене овим закоником. У вези са тим, извршене су интервенције одредаба, којима се регулишу појединачне доказне радње, док је процесна последица заснивања судске одлуке на незаконитим доказима, апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка и основ за изјављивање жалбе. Осим тога, ЗКП изричито прописује да су незаконити докази они који су проистекли из наведених доказа, доследно примењујући општеприхваћену теорију плодова отровног дрвета.

Чланом 10. Нацрта закона, предложене су измене и допуне члана 21. ЗКП, у смислу да се прописује да у већу од петоро судија суд одлучује о жалбама против одлука које је донело веће од петоро судија, док је установљена и нова стварна надлежност Врховног суда, па је прописано да у већу од петоро судија Врховни суд одлучује о жалби против другостепене пресуде, захтеву за заштиту законитости и захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде.

Чланом 11. Нацрта закона мења се члан 22. ЗКП, тако што се установљава искључива надлежност судије појединца у поступку за кривична дела која се гоне по приватној тужби, без обзира на запрећену казну.

Чланом 12. Нацрта закона мења се члан 37. ЗКП, којим се уређује институт изузећа судије, тако што се прописује још један разлог за обавезно изузеће судије од судијске функције у одређеном предмету и то у случају када је у истом предмету одлучивао о одбијању споразума о признању кривичног дела, односно споразума о сведочењу окривљеног. Овај разлог за изузеће судије је био прописан посебном одредбом која уређује споразум о признању кривичног дела, односно споразум о сведочењу окривљеног. Осим тога, додат је нови став којим се прописује да изузетно од става 1. овог члана, судија не може учествовати у доношењу мериторне одлуке о оптужби, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице. Дефинисано на овај начин, судија који је учествовао у потврђивању оптужнице и судија који је поступао као судија за претходни поступак не може учествовати у доношењу мериторне одлуке о оптужби, али може учествовати у доношењу других одлука у истом поступку (нпр. попут одлуке о притвору).

Чланом 13. Нацрта закона мења се члан 39. ЗКП, тако што се став 4. брише, док се ставом 5. овог члана установљава обавеза странака и браниоца да у захтеву за изузеће наведу разлог за изузеће из члана 37. овог законика и доказе и околности због којих сматрају да постоји разлог за изузеће. На овај начин, захтеви за изузеће који се не тичу околности које су прописане у члану 37. ЗКП, биће одбачени као недозвољени, а што ће допринети ефикасности кривичног поступка и суђења у разумном року без могућности процесних злоупотреба.

Чланом 14. Нацрта закона интервенисано је у члану 41. ЗКП, па је тако осим терминолошког и нормативног усклађивања, уместо постојећег решења да се жалба на решење о одбијању изузећа судија подноси апелационом суду, прописано да се она подноси непосредно вишем суду, што се сматра адекватнијим решењем.

Чланом 15. Нацрта закона, додаје се члан 41а ЗКП, којим се на детаљан начин регулише институт изузећа јавног тужиоца, с обзиром на то да је јавни тужилац орган поступка у претходном стадијуму кривичног поступка. Прописана је функционална и стварна надлежност одлучивања о изузећу, поступак доношења одлуке о изузећу и правно средство побијања одлуке. На овај начин, попуњене су правне празнине које су стварале потешкоће у тужилачкој пракси.

Следствено увођењу новог члана, чланом 16. Нацрта закона извршене су и измене члана 42. ЗКП, које се односе на сходну примену одредаба о изузећу судија и судија поротника на записничаре, преводиоце, тумаче и стручна лица, као и на вештаке.

Чл. 17-21. Нацрта закона, извршене су терминолошке измене у чл. 43-47 Устава РС, док је чланом 22. Нацрта закона обрисан члан 48. ЗКП, који се односи на начин предузимања радњи јавног тужиоца из разлога неусаглашености са наведеним законским и уставним оквиром.

Чл. 23. и 24. Нацрта закона, извршене су измене чл. 50. и 51. ЗКП, којима се регулише положај оштећеног у кривичном поступку. До измена ових одредаба дошло је због усаглашавања са Директивом 2012/29/ЕУ о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела. Поред већ постојећих права оштећеног која су гарантована чланом 50. Законика, предложеним изменама се предвиђају и следећа права: право на преводиоца, односно тумача у складу са одредбама овог законика, на бесплатан и поверљив приступ службама за помоћ и подршку, право да буде обавештен о врсти и начину остваривања медицинске, психолошке и друге стручне помоћи, подршке и заштите у складу са законом, право да на лични захтев има пратњу лица од поверења при предузимању радњи у којима учествује, осим уколико се тиме не би штетило интересима поступка, право да буде обавештен о фази поступка, предузетим радњама и мерама поводом кривичне пријаве коју је поднео, односно предлога за кривично гоњење, осим ако се тиме не би штетило интересима поступка, право да без одлагања, на лични захтев, буде обавештен о укидању притвора или бекству окривљеног из притвора, као и мерама које су предузете ради његове заштите, уколико је то потребно, право да буде испитан као сведок без непотребног одлагања, минималан број пута и само уколико је то неопходно за вођење поступка, право да буде обавештен о исходу поступка и да му се достави правноснажна пресуда, осим уколико се изричито у писаној форми изјасни да се одриче тог права. Право на одрицање се не односи на информације које се морају пружити оштећеном ради активног учествовања у кривичном поступку и право на бесплатну правну помоћ у складу са законом. Нацртом закона се уводи и обавеза органа поступка да упозна оштећеног са правима наведеним у овом члану и у писаној форми. На овај начин се знатно побољшава положај оштећеног у кривичном поступку који је важећим ЗКП стављен у неповољнији положај него што је био према Законикау о кривичном поступку из 2001. године.

Чланом 25. Нацрта закона мења се члан 51. ЗКП, тако што се прописује обавеза јавног тужилаштва да решење о одбачају кривичне пријаве, обустави истраге или о одустанку од кривичног гоњења достави оштећеном са поуком да може да поднесе приговор непосредно вишем јавном тужилаштву у року од осам дана од дана достављања решења. Ако оштећени није обавештен, може да поднесе приговор у року од три месеца од дана када је јавно тужилаштво одбацило пријаву, обуставио истрагу или одустао од кривичног гоњења. Оштећеном лицу се на овај начин омогућава да на делотворан начин побија одлуку јавног тужиоца и право на образложену одлуку. Рок у којем непосредно више јавно тужилаштво разматра приговор оштећеног се продужава са 15 на 30 дана, а све у циљу квалитетнијег разматрања овог правног средства. Осим тога, предложена је и измена у смислу одлука које непосредно више јавно тужилаштво може да донесе по поднетом приговору, па сада може осим да одбије или усвоји и одбаци приговор из формалних разлога, а што је до сада представљало правну празнину.

Чл. 25. и 26. Нацрта закона извршене су измене чл. 52. и 61. ЗКП, тако што је укинута припремно рочиште. Иако замишљено као добра идеја, судска пракса је показала да ово решење није заживело у пракси, односно или се не примењује или је примена неправилна због чега се не остварује сврха његовог постојања у кривичној процедури. Непримењивање припремног рочишта или погрешна примена је разлог за предложено брисање релевантних одредби ЗКП.

Измене које се тичу права окривљеног и ухапшеног лица (члан 68. и 69. ЗКП) обухваћене су чланом 27. и чланом 28. Нацрта закона. Усаглашавањем са Директивом (ЕУ) 2016/1919 о правној помоћи за осумњичене и окривљене у кривичном поступку и за

тражена лица у поступку на основу европског налога за хапшење, Директивом 2013/48/ЕУ о приступу браниоцу у кривичном поступку и у поступку на основу европског налога за хапшење и о праву на обавештавање трећег лица у случају лишења слободе и на комуникацију с трећим лицима и конзуларним представништвима, Директивом 2012/13/ЕУ о праву на информисање у кривичном поступку, Директивом 2010/64/ЕУ о праву на тумачење и превођење у кривичном поступку и Директивом 2016/343/ЕУ о јачању одређених видова претпоставке невиности и права на учествовање у расправи у кривичном поступку, проширена су права окривљеног и ухапшеног лица. Поред већ постојећих права окривљеног која су гарантована чланом 68. и 69. ЗКП, Нацртом закона се предвиђају и следећа права: право да се служи језиком и писмом које разуме, односно да има право на превођење и тумачење у складу са одредбама овог законика, право да му на лични захтев суд постави браниоца по службеној дужности на терет буџетских средстава, ако према свом имовинском стању окривљени не може да сноси трошкове за рад браниоца, у складу са одредбама овог законика, право да слободно, несметано и поверљиво комуницира с браниоцем, право да непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву и записник о увиђају и налаз и мишљење вештака и изврши увид у све доказе који су од значаја за доношење одлуке о притвору. Осим тога, орган поступка је дужан да преда поуку и поучи окривљеног о овим правима и у писаном облику. Према Нацрту закона, чланом 69. ЗКП се проширују и детаљније уређују права ухапшеног лица, а најважнија новина се односи на право окривљеног да комуницира са неким од чланова своје породице или другим њему блиским лицем док траје лишење слободе, с тим да се ово право може ограничити само ако је то нужно ради заштите интереса поступка. Поред тога, окривљени који је избеглица или лице без држављанства, има право да комуницира са дипломатско-конзуларним представником државе чији је држављанин, односно представником овлашћене међународне организације јавноправног карактера, који може да посети ухапшено лице и да му помогне у избору браниоца. Поуке о правима ухапшеног лица дају се на језику који ухапшени разуме, а приликом хапшења предају му се и у писаном облику и он може да задржи поуку о правима за време трајања лишења слободе.

Чланом 29. Нацрта закона мења се члан 71. став 1. тачка 2) ЗКП, тако што се прописује да бранилац има право да непосредно пре првог саслушања осумњиченог прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака и изврши увид у све доказе који су од значаја за доношење одлуке о притвору. Наведена омогућава право на одбрану окривљеног, а посебно право на једнакост оружја приликом доношења одлуке о ограничењу слободе кретања.

Одредбом члана 30. Нацрта закона предложено је брисање става 2. члана 72. ЗКП, који се односи на ситуацији када окривљени изјави органу поступка да одбија браниоца постављеној по службеној дужности и да жели да се брани искључиво сам. Предложено брисање наведених одредби, одговара остваривању сврхе обавезне одбране и заштите свих права окривљеног у поступку, а осим тога, окривљени може да се одрекне само својих права у поступку, али не и обавеза у смислу случајева обавезне одбране.

Чланом 31. Нацрта закона предложене измене се односе на члан 73. ЗКП, који уредио способност да се буде бранилац у кривичном поступку. Предложене измене се односе на усаглашавање са изменама Устава РС и новим Законом о јавном тужилаштву. Осим тога, предложено је и брисање тачке 4) става 3 овог члана.

Чланом 32. Нацрта закона извршена је правно техничко усаглашавање члана 74. ЗКП у тачки 9) са изменама члана 449. ЗКП.

Чланом 33. Нацрта предложена је измена у ставу 1. члана 76. ЗКП, који се односи на браниоца по службеној дужности, тако што је прецизно дефинисано да се бранилац по службеној дужности поставља на начин који прописује и према редоследу са списка адвоката који сачињава надлежна адвокатска комора, а чиме се обезбеђује објективнији избор браниоца.

Усаглашавање са Директивом (ЕУ) 2016/1919 о правној помоћи за осумњичене и окривљене у кривичном поступку и за тражена лица у поступку на основу европског налога за хапшење, условило је измену члана 77. ЗКП. Чланом 34. Нацрта закона мења се овај члан, тако што се детаљније уређује право окривљеног да му се постави бранилац, уколико према свом имовинском стању не може да плати награду и трошкове браниоца, уз предвиђање јаснијих критеријума за одлучивање о захтеву окривљеног, правног средства за побијање одлуке и обавезе окривљеног да свој образложени захтев поткрепи доказима о свом имовинском стању и о имовинском стању лица које је по закону дужан да издржава.

Одредбама члана 35-40. Нацрта закона, предложене су измене које се односе на отклањање правно – техничких недостатака и друге мање измене, у чл. 78, 80-84. ЗКП. Тако је у члану 78. став 1. ЗКП предложено да се речи: „само ако то не омета стручно, савесно и благовремено пружање правне помоћи у одбрани” замене речима: „ако то није у супротности са интересима њихове одбране”. У члану 80. став 2. ЗКП после тачке 3) додаје се тачка 4) која гласи: „4) ако престану разлози за обавезну одбрану из члана 74. овог законика”. У члану 83. став 3. ЗКП, који се односи на предмет доказивања, предложена је измена, тако наведени став сада гласи: „не доказују се чињенице које су општепознате”.

Чланом 41. Нацрта закона, предложене су измене у члану 85. ЗКП тако што се постојећи члан усклађује са извршеним интервенцијама у члану 68. ЗКП, а односе се пре свега на обавезу органа поступка да поуке о правима преда окривљеном у писаном облику.

Чланом 42. Нацрта закона, предложене су измене у члану 87. став 3. ЗКП, тако што се прописује да уколико тумач или преводилац није раније положио заклетву, положиће заклетву да ће верно пренети питања која се окривљеном упућују и изјаве које он буде давао и биће упозорен да све чињенице које је сазнао приликом тумачења или превођења представљају тајну.

Чланом 43. Нацрта закона, предложене су измене у члану 88. ЗКП, па се адекватнији начин уређује када постоји истинито признање окривљеног, што је оправдано начелним разлозима да се признање не претвара у неку врсту „краљице доказа”, јер није иманентно савременим кривичним поступцима, а донекле је и супротно тежњи да се окривљеном обезбеди право на правичан кривични поступак.

Најважније измене предвиђене чл. 44-46. Нацрта закона, односе се увођење права окривљеног да, уколико има браниоца он присуствује суочењу и доказној радњи препознавања лица или предмета (чл. 89, 90. и 100. ЗКП). Ови предлози представљају усклађивање са наведеним директивама.

Чланом 47. Нацрта закона мења се одредба члана 101. ЗКП, тако што се прописује да и јавни тужилац може казнити сведока у ситуацијама које су таксативно наведене у члану 101. ЗКП. На овај начин, положај јавног тужиоца изједначава се са овлашћењима суда, као органа поступка у смислу руковођења поступка и извођења доказних радњи.

Осим тога, овим се постиже ефикасније поступање, имајући у виду неделотворност и потешкоће у примени важећег решења у пракси.

Одредбом чланом 48. Нацрта закона, врше се мање термилошке измене, које се односе на усаглашавање са изменама Закона о јавном тужилаштву и изменама Устава РС.

Чланом 49. и чланом 50. Нацрта закона, извршене су измене члана 103. и 104. ЗКП, које се односе на институт посебно осетљивог сведока, па се тако детаљније уређује поступак одлучивања о статусу посебно осетљивог сведока, прописује се учешће службе за помоћ и подршку и стручних лица, а изричито се забрањује да се посебно осетљивом сведоку или сведоку који је малолетно лице на главном претресу постављају питања која представљају навођење на одговор или се заснивају на претпоставци да је сведок изјавио нешто што није изјавио. Наведене измене су уследиле због усаглашавања ЗКП са Директивом 2012/29/ЕУ о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела.

Одредбом члана 51. Нацрта закона, врше се мање термилошке измене.

Измене које се тичу доказне радње вештачења прописане су од чл. 52-63. Нацрта закона. Најважније измене у овом делу извршене су због неуједначене праксе судова, потешкоћа у примени појединих решења, као и потребе за усклађивањем постојећих одредби са међународним стандардима у области вештачења. Ове измене се односе, између осталог, на прецизирање овлашћеног правног лица које обавља форензичко-генетичку анализу, обавезу органа поступка да достави наредбу о вештачењу странкама и браниоцу, обавезу вештака да о дану и часу вештачења обавести окривљеног, браниоца и стручног саветника, поступање у случају када се налаз и мишљење битно разликује од стручног мишљења стручног саветника, као и прописивањем случајева када се судска одлука не може заснивати на налазу и мишљењу вештака.

Чланом 65. Нацрта закона уводи се нови члан 139а под називом „Доказивање фотографијом, тонским, односно тонским и оптичким снимком”, којим се детаљно уређује начин прибављања и оцене фотографија, тонских, односно тонских и оптичких снимака у кривичном поступку. *Ratio legis* увођења ове доказне радње је све већи кривично процесни значај снимака и фотографија које сачине трећа лица као доказ у кривичном поступку, а који је условљен савременим условима живота и интензивним развојем технике и технологије, као и неуједначена судска пракса у коришћењу и оцени ових доказа у кривичном поступку.

Чланом 66. и 67. Нацрта закона се интервенише у чл. 141. и 142. ЗКП, који уређују узимање узорака биолошког порекла и узорака за форензичко-генетичку анализу. Најважније измене се односе на прецизирање овлашћеног лица које врши узорковање, формалних и материјалних услова за одређивање доказне радње. Овде је значајно напоменути да је прописана обавеза суда да по службеној дужности у одлуци о изрицању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе у таксативно одређеним случајевима, одреди узимање узорка за форензичко-генетичку анализу, за разлику од постојећег решења које је имало факултативни карактер.

Чланом 68. Нацрта закона, предложена је измена која се односи на члан 143. став 1. ЗКП, у смислу да су експлицитно одређени органи поступка који могу да одреде доказну радњу провере рачуна и сумњивих трансакција и то су јавно тужилаштво односно суд.

Чланом 69. Нацрта закона, предложене су измене којима је проширен круг лица који су ослобођени од дужности предаје предмета на сва лица из члана 93. ЗКП, осим ако суд другачије не одлучи.

Чл. 70. и 71. Нацрта закона, извршене су измене одредаба које се односе на доказну радњу претресања стана и других просторија, а најважније измене се односе на дефинисање предмета претресања додавањем „возила и транспортних средстава за све врсте саобраћаја” и прописивањем повреда одредаба о претресању стана и других просторија које доводе до незаконитог доказа.

Чл. 72-76. Нацрта закона, предложене су интервенције у чл. 162, 163, 170, 172. и 181. ЗКП, који се односе на посебне доказне радње, па је од најважнијих измена, у општим одредабама проширен круг кривичних дела за која се могу одредити посебне доказне радње и прецизиран рок у којем се уништава прикупљени материјал ако јавно тужилаштво не покрене кривични поступак, док је код посебне доказне радње тајног назора комуникације, уведен рок у којем по завршетку тајног надзора комуникације орган доставља суду снимке комуникације, писма и друге пошиљке и посебан извештај. Још једну важну новину представља и дужност уклањања постављених уређаја одмах после престанка примене мере (члан 172. став 2. ЗКП).

Чл. 77-88. Нацрта закона, извршене су измене и допуне одредбама ЗКП које се односе на мере за обезбеђење присуства окривљеног и несметано вођење кривичног поступка. Најважнија измена, која је условљена неуједначеном судском праксом и потешкоћама у примени постојећег решења, односи се на брисање притворског основа који је прописан чланом 211. став 1. тачка 4) ЗКП и додавање тач. 4) и 5) овог члана, којима се прописују разлози за притвор када постоје посебно тешке околности под којима је учињено кривично дело или тежина последице кривичног дела то оправдава, ако се окривљеном ставља на терет кривично дело за које је прописана казна затвора преко пет година са елементима насиља или кривично дело за које се може изрећи казна затвора од десет година или тежа казна односно када је пресудом првостепеног суда изречена казна затвора од пет година или тежа казна, а начин извршења, околности под којима је дело учињено или тежина последице кривичног дела то оправдава. Узимајући у обзир праксу Европског суда за људска права, као и проблеме домаће судске праксе у вези са притвор, извршене су и интервенције у одредбама које регулишу поступак одлучивања о притвору, тако да се прописује обавеза суда да пре доношења одлуке, саслуша окривљеног о разлозима за одређивање и продужење притвора. Предложене измене су у складу са правом на правично суђење. У погледу права притворених лица, детаљније је регулисано право на преписку и изричито је прописано право на телефонске разговоре са притвореником.

Чл. 89-91. Нацрта закона, врше се мање терминолошке измене и усаглашавања норми са већ унетим изменама.

Чланом 92. Нацрта закона унета је новина у члан 237. ЗКП, која се односи на прописивање права жалбе на решења којим је одбијен предлог за издвајање незаконитих доказа. На овај начин, омогућава се двостепеност у одлучивању о незаконитим доказима у фази пре него што се донесе мериторна одлука.

Чл. 93-103. Нацрта закона, предложене су мање измене које се односе на записнике, достављање, разматрање списка и трошкове кривичног поступка. Важније измене које се односе на трошкове кривичног поступка су предложене у члану 261. став 4. ЗКП, где се сада предвиђају и награда вештака, стручног саветника, преводиоца и тумача. Такође, предвиђено је брисање законске могућности да се награда исплати унапред. Осим тога, предложено је брисање става б. истог члана. Важне измене односе се и на члан 262. ЗКП, где је предложено додавање одредбе која гласи: „подаци о висини трошкова и захтев

за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од једне године од дана достављања правноснажне одлуке из става 1 овог члана”, да у преткривичном поступку и у истрази одлуку о трошковима доноси јавни тужилац, као и да, када је о висини трошкова кривичног поступка одлучено посебним решењем, о жалби против тог решења одлучује веће (члан 21. став 4). Наведене измене су уследиле на основу проблема и идентификованих недостатака постојећих решења у пракси.

Чл. 104-118. Нацрта закона, извршене су измене одредаба које се односе на преткривични поступак. Усаглашавање са Директивом 2012/29/ЕУ о успостављању минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дела и Директивом 2010/64/ЕУ о праву на тумачење и превођење у кривичном поступку условило је измене релевантних одредаба ЗКП, па је тако прописана обавеза јавног тужиоца да, на захтев оштећеног који је поднео кривичну пријаву, изда потврду о подношењу кривичне пријаве која садржи податке о кривичном делу, као и право оштећеног да уколико не разуме језик поступка, поднесе кривичну пријаву на језику који разуме. Осим тога, јавни тужилац је сада обавезан да пре примене начела опортунитета прибави мишљење оштећеног. Највеће измене у члану 283. ЗКП односе се на проширење материјалних услова за примену опортунитета. Предложено је да се може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора до пет година, за кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година и новчана казна, као и за кривична дела за која је законом прописано обавезно изрицање мере безбедности уз наведене казне, ако нађе да не би било у јавном интересу вођење кривичног поступка. Такође, формално је дефинисано начело *ne bis in idem* у погледу кривичне пријаве која одбачена према начелу опортунитета у његов условљеном облику. Важне измене се односе и на увођење новог члан 284а ЗКП, који је посвећен одбацивању кривичне пријаве из разлога правичности и где је такође формално дефинисано начело *ne bis in idem*. Нацртом закона су извршене и измене одредби које се односе на предузимање радње полиције у овој фази, као и на лишење слободе односно задржавање окривљеног. Као најважније предложене измене могу се навести измене у члану 288. став 1. ЗКП, који се односи на прикупљање обавештења од грађана, да лице које се позива у својству грађанина има право на пуномоћника из реда адвоката који присуствовати информативном разговору. Следећа важна новина се односи на измену члана 294. ЗКП (задржавање осумњиченог) према коме је уведен нови обавезан елемент решења о задржавању и то образложење околности из којих произлазе основи сумње.

Чл. 119-133. Нацрта закона извршене су интервенције у одредбама, које се односе на фазу истраге, првенствено у правцу усаглашавања са одредбом члана 32. Устава РС. Наведеним усаглашавањем, уведено је право жалбе на одлуку јавног тужиоца о коме одлучује суд. Међутим, оно што је важно истаћи јесте да се предложеним изменама не мења концепт јавнотужилачке истраге, с обзиром да то да јавни тужилац у току целе истраге, као прве фазе кривичног поступка, одржава позицију органа поступка. У складу са изменама члана 295. и 296. ЗКП, истрага се може покренути само против познатог окривљеног (измењени члан 2. ЗКП), решењем и када за то постоји основана сумња, а не само основи сумње. Како је уставно право грађанина да суд одлучи о основаности сумње која је била разлог за покретање поступка (члан 32. Устава РС), неуставна је важећа одредба ЗКП, којом се истрага покреће наредбом када постоје основи сумње да је лице учинило кривично дело, против које одлуке јавног тужиоца није допуштена жалба. Осим тога, доношењем одлуке о покретању истраге отпочиње кривични поступак сходно члану

7. ЗКП, те он не може пратити најнижи степен сумње, с обзиром на ограничења слободе права која наступају за окривљеног. Елиминисана је и могућност да се истрага води против непознатог учиниоца, јер се кривични поступак мора водити против идентификованог и познатог учиниоца ради остваривања правичног поступка и функције одбране од самог почетка поступка. Осим тога, неформални поступак који претходни кривичном поступку – преткривични поступак, води се на нивоу најнижег степена сумње – основа сумње против осумњиченог лица који може бити и непознато лице а чије утврђивање идентитета је један од основних задатака полиције након сазнања да је учињено кривично дело. Изједначавањем степена сумње који је неопходан да се покрене истрага против одређеног лица и да се према њему донесе одлука о притвору (за коју је кумулативно потребно да се остваре и разлози из члана 211. ЗКП), допринеће правној сигурности, с обзиром да је суд једини орган поступка који даје коначну оцену о постајању овог степена сумње.

Предложеном изменом члана 296. ЗКП, прописано је да ће се истрага покретати решењем јавног тужиоца, када против одређеног лица постоји основана сумња да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности. Изменама члана 297. ЗКП прописује се правно средство – жалба против решења јавног тужиоца, које се доставља, без одлагања, окривљеном и његовом браниоцу са поуком о праву на жалбу. Окривљени и његов бранилац могу изјавити жалбу судији за претходни поступак, који жалбу може одбити као неосновану или је усвојити, те својим решењем утврдити да нема места спровођењу истраге, јер дело није кривично дело или није кривично дело за које се гони по службеној дужности, постоје сметње за кривично гоњење, нема доказа из којих произлази основана сумња и др. Уколико судија за претходни поступак донесе решење да нема места спровођењу истраге, због тога што не постоји основана сумња да је окривљени учинио кривично дело које му се ставља на терет, јавни тужилац има право на жалбу кривичном ванрасправном већу, које одлуку доноси у року од три дана од дана достављања жалбе. Наведени предлози представљају усклађивање са чланом 32. Устава РС.

Према члану 122. Нацрта закона предлажу се измене члана 299. ЗКП, којима се проширује улога суда у истрази коју води јавни тужилац и у односу на доказне радње, онда када је потребно одговарајуће судско обезбеђење доказа односно када се ради о доказима за које постоји вероватноћа да сведок, због болести, старости или других важних разлога, неће моћи да буде испитан на главном претресу (на пример, болесна и стара лица као сведоци, оштећени који је животно угрожен од последица кривичног дела и сл.). На овај начин, омогућава се да суд обезбеди доказе за које постоји вероватноћа да неће моћи да се изведу на главном претресу, чиме се начелно обезбеђује виши степен доказног кредибилитета. Овакво решење је својствено европским кривичнопроцесним законодавствима, који познају тужилачку истрагу. У ставу 2. измењеног члана предвиђена је и двостепеност у процени основаности предлога јавног тужиоца, окривљеног или браниоца, па тако уколико се судија за претходни поступак не сложи са предлогом затражиће без одлагања да о томе одлуку донесе кривично ванрасправно веће.

Измене у члану 300. ЗКП односе се на проширење права на одбрану окривљеног, прописивањем обавезе јавног тужиоца да на саслушање окривљеног, позове и браниоца саокривљеног. Иако је јавни тужилац дужан да обавести браниоца о доказним радњама, у важећем члану 300. ЗКП наводе се само доказне радње испитивања сведока, вештака и увиђај. Ограничењем права на присуство браниоца и окривљеног саслушању

саокривљеног, одбрани се ускраћује право на конфронтацију са саокривљеним, а самим тим и право на једнакости оружја у кривичном поступку. Ово посебно имајући у виду да је могућа је ситуација да суд заснива пресуду на исказу саокривљеног, који је претходно саслушан у истрази (уколико се поступак раздвоји или саокривљени премине), а да окривљени нити његов бранилац уопште нису имали прилику да му постављају питања нити да захтевају суочење. Изменама овог члана доприноси се остваривању права на правично суђење окривљеног у овој фази поступка, а што је усаглашено са праксом Европског суда за људска права и остварењу гаранција из члана 6. став 3. (д) ЕКЉП.

Посебно значајну новину представља предложена измена члана 300. ЗКП која се односи на брисање става 2. овог члана. Брисањем наведене одредбе, која је имала далекосежне последице за положај окривљеног у кривичном поступку, обезбеђују се права окривљеног у складу са законом, Уставом и ЕКЉП. Осим тога, примена одредбе чије је брисање предложено је изазивала бројне проблеме у јавнотужилачкој пракси, јер у највећем броју случајева разлози којима се водио јавни тужилац нису били одређени, а посебно нису били видљиви, иако је то обавезан критеријум који је установљен у пракси Европског суда за људска права и који је неопходан за оцену утицаја присуства окривљеног и браниоца на сведока. Уколико постоји потреба да се заштити сведок, јавном тужиоцу свакако остаје на располагању могућност да поднесе захтев да се сведоку одреди статус заштићеног сведока, те примене мере које су прописане ЗКП у том случају.

Чланом 124. Нацрта закона, предложене су измене у члану 302. ЗКП, које се односе се на предузимање доказних радњи у корист одбране, у смислу да се предвиђа још једно проширење надлежности судије за претходни поступак у фази тужилачке истраге, у ситуацији када јавни тужилац одбије предлог окривљеног и браниоца за предузимање доказне радње. Према новом решењу, када судија за претходни поступак усвоји предлог окривљеног и браниоца, предузеће предложену доказну радњу и о томе, уз достављање записника и других материјала о спроведеној доказној радњи, обавестити јавног тужиоца. На овај начин, окривљеном се пружају веће гаранције да ће се извести докази који су у корист одбране, јача се његов положај и тако успоставља фактички „нарушена” равнотежа положаја странака у фази у којој је јавни тужилац орган поступак, а тиме се омогућава и остваривање функције одбране.

Чланом 125. Нацрта закона, прецизирају се одредбе члана 303. ЗКП.

Чланом 126. Нацрта закона, предложене су измене у члану 305 ЗКП, које се односе на овлашћење јавног тужиоца да новчано кажњава лица које нарушавају ред приликом предузимања доказне радње и прописује се право жалбе на решење јавног тужиоца о новчаном кажњавању.

Чл. 127. и 128. Нацрта закона, предложене су измене чл. 306. и 307. ЗКП, које се односе на правно-техничко усаглашавање ове одредбе са другим релеватним извршеним изменама у ЗКП.

Чланом 129. Нацрта закона, предложена је измена члана 308. ЗКП односе се на обавезу јавног тужиоца да, када су за то испуњени услови, одустане од гоњења окривљеног и донесе решење којим обуставља истрагу (уместо наредбу о обустави истраге), а што представља усаглашавање са врстом одлуке којом се отпочиње истрага односно решењем о спровођењу истраге.

Чланом 130. Нацрта закона, предложена је измена члана 309. ЗКП, предложено је правно-техничко усаглашавање ове одредбе са са другим релевантним извршеним изменама у ЗКП.

Чл. 131. и 132. Нацрта закона, предложене су измене чл. 310. и 311. ЗКП, које се односе на обавезу јавног тужиоца да, када су за то испуњени услови, донесе решење о завршетку истраге, против којег жалба није допуштена односно решење о допуни истраге (уместо наредбе). У ставу 2. члана 311. ЗКП се, поред правно-техничког усаглашавања, прописује и рок од три дана од дана достављања решења о завршетку истраге, у којем се може захтевати допуна истраге, чиме се обезбеђује већа ефикасност ове процесне фазе.

Чланом 133. Нацрта закона, предложена је измене члана 312. ЗКП, ради усаглашавања са релевантним одредбама новог Закона о јавном тужилаштву.

Чл. 134-143. Нацрта закона извршене су интервенције у одредбама, које се односе на споразум о признању кривичног дела и споразум о сведочењу. Осим правно-техничког усаглашавања одредби са изменама других чланова ЗКП, једну од новина представља измена садржине споразума, па се у члану 314. став 1. тачка 3) ЗКП прецизира да споразум мора садржати и споразум о врсти и мери казне или о другој кривичној санкцији, о начину извршења казне или о јединственој казни за кривична дела у стицају, с обзиром да се на тај начин отклања неуједначено поступање у пракси и дилеме око тога да ли јавни тужилац овлашћен да преговара око изрицања јединствене казне и око начина извршења казне затвора. Предложене измене у члану 319. став 2. ЗКП, односе на увођење жалбе против решења којим се споразум о признању кривичног дела одбацује (члан 316.) или одбија (члан 318.). Значајнија измена у члану 320. став 5. односи се на увођење могућности тонског, односно тонског и оптичког снимања исказа окривљеног као сведока о релевантним чињеницама о којима има сазнања, а о чему се сачињава записник.

Чл. 144-148. Нацрта закона предложене су интервенције у одредбама чл. 331, 333-336. и 337. ЗКП, које се односе на фазу оптужења. Најважније измене односе на рок за подизање оптужницу, тако да се оптужница подноси у року од 15 дана, односно 30 дана у нарочито сложеним случајевима од дана истека рока за постављање захтева за допуна истраге у складу са измењеним чланом 311. став 2. овог законика, док се преостале измене односе на усаглашавање са новим Законом о јавном тужилаштву. Измене у члану 333. став 3. ЗКП односе се на прописивање процесне последице која се састоји у одбачају оптужнице и у ситуацији када јавни тужилац не поступи по налогу суда за исправку оптужнице и поднесе неисправљену оптужницу. У члану 336. додат је нови став 2, којим је прописан рок од 15 дана за подношења одговора на оптужницу, ако је оптужница подигнута за кривична дела из делокруга јавног тужилаштва посебне надлежности.

Чл. 148-151. Нацрта закона, предложено је брисање релевантних одредаба које уређују припремно рочиште.

Чл. 152-172. Нацрта закона, предложене су измене и допуне које се односе на припремање главног претреса и главни претрес. Предложене измене односе се на чл. 355, 356, 358, 367, 368, 370, 374, 379, 381, 389, 393, 395, 396, 398. и 402, 405-407, 416, 425а и 429. ЗКП. Измена се односе на исправљање правно-техничких недостатака и усаглашавање са другим релевантним измењеним одредбама. Од осталих измена, најважније су оне које представљају усаглашавање са изменама из члана 15. став 4. ЗКП, у смислу измена члана 356. ЗКП који се односи на предлагање и прибављање нових доказа. Овим чланом се предвиђа да странке и оштећени могу и после заказивања главног претреса предложити да се на главни претрес позову нови сведоци или вештаци или прибаве други нови докази. У свом образложеном предлогу странке морају означити које би се чињенице имале доказати и којим од предложених доказа. Осим тога, председник већа може и без предлога странака наредити прибављање нових доказа за главни претрес у

складу са чланом 15. став 4. овог законика, о чему обавештава странке пре почетка главног претреса. У члану 358. став 1. ЗКП, унета је новина која се односи на прописивање права жалбе на решења којим је одбијен предлог за издвајање незаконитих доказа у фази главног претреса. У члану 367. ЗКП, предвиђа се да се на главном претресу, докази, које суд одређује по службеној дужности, изводе, тек после извођења доказа по предлогу странака. У члану 398. ЗКП, који се односи на саслушање оптуженог, додаје се нови став 6. који гласи: „јавни тужилац, саоптужени и бранилац имају право да изјаве приговор недопуштености питања одмах после постављања питања оптуженом. о приговору одлучује председник већа одмах по његовом изјављивању, а ако је приговор уложен на питање председника већа, о њему одлучује веће”. Интервенције у члану 402. ЗКП односе се на прецизирање начина испитивања сведока, вештака или стручног саветника и то на фазе испитивања и права лица која учествују у извођењу ове доказне радње. Предлози за измене члана 405. ЗКП који се односи на упознавање са садржином писмена и снимака, у ставу 2. допуњени су прецизирањем обавезе заштите права на приватност. У члану 406. ЗКП, предложена је измена да се у ставу 1. реч „саоптужених” замењује речју „саокривљених”, да се у тачки 1) после речи: „испитана” додају речи: „или саслушана”, а у тачки 5), после речи: „саоптуженог” додаје се реч: „саокривљеног”. У члану 429. ЗКП, предложена је измена става 1. тачка 2), тако да се речи: „три године” замене речима: „пет година”, а што се односи на изостанак образложења пресуде.

Све наведене измене и допуне су настале као резултат идентификованих проблема у примени важећих одредаба ЗКП у пракси.

Одредбама 173-186. Нацрта закона, предложене су измене и допуне чл. 438, 439, 441, 443-445, 447-451, 457, 459. и 460. ЗКП, које се односе на редовни правни лек – жалбу против првостепене пресуде. Досадашња апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка, која се тичала трајних сметњи за кривично гоњење (амнестија, застарелост, помиловање итд.), поново је сврстана међу повреде кривичног закона, као што је то и раније, било деценијама. Осим тога, у члану 438. ЗКП, додата је још једна апсолутно битна повреда, тачком 9а), према којој се пресуда не може заснивати на незаконитом доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати. Што се тиче релативно битних повреда одредаба ЗКП, измењена тачка 1) у ставу 2, тако да гласи: „суд приликом припремања главног претреса или у току главног претреса или приликом доношења пресуде није применио или је неправилно применио неку одредбу овог законика, а што је утицало или могло утицати на правилност и законитост пресуде”. Предложена решења су и у складу са чланом 16а ЗКП. Измене у члану 447. став 4. ЗКП односе на присуство окривљеног, тако се оно мора обезбедити чак и када нема браница, и то у сваком случају, а не само када веће оцени да је то неопходно за разјашњење ствари. Следећа важна новина се односи на претрес пред другостепеним судом, па се у члану 449. ЗКП предлаже увођење новог става који гласи: „Претрес пред другостепеним судом одржаће се и ако је потребно да се отклоне битне повреде одредаба кривичног поступка, а предмет се не може вратити првостепеном суду због забране из члана 455. став 2. овог законика”. У члану 451. ст. 1. и 2. предложене су измене, тако да сада гласе: „Другостепени суд испитује пресуду у делу који се побија жалбом, у оквиру основа побијања који су истакнути у жалби, али мора увек по службеној дужности испитати: 1) да ли постоји повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. овог законика и да ли је главни претрес, противно одредбама овог законика, одржан у одсуству оптуженог, а у случају обавезне одбране и у одсуству браниоца оптуженог; 2) да ли је на штету оптуженог

повређен кривични закон (члан 439.). Другостепени суд поводом жалбе изјављене у корист оптуженог, испитаће по службеној дужности одлуку о кривичној санкцији ако је жалба изјављена због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде кривичног закона.”. Наведеним предложеним изменама, отклањају се идентификоване слабости постојећих решења у судској пракси.

Чл. 187. и 188. Нацрта закона, предложене су измене чл. 463. и 464. ЗКП, који се односе на редовни правни лек – жалба против другостепене пресуде. Предложене новине се односе на дозвољеност права жалбе на другостепену пресуду и у случају када је другостепени суд изрекао казну затвора у трајању од 30 до 40 година, односно казну доживотног затвора или ако је потврдио пресуду првостепеног суда којом је изречена таква казна, као и када је преиначио пресуду првостепеног суда којом је оптужба према окривљеном одбијена и изрекао пресуду којом се оптужени оглашава кривим. Осим што је повећан број разлога за изјављивање овог редовног правног лека, проширена је надлежност и Врховног суда, као суда трећег степена.

Чл. 189-191. Нацрта закона, предвиђају се измене и допуне чл. 465, 467 и 468. ЗКП, које се односе на редовни правни лек – жалбу против решења. Предложене измене се односе на правно-техничке измене и термилолошко усаглашавање, а новину представља нови став 5. члана 467. ЗКП, према коме је другостепени суд дужан да сам одлучи у колико је првостепено решење већ два пута укинута и враћено на поновно одлучивање.

Чл. 192. и 193. Нацрта закона, предложене су измене у чл. 470. и 473. ЗКП, а које се односе на ванредни правни лек захтев за понављање кривичног поступка. Предложена измена се односи на увођење могућности улагања овог ванредног правног лека и против правноснажног решења, које одговара пресуди.

Чл. 194-201. Нацрта закона, предложене су измене одредаба 482, 483, 485-489. и додаје се члан 493а ЗКП, а односе се на измене ванредног правног лека захтева за заштиту законитости и увођења решења које је код нас постојало деценијама. Овај ванредни правни лек може поднети само Врховни јавни тужилац, било у корист, било на штету окривљеног, док се правноснажна одлука не може мењати на штету. На овај начин, захтев за заштиту законитости је дат ексклузивно највишем јавном тужиоцу, али се истовремено уводи, раније постојећи, сличан, ванредни правни лек који као еквивалент припада одбрани. Решење, по којем би и окривљени („преко браниоца”) могао подносити овај ванредни правни лек је неадекватно, поготову када се условљава изјављивање овог ванредног правног лека преко браниоца. Једна од значајних предложених новина је брисање става 2. члана 486. ЗКП. Наиме, ни пре доношења ЗКП из 2011. године, Врховни суд није уопште ни био дужан да свакако решава о сваком поднесеном захтеву за заштиту законитости, већ је могао да не одлучује када нађе да учињена повреда закона једноставно није од значаја за јединствену примену права.

Члан 202. Нацрта закона, предвиђено је увођење новог ванредног правног лека - захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде и то тако што се после члана 494. ЗКП додаје под одељак под „В” (494а, 494б и 494в). Одредбама члана 494а одређени су услови и разлози за подношење захтева, чланом 494б рок за подношење захтева и чланом 494в поступак по захтеву и одлучивање. О овом ванредном правном леку одлучује Врховни суд. Ради се о ванредном правном леку који је деценијама код нас постојао, а пре 2001. године, под називом – захтев за ванредно преиспитивање правноснажне пресуде. Овај ванредни правни лек, који могу под одређеним условима уложити једино субјекти у функцији одбране у кривичном поступку је нека врста еквивалента захтеву за заштиту

законитости који је ексклузивно јавнотужилачко правно средство. У поступку одлучивања се сходно примењују правила која важе за захтев за заштиту законитости. Нови ванредни правни лек и његово разграничавање од захтева за заштиту законитости је од великог значаја како за боље остваривање функције одбране у кривичном поступку, тако и за уједначавање судске праксе, с обзиром да о њему одлуку доноси највиши суд у Републици Србији.

Чл. 203-207. Нацрта закона, предложене су измене чл. 495, 496, 498, 504. и 506. ЗКП, које се односе на скраћени поступак. Најважније предложене измене се односе на проширење примене одредба о скраћеном поступку и за кривична дела која се гоне по приватној тужби, без обзира на запрећену казну, с тим да се као изузетак прописује да се скраћени поступак не може водити за кривична дела из члана 162. став 1. тачка 1) ЗКП. Предложене измене у члану 496. ЗКП, односе се прописивање могућности да странке могу поднети приговор месне ненадлежности најкасније до почетка главног претреса. Предложене измене се односе и на измене одредбе члана 498. ЗКП у погледу околности под којима се према окривљеном може одредити притвор, када му је изречена казна затвора од пет година или тежа казна, као и у погледу функционалне надлежности суда за одлучивање притвора, па се уместо судије појединца одређује судија за претходни поступак. Важан предлог измена у члану 506. ЗКП односи се на увођење става 7. који гласи: „ако на главни претрес не дође бранилац који је уредно позван и не обавести суд о разлогу спречености чим је за тај разлог сазнао или ако бранилац без одобрења напусти главни претрес, судија ће позвати оптуженог да одмах узме другог браниоца, а ако оптужени то не учини, веће може одлучити да се главни претрес одржи и без присуства браниоца.”. Предложено решење треба да обезбеди суђење у разумном року.

Чл. 208-210. Нацрта закона, предложене су измене правно-техничке природе чл. 513, 524. и 525. ЗКП.

Чланом 211. Нацрта закона, у члану 535. ЗКП предлаже се да се дода став 4, који гласи: „судија за претходни поступак ће донети решење из става 1. овог члана на предлог јавног тужиоца у случају доношења решења о одбачају кривичне пријаве у складу са чл. 283, 284. и 284а”. Овим предлогом се попуњава значајна правна празнина, која је изазивала проблеме у пракси.

Чл. 212-214. Нацрта закона, предложене су измене чл. 563, 564. и 566. ЗКП, које се односе на поступак за пуштање на условни отпуст. Према предложеним изменама, поступак за пуштање на условни отпуст покреће се по молби осуђеног или браниоца, а веће ће одмах по пријему молбе за пуштање на условни отпуст испитати: 1) да ли је молба поднета од овлашћеног лица; 2) да ли су испуњени услови предвиђени законом за пуштање на условни отпуст. Пошто утврди постојање услова из става 1. овог члана, веће ће затражити извештај од завода у којем осуђени издржава казну затвора. Значајна измена у члану 566. став 3. ЗКП односи се на замену речи: „које би указивале да је постигнута сврха кажњавања” са речима: „од значаја за одлучивање”. Наведени предлози измена су настали као резултат идентификованих слабости постојећих решења у пракси.

Чл. 215. и 216. Нацрта закона, предвиђене су измене у смислу терминолошког усаглашавања, као и исправке правно-техничке природе, а односе се на чл. 29, 33, 36, 273, 354, 490-494, као и чл. 54, 55, 111, 119, 129, 140, 148, 151, члан 195. став 1, чл. 225, 236, 281. и 597. ЗКП.

Чл. 217. и 218. Нацрта закона, предвиђају се прелазне и завршне одредбе према којима поступци који су започети до дана почетка примене овог закона по одредбама

Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС” бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 – УС и 62/21 – УС), довршиће се по одредбама тог законика. У правноснажно окончаним поступцима из става 1. овог члана може се поднети захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде, у складу са одредбама овог закона. Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства у буџету Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом законнику имају следеће значење:

- 1) „осумњичени” је лице према коме је због постојања основа сумње да је учинило кривично дело надлежни државни орган у предистражном поступку предузео радњу прописану овим закоником и лице против кога се води истрага;
- 2) „окривљени” је лице против кога је подигнута оптужница која још није потврђена, или против кога је поднет оптужни предлог, приватна тужба или предлог за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења, а главни претрес или рочиште за изрицање кривичне санкције још није одређено, односно израз који служи као општи назив за осумњиченог, окривљеног, оптуженог и осуђеног;
- 3) „оптужени” је лице против кога је оптужница потврђена и лице за које је поводом оптужног предлога, приватне тужбе или предлога за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења одређен главни претрес или рочиште за изрицање кривичне санкције у скраћеном кривичном поступку;
- 4) „осуђени” је лице за које је правоснажном одлуком суда утврђено да је учинилац кривичног дела или противправног дела одређеног у закону као кривично дело, осим ако се на основу одредаба Кривичног законика сматра неосуђиваним;
- 5) „тужилац” је јавни тужилац, приватни тужилац и оштећени као тужилац;
- 6) „јавни тужилац” је Републички јавни тужилац, апелациони јавни тужилац, винни јавни тужилац, основни јавни тужилац, јавни тужилац посебне надлежности, заменици јавних тужилаца и лица која су законом овлашћена да их замењују;
- 7) „приватни тужилац” је лице које је поднело приватну тужбу због кривичног дела за које је законом прописано кривично гоњење по приватној тужби;
- 8) „оштећени као тужилац” је лице које је преузело кривично гоњење од јавног тужиоца;
- 9) „странка” је тужилац и окривљени;
- 10) „оптужба” је оптужница, оптужни предлог, приватна тужба и предлог за изрицање мере безбедности, односно израз који служи као општи назив за акт тужиоца у коме су наведена обележја кривичног дела или противправног дела одређеног у закону као кривично дело;
- 11) „оштећени” је лице чије је лично или имовинско право кривичним делом повређено или угрожено;
- 12) „заступник оштећеног” је законски заступник и пуномоћник оштећеног, оштећеног као тужиоца и приватног тужиоца;
- 13) „полиција” је орган министарства унутрашњих послова, службеник тог органа и службеник одговарајућег иностраног органа који, у складу са међународним правом и овим закоником, предузима радње на територији Републике Србије, на њеном броду или ваздухоплову, као и други државни орган са полицијским овлашћењима, ако је то овим закоником или другим законом одређено;
- 14) „поступак” је предистражни поступак и кривични поступак;

- 15) „орган поступка” је јавни тужилац, суд или други државни орган пред којим се води поступак;
- 16) „надлежна адвокатска комора” је адвокатска комора у чији именик је адвокат уписан;
- 17) „основ сумње” је скуп чињеница које посредно указују да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинилац кривичног дела;
- 18) „основана сумња” је скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела;
- 19) „оправдана сумња” је скуп чињеница које непосредно поткрепљују основану сумњу и оправдавају подизање оптужбе;
- 20) „извесност” је закључак о несумњивом постојању или непостојању чињеница, заснован на објективним мерилима расуђивања;
- 21) „основно испитивање” је постављање питања сведоку, вештаку или другом испитиваном лицу од стране странке, браниоца или оштећеног који је предложио испитивање;
- 22) „унакрено испитивање” је постављање питања сведоку, вештаку или другом испитиваном лицу од стране супротне странке или оштећеног, после основног испитивања;
- 23) „лишење слободе” је хапшење, задржавање, забрана напуштања стана, притвор и боравак у установи који се, у складу са овим закоником, урачунава у притвор;
- 24) „ванбрачна заједница” је трајна заједница живота одређена законом, као и заједница у којој је рођено заједничко дете без обзира на њено трајање;
- 25) „друга трајна заједница живота” је заједница два лица која по трајању и узајамним обавезама има одлике породичног живота;
- 26) „исправа” је сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку (члан 83. ст. 1. и 2.);
- 27) „оптичко снимање” је фотографско, филмско, телевизијско и свако друго снимање техничким уређајима који стварају видео записе, или видео тонеки записе;
- 28) „тонеко снимање” је снимање говора и других звучних ефеката техничким уређајима који стварају тонеки записе;
- 29) „електронски запис” је звучни, видео или графички податак добијен у електронском (дигиталном) облику;
- 30) „електронска адреса” је низ знакова, слова, цифара и сигнала који је намењен за одређивање одредишта везе;
- 31) „електронски документ” је скуп података који је одређен као електронски документ у складу са законом који уређује електронски документ;
- 32) „електронски потпис” је скуп података који је одређен као електронски потпис, у складу са законом који уређује електронски потпис;
- 33) „организована криминална група” је група од три или више лица, која постоји одређено време и делује споразумно у циљу вршења једног или више кривичних дела за која је прописана казна затвора од четири године или тежа казна, ради непосредног или посредног стицања финансијске или друге користи;
- 34) „организовани криминал” представља вршење кривичних дела од стране организоване криминалне групе или њених припадника;
- 35) „кривични закон” је Кривични законик и други закон Републике Србије у којем су садржане кривичноправне одредбе;

36) „трансакција” је поступање са имовином одређено као трансакција, у складу са законом који уређује спречавање прања новца;

37) „евиденција података” је евиденција података о странкама, пословним односима и трансакцијама коју воде обвезници, у складу са законом који уређује спречавање прања новца;

38) „тајни податак” је тајни податак и страни тајни податак одређен у складу са законом који уређује тајност података.

Када се у одредбама овог законика наводи више органа поступка овлашћених за предузимање исте процесне радње, овлашћење се односи само на онај орган поступка који је у одговарајућем делу поступка надлежан за њено предузимање.

ПОЈЕДИНИ ИЗРАЗИ УПОТРЕБЉЕНИ У ОВОМ ЗАКОНИКУ ИМАЈУ СЛЕДЕЋЕ ЗНАЧЕЊЕ:

1) „ОСУМЊИЧЕНИ” ЈЕ ЛИЦЕ ПРЕМА КОЈЕМ ЈЕ ЗБОГ ПОСТОЈАЊА ОСНОВА СУМЊЕ ДА ЈЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО НАДЛЕЖНИ ДРЖАВНИ ОРГАН У ПРЕТКРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ПРЕДУЗЕО РАДЊУ ПРОПИСАНУ ОВИМ ЗАКОНИКОМ;

2) „ОКРИВЉЕНИ” ЈЕ ЛИЦЕ ПРОТИВ КОГА ЈЕ ДОНЕТО РЕШЕЊЕ О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ ИЛИ ЈЕ ПОДИГНУТА ОПТУЖНИЦА, ОПТУЖНИ ПРЕДЛОГ ИЛИ ПРИВАТНА ТУЖБА, ПРЕДЛОГ ЗА ИЗРИЦАЊЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА, ОДНОСНО ОПШТИ НАЗИВ ЗА ОСУМЊИЧЕНОГ, ОКРИВЉЕНОГ, ОПТУЖЕНОГ И ОСУЂЕНОГ;

3) „ОПТУЖЕНИ” ЈЕ ЛИЦЕ ПРОТИВ КОГА ЈЕ ОПТУЖНИЦА ПОТВРЂЕНА И ЛИЦЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПОВОДОМ ОПТУЖНОГ ПРЕДЛОГА ИЛИ ПРИВАТНЕ ТУЖБЕ ОДРЕЂЕН ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ИЛИ РОЧИШТЕ ЗА ИЗРИЦАЊЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У СКРАЋЕНОМ КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ;

4) „ОСУЂЕНИ” ЈЕ ЛИЦЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРАВНОСНАЖНОМ СУДСКОМ ОДЛУКОМ УТВРЂЕНО ДА ЈЕ УЧИНИЛО ОДРЕЂЕНО КРИВИЧНО ДЕЛО;

5) „ТУЖИЛАЦ” ЈЕ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ПРИВАТНИ ТУЖИЛАЦ, ОШТЕЋЕНИ КАО ТУЖИЛАЦ;

6) „ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ” ЈЕ ВРХОВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ;

7) „СТРАНКА” ЈЕ ОКРИВЉЕНИ, А У ПОСТУПКУ ПРЕД СУДОМ И ТУЖИЛАЦ;

8) „ОПТУЖБА” ЈЕ ОПТУЖНИЦА, ОПТУЖНИ ПРЕДЛОГ, ПРИВАТНА ТУЖБА И ПРЕДЛОГ ЗА ИЗРИЦАЊЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ, ОДНОСНО ИЗРАЗ КОЈИ СЛУЖИ КАО ОПШТИ НАЗИВ ЗА АКТ ТУЖИОЦА У КОМЕ СУ НАВЕДЕНА ОБЕЛЕЖЈА КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЛИ ПРОТИВПРАВНОГ ДЕЛА ОДРЕЂЕНОГ У ЗАКОНУ КАО КРИВИЧНО ДЕЛО;

9) „ОШТЕЋЕНИ” ЈЕ ЛИЦЕ ЧИЈЕ ЈЕ ЛИЧНО ИЛИ ИМОВИНСКО ПРАВО КРИВИЧНИМ ДЕЛОМ ПОВРЕЂЕНО ИЛИ УГРОЖЕНО, КАО И БРАЧНИ ДРУГ ЛИЦА ЧИЈА СМРТ ЈЕ ПОСЛЕДИЦА КРИВИЧНОГ ДЕЛА, ЛИЦЕ СА КОЈИМ ЈЕ ЖИВЕО У ВАНБРАЧНОЈ ИЛИ КАКВОЈ ДРУГОЈ ТРАЈНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ЖИВОТА, ДЕЦА, РОДИТЕЉИ, УСВОЈЕНИК, УСВОЈИЛАЦ, БРАТ, СЕСТРА И ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК ТОГ ЛИЦА;

10) „ЗАСТУПНИК ОШТЕЋЕНОГ” ЈЕ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК, ПУНОМОЋНИК ОШТЕЋЕНОГ, ОШТЕЋЕНОГ КАО ТУЖИОЦА И ПРИВАТНОГ ТУЖИОЦА;

11) „ПОЛИЦИЈА” ЈЕ ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА НАДЛЕЖНА ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ, ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ТЕ ЈЕДИНИЦЕ И ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ОДГОВАРАЈУЋЕГ ИНОСТРАНОГ ОРГАНА КОЈИ, У СКЛАДУ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРАВОМ И ОВИМ ЗАКОНИКОМ, ПРЕДУЗИМА РАДЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НА ЊЕНОМ БРОДУ ИЛИ ВАЗДУХОПЛОВУ, КАО И ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАН СА ПОЛИЦИЈСКИМ ОВЛАШЋЕЊИМА И ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ТОГ ОРГАНА, АКО ЈЕ ТО ОВИМ ЗАКОНИКОМ ИЛИ ДРУГИМ ЗАКОНОМ ОДРЕЂЕНО;

12) „ПОСТУПАК” ЈЕ ПРЕТКРИВИЧНИ И КРИВИЧНИ ПОСТУПАК;

13) „ОРГАН ПОСТУПКА” ЈЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, СУД ИЛИ ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАН ПРЕД КОЈИМ СЕ ВОДИ ПОСТУПАК;

14) „НАДЛЕЖНА АДВОКАТСКА КОМОРА” ЈЕ АДВОКАТСКА КОМОРА У ЧИЈИ ИМЕНИК ЈЕ АДВОКАТ УПИСАН;

15) „ЛИШЕЊЕ СЛОБОДЕ” ЈЕ ХАПШЕЊЕ, ЗАДРЖАВАЊЕ, ЗАБРАНА НАПУШТАЊА СТАНА, ПРИТВОР И БОРАВАК У УСТАНОВИ КОЈИ СЕ, У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНИКОМ УРАЧУНАВА У ПРИТВОР;

16) „ИСПРАВА” ЈЕ СВАКИ ПРЕДМЕТ ИЛИ РАЧУНАРСКИ ПОДАТАК КОЈИ ЈЕ ПОДОБАН ИЛИ ОДРЕЂЕН ДА СЛУЖИ КАО ДОКАЗ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈА СЕ УТВРЂУЈЕ У ПОСТУПКУ; (ЧЛАН 83.);

17) „ОПТИЧКО СНИМАЊЕ” ЈЕ ФОТОГРАФСКО, ФИЛМСКО, ТЕЛЕВИЗИЈСКО И СВАКО ДРУГО СНИМАЊЕ ТЕХНИЧКИМ УРЕЂАЈИМА КОЈИ СТВАРАЈУ ВИДЕО ЗАПИС ИЛИ ВИДЕО-ТОНСКИ ЗАПИС;

18) „ТОНСКО СНИМАЊЕ” ЈЕ СНИМАЊЕ ГОВОРА И ДРУГИХ ЗВУЧНИХ ЕФЕКТА ТЕХНИЧКИМ УРЕЂАЈИМА КОЈИ СТВАРАЈУ ТОНСКИ ЗАПИС;

19) „ЕЛЕКТРОНСКИ ЗАПИС” ЈЕ ЗВУЧНИ, ВИДЕО ИЛИ ГРАФИЧКИ ПОДАТАК ДОБИЈЕН У ЕЛЕКТРОНСКОМ (ДИГИТАЛНОМ) ОБЛИКУ;

20) „ЕЛЕКТРОНСКА АДРЕСА” ЈЕ НИЗ ЗНАКОВА, СЛОВА, ЦИФАРА И СИГНАЛА КОЈИ ЈЕ НАМЕЂЕН ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ОДРЕДИШТА ВЕЗЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ;

21) „ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ” ЈЕ СКУП ПОДАТАКА КОЈИ ЈЕ ОДРЕЂЕН КАО ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ;

22) „ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС” ЈЕ СКУП ПОДАТАКА КОЈИ ЈЕ ОДРЕЂЕН КАО ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС;

23) „ОРГАНИЗОВАНА КРИМИНАЛНА ГРУПА” ЈЕ ГРУПА ОД ТРИ ИЛИ ВИШЕ ЛИЦА, КОЈА ПОСТОЈИ ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ И ДЕЛУЈЕ СПОРАЗУМНО У ЦИЉУ ВРШЕЊА ЈЕДНОГ ИЛИ ВИШЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ЗА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА КАЗНА ЗАТВОРА ОД ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ИЛИ ТЕЖА КАЗНА, РАДИ НЕПОСРЕДНОГ ИЛИ ПОСРЕДНОГ СТИЦАЊА ФИНАНСИЈСКЕ ИЛИ ДРУГЕ КОРИСТИ;

24) „ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ” ПРЕДСТАВЉА ВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ОД СТРАНЕ ОРГАНИЗОВАНЕ КРИМИНАЛНЕ ГРУПЕ ИЛИ ЊЕНИХ ПРИПАДНИКА;

25) „ТРАНСАКЦИЈА” ЈЕ ПОСТУПАЊЕ СА ИМОВИНОМ КОЈЕ ЈЕ ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА ОДРЕЂЕНО КАО ТРАНСАКЦИЈА;

26) „ЕВИДЕНЦИЈА ПОДАТАКА” ЈЕ ЕВИДЕНЦИЈА ПОДАТАКА О СТРАНКАМА, ПОСЛОВНИМ ОДНОСИМА И ТРАНСАКЦИЈАМА КОЈУ ВОДЕ ОБВЕЗНИЦИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА;

27) „ТАЈНИ ПОДАТАК” ЈЕ ПОДАТАК ОЗНАЧЕН ОДРЕЂЕНИМ СТЕПЕНОМ ТАЈНОСТИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ПОДАТАКА.

АКО СЕ У ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА НАВОДИ ВИШЕ ОРГАНА ПОСТУПКА ОВЛАШЋЕНИХ ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ ИСТЕ ПРОЦЕСНЕ РАДЊЕ, ОВЛАШЋЕЊЕ СЕ ОДНОСИ САМО НА ОНАЈ ОРГАН ПОСТУПКА КОЈИ ЈЕ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ ДЕЛУ ПОСТУПКА НАДЛЕЖАН ЗА ЊЕНО ПРЕДУЗИМАЊЕ.

Предузимање и почетак кривичног гоњења

Члан 5.

~~За кривична дела за која се гони по службеној дужности овлашћени тужилац је јавни тужилац, а за кривична дела за која се гони по приватној тужби овлашћени тужилац је приватни тужилац.~~

~~Кривично гоњење започиње:~~

~~1) првом радњом јавног тужиоца, или овлашћених службених лица полиције на основу захтева јавног тужиоца, предузетом у складу са овим закоником ради провере основа сумње да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинило кривично дело;~~

~~2) подношењем приватне тужбе.~~

~~Ако јавни тужилац изјави да одустаје од оптужбе (члан 52.), на његово место може ступити оштећени као тужилац, под условима прописаним овим закоником.~~

ОВЛАШЋЕНИ ТУЖИЛАЦ

ЧЛАН 5.

ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ОВЛАШЋЕНИ ТУЖИЛАЦ ЈЕ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, А ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА СЕ ГОНИ ПО ПРИВАТНОЈ ТУЖБИ ОВЛАШЋЕНИ ТУЖИЛАЦ ЈЕ ПРИВАТНИ ТУЖИЛАЦ.

АКО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ИЗЈАВИ ДА ОДУСТАЈЕ ОД ОПТУЖБЕ (ЧЛАН 52), ГОЊЕЊЕ МОЖЕ ПРЕУЗЕТИ ОШТЕЋЕНИ КАО ТУЖИЛАЦ, ПОД УСЛОВИМА ПРОПИСАНИМ ОВИМ ЗАКОНИКОМ.

Покретање кривичног поступка

Члан 7.

Кривични поступак је покренут:

- 1) доношењем ~~наредбе~~ РЕШЕЊА о спровођењу истраге (члан 296.);
- 2) потврђивањем оптужнице којој није претходила истрага (члан 341. став 1.);
- 3) доношењем решења о одређивању притвора пре подношења оптужног предлога у скраћеном поступку (члан 498. став 2.);

4) одређивањем главног претреса или рочишта за изрицање кривичне санкције у скраћеном поступку (~~члан 504. став 1, ЧЛАН 504, члан 514. став 1. и члан 515. став 1.~~);

5) одређивањем главног претреса у поступку за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења (члан 523.).

Ограничење слобода и права окривљеног у поступку

Члан 10.

Пре доношења правноснажне одлуке о изрицању кривичне санкције, окривљеном могу бити ограничене слободе и права само у мери неопходној за остварење циља поступка, под условима прописаним овим закоником.

Податак о томе да ли се против неког лица води истрага ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ће на захтев доставити само суду, другом ~~јавном тужиоцу~~ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ или полицији, а окривљеном, његовом браниоцу или оштећеном када су испуњени услови прописани у члану 297. овог законика.

~~Када је прописано да покретање кривичног поступка има за последицу ограничење одређених слобода и права, ово ограничење се примењује од:~~

- ~~1) потврђивања оптужнице;~~
- ~~2) одређивања главног претреса или рочишта за изрицање кривичне санкције у скраћеном поступку;~~
- ~~3) одређивања главног претреса у поступку за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења.~~

~~О околностима из става 3. тач. 1) до 3) овог члана и о стављању окривљеног у притвор, суд ће у року од три дана од доношења одлуке обавестити по службеној дужности орган или послодавца код кога је окривљени запослен. Ове податке суд ће на захтев доставити окривљеном и његовом браниоцу.~~

Језик и писмо у поступку

Члан 11.

У поступку су у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, а други језици и писма у службеној употреби су у складу са Уставом и законом.

Поступак се води на језику и писму који су у службеној употреби у органу поступка, у складу са законом.

~~Странке, сведоци и друга лица која учествују у поступку имају право да у току поступка употребљавају свој језик и писмо, а ако се поступак не води на њиховом језику и ако, након поуке о праву на превођење, не изјаве да знају језик на коме се поступак води и да се одричу права на превођење, обезбедиће им се на терет буџетских средстава превођење онога што они или други износе, као и превођење исправа и другог писаног доказног материјала.~~

~~Превођење обавља преводилац.~~

ПРЕВОЂЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ

ЧЛАН 11А

СТРАНКЕ, ОШТЕЋЕНИ, СВЕДОЦИ И ДРУГА ЛИЦА КОЈА УЧЕСТВУЈУ У ПОСТУПКУ ИМАЈУ ПРАВО ДА У ТОКУ ПОСТУПКА УПОТРЕБЉАВАЈУ ЈЕЗИК И ПИСМО КОЈЕ РАЗУМЕЈУ, УКЉУЧУЈУЋИ И ЛИЦА КОЈА СУ ГЛУВА, НЕМА ИЛИ СЛЕПА.

АКО СЕ ПОСТУПАК НЕ ВОДИ НА ЈЕЗИКУ КОЈИ СТРАНКЕ, ОШТЕЋЕНИ, СВЕДОЦИ И ДРУГА ЛИЦА КОЈИ РАЗУМЕЈУ, ОРГАН ПОСТУПКА ПОУЧИЋЕ ИХ О ПРАВО НА ПРЕВОЋЕЊЕ, ОДНОСНО ТУМАЧЕЊЕ.

АКО ПОСЛЕ ПОУКЕ О ПРАВО НА ПРЕВОЋЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ЛИЦА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗЈАВЕ ДА НЕ ЗНАЈУ ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПОСТУПАК ВОДИ, ОБЕЗБЕДИЋЕ ИМ СЕ НА ТЕРЕТ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ПРЕВОЋЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ОНОГА ШТО ОНИ ИЛИ ДРУГИ ИЗНОСЕ, КАО И ПРЕВОЋЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ПИСМЕНА, ЗАПИСНИКА И ОДЛУКА У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНИКОМ.

ПОУКА О ПРАВО И ИЗЈАВА ЛИЦА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА УНОСЕ СЕ У ЗАПИСНИК.

НА ПРЕДЛОГ ЛИЦА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОРГАН ПОСТУПКА ОДРЕЂУЈЕ ПРЕВОДИОЦА, ОДНОСНО ТУМАЧА СА СПИСКА СТАЛНИХ СУДСКИХ ПРЕВОДИЛАЦА И ТУМАЧА.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ОДБИЈА ПРЕДЛОГ ПОДНОСИЛАЦ ПРЕДЛОГА МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, А ПОСЛЕ ПОДИЗАЊА ОПТУЖНОГ АКТА ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ПРЕВОЋЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ МОЖЕ СЕ СПРОВЕСТИ ПУТЕМ ТЕХНИЧКИХ СРЕДСТАВА ЗА ПРЕНОС СЛИКЕ И ЗВУКА, ОСИМ АКО ЈЕ ФИЗИЧКО ПРИСУСТВО ПРЕВОДИОЦА, ОДНОСНО ТУМАЧА НЕОПХОДНО РАДИ ЗАШТИТЕ ПРАВИЧНОСТИ ПОСТУПКА.

ПРЕВОЋЕЊЕ ПИСМЕНА, ЗАПИСНИКА, ОДЛУКА И ДРУГОГ МАТЕРИЈАЛА

ЧЛАН 11Б

ОКРИВЉЕНОМ КОМЕ ЈЕ ОДРЕЂЕН ПРЕВОДИЛАЦ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 11А ОВОГ ЗАКОНИКА ОРГАН ПОСТУПКА БЛАГОВРЕМЕНО ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПРЕВОД ПОУКЕ О ПРАВИМА, ПОЗИВА, ОДЛУКЕ О ЛИШАВАЊУ СЛОБОДЕ, РЕШЕЊА О СПРОВОЋЕЊУ ИСТРАГЕ, ОПТУЖНИЦЕ, ОПТУЖНОГ ПРЕДЛОГА, ПРИВАТНЕ ТУЖБЕ, ПРЕДЛОГ ЗА ИЗРИЦАЊЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА, ПРЕСУДЕ ИЛИ РЕШЕЊА КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕСУДИ, ОСИМ ОНИХ ДЕЛОВА КОЈИ НИСУ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАЗУМЕВАЊЕ ДЕЛА КОЈЕ МУ СЕ СТАВЉА НА ТЕРЕТ.

ОШТЕЋЕНОМ КОМЕ ЈЕ ОДРЕЂЕН ПРЕВОДИЛАЦ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 11А ОРГАН ПОСТУПКА БЛАГОВРЕМЕНО ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПРЕВОД ПОЗИВА, ОБАВЕШТЕЊА, ПРЕСУДЕ ИЛИ РЕШЕЊА КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕСУДИ, ОСИМ ДЕЛОВА КОЈИ НИСУ ЗНАЧАЈНИ ЗА АКТИВНО УЧЕСТВОВАЊЕ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ. НА ЗАХТЕВ ОШТЕЋЕНОГ, ОРГАН ПОСТУПКА ЋЕ ОБЕЗБЕДИТИ ПРЕВОД ПОТВРДЕ О ПОДНЕТОЈ КРИВИЧНОЈ ПРИЈАВИ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 280. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНИКА.

НА ОБРАЗЛОЖЕНИ ПРЕДЛОГ ОКРИВЉЕНОГ, ОДНОСНО ОШТЕЋЕНОГ ОРГАН ПОСТУПКА МОЖЕ ДОНЕТИ ОДЛУКУ ДА СЕ ПРЕВЕДУ И ДРУГИ БИТНИ ДОКУМЕНТИ, ОДНОСНО ЊИХОВИ ДЕЛОВИ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЛИМ СЕ ОДБИЈА ПРЕДЛОГ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ОКРИВЉЕНИ, ОДНОСНО ОШТЕЋЕНИ ИМА ПРАВО ЖАЛБЕ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, А ПОСЛЕ ПОДИЗАЊА ОПТУЖНОГ АКТА ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ИЗУЗЕТНО, ОКРИВЉЕНОМ, ОДНОСНО ОШТЕЋЕНОМ СЕ МОЖЕ УМЕСТО ПИСАНОГ ПРЕВОДА ПОНУДИТИ УСМЕНИ ПРЕВОД ИЛИ УСМЕНИ САЖЕТАК, ПОД УСЛОВОМ ДА СЕ ОКРИВЉЕНИ, ОДНОСНО ОШТЕЋЕНИ СА ТИМ САГЛАСИ И ДА СЕ ТИМЕ НЕ ДОВОДИ У ПИТАЊЕ ПРАВИЧНОСТ ПОСТУПКА.

Доказивање

Члан 15.

Докази се прикупљају и изводе у складу са овим закоником.

Терет доказивања оптужбе је на тужиоцу.

Суд изводи доказе на предлог странака.

~~Суд може дати налог странци да предложи донунеке доказе или изузетно сам одредити да се такви докази изведу, ако оцени да су изведени докази противречни или нејасни и да је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио.~~

ИЗУЗЕТНО, СУД МОЖЕ ДА ИЗВЕДЕ ДОКАЗЕ КОЛИМА СЕ УТВРЂУЈУ ЧИЊЕНИЦЕ У ПОСТУПКУ, АКО ОЦЕНИ ДА СУ ИЗВЕДЕНИ ДОКАЗИ НЕЈАСНИ, ПРОТИВРЕЧНИ ИЛИ У СУПРОТНОСТИ СА ДРУГИМ ДОКАЗИМА И КАДА ЈЕ ТО НЕОПХОДНО ДА БИ СЕ ПРЕДМЕТ ДОКАЗИВАЊА СВЕСТРАНО РАСПРАВИО.

СУД ЈЕ ДУЖАН ДА ОДЛУЧИВАЊЕ ЗАСНИВА НА ЧИЊЕНИЦАМА КОЈЕ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ.

Оцена доказа и утврђивање чињеница

Члан 16.

~~Судеке одлуке се не могу заснивати на доказима који су, непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа.~~

~~Суд је дужан да непристрасно оцени изведене доказе и да на основу њих са једнаком пажњом утврди чињенице које терете или иду у корист окривљеном.~~

~~Изведене доказе који су од значаја за доношење судеке одлуке суд оцењује по слободном еудијском уверењу.~~

~~Пресуду, или решење које одговара пресуди, суд може засновати само на чињеницама у чију је извесност уверен.~~

~~Сумњу у погледу чињеница од којих зависи вођење кривичног поступка, постојање обележја кривичног дела или примена неке друге одредбе кривичног закона, суд ће у пресуди, или решењу које одговара пресуди, решити у корист окривљеног.~~

СУД ЈЕ ДУЖАН ДА НЕПРИСТРАСНО ОЦЕНИ ИЗВЕДЕНЕ ДОКАЗЕ И ДА НА ОСНОВУ ЊИХ СА ЈЕДНАКОМ ПАЖЊОМ УТВРДИ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈЕ ТЕРЕТЕ ИЛИ ИДУ У КОРИСТ ОКРИВЉЕНОМ.

ИЗВЕДЕНЕ ДОКАЗЕ КОЈИ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДОНОШЕЊЕ СУДСКЕ ОДЛУКЕ СУД ОЦЕЊУЈЕ ПО СЛОБОДНОМ СУДИЈСКОМ УВЕРЕЊУ. ПРАВО СУДА И ДРЖАВНИХ ОРГАНА КОЈИ УЧЕСТВУЈУ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ДА ОЦЕЊУЈУ ПОСТОЈАЊЕ ИЛИ НЕПОСТОЈАЊЕ ЧИЊЕНИЦА, НИЈЕ ВЕЗАНО НИТИ ОГРАНИЧЕНО ПОСЕБНИМ ФОРМАЛНИМ ДОКАЗНИМ ПРАВИЛИМА.

ПРЕСУДУ ИЛИ РЕШЕЊЕ КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕСУДИ, СУД МОЖЕ ЗАСНОВАТИ САМО НА ЧИЊЕНИЦАМА У ЧИЈУ ЈЕ ИЗВЕСНОСТ УВЕРЕН.

КАДА И НАКОН ШТО СУ ПРИБАВЉЕНИ И ИЗВЕДЕНИ СВИ ДОКАЗИ, ОСТАНЕ СУМЊА У ПОГЛЕДУ ЧИЊЕНИЦА ОД КОЈИХ ЗАВИСИ ВОЋЕЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА, ПОСТОЈАЊЕ ОБЕЛЕЖЈА КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЛИ ПРИМЕНА НЕКЕ ДРУГЕ ОДРЕДБЕ КРИВИЧНОГ ЗАКОНА, СУД ЋЕ У ПРЕСУДИ, ИЛИ РЕШЕЊУ КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕСУДИ, РЕШИТИ У КОРИСТ ОКРИВЉЕНОГ.

НЕЗАКОНИТИ ДОКАЗИ

ЧЛАН 16А

СУДСКЕ ОДЛУКЕ СЕ НЕ МОГУ ЗАСНИВАТИ НА ДОКАЗИМА КОЈИ СУ НЕПОСРЕДНО ИЛИ ПОСРЕДНО, САМИ ПО СЕБИ ИЛИ ПРЕМА НАЧИНУ ПРИБАВЉАЊА, НЕЗАКОНИТИ, ОСИМ У ПОСТУПКУ КОЈИ СЕ ВОДИ ЗБОГ ПРИБАВЉАЊА ТАКВИХ ДОКАЗА.

НЕЗАКОНИТИ ДОКАЗИ СУ:

1) ДОКАЗИ КОЈИ СУ ПРИБАВЉЕНИ КРШЕЊЕМ ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 9. ОВОГ ЗАКОНИКА;

2) ОНИ КОЈИ СУ ПРИБАВЉЕНИ ПОВРЕДОМ ОДРЕДАБА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА КОЈЕ СУ ИЗРИЧИТО ПРЕДВИЂЕНЕ ОВИМ ЗАКОНИКОМ.

СУДСКЕ ОДЛУКЕ СЕ НЕ МОГУ ЗАСНИВАТИ НИ НА ДОКАЗИМА КОЈИ СУ ПРОИСТЕКЛИ ИЗ ДОКАЗА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА.

Састав судских већа

Члан 21.

У првом степену суд суди у већу:

1) од једног судије и двоје судија-поротника за кривична дела за која је прописана казна затвора преко осам година, а до двадесет година;

2) од двоје судија и троје судија-поротника за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година или казна доживотног затвора;

3) од троје судија за кривична дела за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У другом степену суд суди у већу:

1) од троје судија, ако овим закоником није другачије одређено;

2) од петоро судија за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година или казна доживотног затвора и за кривична дела која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У трећем степену суд суди у већу:

1) од троје судија, ако овим закоником није другачије одређено;

2) од петоро судија за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година или казна доживотног затвора, КАО и за кривична дела која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У већу од троје судија суд одлучује о жалбама против решења судије за претходни поступак и других решења у складу са овим закоником, доноси одлуке ван главног претреса и ставља предлоге у случајевима предвиђеним у овом законнику или у другом закону.

У ВЕЋУ ОД ПЕТОРО СУДИЈА СУД ОДЛУЧУЈЕ О ЖАЛБАМА ПРОТИВ ОДЛУКА КОЈЕ ЈЕ ДОНЕЛО ВЕЋЕ ОД ПЕТОРО СУДИЈА.

~~Врховни касациони суд одлучује о захтеву за заштиту законитости у већу од петоро судија.~~

У ВЕЋУ ОД ПЕТОРО СУДИЈА ВРХОВНИ СУД ОДЛУЧУЈЕ О ЖАЛБИ ПРОТИВ ДРУГОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ, ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ И ЗАХТЕВУ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ.

Ако овим закоником није другачије одређено, суд вишег степена одлучује у већу од троје судија и у случајевима који нису предвиђени у ст. 1. до 5. 6. овог члана.

Судије

Члан 22.

У првом степену суди судија појединац за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора до осам година И У ПОСТУПКУ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА КОЈА СЕ ГОНЕ ПО ПРИВАТНОЈ ТУЖБИ.

У ~~предистражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку и истрази одлучује судија за претходни поступак у случајевима предвиђеним у овом законнику.

Председник суда и председник већа одлучују у случајевима предвиђеним у овом законнику.

У поступку извршења кривичних санкција и у другим случајевима предвиђеним законом одлучује судија за извршење кривичних санкција.

Одређена надлежност

Члан 29.

Ако се према одредбама овог законика не може установити који је суд месно надлежан, Врховни ~~касацни~~ суд одредиће један од стварно надлежних судова пред којим ће се спровести кривични поступак.

Разлози целисходности

Члан 33.

На предлог судије за претходни поступак, судије појединца или председника већа, Врховни ~~касацни~~ суд може за вођење кривичног поступка одредити други стварно надлежан суд, ако је очигледно да ће се тако лакше спровести поступак или ако постоје други важни разлози.

Решавање сукоба надлежности

Члан 36.

Сукоб надлежности решава:

1) непосредно виши заједнички суд за судове између којих сукоб надлежности постоји;

2) апелациони суд за сукоб надлежности између посебних одељења вишег суда са своје територије или посебног и другог одељења тог вишег суда;

3) ~~Врховни апелациони~~ Врховни ~~касацни~~ суд за сукоб надлежности између посебних одељења истог апелационог суда, или посебног одељења и другог одељења тог апелационог суда.

Пре него што донесе решење поводом сукоба надлежности, суд ће затражити мишљење јавног тужиоца по чијем захтеву се води поступак пред тим судом или посебним одељењем.

Приликом одлучивања о сукобу надлежности Врховни ~~касацни~~ суд може по службеној дужности донети и одлуку о преношењу месне надлежности ако су испуњени услови из члана 33. овог законика.

Док се не реши сукоб надлежности између судова, сваки од њих је дужан да предузима оне радње у поступку за које постоји опасност од одлагања.

Против решења донетог поводом сукоба надлежности жалба није дозвољена.

Разлози за изузеће

Члан 37.

Судија или судија-поротник биће изузет од судијске ~~дужности~~ ФУНКЦИЈЕ у одређеном предмету:

1) ако је оштећен кривичним делом;

2) ако му је окривљени, његов бранилац, тужилац, оштећени, њихов законски заступник или пуномоћник, брачни друг или лице са којим живи у ванбрачној или другој трајној заједници живота или сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена;

3) ако је са окривљеним, његовим браниоцем, тужиоцем или оштећеним у односу старатеља, штићеника, усвојитеља, усвојеника, хранитеља или храњеника;

~~4) ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако овим закоником није другачије прописано.~~

4) АКО ЈЕ У ИСТОМ ПРЕДМЕТУ ОДЛУЧИВАО О ОДБИЈАЊУ СПОРАЗУМА О ПРИЗНАЊУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА, ОДНОСНО СПОРАЗУМА О СВЕДОЧЕЊУ ОКРИВЉЕНОГ, ИЛИ ЈЕ УЧЕСТВОВАО У ДОНОШЕЊУ МЕРИТОРНЕ ОДЛУКЕ О ОПТУЖБИ КОЈА СЕ ПОБИЈА ЖАЛБОМ ИЛИ ВАНРЕДНИМ ПРАВНИМ ЛЕКОМ, ИЛИ ЈЕ УЧЕСТВОВАО У ПОСТУПКУ КАО ТУЖИЛАЦ, БРАНИЛАЦ, ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК ИЛИ ПУНОМОЋНИК ОШТЕЋЕНОГ, ОДНОСНО ТУЖИОЦА ИЛИ ЈЕ

САСЛУШАН КАО СВЕДОК, ИЛИ КАО ВЕШТАК, АКО ОВИМ ЗАКОНИКОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, СУДИЈА НЕ МОЖЕ УЧЕСТВОВАТИ У ДОНОШЕЊУ МЕРИТОРНЕ ОДЛУКЕ О ОПТУЖБИ, АКО ЈЕ У ИСТОМ ПРЕДМЕТУ ПОСТУПАО КАО СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ИЛИ ОДЛУЧИВАО О ПОТВРЂИВАЊУ ОПТУЖНИЦЕ.

Судија или судија-поротник може бити изузет од судијске ~~дужности~~ ФУНКЦИЈЕ у одређеном предмету ако постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Захтев за изузеће

Члан 39.

Изузеће могу тражити странке и бранилац.

Захтев за изузеће судије или судије-поротника странке и бранилац могу поднети до почетка главног претреса, а ако су за разлог за изузеће сазнале касније, захтев подносе одмах по сазнању.

Странке и бранилац могу тражити изузеће само поименично одређеног судије или судије-поротника који у предмету поступа.

~~Захтев за изузеће судије суда који одлучује о жалби, странке и бранилац могу поднети у жалби или у одговору на жалбу.~~

Странке и бранилац дужни су да у захтеву за изузеће наведу РАЗЛОГ ЗА ИЗУЗЕЋЕ ИЗ ЧЛАНА 37. ОВОГ ЗАКОНИКА, доказе и околности због којих сматрају да постоји ~~неки од разлога~~ РАЗЛОГ за изузеће судије, судије-поротника или председника суда. У поновљеном захтеву не могу се наводити разлози који су истицани у ранијем захтеву за изузеће који је одбијен, осим ако се поднесу нови докази који подносиоцу раније нису били познати.

Одлучивање о захтеву за изузеће

Члан 41.

О захтеву за изузеће из члана 39. овог законика одлучује председник суда.

Ако се тражи изузеће само председника суда или председника суда и судије или судије-поротника, одлуку о изузећу доноси председник непосредно вишег суда, а ако се тражи изузеће председника Врховног ~~касационог~~ суда, одлуку о изузећу доноси Општа седница.

Пре доношења решења о изузећу прибавиће се изјава судије, судије-поротника, односно председника суда, а по потреби спровешће се и друге радње.

Ако је поступљено противно одредбама члана 39. ст. 3. и ~~5.~~ 4. овог законика, захтев ће се у целини или делимично одбацити решењем које доноси председник суда, а ако се захтев односи на председника суда - заменик председника суда. Од отварања заседања такво решење доноси веће у чијем саставу може бити судија чије изузеће се тражи.

Решење којим се захтев за изузеће одбија може се побијати посебном жалбом о којој одлучује ~~апелациони~~ НЕПОСРЕДНО ВИШИ суд. Ако је такво решење донесено после подигнуте оптужбе, може се побијати само жалбом на пресуду.

Против решења председника Врховног ~~касаационог~~ суда или Опште седнице којим је захтев за изузеће одбијен жалба није дозвољена.

Против решења којим се захтев за изузеће одбацује или усваја, жалба није дозвољена.

ИЗУЗЕЋЕ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Члан 41а

ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ОДЛУЧУЈЕ О ИЗУЗЕЋУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА. О ИЗУЗЕЋУ ГЛАВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ОДЛУЧУЈЕ НЕПОСРЕДНО ВИШИ ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ. О ИЗУЗЕЋУ ВРХОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ОДЛУЧУЈЕ ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ КОЛЕГИЈУМА ВРХОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА.

РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ЗАХТЕВ ЗА ИЗУЗЕЋЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДБИЈА МОЖЕ СЕ ПОБИЈАТИ ПОСЕБНОМ ЖАЛБОМ О КОЈОЈ ОДЛУЧУЈЕ НЕПОСРЕДНО ВИШИ ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, А АКО ЈЕ ТАКВО РЕШЕЊЕ ДОНЕСЕНО ПОСЛЕ ПОДИГНУТЕ ОПТУЖБЕ, МОЖЕ СЕ ПОБИЈАТИ САМО ЖАЛБОМ НА ПРЕСУДУ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ВИСОКОГ САВЕТА ТУЖИЛАШТВА КОЈИМ ЈЕ ЗАХТЕВ ЗА ИЗУЗЕЋЕ ОДБИЈЕН ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА.

ОДРЕДБЕ О ИЗУЗЕЋУ СУДИЈА И СУДИЈА-ПОРОТНИКА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ И НА ЈАВНЕ ТУЖИОЦЕ.

Сходна примена одредаба о изузећу

Члан 42.

~~Одредбе о изузећу судија и судија поротника сходно се примењују и на јавне тужиоце и лица која су на основу закона овлашћена да јавног тужиоца замењују у поступку, записничаре, преводиоце, тумаче и стручна лица, као и на вештаке, ако овим закоником није другачије одређено (члан 116.).~~

~~Јавни тужилац одлучује о изузећу лица која су на основу закона овлашћена да га замењују у поступку. О изузећу јавног тужиоца одлучује непосредно виши тужилац. О изузећу Републичког јавног тужиоца одлучује Државно веће тужилаца по прибављеном мишљењу Колегијума Републичког јавног тужилаштва.~~

~~О изузећу записничара, преводиоца, тумача, стручног лица и вештака одлучује јавни тужилац или суд.~~

~~Кад овлашћена службена лица полиције предузимају доказне радње на основу овог законика, о њиховом изузећу одлучује јавни тужилац. Ако приликом предузимања ових радњи учествује записничар, о његовом изузећу одлучује овлашћено службено лице полиције које предузима радњу.~~

ОДРЕДБЕ О ИЗУЗЕЋУ СУДИЈА И СУДИЈА ПОРОТНИКА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ И НА ЗАПИСНИЧАРЕ, ПРЕВОДИОЦЕ, ТУМАЧЕ И СТРУЧНА ЛИЦА, КАО И НА ВЕШТАКЕ, АКО ОВИМ ЗАКОНИКОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ОДРЕЂЕНО (ЧЛАН 116.).

О ИЗУЗЕЋУ ЗАПИСНИЧАРА, ПРЕВОДИОЦА, ТУМАЧА, СТРУЧНОГ ЛИЦА И ВЕШТАКА ОДЛУЧУЈЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ИЛИ СУД.

АКО ОВЛАШЋЕНА СЛУЖБЕНА ЛИЦА ПОЛИЦИЈЕ ПРЕДУЗИМАЈУ ДОКАЗНЕ РАДЊЕ НА ОСНОВУ ОВОГ ЗАКОНИКА, О ЊИХОВОМ ИЗУЗЕЋУ ОДЛУЧУЈЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО. АКО ПРИЛИКОМ ПРЕДУЗИМАЊА ОВИХ РАДЊИ УЧЕСТВУЈЕ ЗАПИСНИЧАР, О ЊЕГОВОМ ИЗУЗЕЋУ ОДЛУЧУЈЕ ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ ПОЛИЦИЈЕ КОЈЕ ПРЕДУЗИМА РАДЊУ.

Глава IV

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ

Права и дужности јавног тужиоца

Члан 43.

Основно право и основна дужност јавног тужиоца је гоњење учинилаца кривичних дела.

За кривична дела за која се гони по службеној дужности, јавни тужилац је надлежан да:

- 1) руководи ~~предистражним~~ ПРЕТКРИВИЧНИМ поступком;
 - 2) одлучује о непредузимању или одлагању кривичног гоњења;
 - 3) спроводи истрагу;
 - 4) закључи споразум о признању кривичног дела и споразум о сведочењу;
 - 5) подиже и заступа оптужбу пред надлежним судом;
 - 6) одустане од оптужбе;
 - 7) изјављује жалбе против неправноснажних судских одлука и да подноси ванредне правне лекове против правноснажних судских одлука;
 - 8) ~~предузима друге радње када је то одређено овим закоником.~~
- ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ПРЕДУЗИМА И ДРУГЕ РАДЊЕ У ПОСТУПКУ АКО ЈЕ ТО ОДРЕЂЕНО ОВИМ ЗАКОНИКОМ ИЛИ ДРУГИМ ЗАКОНОМ.

Дужност поступања по захтеву јавног тужиоца

Члан 44.

Сви органи који учествују у ~~предистражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку дужни су да о свакој радњи предузетој у циљу откривања кривичног дела или проналажења осумњиченог обавесте ~~надлежног јавног тужиоца~~ НАДЛЕЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО. Полиција и други државни органи надлежни за откривање кривичних дела дужни су да поспе по сваком захтеву ~~надлежног јавног тужиоца~~ НАДЛЕЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО.

Ако полиција или други државни орган не поступи по захтеву ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА из става 1. овог члана, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ће одмах обавестити ~~старешину који руководи органом~~ НАДЛЕЖНОГ РУКОВОДИОЦА, а по потреби може обавестити надлежног министра, Владу или надлежно радно тело Народне скупштине.

Ако у року од 24 часа од када је примљено обавештење из става 2. овог члана, полиција и други државни орган не поступи по захтеву ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА из става 1. овог члана, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО може

затражити покретање дисциплинског поступка против лица за које сматра да је одговорно за непоступање по његовом захтеву.

Стварна надлежност јавног тужиоца ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

Члан 45.

Стварна надлежност ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА одређује се у складу са одредбама закона које важе за утврђивање стварне надлежности суда, осим ~~када~~ је законом другачије одређено.

Месна надлежност јавног тужиоца ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

Члан 46.

Месна надлежност ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА одређује се у складу са одредбама овог законика које важе за утврђивање месне надлежности суда пред којим ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО поступа.

Ако је кривично дело извршено или покушано на подручјима разних судова или на граници тих подручја или је неизвесно на ком је подручју извршено или покушано, ~~надлежан је јавни тужилац~~ НАДЛЕЖНО ЈЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО на чијем подручју је предузета прва радња ради провере основа сумње да је неко лице учинило кривично дело (члан 5. став 2. тачка 1.).

Сукоб надлежности између јавних тужилаца

Члан 47.

~~Сукоб надлежности између јавних тужилаца решава заједнички непосредно виши јавни тужилац.~~

~~Сукоб надлежности између јавних тужилаца посебне надлежности или јавног тужиоца тужилаштва посебне надлежности и другог јавног тужиоца, решава Републички јавни тужилац.~~

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА

ЧЛАН 47.

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА РЕШАВА ЗАЈЕДНИЧКИ НЕПОСРЕДНО ВИШЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО.

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПОСЕБНЕ НАДЛЕЖНОСТИ ИЛИ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА ПОСЕБНЕ НАДЛЕЖНОСТИ И ДРУГОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА, РЕШАВА ВРХОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО.

Начин предузимања радњи

Члан 48.

~~Јавни тужилац предузима радње у поступку непосредно или преко свог заменика, а у поступку за кривично дело за које је прописана казна затвора до пет година и преко~~

тужилачког сарадника, односно у поступку за кривично дело за које је прописана казна затвора до осам година и преко вишег тужилачког сарадника.

Радње у поступку које не трпе одлагање предузеће и ненадлежни јавни тужилац, али о томе мора одмах обавестити надлежног јавног тужиоца.

Глава V

ОШТЕЋЕНИ, ОШТЕЋЕНИ КАО ТУЖИЛАЦ И ПРИВАТНИ ТУЖИЛАЦ

1. Оштећени

Права оштећеног

Члан 50.

Оштећени има право да:

1) поднесе предлог и доказе за остваривање имовинскоправног захтева и да предложи привремене мере за његово обезбеђење;

2) укаже на чињенице и да предлаже доказе који су од важности за предмет доказивања;

3) ангажује пуномоћника из реда адвоката;

4) разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ;

5) буде обавештен о одбацивању кривичне пријаве или о одустанку јавног тужиоца од кривичног гоњења;

6) поднесе приговор против одлуке јавног тужиоца да не предузме или да одустане од кривичног гоњења;

7) буде поучен о могућности да преузме кривично гоњење и заступа оптужбу;

8) присуствује припремном рочишту;

9) присуствује главном претресу и учествује у извођењу доказа;

10) поднесе жалбу против одлуке о трошковима кривичног поступка и досуђеном имовинскоправном захтеву;

11) буде обавештен о исходу поступка и да му се достави правноснажна пресуда;

12) предузима друге радње када је то одређено овим закоником.

Оштећеном се може ускратити право да разматра списе и разгледа предмете док не буде испитан као сведок.

Јавни тужилац и суд упознаће оштећеног са правима наведеним у ставу 1. овог члана.

ОШТЕЋЕНИ ИМА ПРАВО:

2) НА ПРЕВОДИОЦА, ОДНОСНО ТУМАЧА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА;

2) НА БЕСПЛАТАН И ПОВЕРЉИВ ПРИСТУП СЛУЖБАМА ЗА ПОМОЋ И ПОДРШКУ;

3) ДА ПОДНЕСЕ ПРЕДЛОГ И ДОКАЗЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ИМОВИНСКОПРАВНОГ ЗАХТЕВА И ДА ПРЕДЛОЖИ ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ ЗА ЊЕГОВО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ;

4) ДА УКАЖЕ НА ЧИЊЕНИЦЕ И ДА ПРЕДЛАЖЕ ДОКАЗЕ КОЈИ СУ ОД ВАЖНОСТИ ЗА ПРЕДМЕТ ДОКАЗИВАЊА;

- 5) ДА АНГАЖУЈЕ ПУНОМОЋНИКА ИЗ РЕДА АДВОКАТА;
- 6) ДА БУДЕ ОБАВЕШТЕН О ВРСТИ И НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА МЕДИЦИНСКЕ, ПСИХОЛОШКЕ И ДРУГЕ СТРУЧНЕ ПОМОЋИ, ПОДРШКЕ И ЗАШТИТЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ;
- 7) ДА НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ ИМА ПРАТЉУ ЛИЦА ОД ПОВЕРЕЊА ПРИ ПРЕДУЗИМАЊУ РАДЊИ У КОЈИМА УЧЕСТВУЈЕ, ОСИМ УКОЛИКО СЕ ТИМЕ НЕ БИ ШТЕТИЛО ИНТЕРЕСИМА ПОСТУПКА;
- 8) ДА РАЗМАТРА СПИСЕ И РАЗГЛЕДА ПРЕДМЕТЕ КОЈИ СЛУЖЕ КАО ДОКАЗ;
- 9) ДА БУДЕ ОБАВЕШТЕН О ОДБАЦИВАЊУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ ИЛИ О ОДУСТАНКУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ОД КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА;
- 10) ДА БУДЕ ПОУЧЕН О МОГУЋНОСТИ ДА ПРЕУЗМЕ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ И ЗАСТУПА ОПТУЖБУ;
- 11) ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР ПРОТИВ ОДЛУКЕ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ДА НЕ ПРЕДУЗМЕ ИЛИ ДА ОДУСТАНЕ ОД КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА, ОСИМ У СЛУЧАЈУ ИЗ ЧЛАНА 283. СТАВ 3. И ЧЛАНА 284А ОВОГ ЗАКОНИКА;
- 12) ДА БУДЕ ОБАВЕШТЕН О ФАЗИ ПОСТУПКА, ПРЕДУЗЕТИМ РАДЊАМА И МЕРАМА ПОВОДОМ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ КОЈУ ЈЕ ПОДНЕО, ОДНОСНО ПРЕДЛОГА ЗА КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ, ОСИМ АКО СЕ ТИМЕ НЕ БИ ШТЕТИЛО ИНТЕРЕСИМА ПОСТУПКА;
- 13) ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА, НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ, БУДЕ ОБАВЕШТЕН О УКИДАЊУ ПРИТВОРА ИЛИ БЕКСТВУ ОКРИВЉЕНОГ ИЗ ПРИТВОРА, КАО И МЕРАМА КОЈЕ СУ ПРЕДУЗЕТЕ РАДИ ЊЕГОВЕ ЗАШТИТЕ, УКОЛИКО ЈЕ ТО ПОТРЕБНО;
- 14) ДА ПРИСУСТВУЈЕ ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ И УЧЕСТВУЈЕ У ИЗВОЂЕЊУ ДОКАЗА;
- 15) ДА БУДЕ ИСПИТАН КАО СВЕДОК БЕЗ НЕПОТРЕБНОГ ОДЛАГАЊА, МИНИМАЛАН БРОЈ ПУТА И САМО УКОЛИКО ЈЕ ТО НЕОПХОДНО ЗА ВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА;
- 16) ДА БУДЕ ОБАВЕШТЕН О ИСХОДУ ПОСТУПКА И ДА МУ СЕ ДОСТАВИ ПРАВНОСНАЖНА ПРЕСУДА, ОСИМ УКОЛИКО СЕ ИЗРИЧИТО У ПИСАНОЈ ФОРМИ ИЗЈАСНИ ДА СЕ ОДРИЧЕ ТОГ ПРАВА. ПРАВО НА ОДРИЦАЊЕ СЕ НЕ ОДНОСИ НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ МОРАЈУ ПРУЖИТИ ОШТЕЋЕНОМ РАДИ АКТИВНОГ УЧЕСТВОВАЊА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ;
- 17) ДА ПОДНЕСЕ ЖАЛБУ ПРОТИВ ОДЛУКЕ О ТРОШКОВИМА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА И ДОСУЂЕНОМ ИМОВИНСКОПРАВНОМ ЗАХТЕВУ;
- 18) НА БЕСПЛАТНУ ПРАВНУ ПОМОЋ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ;
- 19) ДА ПРЕДУЗИМА ДРУГЕ РАДЊЕ КАДА ЈЕ ТО ОДРЕЂЕНО ОВИМ ЗАКОНИКОМ ИЛИ ДРУГИМ ЗАКОНОМ.
- ОШТЕЋЕНОМ СЕ МОЖЕ УСКРАТИТИ ПРАВО ДА РАЗМАТРА СПИСЕ И РАЗГЛЕДА ПРЕДМЕТЕ ДОК НЕ БУДЕ ИСПИТАН КАО СВЕДОК.
- ОРГАН ПОСТУПКА УПОЗНАЋЕ ОШТЕЋЕНОГ СА ПРАВИМА НАВЕДЕНИМ У СТАВУ 1. ОВОГ ЧЛАНА И У ПИСАНОЈ ФОРМИ.

Приговор оштећеног

Члан 51.

~~Ако јавни тужилац, за кривично дело за које се гони по службеној дужности, одбаци кривичну пријаву, обустави истрагу или одустане од кривичног гоњења до потврђивања оптужнице, дужан је да у року од осам дана о томе обавести оштећеног и да га поучи да може да поднесе приговор непосредно вишем јавном тужиоцу.~~

~~Непосредно виши јавни тужилац ће у року од 15 дана од дана пријема приговора из става 2. овог члана, одбити или усвојити приговор решењем против којег није дозвољена жалба ни приговор. Решењем којим усваја приговор јавни тужилац ће издати обавезно упутство надлежном јавном тужиоцу да предузме, односно настави кривично гоњење.~~

АКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ, ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ О ОДБАЧАЈУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ, ОБУСТАВИ ИСТРАГЕ ИЛИ О ОДУСТАНКУ ОД КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА ДО ПОТВРЂИВАЊА ОПТУЖНИЦЕ, ДУЖАН ЈЕ ДА РЕШЕЊЕ ДОСТАВИ ОШТЕЋЕНОМ СА ПОУКОМ ДА МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР НЕПОСРЕДНО ВИШЕМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА.

ОШТЕЋЕНИ ИМА ПРАВО ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ОБАВЕШТЕЊА И ПОУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА. АКО ОШТЕЋЕНИ НИЈЕ ОБАВЕШТЕН, МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА КАДА ЈЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ОДБАЦИЛО ПРИЈАВУ, ОБУСТАВИО ИСТРАГУ ИЛИ ОДУСТАО ОД КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА.

НЕПОСРЕДНО ВИШЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ПРИГОВОРА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ОДБАЦУЈЕ, ОДБИЈА ИЛИ УСВАЈА ПРИГОВОР РЕШЕЊЕМ ПРОТИВ КОЈЕГ НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ЖАЛБА НИ ПРИГОВОР. РЕШЕЊЕМ КОЈИМ УСВАЈА ПРИГОВОР НЕПОСРЕДНО ВИШЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО НАЛАЖЕ НАДЛЕЖНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ ДА ПРЕДУЗМЕ, ОДНОСНО НАСТАВИ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ.

Преузимање кривичног гоњења од стране оштећеног

Члан 52.

Ако након потврђивања оптужнице јавни тужилац изјави да одустаје од оптужбе, суд ће питати оштећеног да ли хоће да преузме кривично гоњење и заступа оптужбу. Ако оштећени није присутан, суд ће га у року од осам дана обавестити о одустанку јавног тужиоца од оптужбе и поучити да може да се изјасни да ли хоће да преузме гоњење и заступа оптужбу.

Оштећени је дужан да се одмах или у року од осам дана од дана када је примио обавештење и поуку из става 1. овог члана изјасни да ли хоће да преузме кривично гоњење и заступа оптужбу, а ако није обавештен – у року од три месеца од дана када је јавни тужилац изјавио да одустаје од оптужбе.

Ако оштећени изјави да преузима кривично гоњење суд ће наставити, односно одредити главни претрес. У случају да се оштећени не изјасни у року из става 2. овог члана или изјави да не жели да преузме кривично гоњење, суд доноси решење о обустави поступка односно пресуду којом се оптужба одбија.

Ако оштећени није присутан на ~~припремном рочишту~~ или главном претресу, а уредно је позван или му се позив није могао уручити због непријављивања суду промене

адресе пребивалишта или боравишта, сматраће се да неће да настави гоњење и суд ће донети решење о обустави поступка, односно пресуду којом се оптужба одбија.

Одустанак од предлога за кривично гоњење

Члан 54.

Оштећени може одустати од предлога за кривично гоњење својом изјавом датом ~~јавном тужиоцу~~ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ, односно суду пред којим се води кривични поступак, најкасније до завршетка главног претреса. У том случају, он губи право да поново поднесе предлог.

Дужност оштећеног

Члан 55.

Оштећени, као и његов законски заступник и пуномоћник дужни су да о свакој промени адресе пребивалишта или боравишта обавесте ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд пред којим се води кривични поступак.

Одустанак од оптужбе

Члан 61.

Оштећени као тужилац може својом изјавом суду пред којим се води кривични поступак одустати од оптужбе до завршетка главног претреса или претреса пред другостепеним судом (члан 450. став 5.). Изјава о одустанку је неопозива.

Ако оштећени као тужилац не дође на ~~припремно рочиште~~ или главни претрес, иако је уредно позван или му се позив није могао уручити због непријављивања суду промене адресе пребивалишта или боравишта, сматраће се да је одустао од оптужбе и суд ће донети решење о обустави поступка, односно пресуду којом се оптужба одбија.

Глава VI

ОКРИВЉЕНИ И БРАНИЛАЦ

1. Окривљени

Права окривљеног

Члан 68.

~~Окривљени има право да:~~

~~1) у најкраћем року, а увек пре првог саслушања, подробно и на језику који разуме буде обавештен о делу које му се ставља на терет, о природи и разлозима оптужбе, као и да све што изјави може да буде коришћено као доказ у поступку;~~

~~2) ништа не изјави, ускрати одговор на поједино питање, слободно изнесе своју одбрану, призна или не призна кривицу;~~

~~3) се брани сам или уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама овог законика;~~

~~4) његовом саслушању присуствује бранилац;~~

~~5) у најкраћем могућем року буде изведен пред суд и да му буде суђено непристрасно, правично и у разумном року;~~

~~6) непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака;~~

~~7) му се осигура довољно времена и могућности за припремање одбране;~~

~~8) разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ;~~

~~9) прикупља доказе за своју одбрану;~~

~~10) се изјасни о свим чињеницама и доказима који га терете и да износи чињенице и доказе у своју корист, да испитује сведоке оптужбе и захтева да се, под истим условима као сведоци оптужбе, у његовом присуству испитају сведоци одбране;~~

~~11) користи правна средства и правне лекове;~~

~~12) предузима друге радње када је то одређено овим закоником.~~

~~Орган поступка је дужан да пре првог саслушања окривљеног поучи о правима из става 1. тач. 2) до 4) и тачка 6) овог члана.~~

~~ОКРИВЉЕНИ ИМА ПРАВО ДА:~~

~~1) У НАЈКРАЋЕМ РОКУ, А УВЕК ПРЕ ПРВОГ САСЛУШАЊА, ПОДРОБНО И НА ЈЕЗИКУ КОЈИ РАЗУМЕ БУДЕ ОБАВЕШТЕН О ДЕЛУ КОЈЕ МУ СЕ СТАВЉА НА ТЕРЕТ, О ПРИРОДИ И РАЗЛОЗИМА ОПТУЖБЕ, О ДОКАЗИМА КОЈИ ГА ТЕРЕТЕ, КАО И ДА СВЕ ШТО ИЗЈАВИ МОЖЕ ДА БУДЕ КОРИШЋЕНО КАО ДОКАЗ У ПОСТУПКУ;~~

~~2) СЕ СЛУЖИ ЈЕЗИКОМ И ПИСМОМ КОЈЕ РАЗУМЕ, ОДНОСНО ДА ИМА ПРАВО НА ПРЕВОЂЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА;~~

~~3) НИШТА НЕ ИЗЈАВИ, УСКРАТИ ОДГОВОР НА ПОЈЕДИНО ПИТАЊЕ, СЛОБОДНО ИЗНЕСЕ СВОЈУ ОДБРАНУ, ПРИЗНА ИЛИ НЕ ПРИЗНА КРИВИЦУ;~~

~~4) СЕ БРАНИ САМ ИЛИ УЗ СТРУЧНУ ПОМОЋ БРАНИОЦА У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА;~~

~~5) МУ НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ СУД ПОСТАВИ БРАНИОЦА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ НА ТЕРЕТ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА, АКО ПРЕМА СВОМ ИМОВИНСКОМ СТАЊУ ОКРИВЉЕНИ НЕ МОЖЕ ДА СНОСИ ТРОШКОВЕ ЗА РАД БРАНИОЦА, У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА;~~

~~6) СЛОБОДНО, НЕСМЕТАНО И ПОВЕРЉИВО КОМУНИЦИРА С БРАНИОЦЕМ;~~

~~7) ЊЕГОВОМ САСЛУШАЊУ ПРИСУСТВУЈЕ БРАНИЛАЦ;~~

~~8) У НАЈКРАЋЕМ МОГУЋЕМ РОКУ БУДЕ ИЗВЕДЕН ПРЕД СУД И ДА МУ БУДЕ СУЂЕНО НЕПРИСТРАСНО, ПРАВИЧНО И У РАЗУМНОМ РОКУ;~~

~~9) НЕПОСРЕДНО ПРЕ ПРВОГ САСЛУШАЊА ПРОЧИТА КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ, ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ И НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА И ИЗВРШИ УВИД У СВЕ ДОКАЗЕ КОЈИ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ПРИТВОРУ;~~

~~10) МУ СЕ ОБЕЗБЕДИ ДОВОЉНО ВРЕМЕНА И МОГУЋНОСТИ ЗА ПРИПРЕМАЊЕ ОДБРАНЕ;~~

~~11) РАЗМАТРА СПИСЕ И РАЗГЛЕДА ПРЕДМЕТЕ КОЈИ СЛУЖЕ КАО ДОКАЗ;~~

~~12) ПРИКУПЉА ДОКАЗЕ У СВОЈУ ОДБРАНУ;~~

13) СЕ ИЗЈАСНИ О СВИМ ЧИЊЕНИЦАМА И ДОКАЗИМА КОЈИ ГА ТЕРЕТЕ И ДА ИЗНОСИ ЧИЊЕНИЦЕ И ДОКАЗЕ У СВОЈУ КОРИСТ, ДА ИСПИТУЈЕ СВЕДОКЕ ОПТУЖБЕ И ЗАХТЕВА ДА СЕ, ПОД ИСТИМ УСЛОВИМА КАО СВЕДОЦИ ОПТУЖБЕ, У ЊЕГОВОМ ПРИСУСТВУ ИСПИТАЈУ СВЕДОЦИ ОДБРАНЕ;

14) КОРИСТИ ПРАВНА СРЕДСТВА И ПРАВНЕ ЛЕКОВЕ;

15) ПРЕДУЗИМА ДРУГЕ РАДЊЕ КАДА ЈЕ ТО ОДРЕЂЕНО ОВИМ ЗАКОНИКОМ.

ОРГАН ПОСТУПКА ЈЕ ДУЖАН ДА ПРЕ ПРВОГ САСЛУШАЊА ОКРИВЉЕНОГ ПОУЧИ О ПРАВИМА ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 1) ДО 7) И ТАЧКА 9) ОВОГ ЧЛАНА.

ПОУКА О ПРАВИМА ИЗ СТАВА 1. ПРЕДАЈЕ СЕ ОКРИВЉЕНОМ И У ПИСАНОМ ОБЛИКУ.

Права ухапшеног

Члан 69.

~~Ухапшени, поред права из члана 68. став 1. тач. 2) до 4) и тачка 6) и став 2. овог законика, има право да:~~

~~1) одмах на језику који разуме буде обавештен о разлогу хапшења;~~

~~2) пре него што буде саслушан, има са браниоцем поверљив разговор који се надзире само гледањем, а не и слушањем;~~

~~3) захтева да без одлагања о хапшењу буде обавештен неко од чланова његове породице или друго њему блиско лице, као и дипломатско конзуларни представник државе чији је држављанин, односно представник овлашћене међународне организације јавноправног карактера, ако је у питању избеглица или лице без држављанства;~~

~~4) захтева да га без одлагања прегледа лекар кога слободно изабере, а ако он није доступан, лекар кога одреди јавни тужилац, односно суд.~~

~~Лице ухапшено без одлуке суда, односно лице ухапшено на основу одлуке суда које није саслушано, мора бити без одлагања, а најкасније у року од 48 часова, предато надлежном судији за претходни поступак или ако се то не догоди, пуштено на слободу.~~

УХАПШЕНИ, ПОРЕД ПРАВА ИЗ ЧЛАНА 68. СТАВ 1. ТАЧ. 1) ДО 7) И ТАЧКА 9) И СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА, ИМА ПРАВО ДА:

1) У ТРЕНУТКУ ХАПШЕЊА НА ЈЕЗИКУ КОЈИ РАЗУМЕ БУДЕ ОБАВЕШТЕН О РАЗЛОГУ ХАПШЕЊА, ДА НИЈЕ ДУЖАН НИШТА ДА ИЗЈАВИ, ДА СВЕ ШТО ИЗЈАВИ МОЖЕ ДА БУДЕ УПОТРЕБЉЕНО КАО ДОКАЗ И ДА ИМА ПРАВО ДА БУДЕ САСЛУШАН У ПРИСУСТВУ БРАНИОЦА;

2) ПРЕ НЕГО ШТО БУДЕ САСЛУШАН, ОБАВИ СА БРАНИОЦЕМ ПОВЕРЉИВ РАЗГОВОР КОЈИ СЕ НАДЗИРЕ САМО ГЛЕДАЊЕМ, А НЕ И СЛУШАЊЕМ;

3) ЗАХТЕВА ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА О ХАПШЕЊУ БУДЕ ОБАВЕШТЕН НЕКО ОД ЧЛАНОВА ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ ИЛИ ДРУГО ЊЕМУ БЛИСКО ЛИЦЕ, КАО И ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИ ПРЕДСТАВНИК ДРЖАВЕ ЧИЈИ ЈЕ ДРЖАВЉАНИН, ОДНОСНО ПРЕДСТАВНИК ОВЛАШЋЕНЕ МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЈАВНОПРАВНОГ КАРАКТЕРА, АКО ЈЕ ИЗБЕГЛИЦА ИЛИ ЛИЦЕ БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА;

4) ЗАХТЕВА ДА ГА БЕЗ ОДЛАГАЊА ПРЕГЛЕДА ЛЕКАР КОГА СЛОБОДНО ИЗАБЕРЕ, А АКО ОН НИЈЕ ДОСТУПАН, ЛЕКАР КОГА ОДРЕДИ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД;

5) КОМУНИЦИРА СА НЕКИМ ОД ЧЛАНОВА СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ ИЛИ ДРУГИМ ЊЕМУ БЛИСКИМ ЛИЦЕМ ДОК ТРАЈЕ ЛИШЕЊЕ СЛОБОДЕ, С ТИМ ДА СЕ ОВО ПРАВО МОЖЕ ОГРАНИЧИТИ САМО АКО ЈЕ ТО НЕЖИШНО РАДИ ЗАШТИТЕ ИНТЕРЕСА ПОСТУПКА;

6) КОМУНИЦИРА СА ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ ПРЕДСТАВНИКОМ ДРЖАВЕ ЧИЈИ ЈЕ ДРЖАВЉАНИН, ОДНОСНО ПРЕДСТАВНИКОМ ОВЛАШЋЕНЕ МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЈАВНОПРАВНОГ КАРАКТЕРА, АКО ЈЕ У ПИТАЊУ ИЗБЕГЛИЦА ИЛИ ЛИЦЕ БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА КОЈИ МОЖЕ ДА ПОСЕТИ УХАПШЕНО ЛИЦЕ И ДА МУ ПОМОГНЕ У ИЗБОРУ БРАНИОЦА.

ПОУКА О ПРАВИМА ИЗ СТАВА 1 ОВОГ ЧЛАНА СЕ ПРЕДАЈЕ УХАПШЕНОМ И У ПИСАНОМ ОБЛИКУ ПРИЛИКОМ ХАПШЕЊА. УХАПШЕНИ МОЖЕ ДА ЗАДРЖИ ПОУКУ О ПРАВИМА ЗА ВРЕМЕ ТРАЈАЊА ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ.

АКО УХАПШЕНИ НЕ РАЗУМЕ ЈЕЗИК ПОСТУПКА, ОБАВЕСТИЋЕ СЕ О ПРАВИМА НА ЈЕЗИКУ КОЈИ РАЗУМЕ БЕЗ НЕПОТРЕБНОГ ОДЛАГАЊА.

2. Бранилац

Права браниоца

Члан 71.

Бранилац има право да:

1) са ухапшеним, пре његовог првог саслушања, обави поверљив разговор (члан 69. став 1. тачка 2);

~~2) непосредно пре првог саслушања осумњиченог прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака;~~

2) НЕПОСРЕДНО ПРЕ ПРВОГ САСЛУШАЊА ОСУМЊИЧЕНОГ ПРОЧИТА КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ, ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ И НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА И ИЗВРШИ УВИД У СВЕ ДОКАЗЕ КОЈИ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ПРИТВОРУ;

3) после доношења ~~наредбе~~ РЕШЕЊА о спровођењу истраге или после непосредног подизања оптужнице (члан 331. став 5.-2.), а и пре тога ако је окривљени саслушан, у складу са одредбама овог законика, разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ;

4) са окривљеним који је у притвору на поверљив начин разговара (члан 69. став 1. тачка 2) и неометано води преписку, осим ако овим закоником није другачије одређено;

5) у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени;

6) предузима друге радње када је то одређено овим закоником.

Дужности браниоца

Члан 72.

Бранилац је дужан да:

1) поднесе органу поступка пуномоћје, без одлагања;

2) пружи окривљеном помоћ у одбрани стручно, савесно и благовремено;

3) не злоупотреби права у циљу одуговлачења поступка;

4) упозори окривљеног на последице одрицања или одустајања од права;

5) пружа правну помоћ окривљеном у року од 30 дана од дана када је отказао пуномоћје, ако пре истека тог рока не буде изабран бранилац у складу са чланом 75. став 1. овог законика.

~~Ако окривљени изјави органу поступка да одбија браниоца постављеног по службеној дужности и да жели да се брани искључиво сам, бранилац по службеној дужности је дужан да:~~

~~1) буде упознат са садржајем доказних радњи и садржајем и током главног претреса;~~

~~2) окривљеном даје објашњења и савете писаним путем, ако окривљени одбија да са њим разговара;~~

~~3) присуствује радњама у поступку и да изнесе завршну реч, ако се окривљени томе изричито не противи;~~

~~4) на захтев окривљеног или уз његову изричиту сагласност изјави редовни правни лек и предузме друге радње у поступку.~~

Способност да се буде бранилац

Члан 73.

Бранилац може бити само адвокат.

~~У поступку за кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година, адвоката може да замени адвокатски приправник.~~

Бранилац не може бити:

1) саокривљени, оштећени, брачни друг или лице које са саокривљеним, оштећеним или тужиоцем живи у ванбрачној или другој трајној заједници живота, њихов сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена или по тазбини до другог степена;

2) лице које је као сведок позвано на главни претрес, осим ако по овом закону не може бити испитано као сведок или је ослобођено дужности сведочења и изјавило да неће да сведочи;

3) лице које је у истом предмету поступало као судија, јавни тужилац, заступник оштећеног, службеник полиције или друго лице које је предузимало радње у предистражном ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку;

~~4) бранилац саокривљеног који се у истом предмету терети за исто кривично дело, осим ако орган поступка закључи да то не би штетило интересима одбране.~~

Обавезна одбрана

Члан 74.

Окривљени мора имати браниоца:

1) ако је нем, глув, слеп или неспособан да се сам успешно брани – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка;

2) ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка;

3) ако је, задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен – од лишења слободе, па до правноснажности решења о укидању мере;

4) ако му се суди у одсуству - од доношења решења о суђењу у одсуству, па док суђење у одсуству траје;

5) ако се главни претрес одржава у његовој одсутности због неспособности коју је сам проузроковао – од доношења решења да се главни претрес одржи у његовој одсутности, па до правноснажности решења којим суд утврђује престанак неспособности за учествовање на главном претресу;

6) ако је због нарушавања реда удаљен из суднице до завршетка доказног поступка или завршетка главног претреса – од доношења наредбе о удаљењу, па до повратка у судницу или до саопштавања пресуде;

7) ако се против њега води поступак за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења – од подношења предлога за изрицање такве мере, па до доношења одлуке из члана 526. ст. 2. и 3. овог законика или до правноснажности решења о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења;

8) од почетка преговора са јавним тужиоцем о закључењу споразума из члана 313. став 1, члана 320. став 1. и члана 327. став 1. овог законика, па до доношења одлуке суда о споразуму;

9) ако се претрес одржава у његовој одсутности (члан 449. став 3. 4.) - од доношења решења да се претрес одржи у његовој одсутности, па до доношења одлуке суда о жалби на пресуду.

Бранилац по службеној дужности

Члан 76.

~~Ако у случајевима из члана 74. овог законика бранилац не буде изабран или у току кривичног поступка окривљени остане без браниоца или се у случају из члана 73. став 3. тачка 4) овог законика, ако је реч о обавезној одбрани, не споразуме са саокривљенима о браниоцу или не изабере другог браниоца, јавни тужилац или председник суда пред којим се води поступак ће му за даљи ток поступка решењем поставити браниоца по службеној дужности, по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.~~

АКО У СЛУЧАЈЕВИМА ИЗ ЧЛАНА 74. ОВОГ ЗАКОНИКА БРАНИЛАЦ НЕ БУДЕ ИЗАБРАН ИЛИ У ТОКУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ОКРИВЉЕНИ ОСТАНЕ БЕЗ БРАНИОЦА, ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ОДНОСНО ПРЕДСЕДНИК СУДА ПРЕД КОЈИМ СЕ ВОДИ ПОСТУПАК, ЗА ДАЉИ ТОК ПОСТУПКА РЕШЕЊЕМ МУ ПОСТАВЉА БРАНИОЦА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ, НА НАЧИН КОЈИ ПРОПИСУЈЕ И ПРЕМА РЕДОСЛЕДУ СА СПИСКА АДВОКАТА КОЈИ САЧИЊАВА НАДЛЕЖНА АДВОКАТСКА КОМОРА.

Адвокатска комора је дужна да у списку из става 1. овог члана наведе датум уписа адвоката у именик адвоката и да приликом састављања списка води рачуна о томе да практични или стручни рад адвоката у области кривичног права даје основа за претпоставку да ће одбрана бити делотворна.

Бранилац постављен по службеној дужности може тражити да буде разрешен само из оправданих разлога.

Списак из става 1. овог члана објављује се на интернет страници и огласној табли надлежне адвокатске коморе и суда.

Одбрана сиромашног

Члан 77.

~~Окривљеном који према свом имовинском стању не може да плати награду и трошкове браниоца, поставиће се на његов захтев бранилац иако не постоје разлози за обавезну одбрану, ако се кривични поступак води за кривично дело за које се може изрећи казна затвора преко три године или ако то налажу разлози правичности. У том случају, трошкови одбране падају на терет буџетских средстава суда.~~

~~О захтеву из става 1. овог члана одлучује судија за претходни поступак, председник већа или судија појединац, а браниоца решењем поставља председник суда пред којим се води поступак по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.~~

~~Постављени бранилац из става 1. овог члана има својство браниоца по службеној дужности.~~

ОКРИВЉЕНОМ КОЈИ ПРЕМА СВОМ ИМОВИНСКОМ СТАЊУ НЕ МОЖЕ ДА ПЛАТИ НАГРАДУ И ТРОШКОВЕ БРАНИОЦА, БЕЗ УГРОЖАВАЊА ВЛАСТИТОГ ИЗДРЖАВАЊА И ИЗДРЖАВАЊА ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ПО ЗАКОНУ ДУЖАН ДА ИЗДРЖАВА, НА ОБРАЗЛОЖЕНИ ЗАХТЕВ ПОСТАВИЋЕ СЕ БРАНИЛАЦ, ИАКО НЕ ПОСТОЈЕ РАЗЛОЗИ ЗА ОБАВЕЗНУ ОДБРАНУ, АКО СЕ КРИВИЧНИ ПОСТУПАК ВОДИ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ МОЖЕ ИЗРЕЋИ КАЗНА ЗАТВОРА ПРЕКО ТРИ ГОДИНЕ, А СЛОЖЕНОСТ, ТЕЖИНА ИЛИ ПОСЕБНЕ ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА ТО ОПРАВДАВАЈУ ИЛИ АКО ТО НАЛАЖУ РАЗЛОЗИ ПРАВИЧНОСТИ. У ТОМ СЛУЧАЈУ, ТРОШКОВИ ОДБРАНЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА СУДА.

ОКРИВЉЕНИ УЗ ЗАХТЕВ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРИЛАЖЕ ДОКАЗЕ О СВОМ ИМОВИНСКОМ СТАЊУ И О ИМОВИНСКОМ СТАЊУ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ПО ЗАКОНУ ДУЖАН ДА ИЗДРЖАВА, ОДНОСНО КОЈА СУ ПО ЗАКОНУ ДУЖНА ДА ЊЕГА ИЗДРЖАВАЈУ.

О ЗАХТЕВУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛУЧУЈЕ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ИЛИ СУДИЈА ПОЈЕДИНАЦ.

ПРЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ, СУД МОЖЕ ПРЕТХОДНО ПРОВЕРИТИ ИЛИ ПРИБАВИТИ ДОДАТНЕ ПОДАТКЕ О ИМОВИНСКОМ СТАЊУ ОКРИВЉЕНОГ И ЛИЦА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА.

АКО УЗ ЗАХТЕВ НИСУ ПРИЛОЖЕНИ ДОКАЗИ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ЗАХТЕВ ЋЕ СЕ РЕШЕЊЕМ ОДБАЦИТИ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ЗАХТЕВ ОДБИЈА ОКРИВЉЕНИ ИМА ПРАВО ЖАЛБЕ ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ЗАХТЕВ ОДБАЦУЈЕ ИЛИ УСВАЈА, ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА.

БРАНИЛАЦ СЕ ПОСТАВЉА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 76. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ПОСТАВЉЕНИ БРАНИЛАЦ ИЗ СТАВА 1 ОВОГ ЧЛАНА ИМА СВОЈСТВО БРАНИОЦА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

Заједнички бранилац и више бранилаца**Члан 78.**

Више окривљених могу у истом предмету имати заједничког браниоца ~~само ако то не омета стручно, савесно и благовремено пружање правне помоћи у одбрани~~ АКО ТО НИЈЕ У СУПРОТНОСТИ СА ИНТЕРЕСИМА ЊИХОВЕ ОДБРАНЕ.

Ако више окривљених има заједничког браниоца супротно ставу 1. овог члана ~~и~~ ~~члану 73. став 3. тачка 4) овог законика~~, орган поступка ће их позвати да се у року од три дана договоре кога од њих ће бранити дотадашњи заједнички бранилац или да свако од њих изабере другог браниоца. Ако у случају обавезне одбране то не учине, поставиће им се бранилац по службеној дужности.

Један окривљени може имати истовремено у поступку највише пет бранилаца, а сматра се да је одбрана обезбеђена кад у поступку учествује један од бранилаца.

Ако један окривљени има више од пет браниоца, орган поступка позваће га да се у року од три дана определи које ће браниоце задржати, уз упозорење да ће, у случају да то не учини, браниоцима сматрати првих пет адвоката по редоследу предаје или давања пуномоћја на записник.

Разлози за разрешење браниоца

Члан 80.

Изабрани бранилац ће бити разрешен ако:

- 1) постоји неки од разлога из члана 73. став 3. овог законика;
- 2) после опомене и изречене новчане казне настави да нарушава ред;
- 3) против њега буде покренут кривични поступак због основане сумње да је у вези са истим предметом учинио кривично дело спречавање и ометање доказивања или бекство и омогућавање бекства лица лишеног слободе;
- 4) му је пуномоћје поново дато након опозива или отказа пуномоћја, а до тога је очигледно дошло у циљу злоупотребе права (члан 14. став 1.);
- 5) се ради о заједничком браниоцу, а окривљени не поступи у складу са чланом 78. став 2. овог законика;
- 6) се окривљени који има више од пет бранилаца не определи које ће браниоце задржати (члан 78. став 4.).

Поред разлога предвиђених у ставу 1. тач. 1) до 3) овог члана, бранилац постављен по службеној дужности ће бити разрешен ако:

- 1) окривљени или лице из члана 75. став 1. овог законика узме другог браниоца;
- 2) не извршава дужност из члана 72. став 1. тачка 2) овог законика;
- 3) су услед промене имовинског стања окривљеног престали да постоје разлози за одбрану сиромашних (члан 77. став 1.);
- 4) АКО ПРЕСТАМУ РАЗЛОЗИ ЗА ОБАВЕЗНУ ОДБРАНУ ИЗ ЧЛАНА 74. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Одлучивање о разрешењу

Члан 81.

О разрешењу браниоца одлучује на предлог јавног тужиоца или по службеној дужности, судија за претходни поступак, председник већа, претресно веће, односно судија појединац.

~~Пре доношења одлуке суд је дужан да позове окривљеног и браниоца да се о разлозима за разрешење изјасне у року од 24 часа и приложи доказе за своје тврдње, и упозори их да ће у случају да изјашњење изостане или да уз њега не буду приложени докази, одлука бити донета на основу расположивих података.~~

Жалба против решења о разрешењу браниоца не задржава његово извршење.

Против решења о разрешењу браниоца из разлога наведених у члану 80. став 1. тачка 1) И СТАВ 2. ТАЧ. 1) И 4) овог законика жалба није дозвољена.

О разрешењу браниоца из разлога наведених у члану 80. став 1. тач. 2) до 4) и став 2. тачка 2) овог законика јавни тужилац или председник суда ће извести надлежну адвокатску комору.

Доказивање чињеница у поступку

Члан 82.

У поступку се докази прикупљају и изводе у складу са одредбама овог законика, као и на други законом предвиђен начин.

Предмет доказивања

Члан 83.

Предмет доказивања су чињенице које чине обележје кривичног дела, или од којих зависи примена неке друге одредбе кривичног закона.

Предмет доказивања су и чињенице од којих зависи примена одредаба кривичног поступка.

~~Не доказују се чињенице за које суд оцени да су општепознате, у довољној мери расправљене, да их окривљени признаје на начин који не захтева даље доказивање (члан 88.) или да сагласност странака о тим чињеницама није у супротности са другим доказима.~~

НЕ ДОКАЗУЈУ СЕ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈЕ СУ ОПШТЕПОЗНАТЕ.

Незаконити докази

Члан 84.

Докази који су прибављени противно члану ~~16. став 1.~~ 16А овог законика (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку.

Незаконити докази се издвајају из списка, стављају у посебан запечаћени омот и чувају код судије за претходни поступак до правноснажног окончања кривичног поступка, а након тога се уништавају и о томе се саставља записник.

Изузетно од става 2. овог члана, незаконити докази се чувају до правноснажног окончања судског поступка који се води због прибављања таквих доказа.

Претпоставке за саслушање окривљеног

Члан 85.

Кад се окривљени први пут саслушава, питаће се за име и презиме, јединствени матични број грађана или број личног документа, надимак, име и презиме родитеља, девојачко породично име мајке, где је рођен, где станује, дан, месец и годину рођења,

држављанство, занимање, породичне прилике, да ли је писмен, какве је школе завршио, шта он и чланови његовог породичног домаћинства поседују од имовине, да ли је, кад и зашто осуђиван, да ли је и кад изречена кривична санкција извршена и да ли се против њега води поступак за које друго кривично дело.

Окривљеном ће се саопштити и омогућити да користи права из члана 68. став 1. овог законика, а упозориће се на дужности које има (члан 70.) и на последице ако их не испуни.

ПРЕ ПРВОГ САСЛУШАЊА ОРГАН ПОСТУПКА ПИТАЋЕ ОКРИВЉЕНОГ ДА ЛИ ЈЕ ПРИМИО ПИСАНУ ПОУКУ О ПРАВИМА ИЗ ЧЛАНА 68. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНИКА И УВЕРИЋЕ СЕ ДА ЛИ ЈЕ ОКРИВЉЕНИ ПОУКУ РАЗУМЕО.

АКО ОКРИВЉЕНИ НИЈЕ ПРИМИО ПИСАНУ ПОУКУ О ПРАВИМА, ПОУКА ЋЕ МУ СЕ УРУЧИТИ, А АКО ПОУКУ НИЈЕ РАЗУМЕО, ОРГАН ПОСТУПКА ПОУЧИЋЕ ОКРИВЉЕНОГ О ПРАВИМА НА ЊЕМУ РАЗУМЉИВ НАЧИН.

Окривљени ће се након тога позвати да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране, бити постављен бранилац по службеној дужности у складу са одредбама овог законика.

Окривљени може бити саслушан у одсуству браниоца ако се изричито одрекао тог права, ако уредно позвани бранилац није присутан иако је обавештен о саслушању (члан 300. став 1.), а не постоји могућност да окривљени узме другог браниоца или ако за прво саслушање окривљени није обезбедио присуство браниоца ни у року од 24 часа од часа кад је поучен о овом праву (члан 68. став 1. тачка-4) 7), осим у случају обавезне одбране.

Ако окривљени није поучен или му није омогућено да користи права из става 2. овог члана или изјава окривљеног из става 3. 5. овог члана о присуству браниоца није унета у записник или ако је поступљено противно ставу 4- 6. овог члана или ако је исказ окривљеног добијен противно члану 9. овог законика, на исказу окривљеног не може се заснивати судска одлука.

Саслушање преко тумача или преводиоца

Члан 87.

Ако је окривљени глув, постављаће му се питања писмено, ако је нем, позваће се да писмено одговара, а ако је слеп, приликом саслушања ће му се усмено изложити садржај писаног доказног материјала. Ако се саслушање не може обавити на овај начин, позваће се као тумач лице које се са окривљеним може споразумети.

Ако окривљени не разуме језик поступка, постављаће му се питања преко преводиоца.

~~Ако тумач или преводилац није раније заклет, положиће заклетву да ће верно пренети питања која се окривљеном упућују и изјаве које он буде давао.~~

АКО ТУМАЧ ИЛИ ПРЕВОДИЛАЦ НИЈЕ РАНИЈЕ ПОЛОЖИО ЗАКЛЕТВУ, ПОЛОЖИЋЕ ЗАКЛЕТВУ ДА ЋЕ ВЕРНО ПРЕНЕТИ ПИТАЊА КОЈА СЕ ОКРИВЉЕНОМ УПУЋУЈУ И ИЗЈАВЕ КОЈЕ ОН БУДЕ ДАВАО И БИЋЕ УПОЗОРЕН ДА СВЕ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈЕ ЈЕ САЗНАО ПРИЛИКОМ ТУМАЧЕЊА ИЛИ ПРЕВОЂЕЊА ПРЕДСТАВЉАЈУ ТАЈНУ.

Одредбе овог законика које се односе на вештаке сходно се примењују и на тумаче и преводиоце.

*Признање окривљеног***Члан 88.**

Када окривљени призна да је учинио кривично дело, орган поступка дужан је да ~~и даље~~ прикупља доказе о учиниоцу и кривичном делу само ако постоји основана сумња у истинитост признања или је признање непотпуно, противречно или нејасно и ако ~~је у супротности са другим доказима~~ **НИЈЕ ПОТКРЕПЉЕНО ДРУГИМ ДОКАЗИМА.**

*Суочење окривљеног***Члан 89.**

Окривљени може бити суочен са сведоком или другим окривљеним, ако се њихови искази не слажу у погледу чињеница које су предмет доказивања.

Суочени ће се поставити један према другом и орган поступка ће од њих захтевати да један другом понове своје исказе о свакој спорној околности и да расправљају о истинитости онога што су исказали. Ток суочења и изјаве које су дали суочени, орган поступка ће унети у записник.

АКО ОКРИВЉЕНИ ИМА БРАНИОЦА СУОЧЕЊЕ СЕ ИЗВОДИ У ПРИСУСТВУ БРАНИОЦА.

Препознавање лица или предмета**Члан 90.**

Ако је потребно да се утврди да ли окривљени препознаје одређено лице или предмет, односно његове особине које је описао, показаће му се то лице или предмет заједно са другим њему непознатим лицима или предметима чије су основне особине сличне онима какве је описао.

Након тога ће се од окривљеног затражити да изјави да ли лице или предмет може да препозна са сигурношћу или са одређеним степеном вероватноће и да, у случају потврдног одговора, на препознато лице или предмет укаже.

Ако лице или предмет из става 1. овог члана није доступан, окривљеном се може показати фотографија тог лица или предмета заједно са другим фотографијама њему непознатих лица или предмета чије су основне особине сличне онима какве је описао.

У складу са одредбама ст. 1. до 3. овог члана, препознавање лица може се обавити и на основу његовог гласа.

АКО ОКРИВЉЕНИ ИМА БРАНИОЦА ПРЕПОЗНАВАЊЕ ЛИЦА ИЛИ ПРЕДМЕТА СЕ ВРШИ У ПРИСУСТВУ БРАНИОЦА.

Препознавање лица или предмета**Члан 100.**

Ако је потребно да се утврди да ли сведок препознаје одређено лице или предмет, односно њихове особине које је описао, препознавање ће се обавити у складу са чланом 90. овог законика.

Препознавање лица у ~~предистражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку и у истрази ће се обавити тако да лице које је предмет препознавања не може да види сведока, нити сведок може да види то лице пре него што приступи препознавању.

У ~~предистражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку и истрази, препознавање лица се обавља у присуству јавног тужиоца, А АКО ОКРИВЉЕНИ ИМА БРАНИОЦА И У ПРИСУСТВУ БРАНИОЦА.

Кажњавање сведока

Члан 101.

Ако сведок који је уредно позван не дође, а изостанак не оправда или се без одобрења удаљи са места где треба да буде испитан, ~~орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД може наредити да сведок буде принудно доведен, а ~~суд га може и казнити новчано~~ И МОЖЕ ГА НОВЧАНО КАЗНИТИ до 100.000 динара.

Ако сведок дође, па пошто је упозорен на последице одбије без законског разлога да сведочи, ~~суд га може казнити новчано~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ГА МОЖЕ НОВЧАНО КАЗНИТИ до 150.000 динара, а ако и после тога одбије да сведочи, може га још једном казнити истом казном.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује ~~веће~~ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, ОДНОСНО ВЕЋЕ (ЧЛАН 21. СТАВ 4.). Жалба не задржава извршење решења.

Основна заштита

Члан 102.

Орган поступка је дужан да оштећеног или сведока заштити од увреде, претње и сваког другог напада.

Учесника у поступку или друго лице које пред органом поступка вређа оштећеног или сведока, прети му или угрожава његову безбедност, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд ће опоменути, а суд га може и новчано казнити до 150.000 динара.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује веће. Жалба не задржава извршење решења.

По пријему обавештења од полиције или суда или по сопственом сазнању о постојању насиља или озбиљне претње упућене оштећеном или сведоку ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ће предузети кривично гоњење или ће о томе обавестити ~~надлежног јавног тужиоца~~ НАДЛЕЖНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд може захтевати да полиција предузме мере заштите оштећеног или сведока у складу са законом.

Посебно осетљиви сведок

Члан 103.

~~Сведоку који је с обзиром на узраст, животно искуство, начин живота, пол, здравствено стање, природу, начин или последице извршеног кривичног дела, односно~~

~~друге околности случаја посебно осетљив, орган поступка може по службеној дужности, на захтев странака или самог сведока одредити статус посебно осетљивог сведока.~~

~~Решење о одређивању статуса посебно осетљивог сведока доноси јавни тужилац, председник већа или судија појединац.~~

~~Ако сматра да је то потребно ради заштите интереса посебно осетљивог сведока, орган поступка из става 2. овог члана ће донети решење о постављању пуномоћника сведоку, а јавни тужилац или председник суда ће поставити пуномоћника по редоследу са ениеска адвоката који суду доставља надлежна адвокатска комора за одређивање бранилаца по службеној дужности (члан 76.).~~

~~Против решења којим је усвојен или одбијен захтев није дозвољена посебна жалба.~~

СВЕДОКУ КОЈИ ЈЕ С ОБЗИРОМ НА УЗРАСТ, ЖИВОТНО ИСКУСТВО, НАЧИН ЖИВОТА, ПОЛ, ЛИЧНЕ ОСОБИНЕ, ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ, ВРСТУ ИЛИ ПРИРОДУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА И ОКОЛНОСТИ ПОД КОЈИМА ЈЕ ИЗВРШЕНО КРИВИЧНО ДЕЛО, ПОСЛЕДИЦЕ ИЗВРШЕНОГ КРИВИЧНОГ ДЕЛА, ОДНОСНО ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ СЛУЧАЈА ПОСЕБНО ОСЕТЉИВ, ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД МОЖЕ ОБРАЗЛОЖЕНИМ РЕШЕЊЕМ, НА ЗАХТЕВ СТРАНАКА, САМОГ СВЕДОКА, ИЛИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ОДРЕДИТИ СТАТУС ПОСЕБНО ОСЕТЉИВОГ СВЕДОКА. ПРЕ ОДРЕЂИВАЊА СТАТУСА ПОСЕБНОГ ОСЕТЉИВОГ СВЕДОКА, ОРГАН ПОСТУПКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ ПРИБАВИТИ МИШЉЕЊЕ СЛУЖБЕ ЗА ПОМОЋ И ПОДРШКУ ИЛИ СТРУЧНОГ ЛИЦА.

АКО СМАТРА ДА ЈЕ ТО ПОТРЕБНО РАДИ ЗАШТИТЕ ИНТЕРЕСА ПОСЕБНО ОСЕТЉИВОГ СВЕДОКА, ОРГАН ПОСТУПКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ О ПОСТАВЉАЊУ ПУНОМОЋНИКА СВЕДОКУ, А ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ИЛИ ПРЕДСЕДНИК СУДА ЋЕ ПОСТАВИТИ ПУНОМОЋНИКА НА НАЧИН КОЈИ ПРОПИСУЈЕ И ПРЕМА РЕДОСЛЕДУ СА СПИСКА АДВОКАТА КОЈИ САЧИЊАВА НАДЛЕЖНА АДВОКАТСКА КОМОРА (ЧЛАН 76.).

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ЖАЛБА ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Правила о испитивању посебно осетљивог сведока

Члан 104.

Посебно осетљивом сведоку питања се могу постављати само преко органа поступка који ће се према њему односити са посебном пажњом, настојећи да се избегну могуће штетне последице кривичног поступка по личност, телесно и душевно стање сведока. Испитивање се може обавити уз помоћ психолога, социјалног радника или другог стручног лица, о чему одлучује орган поступка.

Ако орган поступка одлучи да се посебно осетљиви сведок испита употребом техничких средстава за пренос слике и звука, испитивање се спроводи без присуства странака и других учесника у поступку у просторији у којој се сведок налази.

Посебно осетљиви сведок може се испитати и у свом стану или другој просторији, односно у овлашћеној институцији која је стручно оспособљена за испитивање посебно осетљивих лица. У том случају орган поступка може одредити да се примене мере из става 2. овог члана.

Посебно осетљиви сведок не може бити суочен са окривљеним, осим ако то сам окривљени захтева, а орган поступка то дозволи водећи рачуна о степену осетљивости сведока и о правима одбране.

ПРИЛИКОМ УНАКРСНОГ ИСПИТИВАЊА ПОСЕБНО ОСЕТЉИВОГ СВЕДОКА ИЛИ СВЕДОКА КОЈИ ЈЕ МАЛОЛЕТНО ЛИЦЕ НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ ЗАБРАЊЕНО ЈЕ ПОСТАВЉАЊЕ ПИТАЊА КОЈА ПРЕДСТАВЉАЈУ НАВОЂЕЊЕ НА ОДГОВОР ИЛИ СЕ ЗАСНИВАЈУ НА ПРЕТПОСТАВЦИ ДА ЈЕ СВЕДОК ИЗЈАВИО НЕШТО ШТО НИЈЕ ИЗЈАВИО.

Против решења из ст. 1. до 3. овог члана није дозвољена посебна жалба.

Дужност обавештавања о мерама посебне заштите

Члан 111.

Полиција и ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО су приликом прикупљања обавештења од грађана дужни да их обавесте о мерама посебне заштите из члана 106. овог законика.

Разлози за вештачење

Члан 113.

~~Орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД одредиће вештачење када је за утврђивање или оцену неке чињенице у поступку потребно стручно знање.

Вештачење се не може одредити ради утврђивања или оцене правних питања о којима се одлучује у поступку.

Одређивање вештака

Члан 114.

Вештак је лице које располаже потребним стручним знањем за утврђивање или оцену неке чињенице у поступку.

За вештачење ће се, по правилу, одредити један вештак, а ако је вештачење сложено - два или више вештака.

Ако за одређену врсту вештачења постоје вештаци са списка сталних вештака, други вештаци се могу одредити само ако постоји опасност од одлагања или ако су стални вештаци спречени или ако то захтевају друге околности.

Ако за одређену врсту вештачења постоји стручна установа или се вештачење може обавити у оквиру државног органа, таква вештачења, нарочито ако су сложенија, по правилу, ће се поверити таквој установи или органу, који ће потом одредити једног или више стручњака за давање налаза и мишљења.

Ако за одређену врсту вештачења не постоји домаћи стручњак, стручна установа или државни орган ~~или је то оправдано због посебне сложености случаја, природе вештачења или других важних околности~~, за вештака се изузетно може одредити страни држављанин, односно вештачење се може изузетно поверити иностраној стручној установи или органу друге државе.

ФОРЕНЗИЧКО-ГЕНЕТИЧКУ АНАЛИЗУ ОБАВЉА ПРАВНО ЛИЦЕ АКРЕДИТОВАНО ЗА ТУ ВРСТУ АНАЛИЗЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНО УСПОСТАВЉАЊЕ И САДРЖИНА НАЦИОНАЛНОГ ДНК РЕГИСТРА.

Дужност вештачења

Члан 115.

Лице које се позива као вештак дужно је да се одазове позиву и да свој налаз и мишљење да у одређеном року. На захтев вештака, из оправданих разлога, орган поступка може продужити рок.

Ако вештак који је уредно позван не дође, а изостанак не оправда, или се без одобрења удаљи са места где треба да буде испитан, орган поступка може наредити да се принудно доведе, а ~~суд га може и казнити новчано~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ГА МОЖЕ НОВЧАНО КАЗНИТИ до 100.000 динара, а стручну установу до 300.000 динара.

Ако вештак, након упозорења на последице ускраћивања вештачења, без оправданог разлога неће да вештачи, или не да налаз и мишљење у року који му је одређен, ~~суд га може казнити новчано~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ГА МОЖЕ НОВЧАНО КАЗНИТИ до 150.000 динара, а стручну установу до 500.000 динара.

У случају из ст. 2. и 3. овог члана суд може казнити одговорно лице у државном органу новчаном казном прописаном за вештака, ако вештачење врши државни орган.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује веће. Жалба не задржава извршење решења.

Одређивање вештачења

Члан 117.

~~Орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД по службеној дужности или на предлог странке и браниоца одређује вештачење писаном наредбом, а ако постоји опасност од одлагања вештачење се, ~~уз обавезу састављања службене белешке, УЗ ОБАВЕЗУ НАКНАДНОГ ДОСТАВЉАЊА ПИСАНЕ НАРЕДБЕ,~~ може и усмено одредити.

Ако вештачење предложи странка или бранилац, орган поступка га може позвати да предложи лице, односно стручну установу или државни орган, коме треба поверити вештачење и да постави питања на која вештак треба да одговори.

Против решења којим је у току истраге јавни тужилац одбио предлог окривљеног или његовог браниоца за одређивање вештачења, може се изјавити жалба о којој одлучује судија за претходни поступак у року од 48 часова.

Ако одређивање вештачења предложи окривљени и његов бранилац, оштећени као тужилац или приватни тужилац, орган поступка може захтевати да се унапред положи новчани износ за трошкове вештачења.

~~Ако вештачење одређује суд, наредба се доставља и странкама.~~

ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ДУЖАН ЈЕ ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА ДОСТАВИ НАРЕДБУ О ВЕШТАЧЕЊУ СТРАНКАМА И БРАНИОЦУ, А АКО ЈЕ ВЕШТАЧЕЊЕ ОДРЕДИО УСМЕНО, ДУЖАН ЈЕ ДА НАРЕДБУ ДОСТАВИ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА УСМЕНОГ ОДРЕЂИВАЊА ВЕШТАЧЕЊА.

Наредба о вештачењу

Члан 118.

Наредба о вештачењу садржи:

- 1) назив органа који је наредио вештачење;
 - 2) име и презиме лица које је одређено за вештака, односно назив стручне установе или државног органа коме је поверено вештачење;
 - 3) означавање предмета вештачења;
 - 4) питања на која треба одговорити;
 - 5) обавеза да изузете и обезбеђене узорке, трагове и сумњиве материје преда органу поступка;
 - 6) рок за подношење налаза и мишљења;
 - 6А) НАЛОГ ВЕШТАКУ ДА НАВЕДЕ МЕТОДЕ КОЈЕ ЈЕ КОРИСТИО И ПОСТУПАК КОРИШЋЕЊА МЕТОДА;
 - 7) обавезу да налаз и мишљење достави у довољном броју примерака за суд и странке;
 - 8) упозорење да чињенице које је сазнао приликом вештачења представљају тајну;
 - 9) упозорење на последице давања лажног налаза и мишљења.
- Ако странка има стручног саветника (члан 125.) у наредби се назначује његово име и адреса.

Заклетва вештака

Члан 119.

Од вештака ће се захтевати да пре вештачења положи заклетву, а стални вештак биће пре вештачења опоменут на већ положену заклетву.

Ако постоји бојазан да због болести или других разлога вештак неће моћи да дође на главни претрес, он заклетву може положити и пре главног претреса пред ~~јавним тужиоцем~~ ЈАВНИМ ТУЖИЛАШТВОМ или судом, уз њихову обавезу да у записнику наведу разлоге због којих се заклетва тада полаже.

Текст заклетве гласи: „Заклињем се да ћу вештачити у складу са правилима науке или вештине, савесно, непристрасно и по свом најбољем знању, и да ћу тачно и потпуно изнети свој налаз и мишљење”.

Поступак вештачења

Члан 120.

Пре почетка вештачења ~~орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД упозориће вештака да давање лажног налаза и мишљења представља кривично дело и позвати га да предмет вештачења брижљиво размотри, да тачно наведе све што запази и нађе, и да своје мишљење изнесе непристрасно и у складу са правилима науке или вештине.

~~Орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД руководи вештачењем, показује вештаку предмете које ће размотрити, поставља му питања и по потреби тражи објашњења у погледу датог налаза и мишљења.

Ако је за сврхе вештачења потребно да се анализира нека материја, вештаку ће се, ако је то могуће, ставити на располагање само део те материје, а остатак ће се у потребној количини обезбедити за случај накнадних анализа.

Вештак има право да од органа поступка и странака тражи и добије допунска разјашњења, да разгледа предмете и разматра списе, да предлаже да се прикупе докази или прибаве предмети и подаци који су од важности за давање налаза и мишљења и да приликом увиђаја, реконструкције или предузимања друге доказне радње предложи да се разјасне поједине околности или да се лицу које даје изјаву поставе одређена питања.

ВЕШТАК ЈЕ ДУЖАН ДА О ДАНУ И ЧАСУ ВЕШТАЧЕЊА ОБАВЕСТИ ОКРИВЉЕНОГ, БРАНИОЦА И СТРУЧНОГ САВЕТНИКА.

Смештање у здравствену установу у циљу вештачења

Члан 122.

Судија за претходни поступак, председник претресног већа или судија појединац, по службеној дужности или на предлог странке или вештака, може решењем одредити смештање окривљеног у здравствену установу ако је то неопходно за сврху медицинског вештачења.

Мера из става 1. овог члана може трајати најдуже до 15 дана, а изузетно се, на образложени предлог вештака и по прибављеном мишљењу руководиоца здравствене установе, може продужити најдуже за још 15 дана.

Против решења којим је одређено смештање окривљеног у здравствену установу или је одбијен предлог из ст. 1. и 2. овог члана странке и бранилац могу изјавити жалбу у року од 24 часа од када им је уручено решење.

О жалби, која не задржава извршење решења, одлучује веће (члан 21. став 4.) у року од 48 часова.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗВРШАВА ПОЛИЦИЈА.

Ако се у здравствену установу смешта окривљени који се налази у притвору, судија за претходни поступак, председник претресног већа или судија појединац ће обавестити руководиоца установе о разлозима због којих је одређен притвор, да би се предузеле мере потребне за остварење сврхе притвора.

Време проведено у здравственој установи урачунаће се окривљеном у притвор, односно у изречену кривичну санкцију која се састоји у лишењу слободе.

Налаз и мишљење вештака

Члан 123.

Усмено дати налаз и мишљење вештака уноси се одмах у записник.

Вештаку се може одобрити да поднесе писани налаз и мишљење, у року који одреди орган поступка.

У записнику о вештачењу или у писаном налазу и мишљењу назначиће се ко је извршио вештачење, занимање, стручна спрема и специјалност вештака, као и имена и својство лица која су присуствовала вештачењу.

Након завршеног вештачења, орган поступка обавештава странке које вештачењу нису присуствовале да записник о вештачењу или писани налаз и мишљење могу разгледати и копирати и одређује рок у којем могу да изнесу своје примедбе.

СУДСКЕ ОДЛУКЕ СЕ НЕ МОГУ ЗАСНИВАТИ НА НАЛАЗУ И МИШЉЕЊУ ВЕШТАКА КОЈИ ЈЕ ДОБИЈЕН СУПРОТНО ЧЛАНУ 117 СТАВ 1 ОВОГ ЗАКОНИКА.

Недостаци у налазу и мишљењу вештака

Члан 124.

~~Орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ће по службеној дужности или на предлог странака наредити да се вештачење понови:

- 1) ако је налаз нејасан, непотпун, погрешан, у противречности сам са собом или са околностима о којима је вештачено или се појави сумња у његову истинитост;
- 2) ако је мишљење нејасно или противречно.

ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД МОЖЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ИЛИ НА ПРЕДЛОГ СТРАНАКА НАРЕДИТИ ДА СЕ ВЕШТАЧЕЊЕ ПОНОВИ АКО СЕ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА И СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ СТРУЧНОГ САВЕТНИКА БИТНО РАЗЛИКУЈУ.

Ако се недостаци из става 1. овог члана не могу отклонити поновним испитивањем вештака или допунским вештачењем, орган поступка ће одредити другог вештака који ће обавити ново вештачење.

Стручни саветник

Члан 125.

Стручни саветник је лице које располаже стручним знањем из области у којој је одређено вештачење.

Странка може изабрати и пуномоћјем овластити стручног саветника када орган поступка одреди вештачење.

Окривљени и оштећени као тужилац имају право да органу поступка поднесу захтев за постављање стручног саветника. Приликом одлучивања о захтеву сходно се примењују одредбе члана 59, члана 77. ~~ст. 1. и 2~~ СТ. 1. ДО 7, члана 114. став 3. и члана 116. ст. 1. до 3. овог законика.

О жалби против решења којим је одбијен захтев из става 3. овог члана одлучује судија за претходни поступак или веће (члан 21. став 4.).

Права и дужности стручног саветника

Члан 126.

Стручни саветник има право да буде обавештен о дану, часу и месту вештачења и да присуствује вештачењу којем имају право да присуствују окривљени и његов бранилац, да у току вештачења прегледа списе и предмет вештачења и предлаже вештаку предузимање одређених радњи, да даје примедбе на налаз и мишљење вештака, да ~~на главном претресу~~ поставља питања вештаку и да буде испитан о предмету вештачења.

Пре испитивања од стручног саветника ће се захтевати да положи заклетву која гласи: „Заклињем се да ћу дати исказ у складу са правилима науке или вештине, савесно, непристрасно и по свом најбољем знању”.

Стручни саветник је дужан да пуномоћје без одлагања поднесе органу поступка, да странци пружи помоћ стручно, савесно и благовремено, да не злоупотребљава своја права и да не одуговлачи поступак.

Вештачење леша

Члан 129.

Ако постоји сумња да је смрт одређеног лица непосредна или посредна последица кривичног дела или је у тренутку смрти лице било лишено слободе или је непознат идентитет леша, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд ће одредити да лекар специјалиста за судску медицину изврши преглед и обдукцију леша.

Када се вештачи ван стручне установе, преглед и обдукцију леша извршиће према потреби два или више лекара из става 1. овог члана.

Ако је леш већ закопан, суд ће одредити ексхумацију у циљу његовог прегледа и обдукције.

Психијатријско вештачење

Члан 131.

Ако се појави сумња ~~да је искључена или смањена~~ У урачунљивост окривљеног, да је окривљени услед зависности од употребе алкохола или опојних дрога учинио кривично дело или да је због душевних сметњи неспособан да учествује у поступку, орган поступка ће одредити психијатријско вештачење окривљеног.

~~Ако се појави сумња у способност сведока да пренесе своја сазнања или онажања у вези са предметом сведочења, орган поступка може одредити психијатријско вештачење сведока.~~

АКО СЕ ПОЈАВИ СУМЊА У СПОСОБНОСТ ОПАЖАЊА ИЛИ ПАМЋЕЊА СВЕДОКА ИЛИ СПОСОБНОСТ СВЕДОКА ДА ПРЕНЕСЕ СВОЈА САЗНАЊА И ОПАЖАЊА, ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД МОЖЕ ОДРЕДИТИ ПСИХОЛОШКО ВЕШТАЧЕЊЕ СВЕДОКА.

Налаз и мишљење вештака

Члан 132.

Ако је вештачење одређено ради оцене урачунљивости окривљеног, вештак ће установити да ли је у време извршења кривичног дела код окривљеног постојала душевна болест, привремена душевна поремећеност, заостали душевни развој или друга тежа душевна поремећеност, одредиће природу, врсту, степен и трајност поремећености и дати мишљење о утицају таквог душевног стања на способност окривљеног да схвати значај свога дела или управља својим поступцима.

Ако је вештачење одређено ради оцене способности окривљеног да учествује у поступку, вештак ће установити да ли код окривљеног постоје душевне сметње и дати мишљење да ли је окривљени способан да схвати природу и сврху кривичног поступка, разуме поједине процесне радње и њихове последице и сам или уз помоћ браниоца врши своју одбрану.

~~Ако је вештачење одређено ради оцене способности сведока да пренесе своја сазнања или опажања у вези са предметом сведочења, вештак ће установити да ли код сведока постоје душевне сметње и дати мишљење да ли је сведок способан да сведочи.~~

АКО ЈЕ ВЕШТАЧЕЊЕ ОДРЕЂЕНО У СМИСЛУ ЧЛАНА 131. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА, ВЕШТАК ЋЕ УСТАНОВИТИ У КОЈОЈ МЕРИ ЈЕ СВЕДОК СПОСОБАН ДА ОПАЖА, ПАМТИ И ПРЕНОСИ СВОЈА САЗНАЊА И ОПАЖАЊА.

Доказивање исправом

Члан 138.

Доказивање исправом врши се читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе на други начин.

Исправа коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, као и исправа коју је у таквом облику издало лице у вршењу јавног овлашћења које му је поверено законом, доказује веродостојност онога што је у њој садржано.

Дозвољено је доказивати да садржај исправе из става 2. овог члана није веродостојан или да исправа није правилно састављена.

Веродостојност садржаја осталих исправа утврђује се извођењем других доказа и оцењује се у складу са чланом 16. став 3- 2. овог законика.

ДОКАЗИВАЊЕ ФОТОГРАФИЈОМ, ТОНСКИМ, ОДНОСНО ТОНСКИМ И ОПТИЧКИМ СНИМКОМ

ЧЛАН 139А

ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМЦИ НАСТАЛИ И ПРИБАВЉЕНИ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНИКОМ, МОГУ ДА СЕ КОРИСТЕ КАО ДОКАЗ И НА ЊИМА СЕ МОЖЕ ЗАСНИВАТИ ОДЛУКА СУДА.

КАДА СЕ ТОНСКИ СНИМЦИ КОРИСТЕ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ, ОНИ МОРАЈУ БИТИ ПРЕПИСАНИ И УНЕСЕНИ У СПИСЕ КРИВИЧНОГ ПРЕДМЕТА.

ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМЦИ КОЈИ НЕ СПАДАЈУ У СТАВ 1. ОВОГ ЧЛАНА, МОГУ СЕ КОРИСТИТИ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ, КАДА СЕ ОКРИВЉЕНИ НАЛАЗИ НА ФОТОГРАФИЈИ ИЛИ СНИМКУ, ОДНОСНО АКО ЈЕ ЊИХОВ ГЛАС ЗАБЕЛЕЖЕН НА СНИМКУ.

АКО СЕ НА ФОТОГРАФИЈИ, ТОНСКОМ, ОДНОСНО ТОНСКОМ И ОПТИЧКОМ СНИМКУ НАЛАЗЕ САМО ОДРЕЂЕНИ ПРЕДМЕТИ ИЛИ ДОГАЂАЈИ ИЛИ ЛИЦА КОЈА НЕМАЈУ СВОЈСТВО ОКРИВЉЕНОГ, ФОТОГРАФИЈА, ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМАК СЕ МОГУ КОРИСТИТИ КАО ДОКАЗ, ПОД УСЛОВОМ ДА НИСУ НАСТАЛИ ИЗВРШЕЊЕМ КРИВИЧНОГ ДЕЛА.

ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМЦИ МОГУ ДА СЕ КОРИСТЕ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ, АКО СУ НАСТАЛИ КАО ВИД ОПШТИХ БЕЗБЕДНОСНИХ МЕРА КОЈЕ СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ НА ЈАВНИМ ПОВРШИНАМА - УЛИЦАМА, ТРГОВИМА, ПАРКИРАЛИШТИМА, ДВОРИШТИМА ШКОЛА И УСТАНОВАМА И ДРУГИМ СЛИЧНИМ ЈАВНИМ ПОВРШИНАМА, ОДНОСНО У ЈАВНИМ ОБЈЕКТИМА И ПРОСТОРИЈАМА - ЗГРАДАМА ДРЖАВНИХ ОРГАНА, УСТАНОВАМА, БОЛНИЦАМА, ШКОЛАМА,

АЕРОДРОМИМА, АУТОБУСКИМ И ЖЕЛЕЗНИЧКИМ СТАНИЦАМА, СПОРТСКИМ СТАДИОНИМА И ХАЛАМА И ДРУГИМ ТАКВИМ ЈАВНИМ ПРОСТОРИЈАМА И СА ЊИМА ПОВЕЗАНИМ ОТВОРЕНИМ ПОВРШИНАМА, КАО И У РАДЊАМА, ПРОДАВНИЦАМА, БАНКАМА, МЕЊАЧНИЦАМА, ОБЈЕКТИМА ЗА ПОСЛОВНЕ НАМЕНЕ И ДРУГИМ СЛИЧНИМ ОБЈЕКТИМА У КОЈИМА СЕ СНИМАЊЕ ОБАВЉА ИЗ БЕЗБЕДНОСНИХ РАЗЛОГА.

ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМЦИ МОГУ ДА СЕ КОРИСТЕ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ, АКО СУ НАСТАЛИ КАО ВИД БЕЗБЕДНОСНИХ МЕРА ПРЕДУЗЕТИХ ОД СТРАНЕ ДРЖАОЦА СТАНА И ДРУГИХ ПРОСТОРИЈА, ОДНОСНО ОД СТРАНЕ ДРУГОГ ЛИЦА ПО НАЛОГУ ДРЖАОЦА СТАНА И ДРУГИХ ПРОСТОРИЈА, ШТО СЕ ОДНОСИ И НА ДВОРИШНЕ И ДРУГЕ СЛИЧНЕ ОТВОРЕНЕ ПРОСТОРЕ.

КАДА СУ ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ОПТИЧКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМЦИ НАСТАЛИ У СКЛАДУ СА СТАВОМ 1. И СТ. 3. ДО 6. ОВОГ ЧЛАНА, КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ И ЦРТЕЖ ИЛИ СКИЦА НАПРАВЉЕНИ НА ОСНОВУ ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ ОПТИЧКОГ СНИМКА, ПОД УСЛОВОМ ДА СУ НАПРАВЉЕНИ РАДИ ПОЈАШЊЕЊА ДЕТАЉА ФОТОГРАФИЈЕ ИЛИ СНИМКА И ДА СУ ФОТОГРАФИЈА, ОДНОСНО СНИМАК САДРЖАНИ У ДОКАЗНОМ МАТЕРИЈАЛУ.

ИСПРАВЕ ИЗ ОВОГ ЧЛАНА ПРИБАВЉАЈУ СЕ ПО НАРЕДБИ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА, ОДНОСНО СУДА, ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ИЛИ НА ПРЕДЛОГ СТРАНАКА, А У ХИТНИМ СЛУЧАЈЕВИМА ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД МОЖЕ УСМЕНО НАРЕДИТИ ЊИХОВО ПРИБАВЉАЊЕ УЗ ОБАВЕЗУ ИЗДАВАЊА ПИСМЕНЕ НАРЕДБЕ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА.

СУДСКА ОДЛУКА СЕ НЕ МОЖЕ ЗАСНИВАТИ НА ИСПРАВАМА ИЗ ОВОГ ЧЛАНА, АКО СУ НАСТАЛЕ ИЛИ СУ ПРИБАВЉЕНЕ СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА ИЛИ ДРУГОГ ЗАКОНА.

Узимање биометријских узорака

Члан 140.

У циљу утврђивања чињеница у поступку од осумњиченог се могу и без пристанка узети отисци папиларних линија и делова тела, букални брис и лични подаци, саставити лични опис и направити фотографија (форензичка регистрација осумњиченог).

Кад је то неопходно ради утврђивања истоветности или у другим случајевима од интереса за успешно вођење поступка, суд може одобрити да се фотографија осумњиченог јавно објави.

Ради отклањања сумње о повезаности са кривичним делом, од оштећеног или другог лица затеченог на месту кривичног дела могу се и без пристанка узети отисци папиларних линија и делова тела и букални брис.

Радњу из ст. 1. и 3. овог члана по наредби ~~јавног тужноца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА или суда предузима стручно лице.

Узимање узорака биолошког порекла

Члан 141.

Узимању узорака биолошког порекла и предузимању других медицинских радњи које су по правилу медицинске науке неопходне ради анализе и утврђивања чињеница у поступку, може се приступити и без пристанка окривљеног, изузев ако би због тога наступила каква штета по његово здравље.

Ако је потребно утврдити постојање трага или последице кривичног дела на другом лицу, узимању узорака биолошког порекла и предузимању других медицинских радњи у складу са ставом 1. овог члана може се приступити и без пристанка лица, изузев ако би наступила каква штета по његово здравље.

Од окривљеног, оштећеног, сведока или другог лица може се ради утврђивања чињеница у поступку узети узорак гласа или рукописа ради упоређивања.

Радње из ст. 1. и 2. овог члана по наредби ~~јавног тужиоца~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА или суда предузима ~~здравствени радник~~ СТРУЧНО ЛИЦЕ.

Лице из става 3. овог члана које без законског разлога (члан 68. став 1. ~~тачка 2)~~ ТАЧКА 3), члан 93, члан 94. став 1. и члан 95. став 2.) одбије да да узорак гласа или рукописа суд може казнити новчано до 150.000 динара.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује веће. Жалба не задржава извршење решења.

Узимање узорака за форензичко-генетичку анализу**Члан 142.**

~~Ако је потребно ради откривања учиниоца кривичног дела или утврђивања других чињеница у поступку, јавни тужилац или суд може наредити узимање узорка за форензичко-генетичку анализу:~~

~~1) са места кривичног дела и другог места на коме се налазе трагови кривичног дела;~~

~~2) од окривљеног и оштећеног, а под условима предвиђеним у члану 141. став 2. овог законика;~~

~~3) од других лица ако постоји једна или више карактеристика која их доводи у везу са кривичним делом.~~

~~У одлуци о изрицању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободe, првостепени суд може по службеној дужности одредити да се узорак за форензичко-генетичку анализу узме од:~~

~~1) окривљеног коме је за кривично дело учињено са умишљајем изречена казна затвора преко једне године;~~

~~2) окривљеног који је оглашен кривим за умишљајно кривично дело против полне слободe;~~

~~3) лица коме је изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења.~~

~~Вођење евиденције о узетим узорцима, њихово чување и уништавање уређује се актом из члана 279. овог законика.~~

АКО ЈЕ ПОТРЕБНО, РАДИ ОТКРИВАЊА УЧИНИОЦА КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЛИ УТВРЂИВАЊА ДРУГИХ ЧИЊЕНИЦА У ПОСТУПКУ, ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД ЋЕ НАРЕДБОМ ОДРЕДИТИ УЗИМАЊЕ УЗОРКА ЗА ФОРЕНЗИЧКО-ГЕНЕТИЧКУ АНАЛИЗУ СА МЕСТА КРИВИЧНОГ ДЕЛА И ДРУГОГ МЕСТА НА КОМЕ СЕ НАЛАЗЕ ТРАГОВИ КРИВИЧНОГ ДЕЛА.

УЗОРКОВАЊЕ НАВЕДЕНО У СТАВУ 1. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СТРУЧНО ЛИЦЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 140. И 141. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД НАРЕДБОМ ЋЕ ОДРЕДИТИ УЗИМАЊЕ УЗОРКА ЗА ФОРЕНЗИЧКО-ГЕНЕТИЧКУ АНАЛИЗУ ОД ОКРИВЉЕНОГ, ОШТЕЋЕНОГ И ДРУГИХ ЛИЦА, АКО ПОСТОЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ КОЈЕ ИХ ДОВОДЕ У ВЕЗУ СА КРИВИЧНИМ ДЕЛОМ, А ПОД УСЛОВИМА ИЗ ЧЛАНА 141. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА.

СУДСКА ОДЛУКА СЕ НЕ МОЖЕ ЗАСНИВАТИ НА ДОКАЗИМА ПРИБАВЉЕНИМ СУПРОТНО ОДРЕДБАМА СТ. 1. ДО 3. ОВОГ ЧЛАНА.

У ОДЛУЦИ О ИЗРИЦАЊУ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ КОЈА СЕ САСТОЈИ У ЛИШЕЊУ СЛОБОДЕ, ПРВОСТЕПЕНИ СУД ОДРЕДИЋЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ДА СЕ УЗОРАК ЗА ФОРЕНЗИЧКО-ГЕНЕТИЧКУ АНАЛИЗУ УЗМЕ ОД:

1) ОКРИВЉЕНОГ КОМЕ ЈЕ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО УЧИЊЕНО СА УМИШЉАЈЕМ ИЗРЕЧЕНА КАЗНА ЗАТВОРА ОД ТРИ ГОДИНЕ ИЛИ ТЕЖА КАЗНА;

2) ОКРИВЉЕНОГ КОЈИ ЈЕ ОГЛАШЕН КРИВИМ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ПРОТИВ ПОЛНЕ СЛОБОДЕ;

3) ЛИЦА КОМЕ ЈЕ ИЗРЕЧЕНА МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА ЗБОГ УЧИЊЕНОГ ПРОТИВПРАВНОГ ДЕЛА КОЈЕ ЈЕ ЗАКОНОМ ПРОПИСАНО КАО КРИВИЧНО ДЕЛО ПРОТИВ ПОЛНЕ СЛОБОДЕ ИЛИ ДРУГОГ ДЕЛА ЗА КОЈЕ ЈЕ ЗАКОНОМ ПРОПИСАНА КАЗНА ОД ТРИ ГОДИНЕ ЗАТВОРА ИЛИ ТЕЖА КАЗНА.

ВОЋЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ О УЗЕТИМ УЗОРЦИМА, ЊИХОВО ЧУВАЊЕ И УНИШТАВАЊЕ УРЕЂУЈЕ СЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

Предмет провере

Члан 143.

Ако постоје основи сумње да осумњичени за кривично дело за које је прописана казна затвора од четири године или тежа казна, односно за кривично дело приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185. став 4. Кривичног законика), примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. став 2. Кривичног законика), давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. Кривичног законика), прање новца (члан 245. став 5. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. став 2. Кривичног законика), примање мита (члан 367. став 4. Кривичног законика) и давање мита (члан 368. став 2. Кривичног законика) поседује рачуне или обавља трансакције, ~~орган—појетунка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД може одредити да се изврши провера рачуна или сумњивих трансакција.

Провера из става 1. овог члана обухвата:

- 1) прибављање података;
- 2) надзор над сумњивим трансакцијама;
- 3) привремено обустављање сумњиве трансакције.

Дужност држаоца предмета

Члан 148.

Лице које држи предмете из члана 147. ст. 1. и 2. овог законика дужно је да органу поступка омогући приступ предметима, пружи обавештења потребна за њихову употребу и да их на захтев органа преда. Пре одузимања предмета орган поступка ће по потреби у присуству стручног лица прегледати предмете.

Лице из става 1. овог члана које одбије да омогући приступ предметима, да пружи обавештења потребна за њихову употребу или да их преда, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд може казнити новчано до 150.000 динара, а ако и после тога одбије да испуни своју дужност, може га још једном казнити истом казном. На исти начин поступиће се према одговорном лицу у државном органу, војном објекту, предузећу или другом правном лицу.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује судија за претходни поступак или веће. Жалба не задржава извршење решења.

Ослобођење од дужности предаје предмета

Члан 149.

Од дужности предаје предмета ослобођен је:

- 1) окривљени;
- 2) лице из члана 93. ~~тач. 1) и 2)~~ овог законика, осим ако суд другачије не одлучи (члан 93. став 2.).

Повраћај привремено одузетих предмета

Члан 151.

Предмети који су у току поступка привремено одузети, вратиће се држаоцу ако престану разлози због којих су предмети привремено одузети, а не постоје разлози за њихово трајно одузимање (члан 535.).

Ако је предмет из става 1. овог члана неопходно потребан држаоцу, он му се може вратити и пре престанка разлога због којег је одузет, уз обавезу да га на захтев органа поступка донесе.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО и суд пазе по службеној дужности на постојање разлога за привремено одузимање предмета.

Предмет и основ претресања

152.

Претресање стана и других просторија, ВОЗИЛА И ТРАНСПОРТНИХ СРЕДСТАВА ЗА СВЕ ВРСТЕ САОБРАЋАЈА или лица може се предузети ако је вероватно да ће се претресањем пронаћи окривљени, трагови кривичног дела или предмети важни за поступак.

Претресање стана и других просторија, ВОЗИЛА И ТРАНСПОРТНИХ СРЕДСТАВА ЗА СВЕ ВРСТЕ САОБРАЋАЈА или лица се предузима на основу наредбе суда или изузетно без наредбе, на основу законског овлашћења.

Претресање уређаја за аутоматску обраду података, и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи предузима се на основу наредбе суда и, по потреби, уз помоћ стручног лица.

Претпоставке за претресање

Члан 156.

После предаје наредбе о претресању, држалац стана и других просторија или лице на коме ће се претресање предузети позива се да добровољно преда лице, односно предмете који се траже.

Држалац или лице из става 1. овог члана поучиће се да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању. Ако држалац или лице из става 1. овог члана захтева присуство адвоката, односно браниоца, почетак претресања ће се одложити до његовог доласка, а најдуже за три часа.

Претресању се може приступити и без претходне предаје наредбе, као и без претходног позива за предају лица или предмета и поуке о праву на браниоца, односно адвоката, ако се претпоставља оружани отпор или друга врста насиља или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за поступак или је држалац стана и других просторија недоступан.

Држалац стана и других просторија позваће се да присуствује претресању, а ако је он одсутан, позваће се да у његово име претресању присуствује неко од пунолетних чланова његовог домаћинства или друго лице.

Када се претресају војни објекти, просторије државних органа, предузећа или других правних лица, позваће се њихов руководилац или лице које он одреди, односно одговорно лице да присуствује претресању. Ако позвано лице не дође у року од три часа од часа пријема позива, претресање се може обавити и без његовог присуства.

Када се претреса адвокатска канцеларија или стан у којем живи адвокат, позваће се адвокат кога одреди председник надлежне адвокатске коморе. Ако адвокат кога је одредио председник адвокатске коморе не дође у року од три часа, претресање се може обавити и без његовог присуства.

Претресању присуствују два пунолетна грађанина као сведоци који ће се пре почетка претресања упозорити да пазе на ток претресања, као и да имају право да пре потписивања записника о претресању ставе своје приговоре на веродостојност садржине записника. Ако су испуњени услови из става 3. овог члана, претресање се може предузети и без присуства сведока.

Када се спроводи претресање лица, сведоци и лице које спроводи претресање морају бити лица истог пола као и лице које се претреса.

СУДСКА ОДЛУКА СЕ НЕ МОЖЕ ЗАСНИВАТИ НА ЗАПИСНИКУ О ПРЕТРЕСАЊУ СТАНА И ДРУГИХ ПРОСТОРИЈА, ВОЗИЛА И ТРАНСПОРТНИХ СРЕДСТАВА ЗА СВЕ ВРСТЕ САОБРАЋАЈА ИЛИ ЛИЦА, АКО ЈЕ ПРЕТРЕСАЊЕ ОБАВЉЕНО БЕЗ ПРЕДАЈЕ НАРЕДБЕ, А НИСУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ПРОПИСАНИ СТАВОМ 3. ОВОГ ЧЛАНА ИЛИ ЈЕ ПРЕТРЕСАЊЕ СПРОВЕДЕНО БЕЗ ПРИСУСТВА СВЕДОКА, СУПРОТНО СТАВУ 7. ОВОГ ЧЛАНА, ОДНОСНО БЕЗ НАРЕДБЕ СУДА, ОСИМ У СЛУЧАЈЕВИМА ПРЕДВИЂЕНИМ ЧЛАНОМ 158. И 159. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Кривична дела у односу на која се примењују посебне доказне радње

Члан 162.

Под условима из члана 161. овог законика посебне доказне радње могу се одредити за следећа кривична дела:

1) за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности;

2) ~~тешко убиство (члан 114. Кривичног законика), отмица (члан 134. Кривичног законика), приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185. ст. 2. и 3. Кривичног законика), разбојништво (члан 206. ст. 2. и 3. Кривичног законика), изнуда (члан 214. став 4. Кривичног законика), злоупотреба положаја одговорног лица (члан 227. Кривичног законика), злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 228. Кривичног законика), примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. Кривичног законика), давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. Кривичног законика), фалсификовање новца (члан 241. ст. 1. до 3. Кривичног законика), прање новца (члан 245. ст. 1. до 4. Кривичног законика), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан 246. ст. 1. до 4. Кривичног законика), угрожавање независности (члан 305. Кривичног законика), угрожавање територијалне целине (члан 307. Кривичног законика), напад на уставно уређење (члан 308. Кривичног законика), позивање на насилну промену уставног уређења (члан 309. Кривичног законика), диверзија (члан 313. Кривичног законика), саботажа (члан 314. Кривичног законика), шпијунажа (члан 315. Кривичног законика), одавање државне тајне (члан 316. Кривичног законика), изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости (члан 317. Кривичног законика), повреда територијалног суверенитета (члан 318. Кривичног законика), удруживање ради противуставне делатности (члан 319. Кривичног законика), припремање дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 320. Кривичног законика), тешка дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 321. Кривичног законика), недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја (члан 348. став 3. Кривичног законика), недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи (члан 350. ст. 2. и 3. Кривичног законика), злоупотреба службеног положаја (члан 359. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. Кривичног законика), примање мита (члан 367. Кривичног законика), давање мита (члан 368. Кривичног законика), трговина људима (члан 388. Кривичног законика), угрожавање лица под међународном заштитом (члан 392. Кривичног законика) и кривично дело из члана 98. ст. 2. до 5. Закона о тајности података;~~

2) УБИСТВО (ЧЛАН 113. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ТЕШКО УБИСТВО (ЧЛАН 114. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ОТМИЦА (ЧЛАН 134. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРИКАЗИВАЊЕ, ПРИБАВЉАЊЕ И ПОСЕДОВАЊЕ ПОРНОГРАФСКОГ МАТЕРИЈАЛА И ИСКОРИШЋАВАЊЕ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА ЗА ПОРНОГРАФИЈУ (ЧЛАН 185. СТ. 2. И 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), РАЗБОЈНИШТВО (ЧЛАН 206. СТ. 2. И 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ИЗНУДА (ЧЛАН 214. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПОРЕСКА УТАЈА (ЧЛАН 225. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ЗЛОУПОТРЕБА ПОЛОЖАЈА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА (ЧЛАН 227. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ЗЛОУПОТРЕБА У ВЕЗИ СА ЈАВНОМ НАБАВКОМ (ЧЛАН 228. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРИМАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 230. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ДАВАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 231. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ФАЛСИФИКОВАЊЕ НОВЦА (ЧЛАН 241. СТ. 1. ДО 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРАЊЕ НОВЦА (ЧЛАН 245. СТ. 1.

ДО 4. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), НЕОВЛАШЋЕНА ПРОИЗВОДЊА И СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ ОПОЈНИХ ДРОГА (ЧЛАН 246. СТ. 1. ДО 4. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УГРОЖАВАЊЕ НЕЗАВИСНОСТИ (ЧЛАН 305. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УГРОЖАВАЊЕ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ЦЕЛИНЕ (ЧЛАН 307. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), НАПАД НА УСТАВНО УРЕЂЕЊЕ (ЧЛАН 308. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПОЗИВАЊЕ НА НАСИЛНУ ПРОМЕНУ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА (ЧЛАН 309. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ДИВЕРЗИЈА (ЧЛАН 313. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), САБОТАЖА (ЧЛАН 314. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ШПИЈУНАЖА (ЧЛАН 315. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ОДАВАЊЕ ДРЖАВНЕ ТАЈНЕ (ЧЛАН 316. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ИЗАЗИВАЊЕ НАЦИОНАЛНЕ, РАСНЕ И ВЕРСКЕ МРЖЊЕ И НЕТРПЕЉИВОСТИ (ЧЛАН 317. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПОВРЕДА ТЕРИТОРИЈАЛНОГ СУВЕРЕНИТЕТА (ЧЛАН 318. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УДРУЖИВАЊЕ РАДИ ПРОТИВУСТАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 319. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРИПРЕМАЊЕ ДЕЛА ПРОТИВ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И БЕЗБЕДНОСТИ СРБИЈЕ (ЧЛАН 320. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ТЕШКА ДЕЛА ПРОТИВ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И БЕЗБЕДНОСТИ СРБИЈЕ (ЧЛАН 321. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), НЕДОЗВОЉЕНА ПРОИЗВОДЊА, ДРЖАЊЕ, НОШЕЊЕ И ПРОМЕТ ОРУЖЈА И ЕКСПЛОЗИВНИХ МАТЕРИЈА (ЧЛАН 348. СТАВ 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), НЕДОЗВОЉЕНИ ПРЕЛАЗ ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ И КРИЈУМЧАРЕЊЕ ЉУДИ (ЧЛАН 350. СТ. 2. И 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ЗЛОУПОТРЕБА СЛУЖБЕНОГ ПОЛОЖАЈА (ЧЛАН 359. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ТРГОВИНА УТИЦАЈЕМ (ЧЛАН 366. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРИМАЊЕ МИТА (ЧЛАН 367. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ДАВАЊЕ МИТА (ЧЛАН 368. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ТРГОВИНА ЉУДИМА (ЧЛАН 388. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ЈАВНО ПОДСТИЦАЊЕ НА ИЗВРШЕЊЕ ТЕРОРИСТИЧКИХ ДЕЛА (ЧЛАН 391А КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ВРБОВАЊЕ И ОБУЧАВАЊЕ ЗА ВРШЕЊЕ ТЕРОРИСТИЧКИХ ДЕЛА (ЧЛАН 391Б КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УПОТРЕБА СМРТНОСНЕ НАПРАВЕ (ЧЛАН 391В КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УНИШТЕЊЕ И ОШТЕЋЕЊЕ НУКЛЕАРНОГ ОБЈЕКТА (ЧЛАН 391Г КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), УГРОЖАВАЊЕ ЛИЦА ПОД МЕЂУНАРОДНОМ ЗАШТИТОМ (ЧЛАН 392. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ТЕРОРИСТИЧКО УДРУЖИВАЊЕ (ЧЛАН 393А КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА) И КРИВИЧНО ДЕЛО ИЗ ЧЛАНА 98. СТ. 2. ДО 5. ЗАКОНА О ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА;

3) спречавање и ометања доказивања (члан 336. став 1. Кривичног законика) ако је учињено у вези са кривичним делом из тач. 1) и 2) овог става.

Посебна доказна радња из члана 183. овог законика може се одредити само за кривично дело из става 1. тачка 1) овог члана.

Под условима из члана 161. овог законика посебна доказна радња из члана 166. овог законика може се одредити и за следећа кривична дела: неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права (члан 199. Кривичног законика), оштећење рачунарских података и програма (члан 298. став 3. Кривичног законика), рачунарска саботажа (члан 299. Кривичног законика), рачунарска превара (члан 301. став 3. Кривичног законика) и неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података (члан 302. Кривичног законика).

Поступање са прикупљеним материјалом

Члан 163.

~~Ако јавни тужилац не покрене кривични поступак у року од шест месеци од дана када се упознао са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи или ако изјави да га неће користити у поступку, односно да против осумњиченог неће захтевати вођење поступка, судија за претходни поступак ће донети решење о уништењу прикупљеног материјала.~~

АКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО НЕ ПОКРЕНЕ КРИВИЧНИ ПОСТУПАК ИЛИ НЕ ПОДНЕСЕ ОПТУЖНИ ПРЕДЛОГ У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ, ОДНОСНО ГОДИНУ ДАНА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ИЗ ДЕЛОКРУГА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА ПОСЕБНЕ НАДЛЕЖНОСТИ, ОД ДАНА КАДА МУ ЈЕ ДОСТАВЉЕН МАТЕРИЈАЛ ПРИКУПЉЕН КОРИШЋЕЊЕМ ПОСЕБНИХ ДОКАЗНИХ РАДЊИ ИЛИ АКО ИЗЈАВИ ДА ГА НЕЋЕ КОРИСТИТИ У ПОСТУПКУ, ОДНОСНО ДА ПРОТИВ ОСУМЊИЧЕНОГ НЕЋЕ ЗАХТЕВАТИ ВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА, СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ О УНИШТЕЊУ ПРИКУПЉЕНОГ МАТЕРИЈАЛА.

О доношењу решења из става 1. овог члана судија за претходни поступак ~~може обавестити~~ ОБАВЕШТАВА лице према коме је спроведена посебна доказна радња из члана 166. овог законика ако је у току спровођења радње утврђена његова истоветност и ако то не би угрозило могућност вођења кривичног поступка. Материјал се уништава под надзором судије за претходни поступак који о томе саставља записник.

Ако је при предузимању посебних доказних радњи поступљено супротно одредбама овог законика или наредби ~~органа поступка~~ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА, ОДНОСНО СУДА, на прикупљеним подацима се не може заснивати судска одлука, ~~а се прикупљеним материјалом се поступа у складу са чланом 84. став 3. овог законика.~~

Члан 170.

~~По завршетку тајног надзора комуникације орган из члана 168. став 1. овог законика доставља судији за претходни поступак снимке комуникације, писма и друге пошљике и посебан извештај који садржи: време почетка и завршетка надзора, податке о службеном лицу које је надзор спровело, опис техничких средстава која су примењена, број и расположиве податке о лицима обухваћеним надзором и оцену о сврсисходности и резултатима примене надзора.~~

ПО ЗАВРШЕТКУ ТАЈНОГ НАДЗОРА КОМУНИКАЦИЈЕ ОРГАН ИЗ ЧЛАНА 168. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА ДОСТАВЉА У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ЗАВРШЕТКА ТАЈНОГ НАДЗОРА СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК СНИМКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ, ПИСМА И ДРУГЕ ПОШИЉКЕ И ПОСЕБАН ИЗВЕШТАЈ КОЈИ САДРЖИ: ВРЕМЕ ПОЧЕТКА И ЗАВРШЕТКА НАДЗОРА, ОЗНАКА СЛУЖБЕНОГ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ НАДЗОР СПРОВЕЛО, ОПИС ТЕХНИЧКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СУ ПРИМЕЊЕНА, ПОДАТКЕ О ЛИЦУ ОБУХВАЋЕНОМ НАДЗОРОМ И ОЦЕНУ О СВРСИСХОДНОСТИ И РЕЗУЛТАТИМА ПРИМЕНЕ НАДЗОРА.

Судија за претходни поступак ће приликом отварања писама и других пошљики пазити да се не повреде печати и да се омоти и адресе сачувају. О отварању ће саставити записник. Сав материјал добијеним спровођењем тајног надзора комуникације судија за претходни поступак ДОСТАВИЋЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО ће одредити да се снимци добијени употребом техничких средстава у целини или делимично препишу и опишу.

На снимке сачињене супротно одредбама чл. 166. до 169. овог законика сходно ће се примењивати одредбе чл. 237, 358, 407. и члана 445. став 2. овог законика.

Наредба о тајном праћењу и снимању

Члан 172.

Посебну доказну радњу из члана 171. овог законика одређује судија за претходни поступак образложеном наредбом.

Наредба из става 1. овог члана садржи податке о осумњиченом, законски назив кривичног дела, разлоге на којима се заснива сумња, означање просторија, места или превозног средства, овлашћење за улазак и постављање техничких уређаја за снимање, начин спровођења, обим и трајање посебне доказне радње, **КАО И ДУЖНОСТ УКЛАЊАЊА ПОСТАВЉЕНИХ УРЕЂАЈА ОДМАХ ПОСЛЕ ПРЕСТАНКА ПРИМЕНЕ МЕРЕ.**

Тајно праћење и снимање може трајати три месеца, а због неопходности даљег прикупљања доказа може се продужити највише за три месеца. Ако је реч о кривичним делима из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика тајно праћење и снимање може се изузетно продужити још највише два пута у трајању од по три месеца. Спровођење праћења и снимања се прекида чим престану разлози за његову примену.

Услови за одређивање

Члан 181.

Ако су испуњени услови из члана 161. ст. 1. и 2. овог законика, ~~Републички јавни тужилац, односно~~ **ВРХОВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ОДНОСНО ГЛАВНИ јавни тужилац** посебне надлежности може ради прикупљања доказа за поступак и откривања осумњичених одредити контролисану испоруку којом се дозвољава да, уз знање и под надзором надлежних органа, незаконите или сумњиве пошиљке:

- 1) буду испоручене у оквиру територије Републике Србије;
- 2) уђу, пређу или изађу са територије Републике Србије.

Јавни тужилац из става 1. овог члана наредбом одређује начин спровођења контролисане испоруке.

Општи услови за одређивање мера

Члан 189.

Приликом одређивања мера из члана 188. овог законика, орган поступка ће водити рачуна да се не примењује тежа мера ако се иста сврха може постићи блажом мером.

У случају потребе, орган поступка може одредити две или више мера из става 1. овог члана.

Мера из става 1. овог члана укинуће се и по службеној дужности **ИЛИ ПО ПРЕДЛОГУ СТРАНАКА И БРАНИОЦА**, кад престану разлози због којих је одређена, односно замениће се другом блажом мером кад за то наступе услови.

Садржај позива

Члан 191.

Присуство окривљеног у кривичном поступку обезбеђује се његовим позивањем. Позив окривљеном упућује јавни тужилац ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд.

Окривљени се позива достављањем затвореног писменог позива који садржи: назив органа поступка који позива, име и презиме окривљеног, законски назив кривичног дела које му се ставља на терет, место где окривљени има да дође, дан и час кад треба да дође, назначење да се позива у својству окривљеног, ПОУКА О ПРАВИМА ИЗ ЧЛАНА 192. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА и упозорење да ће у случају недоласка према њему бити одређена тежа мера из члана 188. овог законика, службени печат и име и презиме јавног тужиоца, односно судије који позива.

Права и дужности окривљеног

Члан 192.

~~Кад се окривљени први пут позива, поучиће се у позиву о праву да узме браниоца и да бранилац може присуствовати његовом саслушању, о дужности из члана 70. тачка 2) овог законика и о правилима о достављању окривљеном (члан 246. ст. 1. и 2.).~~

АКО СЕ ОКРИВЉЕНИ ПРВИ ПУТ ПОЗИВА, ПОУЧАВА СЕ У ПОЗИВУ О ПРАВИМА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 68. СТАВ 3, О ДУЖНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 70. ТАЧКА 2) ОВОГ ЗАКОНИКА И О ПРАВИЛИМА О ДОСТАВЉАЊУ ОКРИВЉЕНОМ (ЧЛАН 246. СТАВ 1. И 2.).

Ако окривљени није у стању да се одазове позиву услед болести или друге неотклоњиве сметње, саслушаће се у месту где се налази или ће се обезбедити његов превоз до зграде органа поступка или другог места где се радња предузима.

Позивање учесника у поступку

Члан 193.

Пре подизања оптужнице јавни тужилац позива сведока, вештака или другог учесника у поступку, а ако јавни тужилац то не учини, на захтев окривљеног и његовог браниоца, позивање врши судија за претходни поступак.

После подизања оптужнице, учесника у поступку из става 1. овог члана позива суд, ако је одредио његово испитивање или странке и бранилац, ако преузму обавезу да то учине.

Када се малолетно лице које није навршило 16 година позива у својству сведока, позивање се врши преко његових родитеља, односно законских заступника, осим ако то није могуће због потребе да се хитно поступа или због других оправданих разлога.

Учесник у поступку који избегава да прими позив може се казнити новчано до 150.000 динара. Решење о новчаном кажњавању доноси ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО суд.

О жалби против решења из става 4. овог члана одлучује ~~веће~~ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, ОДНОСНО ВЕЋЕ ИЗ СТАВА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА. Жалба не задржава извршење решења.

Одредба става 4. овог члана не примењује се на малолетно лице.

Наредба за довођење

Члан 195.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд може издати наредбу да се окривљени доведе:

- 1) ако уредно позвани окривљени не дође, а свој изостанак не оправда;
- 2) ако се није могло извршити уредно достављање позива, а из околности очигледно произлази да окривљени избегава пријем позива;
- 3) ако је донето решење о притвору.

Наредба из става 1. овог члана издаје се писмено. Наредба садржи: име и презиме окривљеног који се има довести, место и годину рођења, законски назив кривичног дела које му се ставља на терет уз навођење одредбе кривичног закона, разлог због кога се наређује довођење, службени печат и потпис јавног тужиоца или судије који наређује довођење.

*Услови за одређивање***Члан 197.**

Ако постоје околности које указују да би окривљени могао ометати поступак утицањем на оштећеног, сведоке, саучеснике или прикриваче или би могао поновити кривично дело, довршити покушано кривично дело или учинити кривично дело којим прети, суд може забранити окривљеном прилажење, састајање или комуницирање са одређеним лицем или забранити посећивање одређених места.

Уз меру из става 1. овог члана суд може окривљеном наложити да се повремено јавља полицији, поверенику из органа државне управе надлежног за извршење кривичних санкција или другом државном органу одређеном законом.

МЕРАМА ИЗ СТАВА 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ СЕ ОГРАНИЧИТИ ПРАВО ОКРИВЉЕНОГ ДА СЕ НЕСМЕТАНО ВИЂА СА ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ И БЛИСКИМ СРОДНИЦИМА, ОСИМ АКО ТО НИЈЕ СУПРОТНО ИНТЕРЕСИМА ВОЂЕЊА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА.

*Услови за одређивање***Члан 202.**

Окривљени који треба да буде стављен у притвор или је већ у притвору због постојања разлога прописаних у члану 211. став 1. тач. 1) ~~и 4)~~ овог законика, може се оставити на слободи, односно може се пустити на слободу, ако он лично или неко други за њега пружи јемство да до краја поступка неће побећи и ако сам окривљени, пред судом пред којим се води поступак, да обећање да се неће крити и да без одобрења суда неће напустити боравиште.

Јемство увек гласи на новчани износ који суд одређује с обзиром на степен опасности од бекства, личне и породичне прилике окривљеног и имовно стање лица које даје јемство.

Разлози за одређивање притвора**Члан 211**

Притвор се може одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело ако:

1) се крије или се не може утврдити његова истоветност или у својству оптуженог очигледно избегава да дође на главни претрес или ако постоје друге околности које указују на опасност од бекства;

2) постоје околности које указују да ће уништити, сакрити, изменити или фалсификовати доказе или трагове кривичног дела или ако особите околности указују да ће ометати поступак утицањем на сведоке, саучеснике или прикриваче;

3) особите околности указују да ће у кратком временском периоду поновити кривично дело или довршити покушано кривично дело или учинити кривично дело којим прети;

~~4) је за кривично дело које му се ставља на терет прописана казна затвора преко десет година, односно казна затвора преко пет година за кривично дело са елементима насиља или му је пресудом првостепеног суда изречена казна затвора од пет година или тежа казна, а начин извршења или тежина последице кривичног дела су довели до узнемирења јавности које може угрозити несметано и правично вођење кривичног поступка.~~

4) ПОСТОЈЕ ПОСЕБНО ТЕШКЕ ОКОЛНОСТИ ПОД КОЈИМА ЈЕ УЧИЊЕНО КРИВИЧНО ДЕЛО ИЛИ ТЕЖИНА ПОСЛЕДИЦЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ТО ОПРАВДАВА, АКО СЕ ОКРИВЉЕНОМ СТАВЉА НА ТЕРЕТ КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРОПИСАНА КАЗНА ЗАТВОРА ПРЕКО ПЕТ ГОДИНА СА ЕЛЕМЕНТИМА НАСИЉА ИЛИ КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ МОЖЕ ИЗРЕЋИ КАЗНА ЗАТВОРА ОД ДЕСЕТ ГОДИНА ИЛИ ТЕЖА КАЗНА;

5) ЈЕ ПРЕСУДОМ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА ИЗРЕЧЕНА КАЗНА ЗАТВОРА ОД ПЕТ ГОДИНА ИЛИ ТЕЖА КАЗНА, А НАЧИН ИЗВРШЕЊА, ОКОЛНОСТИ ПОД КОЈИМА ЈЕ ДЕЛО УЧИЊЕНО ИЛИ ТЕЖИНА ПОСЛЕДИЦЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ТО ОПРАВДАВА.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана, притвор који је одређен само због тога што се не може утврдити истоветност лица траје док се ова истоветност не утврди, а притвор који је одређен само због тога што оптужени очигледно избегава да дође на главни претрес може трајати до објављивања пресуде. У случају из става 1. тачка 2) овог члана, притвор ће се укинути чим се обезбеде докази због којих је притвор одређен.

Кад изрекне пресуду на казну затвора испод пет година, суд може оптуженом који се брани са слободе одредити притвор ако постоје разлози из става 1. тач. 1) и 3) овог члана, а оптуженом који се налази у притвору укинуће притвор, ако за притвор више не постоје разлози због којих је био одређен.

Притвор у истрази

Члан 214.

Притвор у истрази може се одредити, продужити или укинути решењем судије за претходни поступак или већа (члан 21. став 4.).

Решење о продужењу или укидању притвора доноси се по службеној дужности или на предлог странака и браниоца.

ПРЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, СУД ЋЕ САСЛУШАТИ ОКРИВЉЕНОГ О РАЗЛОЗИМА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ИЛИ ПРОДУЖЕЊЕ ПРИТВОРА.

Против решења о притвору странке и бранилац могу изјавити жалбу већу (члан 21. став 4.). Жалба, решење и остали списи достављају се одмах већу. Жалба не задржава извршење решења.

АКО ВЕЋЕ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕИНАЧИ ПРВОСТЕПЕНО РЕШЕЊЕ И ОДРЕДИ ПРИТВОР ПРЕМА ОКРИВЉЕНОМ ИЛИ ОДРЕДИ ПРИТВОР ПО ДРУГОМ ЗАКОНСКОМ ОСНОВУ, ОКРИВЉЕНИ И БРАНИЛАЦ ИМАЈУ ПРАВО ЖАЛБЕ ВЕЋУ НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА (ЧЛАН 21. СТАВ 4.). ЖАЛБА, РЕШЕЊЕ И ОСТАЛИ СПИСИ ДОСТАВЉАЈУ СЕ ОДМАХ ВЕЋУ. ЖАЛБА НЕ ЗАДРЖАВА ИЗВРШЕЊЕ РЕШЕЊА.

Одлука о жалби доноси се у року од 48 часова.

Трајање притвора у истрази

Члан 215.

На основу решења судије за претходни поступак, ~~окривљени се може задржати у притвору највише~~ ПРИТВОР МОЖЕ ТРАЈАТИ НАЈДУЖЕ три месеца од дана лишења слободе. Судија за претходни поступак дужан је да и без предлога странака и браниоца, по истеку сваких 30 дана испита да ли још постоје разлози за притвор и да донесе решење о продужењу или укидању притвора.

Веће непосредно вишег суда (члан 21. став 4.) може, на образложени предлог јавног тужиоца, из важних разлога продужити притвор највише за још три месеца. Против овог решења дозвољена је жалба која не задржава извршење решења.

Ако се до истека рока из ст. 1. и 2. овог члана не подигне оптужница, окривљени ће се пустити на слободу.

Притвор након подизања оптужнице

Члан 216.

Од предаје оптужнице суду па до упућивања окривљеног на издржавање кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, притвор се може одредити, продужити или укинути решењем већа.

Решење о одређивању, продужењу или укидању притвора доноси се по службеној дужности или на предлог странака и браниоца.

Веће је дужно да и без предлога странака и браниоца испита да ли још постоје разлози за притвор и да донесе решење о продужењу или укидању притвора, по истеку сваких 30 дана до потврђивања оптужнице, а по истеку сваких 60 дана након потврђивања оптужнице па до доношења првостепене пресуде. **ПРЕ ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА СУД ЈЕ ДУЖАН ДА САСЛУША ОКРИВЉЕНОГ.**

Ако након потврђивања оптужнице притвор буде укинут због тога што нема основа за сумњу о постојању кривичног дела, суд ће испитати оптужницу у складу са чланом 337. овог законика.

Против решења из става 2. овог члана странке и бранилац могу изјавити жалбу, а јавни тужилац може изјавити жалбу и против решења којим је одбијен предлог за одређивање притвора. Жалба, решење и остали списи достављају се одмах већу. Жалба не задржава извршење решења.

Притвор који је одређен или продужен по одредбама ст. 1. до 5. овог члана може трајати до упућивања окривљеног на издржавање кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, а најдуже док не истекне време трајања кривичне санкције изречене у првостепеној пресуди.

Права и дужности притвореника

Члан 218.

Притвореник има право на непрекидни ноћни одмор сваког дана у трајању од најмање осам часова.

Притворенику ће се обезбедити кретање на слободном ваздуху у трајању од најмање два часа дневно.

Притвореници имају право да носе своју одећу, да користе своју постељину и да о свом трошку набављају и користе храну, књиге, стручне публикације, штампу, прибор за писање и цртање и друге ствари које одговарају њиховим редовним потребама, осим предмета подобних за доношење повреда, нарушавање здравља или припрему бекства.

ПРИТВОРЕНИЦИ ИМАЈУ ПРАВО НА ПОСЕТЕ И ТЕЛЕФОНСКЕ РАЗГОВОРЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНИКОМ.

За време трајања истраге, судија за претходни поступак може притворенику решењем привремено ускратити или ограничити коришћење штампе, ако је вероватно да би то довело до ометања истраге. Против решења судије за претходни поступак дозвољена је жалба већу (члан 21. став 4.).

Притвореник се може обавезати да обавља радове нужне за одржавање чистоће у просторији у којој борави. Ако притвореник то захтева, судија за претходни поступак, односно председник већа, уз сагласност управника завода, може дозволити да он ради у кругу завода на пословима који одговарају његовим психичким и физичким својствима, под условом да то није штетно за вођење поступка. За тај рад притворенику припада накнада коју одређује управник завода.

Преника са притвореником

ПРЕПИСКА И ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОРИ СА ПРИТВОРЕНИКОМ

Члан 220.

~~Притвореник се може дописивати с лицима ван завода са знањем и под надзором судије за претходни поступак. Судија за претходни поступак може забранити оданиљање и примање писама и других пошиљки, ако је вероватно да би то довело до ометања истраге. Против решења судије за претходни поступак притвореник може изјавити жалбу већу (члан 21. став 4.) која не задржава извршење решења.~~

~~Забрана из става 1. овог члана се не односи на писма која притвореник шаље међународним судовима, овлашћеним међународним организацијама јавноправног карактера, Заштитнику грађана и домаћим органима законодавне, судске и извршне власти или их од њих прима, као и на писма која шаље свом браниоцу или их од њега прима. Слање молбе, притужбе или жалбе не може се забранити.~~

~~После подигнуте оптужнице, до правноснажности пресуде, овлашћења из ст. 1. и 2. овог члана врши председник већа.~~

ПРИТВОРЕНИК СЕ МОЖЕ ДОПИСИВАТИ С ЛИЦИМА ВАН ЗАВОДА СА ЗНАЊЕМ И ПОД НАДЗОРОМ СУДИЈЕ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК. СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК МОЖЕ РЕШЕЊЕМ ЗАБРАНИТИ ОДАШИЉАЊЕ И ПРИМАЊЕ ПИСАМА И ДРУГИХ ПОШИЉКИ, АКО ЈЕ ВЕРОВАТНО ДА БИ ТО ДОВЕЛО ДО ОМЕТАЊА ИСТРАГЕ.

ЗАБРАНА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СЕ НЕ ОДНОСИ НА ПИСМА КОЈА ПРИТВОРЕНИК ШАЉЕ МЕЂУНАРОДНИМ СУДОВИМА, ОВЛАШЋЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЈАВНОПРАВНОГ КАРАКТЕРА, ЗАШТИТНИКУ ГРАЂАНА И ДОМАЋИМ ОРГАНИМА ЗАКОНОДАВНЕ, СУДСКЕ И ИЗВРШНЕ ВЛАСТИ ИЛИ ИХ ОД ЊИХ ПРИМА, КАО И НА ПИСМА КОЈА ШАЉЕ СВОМ БРАНИОЦУ ИЛИ ИХ ОД ЊЕГА ПРИМА. СЛАЊЕ МОЉБЕ, ПРИТУЖБЕ ИЛИ ЖАЛБЕ НЕ МОЖЕ СЕ ЗАБРАНИТИ.

ПРИТВОРЕНИК, НА ОСНОВУ РЕШЕЊА СУДИЈЕ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, МОЖЕ РАЗГОВАРАТИ ТЕЛЕФОНОМ СА ЛИЦИМА КОЈА ИМАЈУ ПРАВО НА ПОСЕТУ. ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОРИ СЕ НАДЗИРУ И СНИМАЈУ.

ПОСЛЕ ПОДИЗАЊА ОПТУЖНОГ АКТА, ДО ПРАВНОСНАЖНОСТИ ПРЕСУДЕ, ОВЛАШЋЕЊА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА, ОДНОСНО СУДИЈА ПОЈЕДИНАЦ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТ. 1. И 3. ОВОГ ЧЛАНА ПРИТВОРЕНИК МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ ВЕЋУ (ЧЛАН 21. СТАВ 4.) КОЈА НЕ ЗАДРЖАВА ИЗВРШЕЊЕ РЕШЕЊА.

Предаја у року

Члан 225.

Кад је подношење поднеска везано за рок, сматра се да је предат у року, ако је пре него што је рок истекао предат оном ко је овлашћен да га прими.

Кад је поднесак упућен преко поште препорученом пошиљком или телеграфским путем, дан предаје пошти сматра се као дан предаје онеме коме је упућен. Предаја војној пошти у местима где не постоји редовна пошта сматра се као предаја пошти препорученом пошиљком.

Када је поднесак упућен електронским путем, дан и час када је уређај за електронски пренос података забележио да је поднесак упућен сматра се као дан предаје онеме коме је упућен.

Окривљени који се налази у притвору може поднесак који је везан за рок дати и усмено на записник код суда који води поступак или га предати преко завода, а лице које се налази на издржавању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе може такав поднесак предати преко завода у којем је смештено. Дан кад је састављен такав записник, односно кад је поднесак предат преко завода, сматра се као дан предаје органу који је надлежан да га прими. Завод издаје окривљеном потврду о предаји поднеска.

Ако је поднесак који је везан за рок, због незнања или очигледне омашке подносиоца, предат или упућен ненадлежном ~~јавном тужиоцу~~ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ или суду пре истека рока, па надлежном ~~јавном тужиоцу~~ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ или суду стигне после истека рока, сматраће се да је на време поднесен.

Разлози за повраћај у пређашње стање

Члан 226.

Повраћај у пређашње стање може тражити:

- 1) окривљени који из оправданог разлога није могао да дође на рочиште на којем се одлучује о споразуму из члана 313. став 1. и члана 320. став 1. овог законика или пропусти рок за изјаву жалбе против пресуде или решења које одговара пресуди;
- 2) оштећени, оштећени као тужилац или приватни тужилац који из оправданог разлога није могао да благовремено обавести суд о промени адресе пребивалишта или боравишта или да дође на ~~припремно рочиште~~, главни претрес или рочиште из члана 505. став 1. овог законика (члан 52. став 4, члан 61. став 2. и члан 67.);
- 3) приватни тужилац који из оправданог разлога пропусти рок за исправљање недостатака у приватној тужби или за прикупљање доказа (члан 333. став 4, члан 337. став 5. и члан 501. ст. 2. и 7.).

Кажњавање подносиоца**Члан 231.**

~~Орган поступка~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД, КАО ОРГАН ПОСТУПКА је дужан да свој углед и углед странака и других учесника у поступку заштити од увреде, претње и сваког другог напада.

Суд ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, ОДНОСНО СУД, КАО ОРГАН ПОСТУПКА ће казнити новчаном казном до 100.000 динара окривљеног, браниоца, пуномоћника, законског заступника, оштећеног, приватног тужиоца или оштећеног као тужиоца који у поднеску вређа тај орган или учесника у поступку. О кажњавању адвоката обавештава се надлежна адвокатска комора, уз обавезу обавештавања ~~суда~~ о предузетим мерама.

~~Одлуку о новчаном кажњавању из става 2. овог члана доноси суд.~~ О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, ОДНОСНО веће. Жалба не задржава извршење решења.

~~Ако јавни тужилац или лице које га замењује у поднеску вређа другог учесника у поступку, суд ће о томе обавестити надлежног јавног тужиоца и Државно веће тужилаца.~~

АКО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ У ПОДНЕСКУ ВРЕЂА ДРУГОГ УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ, СУД О ТОМЕ ОБАВЕШТАВА НАДЛЕЖНОГ ГЛАВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА И ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА.

*Бележење радњи***Члан 232.**

О свакој радњи предузетој у току поступка саставиће се записник истовремено са предузимањем радње, а ако то није могућно, онда непосредно после тога.

Записник пише записничар. Само кад се радња предузима ван службених просторија органа поступка, а записничар се не може обезбедити, записник може писати лице које предузима радњу.

Кад записник пише записничар, записник се саставља на тај начин што лице које предузима радњу казује гласно записничару шта ће унети у записник.

Лицу које се саслушава, односно испитује може се дозволити да само казује одговоре у записник. У случају злоупотребе, ова могућност му се може ускратити.

Изузетно од става 1. овог члана, о изјавама лица које су важне за предузимање кривичног гоњења или другим радњама предузетим у ~~преднетражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку саставља се службена белешка у коју се поред битне садржине изјаве или радње уносе и подаци из члана 233. став 1. овог законика.

Тонско или оптичко снимање

Члан 236.

Орган поступка може одредити да се извођење доказне или друге радње снимом помоћу уређаја за тонско или оптичко снимање. Саслушање окривљеног и испитивање сведока и вештака у поступку за кривична дела из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика обавезно се тонски снима.

О снимању радње из става 1. овог члана орган поступка ће претходно обавестити лице које учествује у радњи.

Тонско или оптичко снимање се може вршити на главном претресу само ако за поједини главни претрес то одобри председник већа. Ако је снимање на главном претресу одобрено, веће може из оправданих разлога одлучити да се поједини делови главног претреса не снимају. Главни претрес на којем се расправља о делима из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика обавезно се тонски снима.

Снимак из става 1. овог члана мора да садржи податке из члана 233. став 1. овог законика, податке потребне за идентификацију лица чија се изјава снима и податак у ком својству се саслушава, односно испитује, као и податке о трајању снимка. Кад се снимају изјаве више лица, мора се обезбедити да се из снимка може јасно разазнати ко је дао изјаву.

На захтев саслушаног, односно испитаног лица, снимак ће се одмах репродуковати, а исправке или објашњења тог лица ће се снимити.

У записник о доказној или другој радњи или главном претресу унеће се да је извршено снимање, ко је снимање извршио, да је лице које се саслушава, односно испитује претходно обавештено о снимању, да је снимак репродукован и где се снимак чува, ако није приложен списима предмета.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд може одредити да се снимак у целини или делимично препише. У том случају он ће препис прегледати, оверити и прикључити записнику о предузимању доказне или друге радње.

Снимак се чува у јавном тужилаштву или суду до времена до ког се чува и кривични спис.

~~Јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд може дозволити да учесници поступка који имају оправдан интерес, помоћу уређаја за тонско или оптичко снимање, сниме извођење доказне или друге радње или главног претреса.

Осим за потребе поступка, снимци из ст. 1. до 9. овог члана у правноснажно окончаним поступцима могу се јавно приказати у стручне и научне сврхе. У том случају истоветност странака и учесника снимљене радње мора бити прикривена.

Издајање записника и обавештења

Члан 237.

Када је у овом закону прописано да одређени доказ не може бити коришћен у кривичном поступку или да се на њему не може засновати судска одлука, судија за претходни поступак ће по службеној дужности или на предлог странака и браниоца донети решење о издвајању записника о овим радњама из списка одмах, а најкасније до завршетка истраге. Против овог решења дозвољена је посебна жалба.

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ ЈЕ ОДБИЈЕН ПРЕДЛОГ ЗА ИЗДВАЈАЊЕ НЕЗАКОНИТИХ ДОКАЗА, ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ПОСЕБНА ЖАЛБА.

По правноснажности решења, издвојени записници се стављају у посебан запечаћени омот и чувају код судије за претходни поступак одвојено од осталих списка и не могу се разгледати нити се могу користити у поступку. Након правноснажног окончања кривичног поступка са издвојеним записницима се поступа у складу са чланом 84. ст. 2. и 3. овог законика.

После завршене истраге, судија за претходни поступак ће поступити по одредбама ~~ст. 1. и 2.~~ СТ. 1. И 3. овог члана и у погледу свих обавештења која су, у смислу члана 282. став 1. тачка 2) и став 4. и члана 288. овог законика, јавном тужиоцу и полицији, дали грађани, осим записника из члана ~~289. став 4.~~ 289. СТАВ 5. овог законика. Кад јавни тужилац подигне оптужницу без спровођења истраге (~~члан 331. став 5.~~ ЧЛАН 331. СТАВ 2.), доставиће списе у којима се налазе оваква обавештења судији за претходни поступак, који ће поступити по одредбама овог члана.

АКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО УЗ ОПТУЖНИЦУ ДОСТАВИ И ОБАВЕШТЕЊА ИЗ ЧЛАНА 282. СТАВ 1. ТАЧКА 2) И СТАВ 4. И ЧЛАНА 288. ОВОГ ЗАКОНИКА, ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ЈЕ ДУЖАН ДА ДОНЕСЕ ОДЛУКУ О ЊИХОВОМ ИЗДВАЈАЊУ У ПОСЕБАН ОМОТ И ДОСТАВИ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК.

Садржај записника о главном претресу

Члан 239.

У уводу записника мора се назначити суд пред којим се одржава главни претрес, место и време заседања, име и презиме председника већа, чланова већа и записничара, тужиоца, оптуженог и браниоца, оштећеног и његовог законског заступника или пуномоћника, преводиоца, тумача, кривично дело које је предмет претресања, као и да ли је главни претрес јаван или је јавност искључена.

Записник мора нарочито да садржи податке о томе која је оптужница на главном претресу прочитана, односно усмено изложена и да ли је тужилац изменио или проширио оптужбу, какве су предлоге поднеле странке и какве је одлуке доносио председник већа или веће, који су докази изведени, да ли је извршен увид у записнике и друга писмена, да ли су репродуковани оптички или тонски снимак или други запис и какве су примедбе учиниле странке у погледу тих записника, писмена или снимака. Ако је на главном претресу искључена јавност, у записнику се мора назначити да је председник већа упозорио присутне на последице ако неовлашћено открију оно што су на том главном претресу сазнали као тајну.

Искази оптуженог, сведока, вештака или другог лица уносе се у записник ако садрже одступање или допуну њихових ранијих исказа и то тако да се прикаже њихова битна садржина.

Председник већа може, по предлогу странке, БРАНИОЦА или по службеној дужности, наредити да се у записник дословно упишу изјаве које сматра нарочито важним.

У записник о главном претресу уноси се потпуна изрека пресуде (члан 428. ст. 3. до 5.), уз назначење да ли је пресуда јавно објављена. Изрека пресуде садржана у записнику о главном претресу представља изворник.

Ако је на главном претресу донето решење о притвору, мора се и оно унети у записник о главном претресу.

У записник о главном претресу на којем се расправља о делима из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика уносе се подаци о почетку и завршетку претреса, о присутним учесницима и изведеним доказима, о решењима о управљању поступком, као и препис тонског снимка који се сачињава у року од 72 часа и представља саставни део записника вођеног на главног претресу.

У случају да се главни претрес или његов део тонски снима (члан 236. став 3), записник о главном претресу се сачињава на начин прописан ставом 7. овог члана.

Утврђивање веродостојности записника о главном претресу

Члан 240.

Записник мора бити завршен са закључењем заседања. Записник потписују председник већа и записничар.

~~Странке имају право да прегледају завршени записник и његове прилоге, да ставе примедбе у погледу садржине и да траже исправку записника. Странке имају право да после завршеног заседања добију копију записника, ако то захтевају.~~

НА ЗАХТЕВ СТРАНАКА И БРАНИОЦА СУД ЈЕ ОБАВЕЗАН ДА ИМ ОДМАХ ПОСЛЕ ЗАВРШЕНОГ ЗАСЕДАЊА ИЗДА ПОТПИСАНИ ПРИМЕРАК ЗАПИСНИКА. СТРАНKE И БРАНИЛАЦ МОГУ НАКНАДНО ДА СТАВЕ ПРИМЕДБЕ У ПОГЛЕДУ САДРЖИНЕ И ДА ТРАЖЕ ИСПРАВКУ ЗАПИСНИКА.

Исправке погрешно уписаних имена, бројева и других очигледних погрешака у писању може наредити председник већа по предлогу странака или лица које је дало изјаву или по службеној дужности. Друге исправке и допуне записника може наредити само веће.

Примедбе и предлози странака у погледу записника, као и исправке и допуне записника, морају се забележити у наставку завршеног записника. У наставку записника забележиће се и разлози због којих поједини предлози и примедбе нису усвојени. Председник већа и записничар потписују и наставак записника.

Члан 242.

Писмена се достављају, по правилу, посредством службеног лица органа поступка који је одлуку донео или непосредно код тог органа, преко поште или друге организације регистроване за послове достављања писмена, органа локалне самоуправе, замолним путем преко другог државног органа, телекомуникационим или електронским путем, ~~а изузетно и посредством полиције.~~

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПИСМЕНА СЕ МОГУ ДОСТАВЉАТИ ПОСРЕДСТВОМ ПОЛИЦИЈЕ, САМО УКОЛИКО ДОСТАВЉАЊЕ НА НАЧИН ИЗ СТАВА 1. НИЈЕ МОГУЋЕ ИЛИ ЈЕ ЗНАТНО ОТЕЖАНО.

Позив за главни претрес или други позив орган поступка може и усмено саопштити лицу које се налази пред њим, уз упозорење на последице недоласка. Позив и упозорење ће се забележити у записнику који ће позвано лице потписати, осим ако је то забележно у записнику о главном претресу и тиме се сматра да је достављање извршено.

Достављање се може извршити и истицањем на огласној табли или интернет страници органа поступка, а уз сагласност лица коме се достављање има извршити и преко пуномоћника за пријем писмена, путем поштанског фаха или електронске поште. Достављање се сматра извршеним протеклом рока од осам дана од дана истицања писмена на огласној табли или интернет страници органа поступка, односно од пријема потврде да је писмено предато пуномоћнику за пријем писмена, поштанском фаху, односно достављено електронским путем.

Достављање

Члан 243.

Писмено се доставља непосредном предајом лицу коме је упућено.

Ако се лице из става 1. не затекне тамо где се достављање има извршити, писмено се може предати пунолетном члану његовог домаћинства који је дужан да га прими. ~~Ако се члан породичног домаћинства ту не затекне, писмено ће се предати портиру, суседу или председнику кућног савета ако они на то пристају и тиме се сматра да је достављање извршено.~~

Ако се достављање врши на радном месту лица из става 1. овог члана, а то лице се ту не затекне, писмено се може предати лицу овлашћеном за пријем поште које је дужно да прими писмено или лицу које је тамо запослено, ако оно пристане да прими писмено и тиме се сматра да је достављање извршено.

Ако лице из ст. 2. и 3. овог члана које није дужно да прими писмено одбије да то учини, достављач ће оставити обавештење да ће се писмено истаћи на огласној табли суда и по могућству, интернет страници органа поступка. По протеклу рока од осам дана од дана истицања писмена сматра се да је достављање извршено.

Када лице из става 1. овог члана или лице из ст. 2. и 3. овог члана које је дужно да прими писмено, одбије да то учини, достављач ће забележити на доставници дан, час и разлог одбијања пријема, а писмено ће се оставити у стану лица из става 1. овог члана или у просторији где је оно запослено и тиме је достављање извршено.

Ако се на месту где се достава има извршити не затекне лице из ст. 2. и 3. овог члана које је дужно да прими писмено, достављање ће се извршити на начин предвиђен у ставу 4. овог члана.

Потврда о достављању

Члан 244.

Писмена која се достављају непосредном предајом, уручују се у затвореном омоту.

Прималац и достављач потписују потврду о извршеном достављању - доставници или повратницу. Прималац ће на потврди назначити дан пријема.

Ако је прималац неписмен или није у стању да се потпише, достављач ће га потписати, назначити дан пријема и ставити напомену зашто је потписао примаоца.

Ако примаоца одбије да потпише потврду из става 2. овог члана, достављач ће то забележити на потврди и назначити дан предаје и тиме је достављање извршено.

Потврду о пријему писмена достављеног путем поштанског фаха представља документ оверен од стране поште о дану и часу предаје писмена у поштански фах.

Потврду о пријему писмена достављеног електронским путем представља одштампани електронски запис о дану и часу када је уређај за електронски пренос података забележио да је писмено послато примаоцу, назив пошиљаоца и примаоца и назив писмена.

ПОТВРДА О ИЗВРШЕНОМ ДОСТАВЉАЊУ СЕ ПОСЛЕ ПОВРАТКА У ОРГАН ПОСТУПКА БЕЗ ОДЛАГАЊА ЗДРУЖУЈЕ СПИСИМА ПРЕДМЕТА.

2. Разматрање списа

Услови за разматрање списа

Члан 250.

Свако ко има оправдани интерес може разматрати, копирати или снимати поједине списе, осим оних који имају ознаку степена тајности.

Дозволу за разматрање, СНИМАЊЕ И КОПИРАЊЕ списа из става 1. овог члана у току поступка даје ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, односно суд, а након завршетка поступка председник суда или службено лице које он одреди.

Ако је са главног претреса била искључена јавност или би право на приватност могло да буде теже повређено, разматрање списа из става 1. овог члана може се ускратити или условити забраном јавне употребе имена учесника у поступку. Против решења о ускраћивању разматрања списа дозвољена је жалба која не задржава извршење решења.

Разматрање списа и разгледање предмета

Члан 251.

Окривљени, односно осумњичени који је саслушан по одредбама о саслушању окривљеног и његов бранилац, имају право да разматрају списе и разгледају прикупљене предмете који служе као доказ.

Право из става 1. овог члана има и оштећени (члан 50. став 1. тачка ~~4~~ 7) и став 2.), оштећени као тужилац (члан 58. став 2.) и приватни тужилац (члан 64. став 2.).

НА ЗАХТЕВ ЛИЦА ИЗ СТАВА 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА ОРГАН ПОСТУПКА УМНОЖАВА, ОДНОСНО СНИМА ДОКАЗНИ МАТЕРИЈАЛ У ЕЛЕКТРОНСКОЈ ФОРМИ БЕЗ НАКНАДЕ, ОСИМ ДОКАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА КОЈИ НИЈЕ МОГУЋЕ УМНОЖИТИ НА НАВЕДЕНИ НАЧИН, АКО ЈЕ ТО ПОТРЕБНО УЧИНИТИ У ПИСАНОЈ ФОРМИ.

Одлучивање о имовинскоправном захтеву

Члан 258.

О имовинскоправном захтеву одлучује суд.

Кад се суд огласи ненадлежним за кривични поступак, упутиће овлашћено лице да имовинскоправни захтев може поднети у кривичном поступку који ће отпочети или бити настављен пред надлежним судом.

Кад суд донесе пресуду којом се окривљени ослобађа од оптужбе или којом се оптужба одбија или кад решењем обустави кривични поступак, упутиће овлашћено лице да имовинскоправни захтев може остваривати у парничном поступку.

У пресуди којом окривљеног оглашава кривим или решењу о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења, суд ће овлашћеном лицу досудити имовинскоправни захтев у целини или делимично, а за ~~више~~ ПРЕОСТАЛИ ДЕО ЋЕ упутити на парнични поступак. Ако подаци кривичног поступка не пружају поуздан основ ни за потпуно ни за делимично пресуђење, суд ће овлашћено лице упутити да имовинскоправни захтев у целини може да остварује у парничном поступку.

Ако се имовинскоправни захтев односи на повраћај ствари, а суд установи да ствар припада оштећеном и да се налази код окривљеног или код неког од учесника у кривичном делу или код лица коме су је они дали на чување, одредиће у пресуди или решењу из става 4. овог члана да се ствар преда оштећеном.

Ако се имовинскоправни захтев односи на поништај одређеног правног посла, а суд нађе да је захтев основан, изрећи ће у пресуди или решењу из става 4. овог члана потпун или делимични поништај тог правног посла, с последицама које из тога проистичу, не дирајући у права трећих лица.

Појам и врсте трошкова

Члан 261.

Трошкови кривичног поступка су издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка.

Трошкови кривичног поступка обухватају:

- 1) трошкове за сведоке, вештаке, стручне саветнике, преводиоце, тумаче и стручна лица и трошкове увиђаја;
 - 2) трошкове превоза окривљеног;
 - 3) издатке за довођење окривљеног;
 - 4) путне трошкове службених лица;
 - 5) трошкове лечења окривљеног за време док се налази у притвору, као и трошкове порођаја, осим трошкова који се наплаћују из фонда за здравствено осигурање;
 - 6) трошкове техничког прегледа возила, анализе узорака (чл. 140. до 142.) и превоза леша до места обдукције;
 - 7) награду вештаку, награду стручном саветнику, награду преводиоцу, награду тумачу, награду и нужне издатке браниоца, нужне издатке приватног тужиоца и оштећеног као тужиоца и њихових законских заступника, као и награду и нужне издатке њихових пуномоћника;
 - 8) нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и награду и нужне издатке његовог пуномоћника;
 - 9) паушални износ, за трошкове који нису обухваћени тач. 1) до 8) овог става.
- Паушални износ се одређује према трајању и сложености поступка и имовном стању лица обавезног да плати овај износ.

Трошкови из става 2. тач. 1) до 6) овог члана, као и НАГРАДА И нужни издаци постављеног браниоца (члан 76.) и постављеног пуномоћника (члан 59. и члан 103. став 3.), НАГРАДА ВЕШТАКА, СТРУЧНОГ САВЕТНИКА, ПРЕВОДИОЦА И ТУМАЧА, у поступку због кривичних дела за која се гони по службеној дужности, исплаћују се из средстава органа поступка ~~унапред~~, а наплаћују се касније од лица која су дужна да их накнаде по одредбама овог законика. Орган поступка дужан је да све трошкове који су ~~унапред~~ исплаћени унесе у попис који ће се приложити списима.

Трошкови превођења и тумачења, као и трошкове одбране сиромашног окривљеног (члан 77. став 1.) неће се наплаћивати од лица која су по одредбама овог законика дужна да накнаде трошкове кривичног поступка.

~~Трошкове предистражног поступка који се односе на награду и нужне издатке браниоца кога је одредила полиција исплаћује тај орган.~~

Одлучивање о трошковима поступка

Члан 262.

У свакој пресуди или решењу које одговара пресуди одлучиће се ко ће сносити трошкове поступка и колико они износе. У поступку за кривична дела за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности, награда вештаку, преводиоцу и тумачу може се одредити до двоструког износа награде предвиђене за вештачење, превођење или тумачење у другим кривичним стварима.

Ако недостају подаци о висини трошкова, посебно решење о висини трошкова донеће председник већа или судија појединац када се ти подаци прибаве. ПОДАЦИ О ВИСИНИ ТРОШКОВА И ЗАХТЕВ ЗА ЊИХОВУ НАКНАДУ МОГУ СЕ ПОДНЕТИ НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ЈЕДНЕ ГОДИНЕ ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ПРАВНОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

~~Када је о трошковима кривичног поступка одлучено посебним решењем, о жалби против тог решења одлучује веће (члан 21. став 4.).~~

У ПРЕТКРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ И У ИСТРАЗИ ОДЛУКУ О ТРОШКОВИМА ДОНОСИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ.

КАДА ЈЕ О ВИСИНИ ТРОШКОВА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ОДЛУЧЕНО ПОСЕБНИМ РЕШЕЊЕМ, О ЖАЛБИ ПРОТИВ ТОГ РЕШЕЊА ОДЛУЧУЈЕ ВЕЋЕ (ЧЛАН 21. СТАВ 4.).

Накнада трошкова из буџетских средстава и на терет других лица

Члан 265.

Кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тач. 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца, и пуномоћника ОШТЕЂЕНОГ И ПУНОМОЋНИКА СВЕДОКА (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда, ОДНОСНО ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА.

Лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело лажног пријављивања обавезаће се посебним решењем да сноси трошкове кривичног поступка

које је проузроковало. Ово решење, на предлог јавног тужиоца, доноси веће (члан 21. став 4.).

Приватни тужилац је дужан да накнади трошкове кривичног поступка из члана 261. став 2. тач. 1) до б) и тачка 9) овог законика, нужне издатке окривљеног, нужне издатке и награду његовог браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награду вештака и стручног саветника, ако је поступак обустављен или је оптужба одбијена или је окривљени ослобођен од оптужбе, осим ако је поступак обустављен, односно ако је оптужба одбијена због смрти окривљеног или због тога што је наступила застарелост кривичног гоњења услед одуговлачења поступка које се не може приписати у кривицу приватног тужиоца. Ако је поступак обустављен услед одустанка од тужбе, окривљени и приватни тужилац могу се поравнати у погледу њихових међусобних трошкова. Ако има више приватних тужилаца, сви ће сносити трошкове солидарно.

Оштећени који је одустао од предлога за гоњење сносиће трошкове кривичног поступка ако окривљени није изјавио да ће их сам сносити.

Кад суд одбаци оптужницу због ненадлежности, одлуку о трошковима донеће надлежни суд.

~~Ако захтев за накнаду нужних издатака и награде из става 1. овог члана не буде усвојен или суд о њему не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева, окривљени и бранилац имају право да потраживања остварују у парничном поступку против Републике Србије.~~

Издвојено мишљење

Члан 273.

Судија Врховног ~~касационог~~ суда који на седници већа приликом гласања остане у мањини у вези са питањем о постојању повреде закона, има право да издвоји мишљење и да га писмено образложи.

Судија је дужан да писмено образлагање издвојеног мишљења усмено најави на седници већа након доношења одлуке и може захтевати да се то мишљење објави заједно са одлуком.

Судија је дужан да у року од 15 дана од дана доношења одлуке председнику већа достави писмено образложење издвојеног мишљења.

Ако писмено образложење издвојеног мишљења није достављено председнику већа до истека рока из става 3. овог члана, одлука се отправља, а накнадно достављено издвојено мишљење прилаже се судском предмету и чини његов саставни део.

Глава XV

~~ПРЕДИСТРАЖНИ~~ ПРЕТКРИВИЧНИ ПОСТУПАК

Подношење кривичне пријаве

Члан 280.

Државни и други органи, правна и физичка лица пријављују кривична дела за која се гони по службеној дужности, о којима су обавештена или за њих сазнају на други начин, под условима предвиђеним законом или другим прописом.

Кривичним закоником је предвиђено у којем случају непријављивање кривичног дела представља кривично дело.

Подносилац кривичне пријаве из става 1. овог члана навешће доказе који су му познати и предузеће мере да би се сачували трагови кривичног дела, предмети на којима је или помоћу којих је учињено кривично дело и други докази.

НА ЗАХТЕВ ОШТЕЂЕНОГ КОЈИ ЈЕ ПОДНЕО КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ, НАДЛЕЖНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ИЗДАЋЕ ПОТВРДУ О ПОДНОШЕЊУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ КОЈА САДРЖИ ПОДАТКЕ О КРИВИЧНОМ ДЕЛУ.

УКОЛИКО ОШТЕЂЕНИ НЕ РАЗУМЕ ЈЕЗИК ПОСТУПКА, ОМОГУЋИЋЕ МУ СЕ ПОДНОШЕЊЕ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ НА ЈЕЗИКУ КОЈИ РАЗУМЕ. НА ЗАХТЕВ ОШТЕЂЕНОГ, ПИСАНА ПОТВРДА О ПОДНЕТОЈ КРИВИЧНОЈ ПРИЈАВИ ЋЕ СЕ ПРЕВЕСТИ НА ЈЕЗИК КОЈИ РАЗУМЕ.

Начин подношења и уписивање кривичне пријаве

Члан 281.

Кривична пријава се подноси надлежном ~~јавном—тужиоцу~~ **ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ**, писмено, усмено или другим средством.

Ако се кривична пријава подноси усмено, о њој ће се саставити записник и подносилац ће се упозорити на последице лажног пријављивања. Ако је пријава саопштена телефоном или другим телекомуникацијским средством сачиниће се службена белешка, а ако је пријава поднесена електронском поштом сачуваће се на одговарајућем носиоцу података и одштампати.

Ако је кривична пријава поднесена полицији, ненадлежном ~~јавном—тужиоцу~~ **ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ** или суду, они ће пријаву примити и одмах доставити надлежном ~~јавном—тужиоцу~~ **ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ**.

Поступање јавног тужиоца по кривичној пријави

Члан 282.

Ако јавни тужилац из саме кривичне пријаве не може оценити да ли су вероватни наводи пријаве или ако подаци у пријави не пружају довољно основа да може одлучити да ли ће спровести истрагу или ако је на други начин сазнао да је извршено кривично дело, јавни тужилац може:

- 1) сам прикупити потребне податке;
- 2) позивати грађане, под условима из члана 288. ст. 1. до 6. овог законика;
- 3) поднети захтев државним и другим органима и правним лицима да му пруже потребна обавештења.

За непоступање по захтеву јавног тужиоца из става 1. тачка 3) овог члана одговорно лице се може новчано казнити до 150.000 динара, а ако и после тога одбије да да потребне податке, може се још једном казнити истом казном.

Одлуку о новчаном кажњавању из става 2. овог члана доноси јавни тужилац. О жалби против решења којим је изречена новчана казна, одлучује судија за претходни поступак. Жалба не задржава извршење решења.

Ако није у могућности да сам предузме радње из става 1. овог члана, јавни тужилац ће захтевати од полиције да прикупи потребна обавештења и да предузме друге мере и радње у циљу откривања кривичног дела и учиниоца (чл. 286. до 288.).

~~Полиција је дужна да поступи по захтеву јавног тужиоца и да га обавести о мерама и радњама које је предузела најкасније у року од 30 дана од дана када је примила захтев. У случају непоступања по захтеву јавни тужилац ће поступити у складу са чланом 44. ст. 2. и 3. овог законика.~~

ПОЛИЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПОСТУПИ ПО ЗАХТЕВУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА И ДА ГА БЕЗ ОДЛАГАЊА ОБАВЕСТИ О МЕРАМА И РАДЊАМА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДУЗЕЛА.

Јавни тужилац, државни и други органи, односно правна лица дужни су приликом прикупљања обавештења, односно давања података да поступају обазриво, водећи рачуна да се не нашкоди части и угледу лица на које се ови подаци односе.

Одлагање кривичног гоњења

Члан 283.

~~Јавни тужилац може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година, ако осумњичени прихвати једну или више од следећих обавеза:~~

~~1) да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету;~~

~~2) да на рачун прописан за уплату јавних прихода уплати одређени новчани износ, који се користи за хуманитарне или друге јавне сврхе;~~

~~3) да обави одређени друштвенкорисни или хуманитарни рад;~~

~~4) да испуни доселе обавезе издржавања;~~

~~5) да се подвргне одвикавању од алкохола или онојних дрога;~~

~~6) да се подвргне психосоцијалном третману ради отклањања узрока насилничког понашања;~~

~~7) да изврши обавезу установљену правноснажном одлуком суда, односно поштује ограничење утврђено правноснажном судеком одлуком.~~

~~У наредби о одлагању кривичног гоњења јавни тужилац ће одредити рок у којем осумњичени мора извршити преузете обавезе, с тим да рок не може бити дужи од годину дана. Надзор над извршењем обавеза обавља повереник из органа управе надлежног за послове извршење кривичних санкција, у складу са прописом који доноси министар надлежан за послове правосуђа.~~

~~Ако осумњичени у року изврши обавезу из става 1. овог члана, јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву и о томе обавестити оштећеног, а одредба члана 51. став 2. законика неће се примењивати.~~

~~Средства из става 1. тачка 2) овог члана додељују се хуманитарним организацијама, фондовима, јавним установама или другим правним или физичким лицима, по спроведеном јавном конкурсе, који расписује министарство надлежно са послове правосуђа.~~

~~Јавни конкурсе из става 4. овог члана спроводи комисија коју образује министар надлежан за послове правосуђа.~~

~~Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана комисија може, на захтев физичког лица, без спровођења јавног конкурса, предложити да се средства из става 1. тачка 2) овог члана доделе ради лечења детета у иностранству, ако средства за лечење нису обезбеђена у Републичком фонду за здравствено осигурање.~~

~~Спровођење јавног конкурса, критеријуми за расподелу средстава, састав и начин рада комисије уређују се актом министра надлежног за послове правосуђа.~~

~~Одлуку о расподели средстава из става 1. тачка 2) овог члана доноси Влада.~~

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОШТЕЋЕНОГ МОЖЕ ОДЛОЖИТИ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА НОВЧАНА КАЗНА ИЛИ КАЗНА ЗАТВОРА ДО ПЕТ ГОДИНА, ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА КАЗНА ЗАТВОРА ДО ПЕТ ГОДИНА И НОВЧАНА КАЗНА, КАО И ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА ЈЕ ЗАКОНОМ ПРОПИСАНО ОБАВЕЗНО ИЗРИЦАЊЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ УЗ НАВЕДЕНЕ КАЗНЕ, АКО НАЂЕ ДА НЕ БИ БИЛО У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ ВОЂЕЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА, С ОБЗИРОМ НА ПРИРОДУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА И ОКОЛНОСТИ ПОД КОЈИМА ЈЕ УЧИЊЕНО, СТЕПЕН КРИВИЦЕ, РАНИЈИ ЖИВОТ ОСУМЊИЧЕНОГ, ЊЕГОВА ЛИЧНА СВОЈСТВА И ОДНОС ПРЕМА ОШТЕЋЕНОМ, АКО ОСУМЊИЧЕНИ ПРИХВАТИ ЈЕДНУ ИЛИ ВИШЕ ОД СЛЕДЕЋИХ ОБАВЕЗА:

7) ДА ОТКЛОНИ ШТЕТНУ ПОСЛЕДИЦУ НАСТАЛУ ИЗВРШЕЊЕМ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЛИ ДА НАКНАДИ ПРИЧИЊЕНУ ШТЕТУ;

8) ДА НА РАЧУН ПРОПИСАН ЗА УПЛАТУ ЈАВНИХ ПРИХОДА УПЛАТИ ОДРЕЂЕНИ НОВЧАНИ ИЗНОС, КОЈИ СЕ КОРИСТИ ЗА ХУМАНИТАРНЕ СВРХЕ, ИЛИ ДРУГЕ ЈАВНЕ СВРХЕ;

9) ДА ОБАВИ ОДРЕЂЕНИ ДРУШТВЕНО-КОРИСТАН ИЛИ ХУМАНИТАРНИ РАД;

10) ДА ИСПУНИ ДОСПЕЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗДРЖАВАЊА;

11) ДА СЕ ПОДВРГНЕ ОДВИКАВАЊУ ОД АЛКОХОЛА ИЛИ ОПОЈНИХ ДРОГА;

12) ДА СЕ ПОДВРГНЕ ПСИХОСОЦИЈАЛНОМ ТРЕТМАНУ РАДИ ОТКЛАЊАЊА УЗРОКА НАСИЛНИЧКОГ ПОНАШАЊА.

У НАРЕДБИ О ОДЛАГАЊУ КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ОДРЕДИТИ НАЧИН И РОК У КОЈЕМ ОСУМЊИЧЕНИ МОРА ИЗВРШИТИ ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ, КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ ДУЖИ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ. НАДЗОР НАД ИЗВРШЕЊЕМ ОБАВЕЗА ОБАВЉА ПОВЕРЕНИК ИЗ ОРГАНА УПРАВЕ НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ИЗВРШЕЊА КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА, У СКЛАДУ СА ПРОПИСОМ КОЈИ ДОНОСИ МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА.

АКО ОСУМЊИЧЕНИ У РОКУ ИЗВРШИ ОБАВЕЗУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ РЕШЕЊЕМ ОДБАЦИТИ КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ И О ТОМЕ ОБАВЕСТИТИ ПОДНОСИОЦА КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ И ОШТЕЋЕНОГ, А ОДРЕДБА ЧЛАНА 51. ОВОГ ЗАКОНИКА НЕЋЕ СЕ ПРИМЕЊИВАТИ.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА САДРЖИ ОДЛУКУ О ТРОШКОВИМА КОЈЕ ЈЕ ОСУМЊИЧЕНИ СКРИВИО.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ДОСТАВИТИ ОСУМЊИЧЕНОМ И ОШТЕЋЕНОМ СА ПОУКОМ ДА ИМОВИНСКОПРАВНИ ЗАХТЕВ МОЖЕ ОСТВАРИТИ У ПАРНИЦИ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА.

ОСУМЊИЧЕНИ У ОДНОСУ НА КОЈЕГ ЈЕ КРИВИЧНА ПРИЈАВА ОДБАЧЕНА НЕ МОЖЕ СЕ ПОНОВО ГОНИТИ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ ЈЕ ДОНЕТО РЕШЕЊЕ О ОДБАЦИВАЊУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА.

РАСПОДЕЛА СРЕДСТАВА

ЧЛАН 283А

СРЕДСТВА ИЗ ЧЛАНА 283. СТАВ 1. ТАЧКА 2) ОВОГ ЗАКОНИКА ДОДЕЉУЈУ СЕ ХУМАНИТАРНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА, ФОНДОВИМА, ЈАВНИМ УСТАНОВАМА ИЛИ ДРУГИМ ПРАВНИМ ИЛИ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА, ПО СПРОВЕДЕНОМ ЈАВНОМ КОНКУРСУ, КОЈИ РАСПИСУЈЕ МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО СА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА.

ЈАВНИ КОНКУРС ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СПРОВОДИ КОМИСИЈА КОЈУ ОБРАЗУЈЕ МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА.

ИЗУЗЕТНО ОД СТ. 2. И 3. ОВОГ ЧЛАНА КОМИСИЈА МОЖЕ, НА ЗАХТЕВ ФИЗИЧКОГ ЛИЦА, БЕЗ СПРОВОЂЕЊА ЈАВНОГ КОНКУРСА, ПРЕДЛОЖИТИ ДА СЕ СРЕДСТВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОДЕЛЕ РАДИ ЛЕЧЕЊА ДЕТЕТА У ИНОСТРАНСТВУ, АКО СРЕДСТВА ЗА ЛЕЧЕЊЕ НИСУ ОБЕЗБЕЂЕНА У РЕПУБЛИЧКОМ ФОНДУ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ.

СПРОВОЂЕЊЕ ЈАВНОГ КОНКУРСА, КРИТЕРИЈУМИ ЗА РАСПОДЕЛУ СРЕДСТАВА, САСТАВ И НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ УРЕЂУЈУ СЕ АКТОМ МИНИСТРА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА.

ОДЛУКУ О РАСПОДЕЛИ СРЕДСТАВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОНОСИ ВЛАДА.

Одбацивање кривичне пријаве

Члан 284.

Јавни тужилац ће решењем одбацивати кривичну пријаву ако из саме пријаве проистиче да:

1) пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности;
2) је наступила застарелост или је дело обухваћено амнестијом или помиловањем или постоје друге околности које трајно искључују гоњење;

~~3) не постоје основи сумње да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности.~~

3) НЕ ПОСТОЈЕ ОСНОВИ СУМЊЕ ДА ЈЕ ПРИЈАВЉЕНО ЛИЦЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

~~О одбацивању пријаве, као и о разлозима за то, јавни тужилац ће обавестити оштећеног у року од осам дана и поучити га о његовим правима (члан 51. став 1.), а ако је кривичну пријаву поднео орган полиције, обавестиће и тај орган.~~

~~У случају кривичних дела за која је прописана казна затвора до три године, јавни тужилац може одбацивати кривичну пријаву ако је осумњичени, услед стварног кајања,~~

~~спречено наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, а јавни тужилац, према околностима случаја, оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично. У овом случају одредба члана 51. став 2. овог законика неће се примењивати.~~

РЕШЕЊЕ О ОДБАЦИВАЊУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ДОСТАВИТИ ОШТЕЋЕНОМ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА И ПОУЧИТИ ГА О ЊЕГОВИМ ПРАВИМА (ЧЛАН 51. СТАВ 1.). ОШТЕЋЕНИ ЋЕ СЕ ПОУЧИТИ ДА И АКО НЕ ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР СВОЈ ИМОВИНСКОПРАВНИ ЗАХТЕВ МОЖЕ ОСТВАРИТИ У ПАРНИЦИ.

ОБАВЕШТЕЊЕ О ОДБАЦИВАЊУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ДОСТАВЉА ОКРИВЉЕНОМ И БРАНИОЦУ, ОДНОСНО ПОЛИЦИЈИ, АКО ЈЕ КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ ПОДНЕЛА ПОЛИЦИЈА.

ОДБАЦИВАЊЕ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ ИЗ РАЗЛОГА ПРАВИЧНОСТИ

284А

У СЛУЧАЈУ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ЗА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА КАЗНА ЗАТВОРА ДО ТРИ ГОДИНЕ, ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОШТЕЋЕНОГ МОЖЕ ОДБАЦИТИ КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ, АКО ЈЕ ОСУМЊИЧЕНИ УСЛЕД СТВАРНОГ КАЈАЊА СПРЕЧИО НАСТУПАЊЕ ШТЕТЕ ИЛИ ЈЕ ШТЕТУ У ПОТПУНОСТИ ВЕЋ НАДОКНАДИО, А ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ПРЕМА ОКОЛНОСТИМА СЛУЧАЈА ОЦЕНИ ДА ИЗРИЦАЊЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ НЕ БИ БИЛО ПРАВИЧНО. У ОВОМ СЛУЧАЈУ, ОДРЕДБА ЧЛАНА 51. ОВОГ ЗАКОНИКА СЕ НЕЋЕ ПРИМЕЊИВАТИ.

КАДА ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ДОНЕСЕ ОДЛУКУ У СМЛИСЛУ СТАВА 1 ОВОГ ЧЛАНА, ЛИЦЕ У ОДНОСУ НА КОЈЕ ЈЕ КРИВИЧНА ПРИЈАВА ОДБАЧЕНА НЕ МОЖЕ СЕ ПОНОВО ГОНИТИ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

2. Овлашћења органа ~~предистражног~~ ПРЕТКРИВИЧНОГ поступка

Овлашћења јавног тужиоца

Члан 285.

~~Јавни тужилац руководи предистражним поступком.~~

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ РУКОВОДИ ПРЕТКРИВИЧНИМ ПОСТУПКОМ И ИМА ПРАВО И ДУЖНОСТ СТАЛНОГ НАДЗОРА НАД СПРОВОЂЕЊЕМ РАДЊИ КОЈЕ ЈЕ НАЛОЖИО ПОЛИЦИЈИ.

Ради вршења овлашћења из става 1. овог члана јавни тужилац предузима потребне радње ради гоњења учинилаца кривичних дела.

Јавни тужилац може наложити полицији да предузима одређене радње ради откривања кривичних дела и проналажења осумњичених. Полиција је дужна да изврши налог јавног тужиоца, као и да га о предузетим радњама редовно обавештава БЕЗ ОДЛАГАЊА И ДА ГА О ПРЕДУЗЕТИМ РАДЊАМА ОДМАХ ОБАВЕСТИ.

У случају непоступања полиције по налогу, јавни тужилац ће поступити у складу са чланом 44. ст. 2. и 3. овог законика.

~~У току предистражног поступка јавни тужилац је овлашћен да од полиције преузме вршење радње коју је полиција на основу закона самостално предузела.~~

Овлашћења полиције

Члан 286.

Ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка.

У циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може: да тражи потребна обавештења од грађана; да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага; да за неопходно потребно време, а најдуже до осам часова ограничи кретање на одређеном простору; да предузме потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета; да распише потрагу за лицем и предметима за којима се трага; да у присуству одговорног лица прегледа одређене објекте и просторије државних органа, предузећа, радњи и других правних лица, оствари увид у њихову документацију и да је по потреби одузме; да предузме друге потребне мере и радње. О чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима који су пронађени или одузети, саставиће се записник или службена белешка.

~~По налогу судије за претходни поступак, а на предлог јавног тужиоца, полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација.~~

ПО НАРЕДБИ СУДИЈЕ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ИЗДАТОЈ НА ЗАХТЕВ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА, ПОЛИЦИЈА И БЕЗБЕДНОСНО-ИНФОРМАТИВНА АГЕНЦИЈА МОГУ У ЦИЉУ ИСПУЊЕЊА ДУЖНОСТИ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРИБАВИТИ ЕВИДЕНЦИЈУ ТЕЛЕФОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ, ЕВИДЕНЦИЈУ КОРИШЋЕНИХ РАДИО-БАЗНИХ СТАНИЦА ИЛИ ЛОЦИРАЊЕ МЕСТА СА КОЈЕГ СЕ ОБАВЉА КОМУНИКАЦИЈА.

О предузимању мера и радњи из ст. 2. и 3. овог члана полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања, обавештава јавног тужиоца, А О МЕРАМА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА И СУДИЈУ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК.

Лице према коме је примењена нека од мера и радњи ст. 2. и 3. овог члана има право да поднесе притужбу надлежном судији за претходни поступак.

Доказне радње полиције

Члан 287.

Ако полиција у ~~предистражном~~ ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку предузме доказну радњу о томе ће без одлагања обавестити јавног тужиоца.

Докази које је полиција прибавила предузимањем доказних радњи могу бити коришћени у даљем току кривичног поступка, ако су доказне радње спроведене у складу са овим закоником.

Прикупљање обавештења од грађана

Члан 288.

Полиција може позивати грађане ради прикупљања обавештења. У позиву се мора назначити разлог позивања и својство у коме се грађанин позива, КАО И ПРАВО НА ПУНОМОЋНИКА ИЗ РЕДА АДВОКАТА. Принудно се може довести лице које се није одазвало позиву само ако је у позиву било на то упозорено.

Приликом поступања по одредбама овог члана, полиција не може грађане саслушавати у својству окривљеног, односно испитивати у својству сведока или вештака, осим у случају из члана 289. овог законика.

Прикупљање обавештења од истог лица може трајати онолико колико је неопходно да се добије потребно обавештење, а најдуже четири часа, а по престанку лица које даје обавештења и дуже.

Обавештења од грађана се не смеју прикупљати принудно.

Службена белешка о датом обавештењу прочитаће се грађанину који је обавештење дао, а он може ставити примедбе које је полиција дужна да унесе у службену белешку. Копија службене белешке о датом обавештењу издаће се грађанину, ако то захтева.

Грађанин се може поново позивати ради прикупљања обавештења о околностима другог кривичног дела или учиниоца, а ради прикупљања обавештења о истом кривичном делу не може се поново принудно доводити.

По одобрењу судије за претходни поступак, председника већа или судије појединца, полиција може прикупљати обавештења и од притвореника, ако је то потребно ради откривања других кривичних дела или других учинилаца. Ова ће се обавештења прикупљати у заводу у којем је окривљени притворен, у време које одреди суд, и у присуству браниоца.

На основу прикупљених обавештења, полиција саставља кривичну пријаву у којој наводи доказе за које је сазнала приликом прикупљања обавештења. У кривичну пријаву не уноси се садржина изјава које су поједини грађани дали приликом прикупљања обавештења, осим исказа који је осумњичени дао у складу са чланом 289. овог законика.

Уз кривичну пријаву достављају се и предмети, скице, фотографије, прибављени извештаји, списи о предузетим мерама и радњама, службене белешке, изјаве и други материјали који могу бити корисни за успешно вођење поступка.

Ако полиција после подношења кривичне пријаве сазна за нове чињенице, доказе или трагове кривичног дела, дужна је да прикупи потребна обавештења и да извештај о томе, као допуну кривичне пријаве, достави јавном тужиоцу.

Саслушање осумњиченог

Члан 289

~~Кад полиција прикупља обавештења од лица за које постоје основи сумње да је учинилац кривичног дела или према том лицу предузима радње у предистражном поступку предвиђене овим закоником, може га позивати само у својству осумњиченог. У позиву ће се осумњичени упозорити да има право да узме браниоца.~~

~~Ако полиција у току прикупљања обавештења оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, дужна је да га одмах поучи о правима из члана 68. став 1. тач.~~

~~1) и 2) овог законика и о праву да узме браниоца који ће присуствовати његовом саслушању.~~

~~О поступању у смислу одредби ст. 1. и 2. овог члана, полиција ће без одлагања обавестити надлежног јавног тужиоца. Јавни тужилац може обавити саслушање осумњиченог, присуствовати саслушању или саслушање поверити полицији.~~

~~Ако осумњичени пристаје да да исказ, орган који обавља саслушање ће поступити у складу са одредбама овог законика о саслушању окривљеног под условом да су пристанак осумњиченог да буде саслушан и његов исказ током саслушања дати у присуству браниоца. Записник о овом саслушању се не издваја из списка и може се користити као доказ у кривичном поступку.~~

~~Ако јавни тужилац није присутан саслушању осумњиченог, полиција ће му без одлагања доставити записник о саслушању.~~

КАД ПОЛИЦИЈА ПРИКУПЉА ОБАВЕШТЕЊА ОД ЛИЦА ЗА КОЈЕ ПОСТОЈЕ ОСНОВИ СУМЊЕ ДА ЈЕ УЧИНИЛАЦ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЛИ ПРЕМА ТОМ ЛИЦУ ПРЕДУЗИМА РАДЊЕ У ПРЕТКРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ПРЕДВИЂЕНЕ ОВИМ ЗАКОНИКОМ, МОЖЕ ГА ПОЗИВАТИ САМО У СВОЈСТВУ ОСУМЊИЧЕНОГ. У ПОЗИВУ ЋЕ СЕ ОСУМЊИЧЕНИ ПОУЧИТИ О ПРАВИМА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 68. СТАВ 2. И 3. ОВОГ ЗАКОНИКА.

АКО ПОЛИЦИЈА У ТОКУ ПРИКУПЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА ОЦЕНИ ДА ПОЗВАНИ ГРАЂАНИН МОЖЕ БИТИ СМАТРАН ОСУМЊИЧЕНИМ, ДУЖНА ЈЕ ДА ГА ПОУЧИ О ПРАВИМА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 68. СТАВ 2. И 3. ОВОГ ЗАКОНИКА.

О ПОСТУПАЊУ У СМISЛУ ОДРЕДБИ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА, ПОЛИЦИЈА ЋЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА ОБАВЕСТИТИ НАДЛЕЖНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА. ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ МОЖЕ ОБАВИТИ САСЛУШАЊЕ ОСУМЊИЧЕНОГ, ПРИСУСТВОВАТИ САСЛУШАЊУ ИЛИ САСЛУШАЊЕ ПОВЕРИТИ ПОЛИЦИЈИ.

ОСУМЊИЧЕНОГ КОЈИ СЕ ОДАЗВАО ПОЗИВУ И ОСУМЊИЧЕНОГ КОЈИ ЈЕ ПРИНУДНО ДОВЕДЕН ПОЛИЦИЈА ЋЕ ПРЕ ПОЧЕТКА САСЛУШАЊА ПОУЧИТИ О ПРАВИМА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 68. СТАВ 2. И 3. ОВОГ ЗАКОНИКА И УВЕРИЋЕ СЕ ДА ЛИ ЈЕ ОСУМЊИЧЕНИ ПОУКУ РАЗУМЕО. АКО ОСУМЊИЧЕНИ ИЗЈАВИ ДА ПОУКУ НИЈЕ РАЗУМЕО, ПОУЧИЋЕ СЕ О ПРАВИМА НА ЊЕМУ РАЗУМЉИВ НАЧИН.

АКО ОСУМЊИЧЕНИ ПРИСТАНЕ ДА ДА ИСКАЗ, ОРГАН КОЈИ ОБАВЉА САСЛУШАЊЕ ЋЕ ПОСТУПИТИ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА О САСЛУШАЊУ ОКРИВЉЕНОГ, ПОД УСЛОВОМ ДА СУ ПРИСТАНЕК ОСУМЊИЧЕНОГ ДА БУДЕ САСЛУШАН И ЊЕГОВ ИСКАЗ ТОКОМ САСЛУШАЊА ДАТИ У ПРИСУСТВУ БРАНИОЦА. ЗАПИСНИК О ОВОМ САСЛУШАЊУ СЕ НЕ ИЗДВАЈА ИЗ СПИСА И МОЖЕ СЕ КОРИСТИТИ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ.

Саслушање ухапшеног

Члан 293.

Јавни тужилац дужан је да ухапшеног који му је доведен поучи о правима из члана 69. став 1. овог законика и да му омогући да у његовом присуству, уз коришћење телефона или другог електронског преносиоца порука обавести браниоца непосредно или

посредством чланова породице или трећег лица чија истоветност јавном тужиоцу мора бити откривена, а ако је потребно и помогне му да нађе браниоца.

Ако ухапшени не обезбеди присуство браниоца у року од 24 часа од када му је то у смислу става 1. овог члана омогућено или изјави да не жели да узме браниоца, јавни тужилац је дужан да га без одлагања саслуша.

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ УХАПШЕНОГ У СМИСЛУ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА СЕ НЕ ИЗДВАЈА ИЗ СПИСА И МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ КАО ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ.

Ако у случају обавезне одбране (члан 74.) ухапшени не узме браниоца у року од 24 часа од часа кад је поучен о овом праву или изјави да неће узети браниоца, поставиће му се бранилац по службеној дужности.

Одмах после саслушања, јавни тужилац ће одлучити да ли ће ухапшеног пустити на слободу или ће судији за претходни поступак предложити одређивање притвора.

На захтев ухапшеног или његовог браниоца, члана породице ухапшеног или лица са којим ухапшени живи у ванбрачној или другој трајној заједници живота, или по службеној дужности, јавни тужилац може одредити лекарски преглед ухапшеног.

Одлуку о одређивању лекара који ће обавити преглед и записник о саслушању лекара јавни тужилац ће приложити списима.

Задржавање осумњиченог

Члан 294.

Лице ухапшено у складу са чланом 291. став 1. и чланом 292. став 1. овог законика, као и осумњиченог из члана 289. ст. 1. и 2. овог законика, јавни тужилац може изузетно задржати ради саслушања **И ПО ПОТРЕБИ РАДИ ПРЕДУЗИМАЊА ДРУГИХ ДОКАЗНИХ РАДЊИ**, најдуже 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив.

О задржавању, јавни тужилац или, по његовом одобрењу, полиција одмах, а најкасније у року од два часа од када је осумњиченом саопштено да је задржан, доноси и уручује решење. ~~У решењу морају бити наведени дело за које се осумњичени терети, основи сумње, дан и час лишења слободе или одазивања позиву, као и време почетка задржавања.~~

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА САДРЖИ ПОДАТКЕ О ДЕЛУ ЗА КОЈЕ СЕ ОСУМЊИЧЕНИ ТЕРЕТИ, ОБРАЗЛОЖЕНЕ ОКОЛНОСТИ ИЗ КОЈИХ ПРОИЗЛАЗЕ ОСНОВИ СУМЊЕ, РАЗЛОГ ЗАДРЖАВАЊА, ДАН И ЧАС ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ ИЛИ ОДАЗИВАЊА ПОЗИВУ, КАО И ВРЕМЕ ПОЧЕТКА ЗАДРЖАВАЊА.

Против решења о задржавању осумњичени и његов бранилац имају право жалбе у року од шест часова од достављања решења, **ПРЕКО ОРГАНА ПОСТУПКА КОЈИ ЈЕ ДОНЕО РЕШЕЊЕ**. О жалби одлучује судија за претходни поступак у року од четири часа од пријема жалбе. Жалба не задржава извршење решења.

Осумњичени има права предвиђена у члану 69. став 1. овог законика.

Осумњичени мора имати браниоца чим орган поступка из става 2. овог члана донесе решење о задржавању. Ако осумњичени сам, у року од четири часа, не обезбеди браниоца, јавни тужилац ће му га обезбедити по службеној дужности, по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ПО ПРЕСТАНКУ РАЗЛОГА ЗА ЗАДРЖАВАЊЕ РЕШЕЊЕМ УКИНУТИ ЗАДРЖАВАЊЕ ОКРИВЉЕНОГ.

Сврха истраге

Члан 295.

Истрага се покреће:

1) против одређеног лица за које постоје основи сумње да је учинило кривично дело;

2) против непознатог учиниоца када постоје основи сумње да је учињено кривично дело.

У истрази се прикупљају докази и подаци који су потребни да би се могло одлучити да ли ће се подићи оптужница или обуставити поступак, докази који су потребни да се утврди идентитет учиниоца, докази за које постоји опасност да се неће моћи поновити на главном претресу или би њихово извођење било отежано, као и други докази који могу бити од користи за поступак, а чије се извођење, с обзиром на околности случаја, показује целисходним.

ИСТРАГА СЕ ПОКРЕЋЕ ПРОТИВ ОДРЕЂЕНОГ ЛИЦА ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ ОСНОВАНА СУМЊА ДА ЈЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

У ИСТРАЗИ СЕ ПРИКУПЉАЈУ ДОКАЗИ И ПОДАЦИ ПОТРЕБНИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ПОДИЗАЊУ ОПТУЖНИЦЕ, О ОБУСТАВИ ИСТРАГЕ, КАО И ДОКАЗИ ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ ОПАСНОСТ ДА СЕ НЕЋЕ МОЋИ ПОНОВИТИ НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ ИЛИ БИ ЊИХОВО ИЗВОЂЕЊЕ БИЛО ОТЕЖАНО.

Наредба РЕШЕЊЕ о спровођењу истраге

Члан 296.

Истрага се покреће наредбом РЕШЕЊЕМ надлежног јавног тужиоца.

Наредба РЕШЕЊЕ о спровођењу истраге доноси се пре или непосредно после прве доказне радње коју су предузели јавни тужилац или полиција у предистражном ПРЕТКРИВИЧНОМ поступку, а најкасније у року од 30 дана од дана када је јавни тужилац обавештен о првој доказној радњи коју је полиција предузела.

У наредби РЕШЕЊУ о спровођењу истраге се морају навести: лични подаци осумњиченог ако је познат, ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ ОСУМЊИЧЕНОГ, опис дела из кога произлазе законска обележја кривичног дела, законски назив кривичног дела и околности из којих произилазе основи сумње ПРОИЗИЛАЗИ ОСНОВАНА СУМЊА.

Достављање наредбе осумњиченом ДОСТАВЉАЊЕ РЕШЕЊА

Члан 297.

Наредба о спровођењу истраге доставља се осумњиченом и његовом браниоцу, ако га има, заједно са позивом односно обавештењем о првој доказној радњи којој могу присуствовати (члан 300.).

~~Ако се у току истраге против непознатог учиниоца утврди његова неоветност, јавни тужилац ће допунити наредбу о спровођењу истраге у смислу члана 296. став 3. овог законика и поступити у складу са ставом 1. овог члана.~~

~~Истовремено са достављањем наредбе о спровођењу истраге осумњиченом и његовом браниоцу, јавни тужилац ће обавестити оштећеног о покретању истраге и поучити га о правима из члана 50. став 1. овог законика.~~

РЕШЕЊЕ О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ ДОСТАВЉА СЕ, БЕЗ ОДЛАГАЊА, ОКРИВЉЕНОМ И ЊЕГОВОМ БРАНИОЦУ, СА ПОУКОМ О ПРАВУ НА ЖАЛБУ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ ОКРИВЉЕНИ И ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ МОГУ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА.

СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ДОНОСИ РЕШЕЊЕ ДА НЕМА МЕСТА СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ, АКО УТВРДИ:

1) ДА ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ВОДИ ИСТРАГА НИЈЕ КРИВИЧНО ДЕЛО, А НЕМА УСЛОВА ЗА ПРИМЕНУ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ИЛИ ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ВОДИ ИСТРАГА НИЈЕ КРИВИЧНО ДЕЛО КОЈЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ;

2) ДА ЈЕ КРИВИЧНО ГОЂЕЊЕ ЗАСТАРЕЛО ИЛИ ЈЕ ДЕЛО ОБУХВАЂЕНО АМНЕСТИЈОМ ИЛИ ПОМИЛОВАЊЕМ ИЛИ ПОСТОЈЕ ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ ТРАЈНО ИСКЉУЧУЈУ КРИВИЧНО ГОЂЕЊЕ;

3) ДА НЕ ПОСТОЈИ ОСНОВАНА СУМЊА ДА ЈЕ ОКРИВЉЕНИ УЧИНИО КРИВИЧНО ДЕЛО КОЈЕ МУ СЕ СТАВЉА НА ТЕРЕТ.

АКО НАЂЕ ДА НЕМА РАЗЛОГА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ КОЈИМ ОДБИЈА ЖАЛБУ КАО НЕОСНОВАНУ.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 3. ТАЧКА 3) ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ИМА ПРАВО НА ЖАЛБУ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ПРИЈЕМА РЕШЕЊА ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА, КОЈЕ ОДЛУКУ ДОНОСИ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ЖАЛБЕ.

ОДЛУКУ О ЖАЛБИ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ДОНОСИ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ЖАЛБЕ.

ИСТОВРЕМЕНО СА ДОСТАВЉАЊЕМ РЕШЕЊА О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ ОКРИВЉЕНОМ И ЊЕГОВОМ БРАНИОЦУ, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ОБАВЕСТИТИ ОШТЕЋЕНОГ О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ И ПОУЧИТИ ГА О ПРАВИМА ИЗ ЧЛАНА 50. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Поверавање појединих доказних радњи

Члан 299.

У току истраге јавни тужилац може поверити предузимање појединих доказних радњи јавном тужиоцу који поступа пред судом на чијем подручју треба предузети те радње, а ако је за подручја више судова одређен један суд за пружање правне помоћи - јавном тужиоцу који поступа пред тим судом.

Јавни тужилац коме је поверено предузимање појединих доказних радњи предузеће по потреби и друге доказне радње које са овим стоје у вези или из њих проистичу.

Ако јавни тужилац коме је поверено предузимање појединих доказних радњи није за то надлежан, доставиће предмет надлежном јавном тужиоцу и о томе ће обавестити јавног тужиоца који му је предмет доставио.

Јавни тужилац може поверити полицији извршење појединих доказних радњи у складу са одредбама овог законика.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ОКРИВЉЕНИ И БРАНИЛАЦ МОГУ ПРЕДЛОЖИТИ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ДА ИСПИТА ОДРЕЂЕНОГ СВЕДОКА, АКО ЈЕ ВЕРОВАТНО ДА, ЗБОГ БОЛЕСТИ, СТАРОСТИ ИЛИ ДРУГИХ ВАЖНИХ РАЗЛОГА, НЕЋЕ МОЋИ ДА БУДЕ ИСПИТАН НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ.

АКО СЕ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК НЕ СЛОЖИ СА ПРЕДЛОГОМ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА, ЗАТРАЖИЋЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА ДА О ТОМЕ ОДЛУКУ ДОНЕСЕ ВЕЋЕ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА, КОЈЕ ЈЕ ДУЖНО ДА ОДЛУЧИ У РОКУ ОД 48 ЧАСОВА.

СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ЋЕ О ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ИСПИТИВАЊА СВЕДОКА ОБАВЕСТИТИ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА, ОКРИВЉЕНОГ, БРАНИОЦА И ОШТЕЋЕНОГ УЗ УПОЗОРЕЊЕ ДА ЋЕ СЕ РАДЊА ПРЕДУЗЕТИ И У ЊИХОВОМ ОДСУСТВУ.

Присуство доказним радњама

Члан 300.

~~Јавни тужилац је дужан да браниоцу осумњиченог упути позив да присуствује са слушању осумњиченог, односно да осумњиченом и његовом браниоцу упути позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока или вештака.~~

~~Изузетно од става 1. овог члана, у поступцима за кривична дела за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности, јавни тужилац може испитати сведока и без позивања осумњиченог и његовог браниоца да присуствују испитивању ако оцени да њихово присуство може утицати на сведока. У том случају судска одлука се не може заснивати искључиво или у одлучујућој мери на том исказу сведока.~~

~~Осумњичени, његов бранилац и оштећени могу да присуствују увиђају.~~

~~Ако осумњичени има браниоца, јавни тужилац ће, по правилу, позивати односно обавештавати само браниоца. Ако је осумњичени у притвору, а доказна радња се предузима ван седишта суда, јавни тужилац ће одлучити да ли је потребно присуство осумњиченог.~~

~~Јавни тужилац је дужан да стручног саветника обавести да може да присуствује вештачењу (члан 126. став 1.).~~

~~Ако позив осумњиченом и његовом браниоцу није достављен у складу са одредбама овог законика, односно ако се истрага води против непознатог учиниоца, јавни тужилац може предузети испитивање сведока или вештака само по претходном одобрењу судије за претходни поступак.~~

~~Ако лице коме је упућен позив, односно обавештење о доказној радњи није присутно, радња се може предузети и у његовом одсуству.~~

~~Лица која присуствују доказним радњама могу предложити јавном тужиоцу да ради разјашњења ствари постави одређена питања осумњиченом, сведоку или вештаку, а по дозволи јавног тужиоца могу постављати питања и непосредно. Ова лица имају право да~~

захтевају да се у записник унесу и њихове примедбе у погледу предузимања појединих радњи, а могу и предлагати прикупљање појединих доказа.

Ради разјашњења појединих техничких или других стручних питања која се постављају у вези са прибављеним доказима или приликом саслушања осумњиченог или предузимања других доказних радњи, јавни тужилац може затражити од стручног лица одговарајуће струке да му о тим питањима да потребна објашњења. Ако су приликом давања објашњења присутни осумњичени или бранилац, они могу тражити да то лице пружи ближа објашњења. У случају потребе, јавни тужилац може тражити објашњења и од одговарајуће стручне установе.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА БРАНИОЦУ ОКРИВЉЕНОГ И БРАНИОЦУ САОКРИВЉЕНОГ КОЈИ ЈЕ САСЛУШАН, ДОСТАВИ ПОЗИВ ДА ПРИСУСТВУЈЕ САСЛУШАЊУ ОКРИВЉЕНОГ, ОДНОСНО ДА ОКРИВЉЕНОМ И ЊЕГОВОМ БРАНИОЦУ ДОСТАВИ ПОЗИВ, А ОШТЕЂЕНОГ ОБАВЕСТИ О ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ИСПИТИВАЊА СВЕДОКА ИЛИ ВЕШТАКА.

ОКРИВЉЕНИ, ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ И ОШТЕЂЕНИ МОГУ ДА ПРИСУСТВУЈУ УВИЂАЈУ И РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОГАЂАЈА.

БРАНИЛАЦ ОКРИВЉЕНОГ ПРИСУСТВУЈЕ ПРЕПОЗНАВАЊУ И СУОЧЕЊУ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА.

АКО ОКРИВЉЕНИ ИМА БРАНИОЦА, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ, ПО ПРАВИЛУ, ПОЗИВАТИ ОДНОСНО ОБАВЕШТАВАТИ САМО БРАНИОЦА. АКО ЈЕ ОКРИВЉЕНИ У ПРИТВОРУ, А ДОКАЗНА РАДЊА СЕ ПРЕДУЗИМА ВАН СЕДИШТА СУДА, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ОДЛУЧИТИ ДА ЛИ ЈЕ ПОТРЕБНО ПРИСУСТВО ОКРИВЉЕНОГ.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА СТРУЧНОГ САВЕТНИКА ОБАВЕСТИ ДА МОЖЕ ДА ПРИСУСТВУЈЕ ВЕШТАЧЕЊУ (ЧЛАН 126. СТАВ 1.).

АКО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПОЗВАНО, ОДНОСНО ОБАВЕШТЕНО О ДОКАЗНОЈ РАДЊИ НИЈЕ ПРИСУТНО, РАДЊА СЕ МОЖЕ ПРЕДУЗЕТИ И У ЊЕГОВОМ ОДСУСТВУ.

ЛИЦА КОЈА ПРИСУСТВУЈУ ДОКАЗНИМ РАДЊАМА МОГУ ПРЕДЛОЖИТИ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ ДА РАДИ РАЗЈАШЊЕЊА СТВАРИ ПОСТАВИ ОДРЕЂЕНА ПИТАЊА ОКРИВЉЕНОМ, СВЕДОКУ ИЛИ ВЕШТАКУ, А ПО ДОЗВОЛИ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА МОГУ ПОСТАВЉАТИ ПИТАЊА И НЕПОСРЕДНО.

ЛИЦА ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА ИМАЈУ ПРАВО ДА ЗАХТЕВАЈУ ДА СЕ У ЗАПИСНИК УНЕСУ И ЊИХОВЕ ПРИМЕДБЕ У ПОГЛЕДУ ПРЕДУЗИМАЊА ПОЈЕДИНИХ РАДЊИ, А МОГУ И ПРЕДЛАГАТИ ПРИКУПЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДОКАЗА.

РАДИ РАЗЈАШЊЕЊА ПОЈЕДИНИХ ТЕХНИЧКИХ ИЛИ ДРУГИХ СТРУЧНИХ ПИТАЊА КОЈА СЕ ПОСТАВЉАЈУ У ВЕЗИ СА ПРИБАВЉЕНИМ ДОКАЗИМА ИЛИ ПРИЛИКОМ САСЛУШАЊА ОКРИВЉЕНОГ ИЛИ ПРЕДУЗИМАЊА ДРУГИХ ДОКАЗНИХ РАДЊИ, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ МОЖЕ ЗАТРАЖИТИ ОД СТРУЧНОГ ЛИЦА ОДГОВАРАЈУЋЕ СТРУКЕ ДА МУ О ТИМ ПИТАЊИМА ДА ПОТРЕБНА ОБЈАШЊЕЊА. АКО СУ ПРИЛИКОМ ДАВАЊА ОБЈАШЊЕЊА ПРИСУТНИ ОКРИВЉЕНИ ИЛИ БРАНИЛАЦ, ОНИ МОГУ ТРАЖИТИ ДА ТО ЛИЦЕ ПРУЖИ БЛИЖА ОБЈАШЊЕЊА. У СЛУЧАЈУ ПОТРЕБЕ, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ МОЖЕ ТРАЖИТИ ОБЈАШЊЕЊА И ОД ОДГОВАРАЈУЋЕ СТРУЧНЕ УСТАНОВЕ.

Предузимање доказних радњи у корист одбране

Члан 302.

~~Ако осумњичени и његов бранилац сматра да је потребно предузети одређену доказну радњу, предложиће јавном тужиоцу да је предузме.~~

~~Ако јавни тужилац одбије предлог за предузимање одређене доказне радње или о предлогу не одлучи у року од осам дана од дана подношења предлога, осумњичени и његов бранилац може поднети предлог судији за претходни поступак који одлуку о томе доноси у року од осам дана.~~

~~Ако судија за претходни поступак усвоји предлог осумњиченог и његовог браниоца, наложиће јавном тужиоцу да предузме доказну радњу и одредити му за то рок.~~

~~АКО ОКРИВЉЕНИ И ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ СМАТРАЈУ ДА ЈЕ ПОТРЕБНО ПРЕДУЗЕТИ ОДРЕЂЕНУ ДОКАЗНУ РАДЊУ, ПРЕДЛОЖИЋЕ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ ДА ЈЕ ПРЕДУЗМЕ.~~

~~АКО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ОДБИЈЕ ПРЕДЛОГ ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ ОДРЕЂЕНЕ ДОКАЗНЕ РАДЊЕ ИЛИ О ПРЕДЛОГУ НЕ ОДЛУЧИ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДОСТАВЉАЊА ПРЕДЛОГА, ОКРИВЉЕНИ И ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ МОГУ ПРЕДЛОЖИТИ СУДИЈИ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ДА ПРЕДУЗМЕ ДОКАЗНУ РАДЊУ. О ПРЕДЛОГУ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ДОНОСИ ОДЛУКУ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДОСТАВЉАЊА ПРЕДЛОГА.~~

~~КАДА СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК УСВОЈИ ПРЕДЛОГ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ПРЕДУЗЕЋЕ ПРЕДЛОЖЕНУ ДОКАЗНУ РАДЊУ И О ТОМЕ, УЗ ДОСТАВЉАЊЕ ЗАПИСНИКА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА О СПРОВЕДЕНОЈ ДОКАЗНОЈ РАДЊИ, ОБАВЕСТИТИ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА.~~

~~ПРОТИВ РЕШЕЊА О УСВАЈАЊУ ИЛИ ОДБИЈАЊУ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА.~~

Упознавање са прикупљеним доказима

Члан 303.

~~Јавни тужилац је дужан да осумњиченом који је саслушан и његовом браниоцу омогући да у року довољном за припремање одбране размотре списе и разгледају предмете који служе као доказ. У случају да је више лица осумњичено за кривично дело, разматрање списа и разгледање предмета који служе као доказ може се одложити док јавни тужилац не саслуша последњег осумњиченог који је доступан.~~

~~Након разматрања списа и разгледања предмета јавни тужилац ће позвати осумњиченог и његовог браниоца да у одређеном року ставе предлог за предузимање одређених доказних радњи.~~

~~Осумњичени који је саслушан и његов бранилац су дужни да по прикупљању доказа и материјала у корист одбране (члан 301.) обавесте јавног тужиоца о томе и да му пре завршетка истраге омогуће разматрање списа и разгледање предмета који служе као доказ.~~

~~Ако предлог из става 2. овог члана буде одбијен (члан 302. став 2.) или ако осумњичени и његов бранилац не поступе у складу са ставом 3. овог члана, јавни тужилац ће одлучити о завршетку истраге (члан 310.).~~

~~ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ОКРИВЉЕНОМ КОЈИ ЈЕ САСЛУШАН И ЊЕГОВОМ БРАНИОЦУ ОМОГУЋИ ДА У РОКУ ДОВОЉНОМ ЗА ПРИПРЕМАЊЕ~~

ОДБРАНЕ РАЗМОТРЕ СПИСЕ И РАЗГЛЕДАЈУ ПРЕДМЕТЕ КОЈИ СЛУЖЕ КАО ДОКАЗ. АКО ЈЕ ВИШЕ ЛИЦА ОКРИВЉЕНО ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО, РАЗМАТРАЊЕ СПИСА И РАЗГЛЕДАЊЕ ПРЕДМЕТА КОЈИ СЛУЖЕ КАО ДОКАЗ МОЖЕ СЕ ОДЛОЖИТИ ДОК ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ НЕ САСЛУША ПОСЛЕДЊЕГ ОКРИВЉЕНОГ КОЈИ ЈЕ ДОСТУПАН.

ПОСЛЕ ИСТЕКА РОКА ЗА РАЗМАТРАЊЕ И РАЗГЛЕДАЊЕ ПРЕДМЕТА, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ПОЗВАТИ ОКРИВЉЕНОГ И ЊЕГОВОГ БРАНИОЦА ДА У ОДРЕЂЕНОМ РОКУ СТАВЕ ПРЕДЛОГ ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ДОКАЗНИХ РАДЊИ.

Санкције за нарушавање реда

Члан 305.

Лице које за време предузимања доказне радње нарушава ред, ~~јавни тужилац ће~~ ОРГАН ПОСТУПКА ЋЕ ГА опоменути, а ако настави да нарушава ред ~~суд га може~~ МОЖЕ ГА новчано казнити до 150.000 динара.

О жалби против решења којим је изречена новчана казна из става 1. овог члана, АКО ЈЕ РЕШЕЊЕ ДОНЕО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ОДЛУЧУЈЕ СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, А АКО ЈЕ РЕШЕЊЕ ДОНЕО СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК, одлучује веће (члан 21. став 4.). Жалба не задржава извршење решења.

Ако учешће лица из става 1. није неопходно, оно може бити удаљено са места где се предузима доказна радња.

Проширење истраге

Члан 306.

~~Истрага се спроводи само у погледу осумњиченог и кривичног дела на које се односи наредба о спровођењу истраге.~~

ИСТРАГА СЕ СПРОВОДИ САМО У ПОГЛЕДУ ОКРИВЉЕНОГ И КРИВИЧНОГ ДЕЛА НА КОЈЕ СЕ ОДНОСИ РЕШЕЊЕ О СПРОВОЂЕЊУ ИСТРАГЕ.

Ако се у току истраге покаже да поступак треба проширити на које друго кривично дело или против другог лица, јавни тужилац ће ~~наредбом~~ РЕШЕЊЕМ проширити истрагу.

У погледу проширења истраге важе одредбе чл. 296. и 297. овог законика.

Прекид истраге

Члан 307.

Истрага ће се прекинути ако:

1) код ~~осумњиченог~~ ОКРИВЉЕНОГ после учињеног кривичног дела наступи душевно обољење или душевна поремећеност или каква друга тешка болест због које не може учествовати у поступку;

2) нема предлога оштећеног или одобрења надлежног државног органа за гоњење, или се појаве друге околности које привремено спречавају гоњење.

Истрага се може прекинути ако:

1) се не зна боравиште ~~осумњиченог~~; ОКРИВЉЕНОГ;

2) је ~~оесумњичени~~ ОКРИВЉЕНИ у бекству или иначе није достижан државним органима.

Пре него што донесе ~~наредбу~~ РЕШЕЊЕ о прекиду истраге, јавни тужилац ће прикупити све доказе о кривичном делу ~~оесумњиченог~~ ОКРИВЉЕНОГ до којих се може доћи. Ако је истрага прекинута из разлога предвиђеног у ставу 2. тачка 2) овог члана јавни тужилац ће предложити да се према ~~оесумњиченом~~ ОКРИВЉЕНОМ одреди притвор.

Кад престану сметње које су проузроковале прекид, јавни тужилац ће наставити истрагу.

Обустава истраге

Члан 308.

~~Јавни тужилац може у току истраге да одустане од гоњења оесумњиченог и обустави истрагу ако:~~

~~1) дело које је предмет оптужбе није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности;~~

~~2) је кривично гоњење застарело или је дело обухваћено амнестијом или помиловањем или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;~~

~~3) нема довољно доказа за оптужење.~~

~~У случају из става 1. овог члана, јавни тужилац ће наредбом обуставити истрагу и о томе обавестити оесумњиченог и оштећеног (члан 51. став 1.).~~

~~ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ У ТОКУ ИСТРАГЕ ОДУСТАТИ ОД ГОЊЕЊА ОКРИВЉЕНОГ И РЕШЕЊЕМ ОБУСТАВИТИ ИСТРАГУ АКО:~~

~~1) ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ВОДИ ИСТРАГА НИЈЕ КРИВИЧНО ДЕЛО, А НЕМА УСЛОВА ЗА ПРИМЕНУ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ИЛИ ДЕЛО ЗА КОЈЕ СЕ ВОДИ ИСТРАГА НИЈЕ КРИВИЧНО ДЕЛО КОЈЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ;~~

~~2) ЈЕ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ ЗАСТАРЕЛО ИЛИ ЈЕ ДЕЛО ОБУХВАЋЕНО АМНЕСТИЈОМ ИЛИ ПОМИЛОВАЊЕМ ИЛИ ПОСТОЈЕ ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ ТРАЈНО ИСКЉУЧУЈУ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ;~~

~~3) НЕМА ДОВОЉНО ДОКАЗА ЗА ОПТУЖЕЊЕ.~~

~~РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ДОСТАВЉА ОКРИВЉЕНОМ, БРАНИОЦУ И ОШТЕЋЕНОМ (ЧЛАН 51. СТАВ 1.).~~

Прибављање података о ~~оесумњиченом~~ ОКРИВЉЕНОМ

Члан 309.

Јавни тужилац ће пре завршене истраге прибавити податке о ~~оесумњиченом~~ ОКРИВЉЕНОМ (члан 85. став 1.) ако недостају или их треба проверити, као и податке о ранијим осудама, а ако ~~оесумњичени~~ ОКРИВЉЕНИ још издржава кривичну санкцију која се састоји у лишењу слободе - податке о његовом понашању за време издржавања кривичне санкције.

Јавни тужилац ће, по потреби, прибавити податке о ранијем животу ~~оесумњиченог~~, ОКРИВЉЕНОГ приликама у којима живи и о другим околностима које се односе на његову личност. Ако је потребно да се допуне подаци о личности осумњиченог јавни тужилац може одредити прегледе или психолошка испитивања осумњиченог.

Ако долази у обзир изрицање јединствене казне којом ће се обухватити и казне из ранијих пресуда, јавни тужилац ће затражити списе предмета у којима су донете ове пресуде или оверене преписе правноснажних пресуда.

Завршетак истраге

Члан 310.

~~Када нађе да је стање ствари у истрази довољно разјашњено јавни тужилац ће донети наредбу о завршетку истраге коју ће доставити осумњиченом и његовом браниоцу, ако га има, и обавестиће оштећеног о завршетку истраге.~~

КАДА НАЂЕ ДА ЈЕ СТАЊЕ СТВАРИ У ИСТРАЗИ ДОВОЉНО РАЗЈАШЊЕНО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ О ЗАВРШЕТКУ ИСТРАГЕ О ЧЕМУ ОБАВЕШТАВА ОКРИВЉЕНОГ, БРАНИОЦА И ОШТЕЋЕНОГ. ПРОТИВ ОВОГ РЕШЕЊА ЖАЛБА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА.

Ако јавни тужилац не заврши истрагу против осумњиченог у року од шест месеци, а када је реч о кривичном делу за које је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности у року од једне године, дужан је да обавести непосредно вишег јавног тужиоца о разлозима због којих истрага није окончана.

Непосредно виши јавни тужилац дужан је да предузме мере да се истрага оконча.

Ако јавни тужилац по завршетку истраге одустане од кривичног гоњења обавестиће о томе ~~осумњиченог~~ ОКРИВЉЕНОГ, БРАНИОЦА и оштећеног (члан 51. став 1.)

Допуна истраге

Члан 311.

Јавни тужилац донеће ~~наредбу~~ РЕШЕЊЕ о допуни истраге када након завршетка истраге утврди да је потребно предузети нове доказне радње.

Допуну истраге јавном тужиоцу могу предложити ~~осумњичени и његов бранилац~~ ОКРИВЉЕНИ И БРАНИЛАЦ, НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА О ЗАВРШЕТКУ ИСТРАГЕ. У том случају сходно се примењују одредбе члана 302. овог законика.

Приговор због неправилности у току истраге

Члан 312.

~~Осумњичени и његов бранилац могу одмах по сазнању, а најкасније до завршетка истраге, поднети приговор непосредно вишем јавном тужиоцу због одуговлачења поступка и других неправилности у току истраге.~~

Непосредно виши јавни тужилац ће у року од осам дана од дана пријема приговора донети решење о одбијању или усвајању приговора. Против овог решења јавног тужиоца није дозвољена жалба ни приговор. Решењем којим усваја приговор јавни тужилац ће издати обавезно упутство надлежном јавном тужиоцу да отклони утврђене неправилности у току истраге.

У случају да приговор буде одбијен, осумњичени и његов бранилац могу у року од осам дана по пријему решења из става 2. овог члана поднети притужбу судији за

~~претходни поступак. Ако судија за претходни поступак оцени да је притужба основана, наложиће да се предузму мере за отклањање неправилности.~~

ОКРИВЉЕНИ И ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ МОГУ У ТОКУ ИСТРАГЕ ПОДНЕТИ ПРИГОВОР НАДЛЕЖНОМ ГЛАВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ ЗБОГ ОДУГОВЛАЧЕЊА ПОСТУПКА И ДРУГИХ НЕПРАВИЛНОСТИ У ТОКУ ИСТРАГЕ.

Закључење споразума

Члан 313.

Споразум о признању кривичног дела јавни тужилац и окривљени могу закључити од доношења ~~наредбе~~ РЕШЕЊА о спровођењу истраге па до завршетка главног претреса.

Приликом закључења споразума из става 1. овог члана окривљени мора имати браниоца (члан 74. тачка 8).

Споразум о признању кривичног дела сачињен у писаном облику јавни тужилац подноси до потврђивања оптужнице - судији за претходни поступак, а након потврђивања оптужнице - председнику већа.

Ако је споразум о признању кривичног дела закључен пре подизања оптужнице, јавни тужилац ће заједно са споразумом доставити суду и оптужницу која чини саставни део овог споразума.

На оптужницу из става 4. овог члана не примењују се одредбе о испитивању оптужнице (чл. 337. до 341.).

Ако овлашћено лице (члан 253. став 1.) није поставило имовинскоправни захтев јавни тужилац ће га пре закључења споразума позвати да поднесе захтев.

Садржај споразума

Члан 314.

Споразум о признању кривичног дела садржи:

- 1) опис кривичног дела које је предмет оптужбе;
- 2) признање окривљеног да је учинио кривично дело из тачке 1. овог става;
- ~~3) споразум о врсти, мери или распону казне или друге кривичне санкције;~~
- 3) СПОРАЗУМ О ВРСТИ И МЕРИ КАЗНЕ ИЛИ О ДРУГОЈ КРИВИЧНОЈ САНКЦИЈИ, О НАЧИНУ ИЗВРШЕЊА КАЗНЕ ИЛИ О ЈЕДИНСТВЕНОЈ КАЗНИ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА У СТИЦАЈУ;
- 4) споразум о трошковима кривичног поступка, о одузимању имовинске користи прибављене кривичним делом и о имовинскоправном захтеву, уколико је поднет;
- 5) изјаву о одрицању странака и браниоца од права на жалбу против одлуке којом је суд у потпуности прихватио споразум, осим у случају из члана 319. став 3. овог законика;
- 6) потпис странака и браниоца.

Поред података из става 1. овог члана, споразум о признању кривичног дела може садржати:

- 1) изјаву јавног тужиоца о одустајању од кривичног гоњења за кривична дела која нису обухваћена споразумом о признању кривичног дела;
- 2) изјаву окривљеног о прихватању обавезе из члана 283. став 1. овог законика, под условом да природа обавезе омогућава да се започне са њеним извршењем пре подношења споразума суду;

~~3) споразум у погледу имовине проистекле из кривичног дела која ће бити одузета од окривљеног.~~

3) СПОРАЗУМ У ПОГЛЕДУ ИМОВИНЕ ПРОИСТЕКЛЕ ИЗ КРИВИЧНОГ ДЕЛА КОЈА МОЖЕ БИТИ ОДУЗЕТА ПО ПОСЕБНОМ ЗАКОНУ.

Прихватање споразума

Члан 317.

Суд ће пресудом прихватити споразум о признању кривичног дела и огласити окривљеног кривим ако утврди:

1) да је окривљени свесно и добровољно признао кривично дело, односно кривична дела која су предмет оптужбе;

2) да је окривљени свестан свих последица закљученог споразума, а посебно да се одриче права на суђење и да прихвата ограничење права на улагање жалбе (члан 319. став 3.) против одлуке суда донесене на основу споразума;

~~3) да постоје и други докази који нису у супротности са признањем окривљеног да је учинио кривично дело;~~

3) ДА ПОСТОЈЕ И ДРУГИ ДОКАЗИ КОЈИ ПОТКРЕПЉУЈУ ПРИЗНАЊЕ ОКРИВЉЕНОГ ДА ЈЕ УЧИНИО КРИВИЧНО ДЕЛО;

4) да је казна или друга кривична санкција, односно друга мера у погледу које су јавни тужилац и окривљени закључили споразум предложена у складу са кривичним или другим законом.

Поред елемената из члана 428. ст. 2, 3. и 5. овог законика, пресуда из става 1. овог члана садржи и разлоге којима се суд руководи приликом прихватања споразума.

Жалба против одлуке о споразуму

Члан 319.

Одлука суда о споразуму о признању кривичног дела доставља се јавном тужиоцу, окривљеном и његовом браниоцу.

~~Против решења којим се споразум о признању кривичног дела одбацује (члан 316.) или одбија (члан 318.), жалба није дозвољена.~~

ПРОТИВ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ СПОРАЗУМ О ПРИЗНАЊУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ОДБАЦУЈЕ (ЧЛАН 316.) ИЛИ ОДБИЈА (ЧЛАН 318.), ЖАЛБУ МОГУ ИЗЈАВИТИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, ОКРИВЉЕНИ И БРАНИЛАЦ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА.

Против пресуде којом је прихваћен споразум о признању кривичног дела (члан 317.) лица из става 1. овог члана могу у року од осам дана од дана достављања пресуде изјавити жалбу због постојања разлога из члана 338. став 1. овог законика или ако се пресуда не односи на предмет споразума (члан 314.).

б) Споразум о сведочењу окривљеног

Закључење споразума

Члан 320.

Споразум о сведочењу за кривично дело из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика јавни тужилац и окривљени могу закључити од доношења ~~наредбе~~ РЕШЕЊА о спровођењу истраге па до завршетка главног претреса.

Споразум из става 1. овог члана може се закључити са окривљеним који је у потпуности признао да је учинио кривично дело, под условом да је значај његовог исказа за откривање, доказивање или спречавање кривичног дела из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика претежнији од последица кривичног дела које је учинио (окривљени сарадник).

Окривљени за кога постоји основана сумња да је организатор организоване криминалне групе не може бити предложен за окривљеног сарадника.

Приликом закључења споразума из става 1. овог члана окривљени мора имати браниоца (члан 74. тачка 8.).

~~Јавни тужилац ће пре закључења споразума о сведочењу позвати окривљеног да у року који не може бити дужи од 30 дана, самостално и својеручно, што детаљније и потпуније, истинито опише све што зна о кривичном делу поводом којег се води поступак и о другим делима из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика. Ненимени окривљени диктираће прелиминарни исказ у апарат за снимање гласа.~~

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ПРЕ ЗАКЉУЧЕЊА СПОРАЗУМА О СВЕДОЧЕЊУ ПОЗИВА ОКРИВЉЕНОГ ДА У РОКУ КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ ДУЖИ ОД 30 ДАНА, САМОСТАЛНО И СВОЈЕРУЧНО, ШТО ДЕТАЉНИЈЕ И ПОТПУНИЈЕ, ИСТИНИТО ОПИШЕ СВЕ ШТО ЗНА О КРИВИЧНОМ ДЕЛУ ПОВОДОМ КОЈЕГ СЕ ВОДИ ПОСТУПАК И О ДРУГИМ ДЕЛИМА ИЗ ЧЛАНА 162. СТАВ 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНИКА, О КОЈИМА ИМА САЗНАЊА, О ЧЕМУ СЕ САЧИЊАВА ЗАПИСНИК, ИЛИ ТОНСКИ, ОДНОСНО ТОНСКИ И ОПТИЧКИ СНИМАК.

Споразум о сведочењу се сачињава у писаном облику и подноси се суду до завршетка главног претреса. Уз споразум се прилаже и записник о исказу који је окривљени дао у складу са ставом 5. овог члана.

Садржај споразума

Члан 321.

Споразум о сведочењу окривљеног садржи:

- 1) опис кривичног дела које је предмет оптужбе;
- 2) изјаву окривљеног да у потпуности признаје кривично дело, да ће дати исказ о свему што му је познато о кривичном делу из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика и да ништа неће прећутати, да је упозорен на дужности из члана 95. став 1. и члана 96. овог законика и погодности из тачке 3) овог става, да се не може позивати на погодност ослобођења од дужности сведочења (члан 94. став 1.) и ослобођења од дужности одговарања на поједина питања (члан 95. став 2.);
- 3) споразум о врсти и мери ~~или распону казне или друге санкције~~ КАЗНЕ ИЛИ О ДРУГОЈ КРИВИЧНОЈ САНКЦИЈИ која ће бити изречена, о ослобођењу од казне или о обавези јавног тужиоца да одустане од кривичног гоњења окривљеног у случају давања исказа на главном претресу у складу са обавезама из тачке 2) овог става;
- 4) споразум о трошковима кривичног поступка, о одузимању имовинске користи прибављене кривичним делом и о имовинскоправном захтеву, уколико је поднет;

5) изјаву о одрицању странака и браниоца од права на жалбу против одлуке којом је суд у потпуности прихватио споразум;

6) потпис странака и браниоца.

Поред података наведених у ставу 1. овог члана, споразум о сведочењу може садржати и ~~еноразум у погледу имовине проистекле из кривичног дела која ће бити одузета од окривљеног~~ ПОДАТКЕ ИЗ ЧЛАНА 314. СТАВ 2. ТАЧ. 2) ДО 4) ОВОГ ЗАКОНИКА.

Прихватање споразума

Члан 323.

Суд ће решењем прихватити споразум о сведочењу окривљеног, ако утврди:

1) да је окривљени свесно и добровољно пристао да сведочи под условима предвиђеним чланом 321. став 1. тачка 2) овог законика;

2) да је окривљени у потпуности свестан свих последица закљученог споразума, а посебно да се одриче права на улагање жалбе против одлуке суда донесене на основу споразума;

3) да је казна или друга санкција или мера, ослобођење од казне или одустанак јавног тужиоца од кривичног гоњења предложен у складу са одредбама овог законика или кривичног закона;

4) ДА ПОСТОЈЕ И ДРУГИ ДОКАЗИ КОЈИ ПОТКРЕПЉУЈУ ПРИЗНАЊЕ ИЗ ЧЛАНА 320. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Одбијање споразума

Члан 324.

Суд ће решењем одбити споразум о сведочењу окривљеног ако утврди:

1) да постоје разлози из члана 338. ~~став 1.~~ овог законика;

2) да није испуњен један или више услова из члана 323. овог законика.

Када решење из става 1. овог члана постане правноснажно, споразум о сведочењу и сви списи у вези са њим уништавају се у присуству судије (члан 322. став 1.) који је донео решење и о томе се саставља записник.

Судија из става 2. овог члана не може учествовати у даљем току поступка.

Испитивање окривљеног сарадника

Члан 325.

Окривљени сарадник је дужан да говори истину и да не прећути ништа што му је о предмету суђења познато.

Окривљени сарадник се испитује након саслушања оптужених и након испитивања се удаљава из суднице, ОСИМ АКО САМ НЕ ЗАТРАЖИ ДА ОСТАНЕ У СУДНИЦИ.

Садржај споразума

Члан 328.

Споразум о сведочењу осуђеног садржи:

1) опис кривичног дела које је предмет оптужбе;

2) изјаву осуђеног да ће дати исказ о свему што му је познато о кривичном делу из члана 162. став 1. тачка 1) овог законика и да ништа неће прећутати, да је упозорен на дужности из члана 95. став 1. и члана 96. овог законика, да се не може позивати на погодност ослобођења од дужности сведочења (члан 94. став 1.) и ослобођења од дужности одговарања на поједина питања (члан 95. став 2.);

3) споразум о врсти и мери или ~~рамену умањења казне или друге санкције-КАЗНЕ ИЛИ ДРУГЕ САНКЦИЈЕ~~ или о ослобођењу од казне осуђеног у случају давања исказа на главном претресу у складу са обавезама из тачке 2) овог члана;

4) изјаву јавног тужиоца да ће у року од 30 дана од дана правноснажног окончања поступка осуђујућом пресудом у којем је осуђени дао исказ у складу са обавезама из тачке 2) овог члана поднети захтев у складу са чланом 557. овог законика;

5) изјаву о одрицању странака и браниоца од права на жалбу против одлуке суда донесене на основу споразума о сведочењу, када је суд у потпуности прихватио споразум;

6) потпис странака и браниоца.

Глава XVII

ОПТУЖЕЊЕ

Подизање оптужнице

Члан 331.

~~Јавни тужилац подиже оптужницу када постоји оправдана сумња да је одређено лице учинило кривично дело.~~

~~Оптужница се подиже у року од 15 дана од када је завршена истрага. У нарочито сложеним предметима овај рок се може на основу одобрења непосредно вишег јавног тужиоца продужити за још 30 дана.~~

~~Ако јавни тужилац не подигне оптужницу у року из става 2. овог члана и не изјави да одустаје од кривичног гоњења, окривљени, његов бранилац и оштећени могу у року од осам дана од дана истека рока за подношење оптужнице да поднесу приговор непосредно вишем јавном тужиоцу. Ако оштећени није обавештен о завршетку истраге (члан 310. став 1.) може да поднесе приговор у року од три месеца од дана када је јавни тужилац донео наредбу о завршетку истраге.~~

~~Непосредно виши јавни тужилац ће у року од 15 дана од дана пријема приговора из става 3. овог члана донети решење о одбијању или усвајању приговора. Против решења јавног тужиоца није дозвољена жалба ни приговор. Решењем којим усваја приговор јавни тужилац ће издати обавезно упутство надлежном јавном тужиоцу да у одређеном року који не може бити дужи од 30 дана подигне оптужницу.~~

~~Ако прикупљени подаци о кривичном делу и учиниоцу пружају довољно основа за оптужење, оптужница се може подићи и без спровођења истраге.~~

~~Одредбе о оптужници и испитивању оптужнице примењиваће се сходно и на приватну тужбу, осим ако се она подноси за кривично дело за које се спроводи скраћени поступак.~~

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ПОДИЖЕ ОПТУЖНИЦУ, ПОСЛЕ ЗАВРШЕНЕ ИСТРАГЕ КАДА ПОСТОЈИ ОПРАВДАНА СУМЊА ДА ЈЕ ОДРЕЂЕНО ЛИЦЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО.

АКО ПРИКУПЉЕНИ ПОДАЦИ О КРИВИЧНОМ ДЕЛУ И УЧИНИОЦУ ПРУЖАЈУ ДОВОЉНО ОСНОВА ЗА ОПТУЖЕЊЕ, ОПТУЖНИЦА СЕ МОЖЕ ПОДИЋИ И БЕЗ СПРОВОЂЕЊА ИСТРАГЕ.

ПРЕ ПОДИЗАЊА ОПТУЖНИЦЕ ОКРИВЉЕНИ МОРА БИТИ САСЛУШАН, ОСИМ АКО МУ СЕ СУДИ У ОДСУСТВУ (ЧЛАН 381.).

ОПТУЖНИЦА СЕ ПОДИЖЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА, ОДНОСНО 30 ДАНА У НАРОЧИТО СЛОЖЕНИМ СЛУЧАЈЕВИМА ОД ДАНА ИСТЕКА РОКА ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ДОПУНУ ИСТРАГЕ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 311. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА.

АКО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ НЕ ПОДИГНЕ ОПТУЖНИЦУ У РОКУ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА И НЕ ИЗЈАВИ ДА ОДУСТАЈЕ ОД КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА, ОКРИВЉЕНИ, ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ И ОШТЕЋЕНИ МОГУ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ИСТЕКА РОКА ЗА ПОДИЗАЊЕ ОПТУЖНИЦЕ ДА ПОДНЕСУ ПРИГОВОР НАДЛЕЖНОМ ГЛАВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ.

Подношење оптужнице суду

Члан 333.

Оптужница се подноси већу (члан 21. став 4.) надлежног суда у онолико примерака колико има окривљених и њихових бранилаца (члан 78. став 3.) и један примерак за суд. Уз оптужницу, већу се достављају и списи сачињени током истраге од стране јавног тужиоца.

Одмах по пријему оптужнице веће ће испитати да ли је оптужница прописно састављена (члан 332.), па ако установи да није, вратиће је тужиоцу да у року од три дана исправи недостатке. Из оправданих разлога, на захтев тужиоца, веће може продужити овај рок.

~~Ако јавни тужилац пропусти рок из става 2. овог члана, веће ће решењем одбацити оптужницу, а у случају да приватни тужилац пропусти поменути рок, сматраће се да је одустао од гоњења и оптужба ће решењем бити одбијена.~~

АКО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ ПРОПУСТИ РОК ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ИЛИ ДОСТАВИ НЕИСПРАВЉЕНУ ОПТУЖНИЦУ, ВЕЋЕ ЋЕ РЕШЕЊЕМ ОДБАЦИТИ ОПТУЖНИЦУ.

Достављање оптужнице окривљеном

Члан 335.

Оптужницу која је прописно састављена председник већа (члан 21. став 4.) доставља окривљеном који је на слободи И БРАНИОЦУ без одлагања, а ако се налази у притвору - у року од 24 часа од пријема оптужнице, а у нарочито сложеним предметима у року од највише три дана од дана пријема оптужнице.

Ако је против окривљеног одређен притвор решењем већа (члан 334. став 1.), оптужница се предаје окривљеном приликом његовог хапшења, заједно са решењем о одређивању притвора.

Ако се окривљени након хапшења не налази у заводу на подручју суда код кога ће се одржати главни претрес, веће (члан 21. став 4.) ће наредити да се окривљени одмах спроведе у тај завод, где ће му се предати оптужница.

Одговор окривљеног на оптужницу

Члан 336.

Окривљени има право да поднесе писани одговор на оптужницу у року од осам дана од дана достављања оптужнице. Уз оптужницу, окривљеном ће бити достављена и поука о праву на подношење одговора.

АКО ЈЕ ОПТУЖНИЦА ПОДИГНУТА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ИЗ ДЕЛОКРУГА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТАВА ПОСЕБНЕ НАДЛЕЖНОСТИ, РОК ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗНОСИ 15 ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ОПТУЖНИЦЕ.

Одговор на оптужницу може поднети и бранилац, без посебног овлашћења окривљеног, али не и против његове воље.

Испитивање оптужнице

Члан 337.

Веће (члан 21. став 4.) ће испитати оптужницу у року од 15 дана од истека рока за подношење одговора на оптужницу (члан 336. став 1.).

Ако веће утврди да је за кривично дело које је предмет оптужбе надлежан други суд, донеће решење о ненадлежности суда и по правноснажности тог решења упутиће предмет надлежном суду.

Кад веће утврди да је потребно боље разјашњење стања ствари да би се испитала основаност оптужнице, наредиће да се истрага допуни, односно спроведе или да се прикупе одређени докази.

Јавни тужилац ће, у року од три дана од дана кад му је саопштена одлука већа из става 3. овог члана, донети наредбу о допуни, односно спровођењу истраге, а приватни тужилац ће, у року од 30 дана од дана саопштења одлуке, прикупити доказе. Веће може на захтев тужиоца из оправданих разлога продужити овај рок.

Ако јавни тужилац пропусти рок из става 4. овог члана, дужан је да о разлозима пропуштања обавести непосредно вишег јавног тужиоца, а у случају да приватни тужилац пропусти поменути рок, сматраће се да је одустао од гоњења и оптужба ће решењем бити одбијена.

Ако веће утврди да се у списима налазе записници или обавештења из члана 237. ст. 1. и ~~3.~~ 4. овог законика, донеће решење о њиховом издвајању из списка. Против овог решења дозвољена је посебна жалба.

По правноснажности решења из става 6. овог члана, веће ће поступити у складу са чланом 237. ~~ст. 2. и 3.~~ СТ. 3. и 4. овог законика.

Овлашћења председника већа

Члан 344.

Председник већа одмах после пријема потврђене оптужнице и списка предмета започиње припреме за главни претрес.

Припреме за главни претрес обухватају одржавање припремног рочишта, одређивање главног претреса и доношење других одлука које се односе на управљање поступком.

Против одлука које доноси председник већа у току припрема за главни претрес жалба није допуштена, осим ако овим закоником није другачије одређено.

а. Припремно рочиште

Основна правила

Члан 345

На припремном рочишту се странке изјашњавају о предмету оптужбе, образлажу се докази који ће бити изведени на главном претресу и предлажу нови докази, утврђују се чињенична и правна питања која ће бити предмет расправљања на главном претресу, одлучује се о споразуму о признању кривичног дела, о притвору и о обустави кривичног поступка, као и о другим питањима за која суд оцени да су од значаја за одржавање главног претреса.

Припремно рочиште се одржава пред председником већа, без присуства јавности.

У позиву за припремно рочиште председник већа ће упозорити странке и оштећеног да се на припремном рочишту може одржати главни претрес (члан 350. став 6.).

На припремно рочиште сходно се примењују одредбе о главном претресу, осим ако овим закоником није другачије одређено.

Одређивање припремног рочишта

Члан 346

Председник већа ће одредити припремно рочиште најкасније у року од 30 дана ако је оптужени у притвору, односно у року од 60 дана ако је оптужени на слободи, рачунајући од дана пријема потврђене оптужнице у суд.

Ако председник већа не одреди припремно рочиште у року из става 1. овог члана, обавестиће о томе председника суда који ће предузети мере да се припремно рочиште одмах одреди.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је оптужница подигнута за кривично дело за које је прописана казна затвора до дванаест година и ако председник већа сматра да е обзиром на прикупљене доказе, спорна чињенична и правна питања или сложеност предмета одржавање припремног рочишта није потребно, наредбом ће одредити главни претрес.

Ако су јавни тужилац, оптужени и његов бранилац постигли споразум о признању кривичног дела (члан 313. став 1.) у односу на одређене тачке оптужнице, председник већа ће одредити припремно рочиште за део оптужнице који није обухваћен споразумом.

Ако председник већа утврди да се у списима налазе записници или обавештења из члана 237. ст. 1. и 3. овог законика, донеће решење о њиховом издвајању из списка. Против овог решења дозвољена је посебна жалба.

По правноснажности решења из става 5. овог члана, председник већа ће поступити у складу са чланом 237. ст. 2. и 3. овог законика.

Позив за припремно рочиште

Члан 347

~~На припремно рочиште позваће се странке и бранилац, оштећени, законски заступник и пуномоћник тужиоца и оштећеног, а по потреби и преводилац и тумач.~~

~~У позиву за припремно рочиште странке ће бити упозорене да на припремном рочишту могу предложити нове доказе ако су за њих сазнале након потврђивања оптужнице.~~

~~Ако је потребно да се за припремно рочиште прибаве списи, исправе или предмети који се налазе код суда или код другог државног органа, председник већа ће на предлог странака наложити да се ти предмети или исправе благовремено прибаве.~~

Почетак припремног рочишта

Члан 348

~~Председник већа проверава да ли су присутна сва позвана лица, а у случају недоласка неког од њих да ли су испуњени услови прописани овим закоником да се припремно рочиште може одржати у њиховом одсуству (чл. 379. до 382. и члан 383. став 1.).~~

~~Изузетно од става 1. овог члана, ако је оптужени уредно позван, а не дође на припремно рочиште нити свој изостанак оправда, председник већа може одлучити да се припремно рочиште одржи ако је присутан бранилац.~~

~~Ако су испуњени услови из става 1. овог члана за одржавање припремног рочишта, председник већа проверава податке из члана 332. став 1. тачка 1) овог законика.~~

~~Оштећеног који није поднео имовинеконправни захтев председник већа ће поучити у смислу члана 50. став 1. тачка 1) овог законика.~~

~~Ако су јавни тужилац и оптужени закључили споразум о признању кривичног дела (члан 313. став 1.) обавестиће о томе председника већа који ће поступити у складу са одредбама чл. 315. до 318. овог законика.~~

~~Ако се споразум о признању кривичног дела односи само на неке тачке оптужнице, поступак за та дела ће се раздвојити у складу са чланом 31. овог законика, а за остале тачке оптужнице ће се поступити у складу са одредбама овог законика о одржавању припремног рочишта или у случају из члана 346. став 3. овог законика о одређивању главног претреса.~~

Изјашњавање странака

Члан 349

~~Јавни тужилац излаже из оптужнице оне дела из ког произлазе законска обележја кривичног дела, законски назив кривичног дела и наводи доказе који поткрепљују оптужницу, а може предложити изрицање одређене врсте и мере кривичне санкције. Ако је реч о оптужби оштећеног као тужиоца или приватној тужби, председник већа може укратко изложити њен садржај.~~

~~Ако је оштећени присутан, може поднети имовинеконправни захтев, а ако није присутан, председник већа ће прочитати тај захтев, ако је поднет.~~

~~Након што је оптуженог поучио о његовим правима и дужностима (чл. 68. и 70.), председник већа ће га позвати да се изјасни о оптужби (члан 392.).~~

~~Ако оптужени оспорава наводе оптужбе, председник већа ће га позвати да се изјасни који део оптужнице оспорава и из којих разлога и упозориће га да ће се на главном претресу изводити само докази у вези са оспореним делом оптужнице.~~

~~Ако је саоптужени признао одређене тачке оптужбе које се односе и на другог саоптуженог који их је оспорио, главни претрес ће се одржати за оба саоптужена и донеће се, по правилу, једна пресуда.~~

Предлагање доказа

Члан 350

~~Председник већа ће позвати странке, браниоца и оштећеног да образложе предложене доказе које намеравају да изведу на главном претресу, при чему ће их упозорити да се неће извести они докази који су им били познати, али их без оправданог разлога на припремном рочишту нису предложили.~~

~~Председник већа може и без предлога странака, браниоца и оштећеног наредити прибављање нових доказа за главни претрес (члан 15. став 4.).~~

~~Ако је оптужени признао да је учинио кривично дело, предлагање доказа за главни претрес ће се ограничити на доказе од којих зависи оцена да ли признање испуњава претпоставке из члана 88. овог законика, као и доказе од којих зависи одлука о врсти и мери кривичне санкције.~~

~~Свака странка ће се изјаснити о предлозима супротне странке и оштећеног.~~

~~Приликом одлучивања о предлогу за извођење доказа сходно се примењују одредбе члана 395. овог законика.~~

~~Ако се обзиром на предложене доказе, чињенице које ће бити предмет доказивања (члан 83. ст. 1. и 2.) и правна питања о којима ће се расправљати председник већа сматра да се у складу са одредбама овог законика може одржати главни претрес, након узимања изјава од странака донеће решење о одржавању главног претреса (члан 385. став 1.).~~

Одлучивање о притвору

Члан 351

~~На припремном рочишту председник већа може, уз сагласност странака, укинути притвор или га заменити блажом мером. Против тог решења жалба није дозвољена.~~

б. Одређивање главног претреса

Време одржавања главног претреса

Члан 353.

~~Председник већа пре завршетка припремног рочишта наредбом одређује дан, час и место одржавања главног претреса.~~

~~Ако припремно рочиште није одржано (члан 346. став 3.), председник ПРЕДСЕДНИК већа одредиће главни претрес најкасније у року од 30 дана ако је оптужени у притвору, односно у року од 60 дана ако је оптужени на слободи, рачунајући од дана пријема потврђене оптужнице у суд.~~

Ако у року из става 2. овог члана не одреди главни претрес, председник већа ће о разлозима због којих главни претрес није одређен обавестити председника суда, који ће предузети потребне мере да се главни претрес одреди. У случају трајније спречености председника већа да из оправданих разлога одреди главни претрес, председник суда ће доделити предмет другом председнику већа.

Место одржавања главног претреса

Члан 354.

Главни претрес се одржава у седишту суда и у судској згради.

Ако су у појединим случајевима просторије у судској згради неподесне за одржавање главног претреса или из других оправданих разлога, председник суда може одредити да се претрес одржи у судској згради изван седишта суда или у другој згради на подручју тог суда.

Председник Врховног ~~касационог~~ суда може, на образложени предлог председника надлежног суда, одредити да се главни претрес одржи и изван подручја надлежног суда.

Позивање странака и других лица на главни претрес

Члан 355.

На главни претрес позваће се оптужени и његов бранилац, тужилац и оштећени и њихови законски заступници и пуномоћници, а по потреби и преводилац и тумач.

На главни претрес позваће се предложени сведоци и вештаци, осим оних за које председник већа сматра да њихово испитивање на главном претресу није потребно ~~и ни је на припремном рочишту утврђено да се не позивају.~~

У погледу садржине позива за оптуженог и сведоке примениће се одредбе чл. 191. и 193. овог законика. Када није реч о обавезној одбрани (члан 74.), оптужени ће се у позиву поучити да има право да узме браниоца, али да се главни претрес неће одложити због недоласка браниоца на главни претрес или због тога што је оптужени узео браниоца тек на главном претресу.

Позив оптуженом мора се доставити тако да између достављања позива и дана главног претреса остане довољно времена за припремање одбране, а најмање осам дана. За кривична дела за која се може изрећи казна затвора од десет година или тежа казна, време за припремање одбране износи најмање петнаест дана. На захтев оптуженог или на захтев тужиоца, а по пристанку оптуженог, ови рокови се могу скратити.

Оштећеног који се не позива као сведок, суд ће у позиву обавестити да ће се главни претрес одржати и у његовом одсуству, а да ће се његова изјава о имовинскоправном захтеву прочитати. Оштећени ће се упозорити и на то да ће се, ако не дође, сматрати да неће да продужи кривично гоњење, ако јавни тужилац одустане од оптужбе.

~~Оштећени као тужилац и приватни тужилац упозориће се у позиву да ће се, ако на главни претрес не дође, нити пошаље пуномоћника, сматрати да одустаје од оптужбе.~~

ОШТЕЋЕНИ КАО ТУЖИЛАЦ УПОЗОРИЋЕ СЕ У ПОЗИВУ ДА ЋЕ СЕ, АКО НА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС НЕ ДОЂЕ, НИТИ ПОШАЉЕ ПУНОМОЋНИКА, СМАТРАТИ ДА ЈЕ ОДУСТАО ОД ОПТУЖБЕ.

Оптужени, сведок и вештак упозориће се у позиву на последице недоласка на главни претрес (члан 193. став 4. и члан 383.).

Предлагање доказа

Члан 356.

~~Ако није одржано припремно рочиште (члан 346. став 3.), странке, бранилац и оштећени могу после одређивања главног претреса предложити да се на главни претрес позову нови сведоци или вештаци или изведу други докази, при чему морају означити које би се чињенице имале доказати и којим од предложених доказа.~~

~~Приликом одлучивања о предлогу за извођење доказа сходно се примењују одредбе члана 395. овог законика.~~

~~Председник већа може и без предлога странака и оштећеног наредити прибављање нових доказа за главни претрес (члан 15. став 4.), о чему ће пре почетка главног претреса обавестити странке.~~

ПРЕДЛАГАЊЕ И ПРИБАВЉАЊЕ НОВИХ ДОКАЗА

ЧЛАН 356.

СТРАНКЕ И ОШТЕЋЕНИ МОГУ И ПОСЛЕ ЗАКАЗИВАЊА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ПРЕДЛОЖИТИ ДА СЕ НА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ПОЗОВУ НОВИ СВЕДОЦИ ИЛИ ВЕШТАЦИ ИЛИ ПРИБАВЕ ДРУГИ НОВИ ДОКАЗИ. У СВОМ ОБРАЗЛОЖЕНОМ ПРЕДЛОГУ СТРАНКЕ МОРАЈУ ОЗНАЧИТИ КОЈЕ БИ СЕ ЧИЊЕНИЦЕ ИМАЛЕ ДОКАЗАТИ И КОЈИМ ОД ПРЕДЛОЖЕНИХ ДОКАЗА.

ПРИЛИКОМ ОДЛУЧИВАЊА О ПРЕДЛОГУ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ДОКАЗА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 395. ОВОГ ЗАКОНИКА.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА МОЖЕ И БЕЗ ПРЕДЛОГА СТРАНАКА НАРЕДИТИ ПРИБАВЉАЊЕ НОВИХ ДОКАЗА ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 15. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.

О ОДЛУЦИ КОЈОМ СЕ НАРЕЂУЈЕ ПРИБАВЉАЊЕ НОВИХ ДОКАЗА ОБАВЕСТИЋЕ СЕ СТРАНКЕ ПРЕ ПОЧЕТКА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА.

Издајање незаконитих доказа

Члан 358.

~~Ако председник већа утврди да се у списима налазе записници или обавештења из члана 237. ст. 1. и 3. 4 овог законика, донеће решење о њиховом издавању из списка. Против овог решења дозвољена је посебна жалба. ПРОТИВ РЕШЕЊА О ИЗДВАЈАЊУ СПИСА И РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ОДБИЈА ПРЕДЛОГ ЗА ИЗДВАЈАЊЕ ИЗ СПИСА ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ПОСЕБНА ЖАЛБА ВЕЋУ ИЗ ЧЛАНА 21. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА.~~

~~По правноснажности решења из става 1. овог члана, председник већа ће поступити у складу са чланом 237. ст. 1. и 3. овог законика.~~

~~До завршетка доказног поступка веће може поступити у складу са чланом 407. став 4. овог законика.~~

Овлашћења председника већа

Члан 367.

Главним претресом руководи председник већа.

Председник већа у заседању и на главном претресу:

- 1) утврђује да ли је веће састављено у складу са одредбама овог законика и да ли постоје разлози због којих се чланови већа и записничар морају изузети (члан 37. став 1.);
- 2) утврђује да ли су испуњене претпоставке за одржавање главног претреса;
- 3) стара се о одржавању реда и о примени мера за спречавање ремећења реда у судници;
- ~~4) стара се о томе да поступак тече без одуговлачења и разматрања питања која не доприносе свестраном расправљању предмета доказивања;~~
- 4) СТАРА СЕ О СВЕСТРАНОМ ПРЕТРЕСАЊУ ПРЕДМЕТА, О ТОМЕ ДА ПОСТУПАК ТЕЧЕ БЕЗ ОДУГОВЛАЧЕЊА И ОТКЛАЊАЊУ СВЕГА ШТО УСПОРАВА КРИВИЧНИ ПОСТУПАК А НЕ ДОПРИНОСИ РАЗЈАШЊЕЊУ СТВАРИ;
- 5) одлучује о одступању од редовног тока поступка утврђеног овим закоником, услед посебних околности, а нарочито због броја оптужених, кривичних дела и обима доказног материјала;
- 6) даје реч члановима већа, странкама, браниоцу, оштећеном, законском заступнику и пуномоћнику, сведоку, вештаку и стручном саветнику;
- 7) одлучује о предлозима странака ако о њима не одлучује веће;
- ~~8) даје налог странци да предложи донунске доказе;~~
- 8) И БЕЗ ПРЕДЛОГА СТРАНАКА, БРАНИОЦА ИЛИ ОШТЕЋЕНОГ НАРЕЂУЈЕ ПРИБАВЉАЊЕ НОВИХ ДОКАЗА ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ИЛИ ИЗВОДИ ПОТРЕБНЕ ДОКАЗЕ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 15. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА, ПОСЛЕ ИЗВОЂЕЊА ДОКАЗА ПО ПРЕДЛОГУ СТРАНАКА;
- 9) преноси у записник садржај рада и цео ток главног претреса;
- 10) предузима потребне мере за заштиту сведока (чл. 102. и 103);
- 11) решава о другим питањима у складу са овим закоником.

Овлашћења већа

Члан 368.

Веће у току главног претреса одлучује о:

- 1) предлогу о коме не постоји сагласност странака и о сагласним предлозима странака које не прихвати председник већа;
 - 2) приговору против мере председника већа која се односи на руковођење главним претресом;
 - 3) томе да се, без обзира на дозволу за оптичка снимања, из оправданих разлога поједини делови главног претреса не снимају;
 - 4) удаљењу из суднице, о искључењу браниоца или пуномоћника, и о настављању, прекиду или одлагању главног претреса због одржавања реда и управљања главним претресом;
 - ~~5) извођењу донунских доказа, уколико оцени да је то неопходно да би се отклониле противречности или нејасноће у изведеним доказима и да је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио;~~
 - 6) другим питањима у складу са овим закоником.
- Решења већа се увек објављују и са кратким образложењем уносе у записник.

Мере за одржавање реда

Члан 370.

Ако оптужени, бранилац, оштећени, ОШТЕЋЕНИ КАО ТУЖИЛАЦ, ПРИВАТНИ ТУЖИЛАЦ, законски заступник, пуномоћник, сведок, вештак, стручни саветник, преводилац, тумач или друго лице које присуствује главном претресу нарушава ред тако што не поштује наређења председника већа за одржавање реда или вређа достојанство суда, председник већа ће га опоменути, а ако лице настави да нарушава ред, казниће га новчаном казном до 150.000 динара.

О нарушавању реда од стране јавног тужиоца или лица које га замењује, председник већа ће известити надлежног јавног тужиоца и ~~Државно веће тужилаца~~ ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА, или ће прекинути главни претрес и од надлежног јавног тужиоца затражити да одреди друго лице да у наставку главног претреса заступа оптужницу, уз обавезу обавештавања суда о предузетим мерама.

Председник већа обавестиће надлежну адвокатску комору о казни изреченој адвокату због нарушавања реда, уз обавезу обавештавања суда о предузетим мерама.

Мере за спречавање одуговлачења поступка

Члан 374.

Браниоцу, оштећеном, законском заступнику, пуномоћнику, оштећеном као тужиоцу или приватном тужиоцу који предузима радње очигледно усмерене на одуговлачење поступка, веће ће изрећи опомену.

О неблагоприятном или неодговарајућем поступању јавног тужиоца или лица које га замењује, а којим се проузрокује одуговлачење поступка, председник већа ће известити надлежног јавног тужиоца и ~~Државно веће тужилаца~~ ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА, уз обавезу обавештавања суда о предузетим мерама.

Председник већа обавестиће надлежну адвокатску комору о опомену изреченој адвокату због одуговлачења поступка, уз обавезу обавештавања суда о предузетим мерама.

Изостанак тужиоца

Члан 379.

Ако на главни претрес, који је заказан на основу оптужнице јавног тужиоца, не дође јавни тужилац или лице које га замењује, председник већа ће о томе обавестити надлежног јавног тужиоца и затражити да одмах одреди замену. Ако то није могуће, председник већа ће одредити да се главни претрес не одржи и о томе ће обавестити надлежног јавног тужиоца и ~~Државно веће тужилаца~~ ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА, који имају обавезу да обавесте суд о предузетим мерама.

Ако на главни претрес не дође оштећени као тужилац или приватни тужилац, нити њихов пуномоћник, који су уредно позвани, а изостанак нису оправдали, веће ће решењем обуставити поступак.

Суђење у одсуству

Члан 381.

~~Оптуженом~~ ОКРИВЉЕНОМ се може судити у одсуству само када постоје нарочито оправдани разлози да му се суди иако је одсутан, под условом да је у бекству или није доступан државним органима.

Решење о суђењу у одсуству доноси веће, на предлог тужиоца.

Жалба не задржава извршење решења из става 2. овог члана.

Претходне провере и поука о правима**Члан 389.**

Када председник већа утврди да су на главни претрес дошла сва позвана лица, или кад веће одлучи да се главни претрес одржи у одсутности неког од позваних лица, или одлучи да о тим питањима реши касније, председник већа ће:

~~1) позвати оптуженог да изнесе личне податке да би се уверио у његову истовестност, као и да се изјасни о својој ранијој осуђиваности ако то није учинио на припремном рочишту;~~

1) ПОЗВАТИ ОПТУЖЕНОГ ДА ИЗНЕСЕ ПОДАТКЕ О ЛИЧНОСТИ ДА БИ СЕ УВЕРИО У ЊИХОВУ ИСТОВЕСТНОСТ;

~~2) упозорити оптуженог да пажљиво прати ток главног претреса и да је дужан да предлоге за извођење појединих доказа (члан 395. став 1.) изнесе одмах или у најкраћем року по сазнању да је њихово извођење потребно;~~

3) поучити оптуженог о његовим правима и дужностима (чл. 68. и 70.), а посебно о праву да износи чињенице и предлаже доказе у прилог своје одбране, поставља питања саоптуженом, сведоку, вештаку и стручном саветнику, и ставља примедбе и даје објашњења у вези са изведеним доказима, и питати га да ли је поуку разумео.

Ако оптужени одбије да изнесе личне податке, његова истовестност утврдиће се на други начин. Ако оптужени изјави да поуку о правима није разумео, председник ће му је на погодан начин објаснити, а у случају да оптужени одбије да се изјасни да ли је поуку о правима разумео, сматраће се, уз претходно упозорење, да је поуку разумео.

Ако је оштећени присутан, председник већа ће га поучити о правима из члана 50. овог законика, а ако још није поставио имовинскоправни захтев, упутиће га да такав захтев може поставити у кривичном поступку.

Уводна излагања**Члан 393.**

После излагања оптужбе и изјашњавања оптуженог, председник већа позваће тужиоца, а потом браниоца или оптуженог који се брани сам, да изнесу уводна излагања, осим ако је на припремном рочишту дошло до изјашњења странака и предлагања доказа (чл. 349. и 350.).

Уводна излагања морају бити сажета и односити се само на чињенице које ће бити предмет доказивања, на излагање доказа које ће странака извести и на правна питања о којима ће расправљати.

Председник већа може уводна излагања ограничити на одређено време и прекинути странку и браниоца ако прекорачи дато време или излаже изван допуштеног садржаја.

После уводних излагања, оштећени може укратко образложити имовинскоправни захтев.

Предлагање доказа

Члан 395.

Странке, бранилац и оштећени могу до завршетка главног претреса предложити да се изведу нови докази, а могу поновити предлоге који су раније одбијени.

О извођењу доказа из става 1. овог члана одлучује председник већа.

Ако је предложено извођење доказа који је незаконит (члан 84. став 1.) председник већа ће одбити предлог образложеним решењем.

Председник већа може образложеним решењем одбити доказни предлог ако оцени да је реч о доказу:

~~1) за који су странке, бранилац и оштећени знали у току припремног рочишта (члан 350. став 1.) или након одређивања главног претреса (члан 356. став 1.), али га без оправданог разлога нису предложили;~~

2) који је усмерен на доказивање чињеница које нису предмет доказивања (члан 83. ст. 1. и 2.) или се односи на чињенице које се не доказују (члан 83. став 3.);

3) чије извођење је очигледно усмерено на одуговлачење поступка.

Председник већа може у току поступка опозвати решење из става 4. овог члана, а веће поводом приговора може преиначити то решење и одлучити да се предложени доказ изведе.

Редослед извођења доказа

Члан 396.

После саслушања оптуженог, председник већа одређује време у којем се најпре изводе докази које предложи тужилац, потом докази које предложи одбрана, након тога докази ~~чије извођење је одредило веће по службеној дужности и по предлогу оштећеног,~~ КОЈЕ СУД ИЗВОДИ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 15. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНИКА, а на крају докази о чињеницама од којих зависи одлука о врсти и мери кривичне санкције. Ако постоје оправдани разлози председник већа може одредити другачији редослед и продужити време за извођење доказа.

Подаци из казнене евиденције и други подаци о осуђиваности оптуженог за кажњиве радње од којих зависи одлука о врсти и мери кривичне санкције биће изведени у складу са ставом 1. овог члана, осим ако веће одлучује о мерама за обезбеђење присуства окривљеног и за несметано вођење кривичног поступка.

Ако оштећени који је присутан треба да се испита као сведок, његово испитивање ће се обавити пре осталих сведока.

После извођења сваког доказа, председник већа упитаће странке, браниоца и оштећеног да ли поводом изведеног доказа имају примедбе.

Саслушање оптуженог

Члан 398.

Када оптужени заврши изношење одбране, питања му могу постављати најпре његов бранилац, потом тужилац, после њега председник већа и чланови већа, а затим

оштећени или његов законски заступник и пуномоћник, саоптужени и његов бранилац, и вештак и стручни саветник.

Оштећени, законски заступник и пуномоћник оштећеног, вештак и стручни саветник могу непосредно оптуженом постављати питања уз одобрење председника већа.

Председник већа ће забранити питање или одговор на већ постављено питање ако је оно недозвољено (члан 86. став 3.), или се не односи на предмет осим када се ради о питању којим се проверава веродостојност исказа.

Странке могу захтевати да о забрани питања или одговора на већ постављено питање одлучи веће. Ако веће потврди одлуку председника већа о забрани питања или одговора као недозвољеног, на захтев странке у записник ће се унети питање.

Председник већа може увек оптуженом поставити питање које доприноси потпунијем или јаснијем одговору на питање постављено од стране других учесника у поступку.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, САОПТУЖЕНИ И БРАНИЛАЦ ИМАЈУ ПРАВО ДА ИЗЈАВЕ ПРИГОВОР НЕДОПУШТЕНОСТИ ПИТАЊА ОДМАХ ПОСЛЕ ПОСТАВЉАЊА ПИТАЊА ОПТУЖЕНОМ. О ПРИГОВОРУ ОДЛУЧУЈЕ ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ОДМАХ ПО ЊЕГОВОМ ИЗЈАВЉИВАЊУ, А АКО ЈЕ ПРИГОВОР УЛОЖЕН НА ПИТАЊЕ ПРЕДСЕДНИКА ВЕЋА, О ЊЕМУ ОДЛУЧУЈЕ ВЕЋЕ.

Оптужени има право да се у току главног претреса саветује са својим браниоцем, али се не може са својим браниоцем, или са било којим другим лицем, договарати о томе како ће одговорити на већ постављено питање.

Испитивање сведока, вештака или стручног саветника

Члан 402.

На главном претресу се сведок или стручни саветник испитује уз сходну примену члана 98. овог законика, а вештак излаже усмено свој налаз и мишљење, али му веће може дозволити да прочита писани налаз и мишљење који ће потом приложити записнику.

Сведоку, вештаку или стручном саветнику непосредно постављају питања странке и бранилац, председник већа и чланови већа, а оштећени или његов законски заступник и пуномоћник, и вештак или стручни саветник могу непосредно постављати питања уз одобрење председника већа.

Ако обе странке предложе испитивање истог сведока или исто вештачење, сматраће се да је доказ предложила странка чији је предлог први заведен у суду.

Ако је суд одредио испитивање сведока или вештачење без предлога странака, питања први постављају председник и чланови већа, потом тужилац, оптужени и његов бранилац и вештак или стручни саветник.

Оштећени или његов законски заступник и пуномоћник имају право да поставе питања сведоку, вештаку или стручном саветнику након тужиоца, увек када тужилац има право на испитивање.

~~Најпре се обавља основно испитивање, после тога унакрено испитивање, а по одобрењу председника већа могу се постављати додатна питања.~~

~~Приликом испитивања сведока, вештака или стручног саветника сходно се примењују одредбе члана 397. ст. 4. и 5. и члана 398. ст. 3. до 5. овог законика.~~

СВЕДОКА, ВЕШТАКА ИЛИ СТРУЧНОГ САВЕТНИКА НАЈПРЕ ИСПИТУЈЕ СТРАНКА КОЈА ЈЕ ПРЕДЛОЖИЛА ЊИХОВО ИСПИТИВАЊЕ НА ГЛАВНОМ

ПРЕТРЕСУ (ОСНОВНО ИСПИТИВАЊЕ), А ЗАТИМ СУПРОТНА СТРАНКА (УНАКРСНО ИСПИТИВАЊЕ).

ПО ОДОБРЕЊУ ВЕЋА, СТРАНКА КОЈА ЈЕ ПРЕДЛОЖИЛА ЊИХОВО ИСПИТИВАЊЕ, МОЖЕ ПОСТАВИТИ И ДОДАТНА ПИТАЊА СВЕДОКУ, ВЕШТАКУ ИЛИ СТРУЧНОМ ЛИЦУ (ДОДАТНО ИСПИТИВАЊЕ).

ПРИЛИКОМ УНАКРСНОГ ИСПИТИВАЊА, ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА МОЖЕ ОДОБРИТИ ПОСТАВЉАЊЕ ПИТАЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ОКОЛНОСТИ О КОЈИМА СВЕДОК, ВЕШТАК ИЛИ СТРУЧНИ САВЕТНИК НИЈЕ ИСКАЗИВАО ТОКОМ ОСНОВНОГ ИСПИТИВАЊА, АКО СУ ПИТАЊА УСМЕРЕНА НА ПРОВЕРУ ВЕРОДОСТОЈНОСТИ ЊИХОВИХ ИСКАЗА ИЛИ СУ ТЕ ОКОЛНОСТИ УСКО ПОВЕЗАНЕ СА ЊИХОВИМ ОСНОВНИМ ИСКАЗОМ. ДОДАТНО ИСПИТИВАЊЕ МОЖЕ СЕ ОДНОСИТИ САМО НА ПИТАЊА КОЈА СУ ПОСТАВЉЕНА ТОКОМ УНАКРСНОГ ИСПИТИВАЊА.

НАКОН ШТО ЈЕ ЗАВРШЕНО ОСНОВНО, УНАКРСНО И ДОДАТНО ИСПИТИВАЊЕ, ПИТАЊА ПОСТАВЉА ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА. ЧЛАНОВИ ВЕЋА МОГУ ПОСТАВЉАТИ ПИТАЊА ПО ОДОБРЕЊУ ПРЕДСЕДНИКА ВЕЋА. ОШТЕЋЕНИ И ПУНОМОЋНИК ОШТЕЋЕНОГ ИМАЈУ ПРАВО ДА ПО ОДОБРЕЊУ ПРЕДСЕДНИКА ВЕЋА ПОСТАВЕ ПИТАЊА СВЕДОКУ, ВЕШТАКУ ИЛИ СТРУЧНОМ САВЕТНИКУ.

СТРАНКЕ И БРАНИЛАЦ ИМАЈУ ПРАВО ДА ИЗЈАВЕ ПРИГОВОР НЕДОПУШТЕНОСТИ ПИТАЊА ОДМАХ ПОСЛЕ ПОСТАВЉАЊА ПИТАЊА СВЕДОКУ, ВЕШТАКУ ИЛИ СТРУЧНОМ САВЕТНИКУ. О ПРИГОВОРУ ОДЛУЧУЈЕ ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА ОДМАХ ПО ЊЕГОВОМ ИЗЈАВЉИВАЊУ, А АКО ЈЕ ПРИГОВОР УЛОЖЕН НА ПИТАЊЕ ПРЕДСЕДНИКА ВЕЋА, О ЊЕМУ ОДЛУЧУЈЕ ВЕЋЕ.

Упознавање са садржином писмена и снимака

Члан 405.

У записнике о увиђају ван главног претреса, о претресању стана и других просторија или лица и потврде о привремено одузетим предметима, као и исправе које служе као доказ, извршиће се увид, или ће, ако веће оцени да је то потребно, председник већа укратко изнети њихову садржину или их прочитати.

~~Оптички или тонски снимак или електронски запис који се користе као доказ, биће на главном претресу репродукован тако да се присутна лица могу упознати са његовим садржајем.~~

БИТНИ САДРЖАЈ ОПТИЧКОГ ИЛИ ТОНСКОГ СНИМКА, ИЛИ ЕЛЕКТРОНСКОГ ЗАПИСА КОЈИ СЕ КОРИСТЕ КАО ДОКАЗ, БИЋЕ НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ РЕПРОДУКОВАН УЗ ВОЋЕЊЕ РАЧУНА О ЗАШТИТИ ПРАВА НА ПРИВАТНОСТ.

АКО СУ СТРАНКЕ СА ТИМ САГЛАСНЕ, ОПТИЧКИ ИЛИ ТОНСКИ СНИМАК КОЈИ СЕ КОРИСТИ КАО ДОКАЗ, НЕЋЕ БИТИ РЕПРОДУКОВАН НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ, А ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА МОЖЕ НА ПРЕДЛОГ СТРАНАКА И БРАНИОЦА, КРАТКО ОПИСАТИ САДРЖАЈ СНИМКА.

Ако је овим закоником прописано да се исказ или друга процесна радња снима и да се уз снимак води записник у који се уносе само одређени подаци, извођење ових доказа се врши у складу са ст. 1. и 2. овог члана. Предмети који могу служити разјашњењу

ствари, на главном претресу биће показани оптуженом, сведоцима или вештацима, а ако показивање има значај препознавања, поступиће се у складу са чланом 90. и чланом 100. ст. 1. и 2. овог законика.

Исправе које се користе као доказ, уколико је то могуће, подносе се у оригиналу.

Упознавање са садржином записника о исказима

Члан 406.

Осим у случајевима посебно прописаним у овом законуку, упознавање са садржином записника о исказима сведока, ~~са оптужених~~ САОКРИВЉЕНИХ или већ осуђених саучесника у кривичном делу, као и записника о налазу и мишљењу вештака, може се по одлуци већа обавити сходном применом члана 405. овог законика ако:

1) су испитана ИЛИ САСЛУШАНА лица умрла, душевно оболела или се не могу пронаћи, или је њихов долазак пред суд немогућ или знатно отежан због старости, болести или других важних разлога;

2) су странке сагласне да се тако поступи уместо непосредног испитивања сведока или вештака који није присутан, без обзира да ли је био позван или не;

3) је сведок или вештак испитан непосредно пред истим председником већа или у складу са одредбом члана 404. овог законика;

4) сведок или вештак без законског разлога неће да да исказ на главном претресу;

5) је реч о исказу ~~са оптуженог~~ САОКРИВЉЕНОГ према којем је кривични поступак раздвојен или је већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом.

Записници о ранијем испитивању лица која су ослобођена дужности сведочења (члан 94. став 1.) не смеју се извести у складу са одредбама овог члана ако та лица нису уопште позвана на главни претрес или су на главном претресу изјавила да неће да сведоче.

У записнику о главном претресу биће наведени разлози због којих се доказ изводи у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана, а председник већа саопштиће да ли је сведок или вештак који је дао исказ положио заклетву.

Издавање незаконитих доказа

Члан 407.

Веће ће решењем одлучити да се из списка издвоје и одвојено чувају:

1) записници о ранијем испитивању лица који се не могу прочитати из разлога наведених у члану 406. став 2. овог законика;

2) записници или обавештења из члана 237. ст. 1. и 3. овог законика.

Против решења из става 1. овог члана И РЕШЕЊА КОЈИМ ЈЕ ОДБИЈЕН ПРЕДЛОГ ЗА ИЗДВАЈАЊЕ СПИСА дозвољена је посебна жалба.

По правноснажности решења из става 2. овог члана, веће ће поступити у складу са чланом 237. ст. 2. и 3. овог законика.

~~Ако на основу изведених доказа сматра да није било места издвајању доказа, веће може до завршетка доказног поступка опозвати решење из става 1. овог члана против којег није изјављена жалба и одлучити да се издвојени доказ изведе.~~

Разлози за одбацивање оптужнице

Члан 416.

У току или по завршетку главног претреса веће ће решењем одбацити оптужницу ако утврди:

- 1) да суд није стварно надлежан;
- 2) да се поступак води без захтева овлашћеног тужиоца, без предлога оштећеног или одобрења надлежног државног органа, или се појаве друге околности које привремено спречавају вођење кривичног поступка;
- 3) да је код окривљеног наступило душевно обољење или душевна поремећеност или друга тешка болест због које ~~трајно~~ У ДУЖЕМ ТРАЈАЊУ не може учествовати у поступку.

У образложењу решења из става 1. овог члана суд се неће упуштати у оцену главне ствари, него ће се ограничити на разлоге за одбацивање оптужнице.

Притвор након изрицања првостепене пресуде**Члан 425а**

Кад изрекне пресуду на казну затвора испод пет година, веће ће оптуженом који се брани са слободе одредити притвор ако постоје разлози из члана 211. став 1. тач. 1) и 3) овог законика, а оптуженом који се налази у притвору укинуће притвор ако за притвор више не постоје разлози због којих је био одређен.

Притвор ће веће увек укинути и наредити да се оптужени пусти на слободу ако је ослобођен од оптужбе или је оптужба одбијена или ако је оглашен кривим, а ослобођен од казне или је осуђен само на новчану казну, на казну рада у јавном интересу или на казну одузимања возачке дозволе или му је изречена судска опомена или је условно осуђен или је због урачунавања притвора казну већ издржао или је оптужба одбачена (члан 416.), осим због стварне ненадлежности.

За одређивање или укидање притвора после објављивања пресуде, до њене правноснажности примењиваће се одредба става 1. овог члана. Одлуку доноси веће првостепеног суда (члан 21. став 4.).

Пре доношења решења којим се одређује или укида притвор у случајевима из ст. 1. и 3. овог члана, прибавиће се мишљење јавног тужиоца када се поступак води по његовом захтеву.

Ако се оптужени већ налази у притвору, а веће нађе да још постоје разлози због којих је притвор био одређен или да постоји разлог из члана 211. став 1. тачка 4) И ТАЧКА 5) овог законика, донеће посебно решење о продужењу притвора. Посебно решење веће доноси и кад треба одредити или укинути притвор. Жалба против решења не задржава извршење решења.

Притвор који је одређен или продужен по одредбама ст. 1. до 5. овог члана, може трајати до упућивања оптуженог, односно осуђеног у завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди.

Изостанак образложења или делимично образложење пресуде**Члан 429.**

Писмено израђена пресуда не мора да садржи образложење:

1) ако су странке, бранилац и лице из члана 433. ст. 4. и 5. овог законика одмах по објављивању пресуде изјавиле да се одричу права на жалбу, или

2) ако је оптуженом изречена казна затвора у трајању до ~~три године~~ ПЕТ ГОДИНА, новчана казна, казна рада у јавном интересу, казна одузимања возачке дозволе, условна осуда или судска опомена, а осуда је заснована на признању оптуженог које испуњава претпоставке из члана 88. овог законика.

Странке, бранилац и лице из члана 433. ст. 4. и 5. овог законика могу одмах по објављивању пресуде из тачке 2. става 1. овог члана захтевати достављање писмено израђене пресуде која садржи образложење. У том случају, рок за жалбу против пресуде тече од дана достављања преписа образложене пресуде.

Писмено израђена пресуда ће бити делимично образложена:

1) ако је оптужени признао да је учинио кривично дело - образложење ће се ограничити на чињенице и разлоге из чл. 88. и 428. став 10. овог законика, или

2) ако је прихваћен споразум о признању кривичног дела - образложење ће се ограничити на разлоге којима се суд руководио приликом прихватања споразума (члан 317. став 2.), или

3) ако су одмах по објављивању пресуде странке и бранилац изјавиле да се одричу права на жалбу, а лице из члана 433. ст. 4. и 5. овог законика није се одрекло тог права - у образложењу пресуде ће се навести разлози за одлуку о досуђеном имовинскоправном захтеву и о трошковима кривичног поступка, односно разлози за одлуку о одузимању предмета или имовинске користи прибављене кривичним делом или имовине проистекле из кривичног дела.

Битна повреда одредаба кривичног поступка

Члан 438.

Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако:

1) ~~је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена, или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;~~

2) је пресуду донео стварно ненадлежни суд, осим ако је пресуду за кривично дело из надлежности нижег суда донео непосредно виши суд;

3) је суд био непрописно састављен или ако је у изрицању пресуде учествовао судија или судија-поротник који није учествовао на главном претресу или који је правноснажном одлуком изузет од суђења;

4) је на главном претресу учествовао судија или судија-поротник који се морао изузети;

5) је главни претрес одржан без лица чије је присуство на главном претресу обавезно или ако је оптуженом, браниоцу, оштећеном или приватном тужиоцу, противно његовом захтеву, ускраћено да на главном претресу употребљава свој језик и да на свом језику прати ток главног претреса;

6) је противно овом законика била искључена јавност на главном претресу;

7) је суд повредио одредбе кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца ИЛИ ПРЕДЛОГА ОШТЕЋЕНОГ, односно одобрења надлежног органа;

- 8) пресудом није потпуно решен предмет оптужбе;
- 9) је пресудом оптужба прекорачена;
- 9А) СЕ ПРЕСУДА ЗАСНИВА НА НЕЗАКОНИТОМ ДОКАЗУ НА КОМЕ СЕ ПО ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА НЕ МОЖЕ ЗАСНИВАТИ;
- 10) је пресудом повређена одредба члана 453. овог законика;
- 11) је изрека пресуде неразумљива.
- Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји и, ако:
- ~~1) се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати, осим ако је, с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда;~~
- 1) СУД ПРИЛИКОМ ПРИПРЕМАЊА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ИЛИ У ТОКУ ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ИЛИ ПРИЛИКОМ ДОНОШЕЊА ПРЕСУДЕ НИЈЕ ПРИМЕНИО ИЛИ ЈЕ НЕПРАВИЛНО ПРИМЕНИО НЕКУ ОДРЕДБУ ОВОГ ЗАКОНИКА, А ШТО ЈЕ УТИЦАЛО ИЛИ МОГЛО УТИЦАТИ НА ПРАВИЛНОСТ И ЗАКОНИТОСТ ПРЕСУДЕ;
- 2) је изрека пресуде противречна сама себи или су разлози пресуде противречни изреци, или ако пресуда нема уопште разлога или у њој нису наведени разлози о чињеницама које су предмет доказивања или су ти разлози потпуно нејасни или у знатној мери противречни, или ако о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника, ~~на АКО~~ због тога није могуће испитати законитост и правилност пресуде;
- ~~3) суд у току главног претреса није применио или је неправилно применио неку одредбу овог законика, а то је било од одлучног утицаја на доношење законите и правилне пресуде.~~

Поведа кривичног закона

Члан 439.

Поведа кривичног закона постоји ако је кривични закон повређен у питању да ли:

- 1) је дело за које се оптужени гони кривично дело;
- 1А) ЈЕ НАСТУПИЛА ЗАСТАРЕЛОСТ КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА ИЛИ ЈЕ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ ИСКЉУЧЕНО УСЛЕД АМНЕСТИЈЕ ИЛИ ПОМИЛОВАЊА ИЛИ ЈЕ СТВАР ВЕЋ ПРАВНОСНАЖНО ПРЕСУЂЕНА, ИЛИ ПОСТОЈЕ ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ ТРАЈНО ИСКЉУЧУЈУ КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ;
- 2) је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити;
- 3) је одлуком о кривичној санкцији или о одузимању имовинске користи или о опозивању условног отпуста повређен закон;
- 4) су повређене одредбе о урачунавању забране напуштања стана, притвора или издржане казне, као и сваког другог облика лишења слободе у вези са кривичним делом.

Неправилна одлука о кривичној санкцији и о другим одлукама

Члан 441.

Пресуда се може побијати због одлуке о казни, условној осуди или судској опомени када том одлуком није учињена повреда закона (члан 439. тачка 3), али суд није правилно одмерио казну с обзиром на чињенице које утичу да казна буде већа или мања, као и због тога што је суд погрешно изрекао или није изрекао одлуку о ублажавању ~~или о неопозивању~~ казне, о ослобођењу од казне, о условној осуди, о судској опомени или о опозивању условног отпуста.

Одлука о мери безбедности или о одузимању имовинске користи може се побијати када том одлуком није учињена повреда закона (члан 439. тачка 3), али је суд погрешно изрекао или није изрекао одлуку о мери безбедности или одлуку о одузимању имовинске користи од лица на које је пренесена без накнаде или уз накнаду која не одговара стварној вредности.

Одлука о досуђеном имовинскоправном захтеву или одлука о одузимању имовине проистекле из кривичног дела може се побијати ако је суд овом одлуком повредио законске одредбе.

Одлука о трошковима кривичног поступка може се побијати ако је суд овом одлуком повредио законске одредбе, као и због тога што је суд погрешно изрекао или није изрекао одлуку о ослобађању оптуженог од дужности да у целини или делимично накнади трошкове кривичног поступка.

Одлучивање првостепеног суда о жалби

Члан 443.

Неблаговремену (члан 432. ст. 1. и 2.), недозвољену (члан 433.) или неуредну жалбу (члан 436. ст. 2. до 4.) одбациће решењем председник већа првостепеног суда.

~~Ако су у жалби изнете чињенице и предложени нови докази који према оцени председника већа првостепеног суда могу допринети свестраном расправљању предмета доказивања, веће ће поново отворити главни претрес и наставити доказни поступак.~~

~~После завршетка доказног поступка, председник већа ће поступити по одредби члана 412. овог законика. Против нове пресуде првостепеног суда којом је потврђена или преиначена ранија пресуда може се изјавити жалба у складу са одредбама овог законика.~~

~~Ако председник већа првостепеног суда оцени да изнете чињенице и нови докази који су предложени у жалби не могу допринети свестраном расправљању предмета доказивања, поступиће у складу са чланом 444. овог законика.~~

Одговор на жалбу

Члан 444.

Примерак жалбе доставиће првостепени суд противној странци (чл. 246. и 247.) која ~~може~~ И БРАНИОЦУ КОЈИ МОГУ у року од осам дана од дана пријема жалбе поднети суду одговор на жалбу.

Жалбу и одговор на жалбу, са свим списима, првостепени суд ће доставити у довољном броју примерака другостепеном суду.

Поступање другостепеног суда са списима

Члан 445.

Када списи поводом жалбе стигну другостепеном суду, достављају се судији известиоцу, а у нарочито сложеним предметима, више чланова већа могу бити судије известиоци, о чему одлуку доноси председник суда.

Ако судија известилац утврди да се у списима налазе записници или обавештења из члана 237. ст. 1. и ~~3.~~ 4. овог законика, донеће решење о њиховом издвајању из списка против којег није дозвољена посебна жалба. По правноснажности решења, судија известилац ће поступити у складу са чланом 237. ст. 2. и ~~3.~~ 4. овог законика.

Ако се ради о кривичном делу за које се гони по захтеву јавног тужиоца, судија известилац доставља списе надлежном јавном тужиоцу који је дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана, а у случају из члана 432. ст. 2. и ~~3.~~ 4. овог законика у року од 30 дана, од дана достављања, размотри списе, стави свој предлог и да их врати суду.

Ако судија известилац утврди да писмено израђена пресуда садржи очигледне грешке, недостатке или несагласности (члан 431.), вратиће списе пре одржавања седнице другостепеног већа председнику првостепеног већа да донесе решење о исправци грешака.

По правноснажности решења о исправци грешака из члана 431. став 1. овог законика списи ће се доставити другостепеном суду, а у случају исправке несагласности између писмено израђене пресуде и њеног изворника поступиће се у складу са чланом 431. став 2. овог законика.

Заказивање седнице већа и обавештавање странака

Члан 447.

Седницу већа, на предлог судије известиоца, заказује председник већа и о њој обавештава јавног тужиоца.

О седници већа обавестиће се онај оптужени или његов бранилац, оштећени као тужилац, приватни тужилац или њихов пуномоћник који је у року предвиђеном за жалбу или одговору на жалбу, захтевао да буде обавештен о седници или је предложио одржавање претреса пред другостепеним судом.

~~Веће~~—СУДИЈА ИЗВЕСТИЛАЦ може одлучити да се о седници већа обавесте странке и када то нису захтевале или да се о седници обавести и странка која то није захтевала, ако би њихово присуство било корисно за разјашњење ствари.

Ако се о седници већа обавештава оптужени који се налази у притвору или на издржавању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, ~~а има браниоца,~~ председник већа ће наредити да се обезбеди његово присуство ~~само ако веће оцени да је то неопходно за разјашњење ствари.~~ Када АКО веће нађе да је обезбеђење присуства оптуженог отежано због безбедносних или других разлога и када је то с обзиром на техничке услове могуће, оптужени може учествовати на седници већа путем техничких средстава за пренос звука и слике.

Недолазак странака ~~које~~ И БРАНИОЦА КОЈИ су уредно обавештене не спречава одржавање седнице већа.

На седници већа којој присуствују странке и бранилац, јавност се може искључити само под условима предвиђеним овим закоником (чл. 362. до 365.).

Ток седнице већа

Члан 448.

~~Седница већа почиње извештајем судије известиоца о стању ствари у списима предмета, а ако седници већа присуствују странке и бранилац, судија известилац излаже садржај пресуде, а странке и бранилац у времену које одреди председник већа другостепеног суда износе наводе жалбе и одговора на жалбу.~~

СЕДНИЦА ВЕЋА ПОЧИЊЕ ИЗВЕШТАЈЕМ СУДИЈЕ ИЗВЕСТИОЦА О СТАЊУ СТВАРИ У СПИСИМА ПРЕДМЕТА, САДРЖАЈУ ПРЕСУДЕ, НАВОДИМА ЖАЛБЕ И ОДГОВОРА НА ЖАЛБУ.

Веће може од странака и браниоца који су присутни на седници затражити потребна објашњења у вези са жалбом и одговором на жалбу, а странке И БРАНИЛАЦ могу предложити да се ради допуне извештаја прочитају поједини делови списка, а могу по дозволи председника већа дати и потребна објашњења за своје ставове из жалбе, односно одговора на жалбу, не понављајући оно што је садржано у извештају.

О седници већа води се записник који се прикључује списима другостепеног суда.

Решење из члана 456. овог законика може се донети и без обавештавања странака и браниоца о седници већа.

Претрес пред другостепеним судом**Члан 449.**

Претрес пред другостепеним судом одржаће се ако је потребно да се због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања изведу или понове докази који су изведени или одбијени од стране првостепеног суда, а постоје оправдани разлози да се предмет не врати првостепеном суду на поновни главни претрес.

ПРЕТРЕС ПРЕД ДРУГОСТЕПЕНИМ СУДОМ ОДРЖАЋЕ СЕ И АКО ЈЕ ПОТРЕБНО ДА СЕ ОТКЛОНЕ БИТНЕ ПОВРЕДЕ ОДРЕДАБА КРИВИЧНОГ ПОСТУПАКА, А ПРЕДМЕТ СЕ НЕ МОЖЕ ВРАТИТИ ПРВОСТЕПЕНОМ СУДУ ЗБОГ ЗАБРАНЕ ИЗ ЧЛАНА 455. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНИКА.

На претрес пред другостепеним судом позивају се оптужени и њихови браниоци, овлашћени тужилац, оштећени, његов законски заступник и пуномоћник, као и они сведоци, вештаци и стручни саветници за које суд одлучи да се непосредно испитају, док се упознавање са садржином осталих изведених доказа врши у складу са одредбама чл. 403, 405. и 406. овог законика.

У позиву ће се оптужени упозорити да ће претрес бити одржан у његовом одсуству, ако је уредно позван, а свој изостанак не оправда. У том случају суд ће оптуженом који нема браниоца поставити браниоца по службеној дужности (члан 74. тачка 9).

Ако је оптужени у притвору или на издржавању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе, председник већа другостепеног суда предузеће потребне радње да се оптужени доведе на претрес. Када веће нађе да је обезбеђење присуства оптуженог отежано због безбедносних или других разлога и када је то с обзиром на техничке услове могуће, оптужени може учествовати на претресу путем техничких средстава за пренос звука и слике.

Ток претреса пред другостепеним судом**Члан 450.**

Претрес пред другостепеним судом почиње извештајем председника већа (члан 446. став 4.) који излаже стање ствари не дајући своје мишљење о основаности жалбе.

По предлогу странака и браниоца или по одлуци већа прочитаће се пресуда или део пресуде на који се односи жалба, а по потреби и записник о главном претресу или део записника и писмених доказа, а може се извршити и увид у друге доказе на које се жалба односи. Након узимања изјава од странака, веће може одлучити да се уместо непосредног испитивања сведока или вештака који није присутан, изврши увид у записнике о њиховом испитивању, или, ако веће оцени да је то потребно, да председник већа укратко изнесе њихову садржину или их прочита.

После тога позваће се жалилац да образложи жалбу, а онда и противна странка да му одговори, не понављајући оно што је садржано у извештају.

Странке и бранилац могу на претресу износити чињенице и предлагати доказе који су наведени у жалби или су у вези са тим доказима.

Овлашћени тужилац може, с обзиром на резултат претреса, изменити оптужницу у корист оптуженог или, ~~ако се оптужени сагласи,~~ у целини или делимично одустати од оптужбе. Ако је јавни тужилац одустао од оптужнице, оштећени има права предвиђена у члану 52. овог законика.

Одредбе о главном претресу пред првостепеним судом сходно ће се примењивати и у претресу пред другостепеним судом, ако овим закоником није другачије одређено.

Обим испитивања

Члан 451.

~~Другостепени суд испитује пресуду у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалби.~~

~~Другостепени суд поводом жалбе изјављене у корист оптуженог, испитаће по службеној дужности одлуку о кривичној санкцији:~~

~~1) ако је жалба изјављена због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде кривичног закона;~~

~~2) ако жалба не садржи елементе из члана 435. тач. 2) и 3) овог законика.~~

ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ИСПИТУЈЕ ПРЕСУДУ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ПОБИЈА ЖАЛБОМ, У ОКВИРУ ОСНОВА ПОБИЈАЊА КОЈИ СУ ИСТАКНУТИ У ЖАЛБИ, АЛИ МОРА УВЕК ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ИСПИТАТИ:

1) **ДА ЛИ ПОСТОЈИ ПОВРЕДА ОДРЕДАБА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ИЗ ЧЛАНА 438. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА И ДА ЛИ ЈЕ ГЛАВНИ ПРЕТРЕС, ПРОТИВНО ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНИКА, ОДРЖАН У ОДСУСТВУ ОПТУЖЕНОГ, А У СЛУЧАЈУ ОБАВЕЗНЕ ОДБРАНЕ И У ОДСУСТВУ БРАНИОЦА ОПТУЖЕНОГ;**

2) **ДА ЛИ ЈЕ НА ШТЕТУ ОПТУЖЕНОГ ПОВРЕЂЕН КРИВИЧНИ ЗАКОН (ЧЛАН 439).**

ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ПОВОДОМ ЖАЛБЕ ИЗЈАВЉЕНЕ У КОРИСТ ОПТУЖЕНОГ, ИСПИТАЋЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ОДЛУКУ О КРИВИЧНОЈ САНКЦИЈИ АКО ЈЕ ЖАЛБА ИЗЈАВЉЕНА ЗБОГ ПОГРЕШНО ИЛИ НЕПОТПУНО УТВРЂЕНОГ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА ИЛИ ЗБОГ ПОВРЕДЕ КРИВИЧНОГ ЗАКОНА.

Другостепени суд може поводом жалбе тужиоца на штету окривљеног преиначити првостепену пресуду и у корист оптуженог у погледу одлуке о кривичној санкцији.

Пресуда о одбијању жалбе

Члан 457.

Другостепени суд ће пресудом одбити жалбу као неосновану и потврдиће првостепену пресуду ако утврди да не постоје разлози због којих је жалба изјављена, као ни разлози чије постојање испитује на основу члана 451. ~~ет. 2. и 3.~~ овог законика.

Пресуда о усвајању жалбе

Члан 459.

Другостепени суд ће пресудом усвојити жалбу и преиначити првостепену пресуду ако сматра да с обзиром на утврђено чињенично стање у првостепеној пресуди постоји повреда из чл. 439. и 441. овог законика, а према стању ствари и у случају повреде из члана 438. став 1. ~~тач. 1), 7), 9) и 10)~~ овог законика. Пресуду којом преиначује првостепену пресуду другостепени суд ће донети и у случају када поступа на основу члана 451. ~~ет. 2. и 3.~~ овог законика.

Ако су се због преиначења првостепене пресуде стекли услови да се одреди, односно укине притвор, другостепени суд ће о томе донети посебно решење против кога није дозвољена жалба.

Образложење одлуке другостепеног суда

Члан 460.

У образложењу пресуде, односно решења, другостепени суд треба да оцени жалбене наводе и да изнесе разлоге које је испитивао у складу са чланом 451. ~~ет. 2. и 3.~~ овог законика.

Када се првостепена пресуда укида због битне повреде одредаба кривичног поступка, у образложењу треба навести које су одредбе повређене и у чему се повреде састоје.

Када се првостепена пресуда укида због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, у образложењу треба навести у чему се састоје недостаци у утврђивању чињеничног стања, односно зашто су нови докази и чињенице важни и од утицаја на доношење правилне одлуке, а може се указати и на пропусте странака који су утицали на одлуку првостепеног суда.

Када се првостепена пресуда преиначава због повреде кривичног закона у образложењу ће се навести које су одредбе повређене и у чему се повреде састоје, а ако се пресуда преиначава због неправилне одлуке о кривичној санкцији или о другим одлукама у образложењу ће се навести чињенице којима се другостепени суд руководио приликом изрицања одлуке, односно одредбе које су повређене.

О дозвољености изјављивања жалбе

Члан 463.

~~Жалба се може изјавити само против пресуде којом је другостепени суд преиначио првостепену пресуду којом је оптужени ослобођен од оптужбе и изрекао пресуду којом се оптужени оглашава кривим.~~

ПРОТИВ ДРУГОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ ДОЗВОЉЕНА ЈЕ ЖАЛБА СУДУ КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ У ТРЕЋЕМ СТЕПЕНУ АКО ЈЕ ДРУГОСТЕПЕНИ СУД:

1) ИЗРЕКАО КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 30 ДО 40 ГОДИНА, ОДНОСНО КАЗНУ ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА ИЛИ АКО ЈЕ ПОТВРДИО ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА КОЈОМ ЈЕ ИЗРЕЧЕНА ТАКВА КАЗНА;

2) ПРЕИНАЧИО ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА КОЈОМ ЈЕ ОПТУЖЕНИ ОСЛОБОЂЕН ОД ОПТУЖБЕ ИЛИ ЈЕ ОПТУЖБА ПРЕМА ЊЕМУ ОДБИЈЕНА И ИЗРЕКАО ПРЕСУДУ КОЈОМ СЕ ОПТУЖЕНИ ОГЛАШАВА КРИВИМ.

Сходна примена одредаба о поступку пред другостепеним судом

Члан 464.

О жалби против другостепене пресуде решава ~~апелациони~~ НЕПОСРЕДНО ВИШИ суд, сходно одредбама овог законика које важе за поступак у другом степену.

Одредбе члана 454. овог законика примениће се и на саоптуженог који није имао право да изјави жалбу против другостепене пресуде.

в) Жалба против решења

О дозвољености изјављивања жалбе

Члан 465.

Против решења органа поступка донесених у првом степену, странке, бранилац и лица чија су права повређена могу изјавити жалбу увек када у овом законнику није изричито одређено да жалба није дозвољена.

Против решења ~~већа~~ СУДА донесеног у истрази и у поступку оптужења, жалба није дозвољена, осим ако овим закоником није другачије одређено.

Решења која се доносе ради припремања и одржавања главног претреса могу се побијати само у жалби на пресуду.

Против решења другостепеног суда жалба није дозвољена, осим ако овим закоником није другачије одређено.

Против решења Врховног ~~касационог~~ суда жалба није дозвољена.

Одлучивање о жалби

Члан 467.

Суд испитује решење у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутим у жалби.

О жалби против решења првостепеног суда одлучује другостепени суд у седници већа, осим ако овим закоником није другачије одређено. О седници већа се могу обавестити странке ако суд сматра да би њихово присуство било корисно за разјашњење ствари.

О жалби против решења судије за претходни поступак одлучује веће истог суда (члан 21. став 4.), ако овим закоником није другачије одређено. О седници већа суд може обавестити странке ако сматра да би њихово присуство било корисно за разјашњење ствари.

Решавајући о жалби, суд може решењем одбацити жалбу као неблагоприятну, недозвољену или неуредну, одбити жалбу као неосновану, или уважити жалбу и решење преиначити или укинути и, по потреби, предмет упутити на поновно одлучивање.

ДРУГОСТЕПЕНИ СУД ЋЕ САМ ОДЛУЧИТИ АКО ЈЕ ПОВОДОМ ИСТЕ ОДЛУКЕ ПРВОСТЕПЕНО РЕШЕЊЕ ВЕЋ ДВА ПУТА УКИДАНО И ВРАЋЕНО НА ПОНОВНО ОДЛУЧИВАЊЕ.

Суд је дужан да одлуку о жалби са списима достави органу поступка који је донео решење у року од 30 дана од дана када је примио списе са предлогом јавног тужиоца, осим ако овим закоником није другачије одређено.

Сходна примена одредаба о жалби против првостепене пресуде

Члан 468.

Ако овим закоником није другачије одређено, на поступак по жалби против решење сходно ће се примењивати одредбе члана 434. став 5, чл. 435. до 442 443, члана 445. ст. 1. и 2, члана 454. и члана 458. став 2. овог законика.

О дозвољености понављања кривичног поступка

Члан 470.

Кривични поступак који је завршен правноснажном пресудом **ИЛИ ПРАВНОСНАЖНИМ РЕШЕЊЕМ КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕСУДИ**, може се поновити на захтев овлашћеног лица, под условима прописаним у овом законнику.

Разлози за понављање кривичног поступка

Члан 473.

Кривични поступак завршен правноснажном пресудом, **ОДНОСНО ПРАВНОСНАЖНИМ РЕШЕЊЕМ КОЈЕ ОДГОВАРА ПРЕДСУДИ**, може се поновити само у корист окривљеног:

- 1) ако је пресуда заснована на лажној исправи или на лажном исказу сведока, вештака, стручног саветника, преводиоца, тумача или саокривљеног (члан 406. став 1. тачка 5);
- 2) ако је до пресуде дошло услед кривичног дела јавног тужиоца, судије, судије-поротника или лица које је предузимало доказне радње;
- 3) ако се изнесу нове чињенице или се поднесу нови докази који сами за себе или у вези са ранијим чињеницама или доказима могу довести до одбијања оптужбе или ослобођења од оптужбе или до осуде по блажем кривичном закону;
- 4) ~~ако је за исто дело више пута осуђен~~ **АКО МУ ЈЕ ЗА ИСТО ДЕЛО ВЕЋ СУЂЕНО** или ако је са више лица осуђен за исто дело које је могло учинити само једно лице или нека од њих;
- 5) ако се у случају осуде за продужено кривично дело или за друго кривично дело које по закону обухвата више истоврсних или више разноврсних радњи изнесу нове чињенице или поднесу нови докази који указују да није учинио радњу која је обухваћена делом из осуде, а постојање ових чињеница би довело до примене блажег закона или би битно утицало на одмеравање казне;

б) ако се изнесу нове чињенице или поднесу нови докази којих није било када је изрицана казна затвора или суд за њих није знао иако су постојали, а они би очигледно довели до блаже кривичне санкције;

7) ако се изнесу нове чињенице или поднесу нови докази да окривљеном није уредно достављен позив за претрес који је одржан у његовом одсуству (члан 449. став 3.).

Захтев за понављање поступка из разлога наведеног у ставу 1. тачки б) овог члана може се поднети док казна затвора не буде извршена, а захтев за понављање из разлога наведеног у ставу 1. тачка 7) овог члана у року од шест месеци од доношења пресуде жалбеног суда.

О дозвољености подношења захтева

Члан 482.

Против правноснажне одлуке ~~јавног тужиоца или суда или СУДА~~ због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, ~~овлашћено лице може~~ **МОЖЕ СЕ** поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у овом законику.

Против одлуке о захтеву за заштиту законитости или због повреде одредаба поступка који је пред Врховним ~~касацационим~~ судом претходио њеном доношењу, захтев за заштиту законитости није дозвољен.

Лица овлашћена за подношење захтева ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА

Члан 483.

~~Захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац.~~

~~Републички јавни тужилац може поднети захтев за заштиту законитости како на штету, тако и у корист окривљеног. Захтев се може поднети и након што је окривљени обухваћен актом амнестије или помиловања или је наступила застарелост, или је окривљени умро, или је казна у потпуности издржана.~~

~~Захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.~~

~~До доношења одлуке суда о захтеву за заштиту законитости лица из става 1. овог члана могу одустати од захтева.~~

ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ ПОДНОСИ ВРХОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО, КАКО НА ШТЕТУ, ТАКО И У КОРИСТ ОКРИВЉЕНОГ. ЗАХТЕВ СЕ МОЖЕ ПОДНЕТИ И НАКОН ШТО ЈЕ ОКРИВЉЕНИ ОБУХВАЋЕН АКТОМ АМНЕСТИЈЕ ИЛИ ПОМИЛОВАЊА, ИЛИ ЈЕ НАСТУПИЛА ЗАСТАРЕЛОСТ, ИЛИ ЈЕ ОКРИВЉЕНИ УМРО, ИЛИ ЈЕ КАЗНА У ПОТПУНОСТИ ИЗДРЖАНА.

ДО ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ СУДА О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ ВРХОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО МОЖЕ ОДУСТАТИ ОД ЗАХТЕВА.

Разлози за подношење захтева

Члан 485.

Захтев за заштиту законитости може се поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходно њеном доношењу:

- 1) повређен закон;
- 2) примењен закон за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима;
- 3) повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног или другог учесника у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, а то је утврђено одлуком Уставног суда или Европског суда за људска права.

Повреда закона у смислу става 1. тачка 1) овог члана постоји ако је правноснажном одлуком или у поступку који је претходно њеном доношењу повређена одредба кривичног поступка или ако је на чињенично стање утврђено у правноснажној одлуци погрешно примењен закон.

Захтев за заштиту законитости из разлога прописаних у ставу 1. тач. 2) и 3) овог члана може се поднети у року од три месеца од дана када је лицу (члан 483. став 1.) достављена одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Због повреда овог законика (члан 74, члан 438. став 1. тач. 1) и 4) и тач. 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тач. 1) до 3) и члан 441. ст. 3. и 4.) учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек.

ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ МОЖЕ СЕ ПОДНЕТИ АКО ЈЕ ПРАВНОСНАЖНОМ ОДЛУКОМ ИЛИ ОДЛУКОМ У ПОСТУПКУ КОЈИ ЈЕ ПРЕТХОДИО ЊЕНОМ ДОНОШЕЊУ:

- 1) ПОВРЕЂЕН ЗАКОН;
- 2) ПРИМЕЊЕН ЗАКОН ЗА КОЈИ ЈЕ ОДЛУКОМ УСТАВНОГ СУДА УТВРЂЕНО ДА НИЈЕ У САГЛАСНОСТИ СА УСТАВОМ, ОПШТЕПРИХВАЋЕНИМ ПРАВИЛИМА МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА, А ПРАВНОСНАЖНА ОДЛУКА СУДА ЈЕ ЗАСНОВАНА НА ТАКВОМ ЗАКОНУ;
- 3) ПОВРЕЂЕНО ИЛИ УСКРАЋЕНО ЉУДСКО ПРАВО И СЛОБОДА ОКРИВЉЕНОГ ИЛИ ДРУГОГ УЧЕСНИКА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА, ШТО ЈЕ УТВРЂЕНО ОДЛУКОМ УСТАВНОГ СУДА, ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА И АКО ЈЕ ПРАВНОСНАЖНА ОДЛУКА СУДА ЗАСНОВАНА НА ТАКВОЈ ПОВРЕДИ.

ПОВРЕДА ЗАКОНА У СМИСЛУ СТАВА 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЧЛАНА ПОСТОЈИ АКО ЈЕ ПРАВНОСНАЖНОМ ОДЛУКОМ СУДА ИЛИ У ПОСТУПКУ КОЈИ ЈЕ ПРЕТХОДИО ЊЕНОМ ДОНОШЕЊУ ПОВРЕЂЕНА ОДРЕДБА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ИЛИ АКО ЈЕ НА ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ УТВРЂЕНО У ПРАВНОСНАЖНОЈ ОДЛУЦИ ПОГРЕШНО ПРИМЕЊЕН ЗАКОН.

Надлежност за одлучивање о захтеву

Члан 486.

О захтеву за заштиту законитости одлучује Врховни касациони суд.

~~О захтеву за заштиту законитости који је поднет због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1), Врховни касациони суд одлучује само ако сматра да је реч о питању од значаја за правилну или уједначену примену права.~~

Решење о одбацавању захтева

Члан 487.

~~Врховни касациони суд ће у седници већа решењем одбацити захтев за заштиту законитости:~~

- ~~1) ако није поднет у року из члана 485. ст. 3. и 4. овог законика;~~
- ~~2) ако је недозвољен (члан 482. став 2, члан 483. и члан 485. став 4.);~~
- ~~3) ако нема прописан садржај (члан 484.);~~
- ~~4) ако је поднет због повреде закона која није од значаја за правилну или уједначену примену права (члан 486. став 2.).~~

~~ВРХОВНИ СУД ЋЕ У СЕДНИЦИ ВЕЋА РЕШЕЊЕМ ОДБАЦИТИ ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ, АКО ЈЕ НЕДОЗВОЉЕН (ЧЛАН 483.) ИЛИ АКО НЕМА ПРОПИСАН САДРЖАЈ (ЧЛАН 484.).~~

~~РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОРА ДА САДРЖИ ОБРАЗЛОЖЕЊЕ.~~

Поступање по захтеву

Члан 488.

~~Ако Врховни касациони суд не одбаци захтев, судија известилац ће доставити примерак захтева јавном тужиоцу или браниоцу, а може по потреби да прибави обавештења о истакнутим разлозима из члана 485. став 1. тач. 1) до 3) овог законика.~~

~~Ако сматра да би присуство јавног тужиоца и браниоца било од значаја за доношење одлуке, Врховни касациони суд ће их обавестити о седници.~~

~~Врховни касациони суд може, с обзиром на садржај захтева, одредити да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.~~

~~Врховни касациони суд ће своју одлуку са списима доставити јавном тужиоцу, првостепеном или апелационом суду најкасније у року од шест месеци од дана подношења захтева.~~

~~АКО ВРХОВНИ СУД НЕ ОДБАЦИ ЗАХТЕВ, СУДИЈА ИЗВЕСТИЛАЦ ЋЕ ДОСТАВИТИ ПРИМЕРАК ЗАХТЕВА ОКРИВЉЕНОМ И БРАНИОЦУ, А МОЖЕ ПО ПОТРЕБИ ДА ПРИБАВИ ОБАВЕШТЕЊА О ИСТАКНУТИМ РАЗЛОЗИМА ИЗ ЧЛАНА 485. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА.~~

~~ВРХОВНИ СУД ЋЕ О СЕДНИЦИ ВЕЋА ОБАВЕСТИТИ ВРХОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО.~~

~~ВРХОВНИ СУД МОЖЕ, С ОБЗИРОМ НА САДРЖАЈ ЗАХТЕВА, ОДРЕДИТИ ДА СЕ ИЗВРШЕЊЕ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ОДЛОЖИ, ОДНОСНО ПРЕКИНЕ.~~

~~ВРХОВНИ СУД ЋЕ СВОЈУ ОДЛУКУ СА СПИСИМА ДОСТАВИТИ ВРХОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ, ОДНОСНУ ОДЛУКУ СА СПИСИМА ПРВОСТЕПЕНОМ ИЛИ ДРУГОСТЕПЕНОМ СУДУ НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА.~~

Границе испитивања захтева

Члан 489.

Врховни ~~касацни~~ суд испитује правноснажну одлуку или поступак који је претходно њеном доношењу у оквиру разлога (члан 485. став 1.), дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости.

Ако Врховни ~~касацни~~ суд нађе да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног постоје и за којег од саопштених у погледу којег није подигнут захтев за заштиту законитости, поступиће по службеној дужности као да такав захтев постоји.

Врховни ~~касацни~~ суд може поводом захтева за заштиту законитости ~~јавног тужног~~ укинути или преиначити одлуку само у корист окривљеног.

Одлучивање о захтеву**Члан 490.**

Ако Врховни ~~касацни~~ суд не одбаци захтев за заштиту законитости (члан 487.), у седници већа ће захтев одбити или усвојити.

Пресуда о одбијању захтева**Члан 491.**

Врховни ~~касацни~~ суд ће пресудом одбити захтев за заштиту законитости као неоснован, ако утврди да не постоји разлог на који се подносилац позива у захтеву.

Ако је захтев поднет због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) која је неосновано истицана у поступку по редовном правном леку, а Врховни ~~касацни~~ суд прихвати разлоге које је дао жалбени суд, образложење пресуде ће се ограничити на упућивање на те разлоге.

Пресуда о усвајању захтева**Члан 492.**

Врховни ~~касацни~~ суд ће по усвајању захтева за заштиту законитости донети пресуду којом ће према природи повреде:

1) укинути у целини или делимично првостепену одлуку и одлуку донету у поступку по редовном правном леку или само одлуку донету у поступку по редовном правном леку и предмет вратити на поновну одлуку органу поступка или на суђење првостепеном или апелационом суду, с тим да може наредити да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем.

2) преиначити у целини или делимично првостепену одлуку и одлуку донету у поступку по редовном правном леку или само одлуку донету у поступку по редовном правном леку;

3) ограничити се само на то да утврди повреду закона.

Ако орган поступка који је одлучивао о редовном правном леку није био овлашћен по одредбама овог законика да отклони повреду која је учињена у побијаној одлуци или у поступку који је претходно њеном доношењу, а Врховни ~~касацни~~ суд по усвајању захтева за заштиту законитости подигнутог у корист окривљеног нађе да је захтев основан и да ради отклањања учињене повреде закона треба укинути или преиначити побијану

одлуку, укинуће или преиначити и одлуку донету у поступку по редовном правном леку иако њоме није повређен закон.

Утврђујућа пресуда

Члан 493

Врховни ~~касацни~~—суд ће пресудом утврдити да постоји повреда закона не дирајући у правноснажност одлуке ако усвоји захтев за заштиту законитости који је поднет на штету окривљеног.

ПРЕСУДА КОЈОМ СЕ УКИДА ОДЛУКА

493А

АКО СЕ ПРИЛИКОМ РЕШАВАЊА О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ КОЈИ ЈЕ ПОДНЕТ У КОРИСТ ОКРИВЉЕНОГ ПОЈАВИ ЗНАТНА СУМЊА У ПОГЛЕДУ ИСТИНИТОСТИ ОДЛУЧНИХ ЧИЊЕНИЦА УТВРЂЕНИХ У ОДЛУЦИ ПРОТИВ КОЈЕ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДИГНУТ, ПА ЗБОГ ТОГА НИЈЕ МОГУЋЕ ОДЛУЧИТИ О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ, СУД ЋЕ ПРЕСУДОМ КОЈОМ РЕШАВА О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ УКИНУТИ ТУ ОДЛУКУ И НАРЕДИТИ ДА СЕ ОДРЖИ НОВИ ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ПРЕД ИСТИМ ИЛИ ДРУГИМ СТВАРНО НАДЛЕЖНИМ ПРВОСТЕПЕНИМ СУДОМ.

В) ЗАХТЕВ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ

а. Основне одредбе

УСЛОВИ И РАЗЛОЗИ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА

ЧЛАН 494А

ОКРИВЉЕНИ КОЈИ ЈЕ ПРАВНОСНАЖНО ОСУЂЕН НА КАЗНУ ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА, КАЗНУ ЗАТВОРА, ИЛИ КАЗНУ МАЛОЛЕТНИЧКОГ ЗАТВОРА КАО И ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ, МОГУ ПОДНЕТИ ЗАХТЕВ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ У СЛЕДЕЋИМ СЛУЧАЈЕВИМА:

- 1) ЗБОГ ПОВРЕДЕ КРИВИЧНОГ ЗАКОНА НА ШТЕТУ ОСУЂЕНОГ;
- 2) ЗБОГ ПОВРЕДЕ ОДРЕДАБА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ПРОПИСАНИХ У ЧЛАНУ 438. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНИКА;
- 3) АКО ЈЕ НА ГЛАВНОМ ПРЕТРЕСУ ИЛИ У ЖАЛБЕНОМ ПОСТУПКУ ПОВРЕЂЕНО ПРАВО НА ОДБРАНУ ОКРИВЉЕНОГ, А ТО ЈЕ УТИЦАЛО НА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНИТЕ И ПРАВИЛНЕ ПРЕСУДЕ;
- 4) КАДА ПОСТОЈЕ РАЗЛОЗИ ИЗ ЧЛАНА 485. СТАВ 1. ТАЧ. 2) И 3) ОВОГ ЗАКОНИКА.

РОК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА

ЧЛАН 494Б

ЗАХТЕВ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ПОДНОСИ СЕ У РОКУ ОД МЕСЕЦ ДАНА ОД ДАНА КАДА ЈЕ ОКРИВЉЕНОМ ДОСТАВЉЕНА ПРАВНОСНАЖНА ПРЕСУДА.

ЗАХТЕВ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ЗАСНОВАН НА РАЗЛОГУ ИЗ ЧЛАНА 485. СТАВ 1. ТАЧ. 2) И 3) ОВОГ ЗАКОНИКА, ПОДНОСИ СЕ У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ” ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА ИЛИ ОДЛУКЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА.

ОКРИВЉЕНИ КОЈИ НИЈЕ КОРИСТИО ЖАЛБУ ПРОТИВ ПРЕСУДЕ, НЕ МОЖЕ ПОДНЕТИ ЗАХТЕВ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ.

б. Поступак по захтеву

ОДЛУЧИВАЊЕ О ЗАХТЕВУ

ЧЛАН 494В

О ЗАХТЕВУ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ОДЛУЧУЈЕ ВРХОВНИ СУД.

ЗАХТЕВ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ ПОДНОСИ СЕ СУДУ КОЈИ ЈЕ У ПРВОМ СТЕПЕНУ ДОНЕО ПРЕСУДУ.

ВРХОВНИ СУД ЋЕ ОДБАЦИТИ ЗАХТЕВ КОЈИ НИЈЕ БЛАГОВРЕМЕН ИЛИ КОЈИ ЈЕ ПОДНЕСЕН ОД НЕОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА, ОДНОСНО КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА КРИВИЧНУ САНКЦИЈУ У ПОГЛЕДУ КОЈЕ СЕ ЗАХТЕВ НЕ МОЖЕ ПОДНЕТИ, КАО И АКО ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕСЕН ПРОТИВ ПРЕСУДЕ ПРОТИВ КОЈЕ ОКРИВЉЕНИ НИЈЕ УЛОЖИО ЖАЛБУ.

У ПОГЛЕДУ ЗАХТЕВА ЗА ИСПИТИВАЊЕ ЗАКОНИТОСТИ ПРАВНОСНАЖНЕ ПРЕСУДЕ СХОДНО ЋЕ СЕ ПРИМЕЊИВАТИ ОДРЕДБЕ ЧЛ. 484, 487. ДО 492, 493А И 494. ОВОГ ЗАКОНИКА.

Поступање на новом главном претресу

Члан 494.

Ако је правноснажна пресуда укинута и предмет враћен на поновно суђење, за основу ће се узети ранија оптужница или онај њен део који се односи на укинути део пресуде.

Суд је дужан да изведе све процесне радње и да расправи питања на која му је указао Врховни ~~касацни~~ суд.

Пред првостепеним, односно апелационим судом, странке могу истицати нове чињенице и подносити нове доказе.

При изрицању нове пресуде, суд је везан забраном прописаном у члану 453. овог законика.

Одредбе законика које се примењују

Члан 495.

У поступку за кривична дела за која је као главна казна прописана новчана казна или казна затвора до осам година И ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА КОЈА СЕ ГОНЕ ПО ПРИВАТНОЈ ТУЖБИ, примењиваће се одредбе чл. 496. до 520. овог законика, а уколико у овим одредбама није нешто посебно прописано, сходно ће се примењивати остале одредбе овог законика.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ИЗ ЧЛАНА 162. СТАВ 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНИКА, НЕ МОЖЕ СЕ ВОДИТИ СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК.

Оцена месне надлежности**Члан 496.**

После заказивања главног претреса или рочишта за изрицање кривичне санкције, суд се не може огласити месно ненадлежним ~~нити странке могу иницирати приговор месне ненадлежности.~~

ПРИГОВОР МЕСНЕ НЕНАДЛЕЖНОСТИ СТРАНКЕ МОГУ ПОДНЕТИ НАЈКАСНИЈЕ ДО ПОЧЕТКА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА.

Притвор**Члан 498.**

~~Притвор се може одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело ако постоји неки од разлога из члана 211. став 1. тач. 1) до 3) овог законика или ако је окривљеном изречена казна затвора од пет година или тежа казна и ако је то оправдано због посебно тешких околности кривичног дела.~~

ПРИТВОР СЕ МОЖЕ ОДРЕДИТИ ПРОТИВ ЛИЦА ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ ОСНОВАНА СУМЊА ДА ЈЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО АКО ПОСТОЈИ НЕКИ ОД РАЗЛОГА ИЗ ЧЛАНА 211. СТАВ 1. ТАЧ. 1) ДО 3) ОВОГ ЗАКОНИКА ИЛИ АКО ЈЕ ОКРИВЉЕНОМ ИЗРЕЧЕНА КАЗНА ЗАТВОРА ОД ПЕТ ГОДИНА ИЛИ ТЕЖА КАЗНА, А НАЧИН ИЗВРШЕЊА, ОКОЛНОСТИ У КОЈИМА ЈЕ ДЕЛО УЧИЊЕНО ИЛИ ТЕЖИНА ПОСЛЕДИЦЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ТО ОПРАВДАВА.

Пре подношења оптужног предлога, притвор може трајати само онолико колико је потребно да се спроведу доказне радње, али не дуже од 30 дана. Ако се поступак води за кривично дело за које се може изрећи казна затвора од пет година или тежа казна, притвор се може, на образложени предлог јавног тужиоца, ради прикупљања доказа који из оправданих разлога нису прикупљени, продужити највише за још 30 дана.

Против решења ~~судије појединца~~ СУДИЈЕ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК из става 2. овог члана дозвољена је жалба већу (члан 21. став 4.), која не задржава извршење решења.

У погледу притвора од подношења оптужбе до изрицања првостепене пресуде, примењују се сходно одредбе члана 216. овог законика, с тим што је веће (члан 21. став 4.) дужно да сваких 30 дана испита да ли постоје разлози за притвор.

Одредбе члана 211. став 3. овог законика сходно ће се примењивати и у погледу одлучивања о притвору после изрицања пресуде.

*Одређивање главног претреса***Члан 504.**

Ако судија не донесе ниједно од решења из члана 501. ст. 2, 4. и 7. и чл. 502. и 503. овог законика, наредбом ће одредити дан, час и место одржавања главног претреса најкасније у року од 30 дана, а ако је одређен притвор, у року од 15 дана, рачунајући од дана достављања оптужног предлога, односно приватне тужбе окривљеном.

~~Након одређивања главног претреса суд се не може по службеној дужности огласити месно ненадлежним.~~

~~Приговор месне ненадлежности може се ставити најкасније до почетка главног претреса.~~

*Позивање и присуство на главном претресу***Члан 506.**

Судија позива на главни претрес оптуженог и његовог браниоца, тужиоца, оштећеног и њихове законске заступнике и пуномоћнике, сведоке, вештаке, стручног саветника, преводиоца и тумача.

Оптуженом ће се у позиву назначити да на главни претрес може доћи са доказима за своју одбрану или да благовремено предложи доказе које би требало прибавити ради извођења на главном претресу, при чему мора означити које би се чињенице имале доказати и којим од предложених доказа.

Оптужени ће се у позиву поучити да има право да узме браниоца, али да се, у случају кад одбрана није обавезна, због недоласка браниоца на главни претрес или узимања браниоца тек на главном претресу, не мора одложити главни претрес.

У позиву ће се оптужени упозорити да ће се главни претрес одржати и у његовом одсуству ако за то постоје законски услови (члан 507. став 2.).

Позив оптуженом мора се доставити тако да између достављања позива и дана главног претреса остане довољно времена за припремање одбране, а најмање осам дана. По пристанку оптуженог овај рок се може скратити.

Главни претрес се може изузетно одржати у одсутности позваних странака ако судија оцени да би се, према доказима који се налазе у списима, очигледно морало донети решење којим се оптужба одбацује (члан 416. став 1.) или одбијајућа пресуда.

АКО НА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС НЕ ДОЂЕ БРАНИЛАЦ КОЈИ ЈЕ УРЕДНО ПОЗВАН И НЕ ОБАВЕСТИ СУД О РАЗЛОГУ СПРЕЧЕНОСТИ ЧИМ ЈЕ ЗА ТАЈ РАЗЛОГ САЗНАО ИЛИ АКО БРАНИЛАЦ БЕЗ ОДОБРЕЊА НАПУСТИ ГЛАВНИ ПРЕТРЕС, СУДИЈА ЋЕ ПОЗВАТИ ОПТУЖЕНОГ ДА ОДМАХ УЗМЕ ДРУГОГ БРАНИОЦА, А АКО ОПТУЖЕНИ ТО НЕ УЧИНИ, ВЕЋЕ МОЖЕ ОДЛУЧИТИ ДА СЕ ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ОДРЖИ И БЕЗ ПРИСУСТВА БРАНИОЦА.

Испитивање захтева за одржавање рочишта**Члан 513.**

Ако не донесе ниједно од решења из члана 504. ~~став 1.~~ овог законика, судија ће одмах по пријему оптужног предлога испитати да ли је захтев за одржавање рочишта за изрицање кривичне санкције поднет у складу са условима из члана 512. овог законика.

После испитивања захтева судија ће одредити главни претрес или рочиште за изрицање кривичне санкције.

Притвор

Члан 524.

У предлогу за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења јавни тужилац може предложити да се према окривљеном који се налази на слободи одреди притвор, поред основа из члана 211. овог законика, и ако постоји оправдана опасност да би услед душевних сметњи могао да изврши ДЕЛО КОЈЕ ЈЕ ПРОТИВПРАВНО И ЗАКОНОМ ОДРЕЂЕНО КАО кривично дело.

Пре одлучивања о одређивању притвора суд ће прибавити мишљење вештака.

Након доношења решења о одређивању притвора окривљени се до завршетка поступка пред судом првог степена смешта у одговарајућу здравствену установу или просторију која одговара његовом здравственом стању.

Ако се окривљени у време подношења предлога за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења налази у притвору, суд ће поступити у складу са ст. 2. и 3. овог члана.

Присуство на главном претресу

Члан 525.

Поред лица која се морају позвати на главни претрес, позваће се и вештак из здравствене установе којој је било поверено вештачење о урачунљивости оптуженог.

Оптужени ће се позвати ако је његово стање такво да може присуствовати главном претресу. Пре доношења одлуке председник већа ће, по потреби, испитати вештака који је обавио психијатријски преглед оптуженог, а оптужени ће се саслушати ако то његово стање дозвољава.

~~Ако оптужени није у стању да присуствује главном претресу, сматраће се да њенорава наводе оптужбе.~~

О главном претресу ће се обавестити законски заступник оптуженог, а ако га нема, брачни друг оптуженог или друго лице из члана 433. став 2. овог законика.

Решење о одузимању предмета

Члан 535.

Предмети чије одузимање је по кривичном закону неопходно ради заштите интереса опште безбедности или разлога морала, одузеће се и кад се кривични поступак не заврши пресудом којом се оптужени оглашава кривим или решењем о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења.

Решење о одузимању предмета из става 1. овог члана доноси суд који је надлежан за суђење у првом степену.

Решење о одузимању предмета доноси суд и када је у пресуди којом је оптужени оглашен кривим или решењу о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења пропуштено да се донесе таква одлука.

СУДИЈА ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК ЋЕ ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НА ПРЕДЛОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У СЛУЧАЈУ ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА О ОДБАЧАЈУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ У СКЛАДУ СА ЧЛ. 283, 284 И 284А.

Покретање поступка

Члан 563.

~~Осуђени који је издржао две трећине изречене казне затвора или његов бранилац може поднети молбу за пуштање на условни отпуст.~~

ПОСТУПАК ЗА ПУШТАЊЕ НА УСЛОВНИ ОТПУСТ ПОКРЕЋЕ СЕ ПО МОЛБИ ОСУЂЕНОГ ИЛИ БРАНИОЦА.

О молби одлучује веће (члан 21. став 4.) суда који је судио у правом степену.

Претходна испитивања

Члан 564.

~~Одмах по пријему молбе за пуштање на условни отпуст веће ће испитати да ли су испуњени законски услови за подношење молбе и решењем ће одбацити молбу ако утврди:~~

- ~~1) да је поднета од стране неовлашћеног лица;~~
- ~~2) да осуђени није издржао две трећине изречене казне затвора;~~
- ~~3) да је у току издржавања казне затвора осуђени покушао бекство или је побегао из завода;~~

~~Ако не донесе решење из става 1. овог члана, веће ће затражити извештај од завода у којем осуђени издржава казну затвора о његовом владању и другим околностима које показују да ли је постигнута сврха кажњавања, као и извештај повереника из органа управе надлежног за извршење кривичних санкција.~~

ОДМАХ ПО ПРИЈЕМУ МОЛБЕ ЗА ПУШТАЊЕ НА УСЛОВНИ ОТПУСТ ВЕЋЕ ЋЕ ИСПИТАТИ:

- 1) ДА ЛИ ЈЕ МОЛБА ПОДНЕТА ОД ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА;
- 2) ДА ЛИ СУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ПРЕДВИЂЕНИ ЗАКОНОМ ЗА ПУШТАЊЕ НА УСЛОВНИ ОТПУСТ.

ПОШТО УТВРДИ ПОСТОЈАЊЕ УСЛОВА ИЗ СТАВА 1 ОВОГ ЧЛАНА, ВЕЋЕ ЋЕ ЗАТРАЖИТИ ИЗВЕШТАЈ ОД ЗАВОДА У КОЈЕМ ОСУЂЕНИ ИЗДРЖАВА КАЗНУ ЗАТВОРА.

Ток рочишта

Члан 566.

Рочиште за одлучивање о молби за пуштање на условни отпуст почиње изношењем разлога за условни отпуст од стране браниоца, а у случају да је бранилац одсутан, председник већа ће укратко изложити разлоге за подношење молбе.

Ако осуђени присуствује рочишту председник већа ће узети изјаву од њега, а после тога ће позвати јавног тужиоца да се изјасни о молби осуђеног.

Ако је на рочиште позван и представник завода у којем осуђени издржава казну затвора, председник већа ће испитати представника о владању осуђеног за време издржавања казне, о извршавању радних обавеза, с обзиром на радну способност осуђеног, као и о другим околностима ~~које би указивале да је постигнута сврха кажњавања~~ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ.

Утврђивање адресе окривљеног

Члан 597.

Ако се не зна пребивалиште или боравиште окривљеног, кад је то по одредбама овог законика неопходно, ~~јавни тужилац~~ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО или суд ће затражити од полиције да окривљеног потражи и да их обавести о његовој адреси.